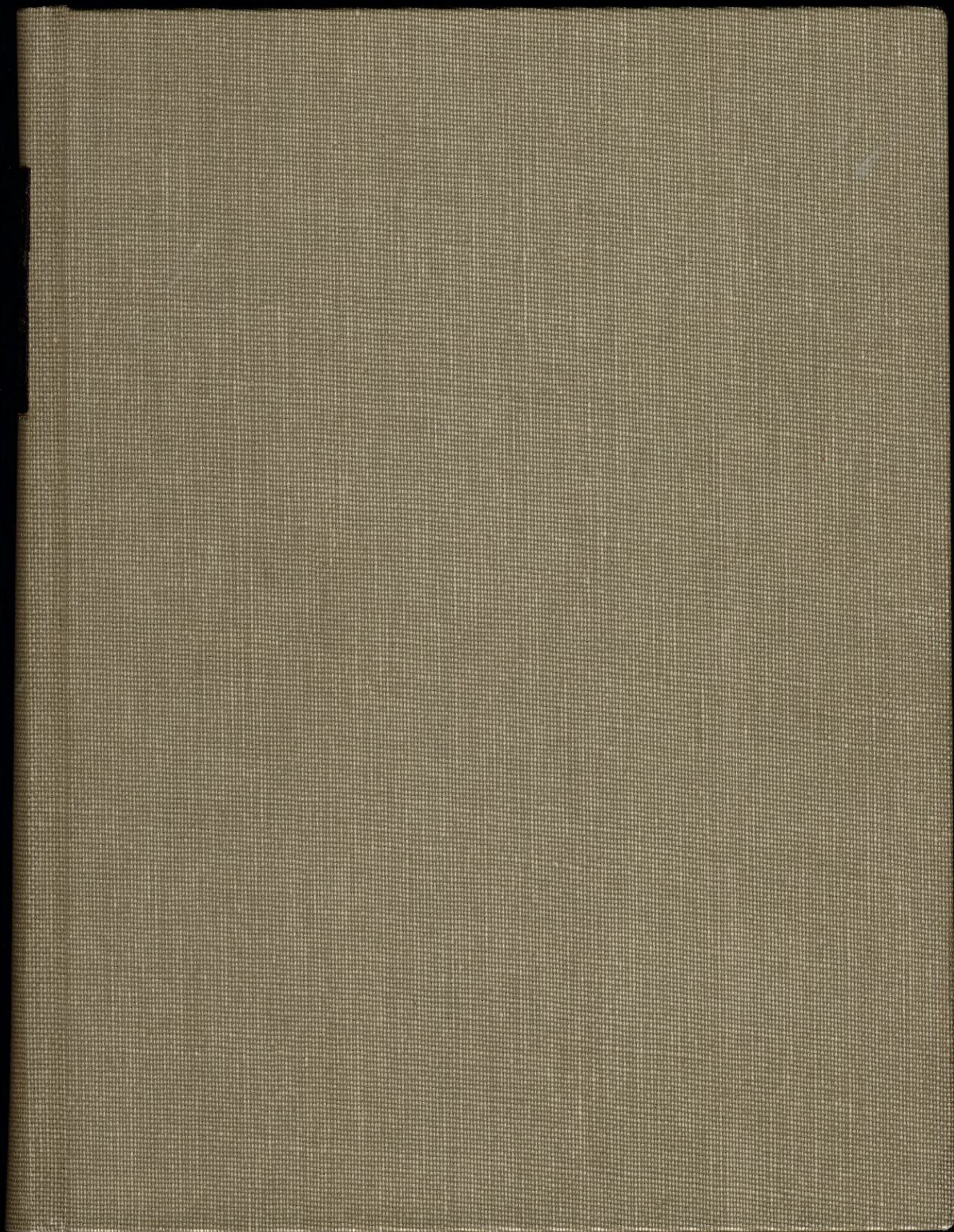

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Medicinska Sektionen

ACTA

<Göteborg.
Hälsövärd-
nämnden.>

GÖTEBORGS
HÄLSOVÅRDSNÄMDS
ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR

1922

DEL II

ANDRA AVDELNINGEN

AVGIVEN AV

ÖVERLÄKAREN H. KÖSTER

OCH

T. F. EKONOMIDIREKTÖREN GÖSTA SVENNING

GÖTEBORGS
HÄLSÖVÄRDENÄMND
ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR

1922

DEL I

ANDRA AVDELNINGEN

STADEN I GÖTEBORG

STADENS HÄLSÖVÄRDENÄMND

INNEHÅLL.

	Sid.
Hälsovårdsnämndens andra avdelnings ledamöter	5
Förvaltningsråden vid de olika sjukhusen	5
Läkare 1922	7
Berättelse angående den ekonomiska förvaltningen av t. f. ekonomidirektören <i>Gösta Svenning</i>	9
Tabeller	17
Årsberättelse från <i>allmänna och Sahlgrenska sjukhuset</i>	37
Medicinska avdelningen av överläkaren <i>H. Köster</i>	38
Kirurgiska avdelningen av 2:dre läkaren <i>H. Holmdahl</i>	50
Tuberkulosavdelningen av avdelningsläkaren <i>J. Arfwedson</i>	82
Öron-, näs- och halsavdelningen av bitr. läkaren <i>R. Selldén</i>	83
Ögonavdelningen av avdelningsläkaren <i>M. Sundquist</i>	93
Patologiska och bakteriologiska laboratoriet av prosektorn <i>C. O. Forselius</i>	96
Röntgenavdelningen av bitr. läkaren <i>Henning Odqvist</i>	102
Årsberättelse från <i>barnsjukhuset</i>	105
Kirurgiska avdelningen av bitr. läkaren <i>G. Hambert</i>	106
Medicinska avdelningen av amanuensen <i>H. Belfrage</i>	120
Årsberättelse från <i>epidemisjukhuset</i> av överläkaren <i>Hj. Wennerberg</i>	125
Årsberättelse från <i>barnbördshuset</i> av överläkaren <i>L. Lindquist</i> , amanuensen <i>N. Bothén</i> och barnmorskeläraren <i>H. Benckert</i>	129
Årsberättelse från <i>Majornas sjukhus</i> av läkaren <i>R. Hälén</i>	169
Årsberättelse från <i>Holtermanska sjukhuset</i> av överläkaren <i>G. Södersten</i>	173
Årsberättelse från <i>hemmet för lungsotssjuka</i> av läkaren <i>P. Gust. Carlström</i> ...	177
Årsberättelse från <i>sjukvårdsanstalten å Källtorp</i> av överläkaren <i>H. Rosengren</i>	181
Årsberättelse från <i>Oscar och Maria Ekmans sjukhus</i> av läkaren <i>A. Wallin</i>	185
Poliklinikerna för medellösa	193

INDEX

Faint, illegible text, likely an index or list of contents, spanning the majority of the page.

Läkare 1922.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

**Hälsovårdsnämndens andra avdelnings
ledamöter.**

- Herr Gezelius, Karl Joh., förste stadsläkare (ordf.).
» Nylén, Anders, disponent (v. ordf.).
» Johansson, Sven, överläkare.
» Dahlgren, Karl, professor.
» Arnell, Per, överläkare.
» Nielsen, Jens, möbelsnickare.
» Lamm, Gust., handlande.
» Kristensson, Ernst G., sjukbesökare.
Frkn Fjetterström, Kerstin, skolföreståndarinna.

Avdelningen har under året haft 12 sammanträden. Därvid förekommande ärenden ha registrerats i 354 paragrafer.

Såsom sekreterare och ombudsman har tjänstgjort e. o. hovrättsnotarien Hans Friis och såsom biträdande sekreterare och amanuens e. o. hovrättsnotarien Joh. Hallbeck.

Patol. anat. labor.: Prosektor C. O. Forselius.

Holtermanska sjukhuset.

**Förvaltningsråden vid de olika sjukhusen
i Göteborg.**

Sahlgrenska sjukhuset: herrar Lamm, Köster, Dahlgren och Högberg.

Holtermanska sjukhuset: herrar Johansson, Södersten och Högberg.

Barnsjukhuset: herrar Dahlgren, Johansson, Wallgren och Högberg.

Barnbördshuset: herrar Nylén, Lindquist och Högberg.

Majornas sjukhus: fröken Fjetterström, herrar Hålen och Högberg.

Sjukvårdsanstalten å Källtorp: herrar Arnell, Rosengren och Högberg.

Hemmet för lungotsjsjuka: herrar Nielsen, P. G. Carlström och Högberg.

Epidemisjukhuset: herrar Gezelius, Wennerberg och Högberg.

Ekmanska sjukhuset: herrar Dahlgren (1/1—13/11), Nielsen (14/11—31/12), Wallin och Högberg.

Barnbördshuset.

Överläkare: Prof. J. Lindquist (1919)

T. f. överläkare: H. Benckert (under semester)

Bitr. läkare: H. Benckert

Amanuens: A. Westerborn (1/1—17/2); Karl Billow (18/2—30/4); Nils Bothén (1/5—31/12).

Läkare 1922.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

- Med. avd.:* Överläkare: H. Köster (1891).
T. f. överläkare: S. Ekvall (23/6—2/7 och 25/8—10/9).
Andre läkare: E. Kylin (1/1—30/6); S. Ekvall (1/7—31/12).
Amanuens: S. Ekvall (1/1—30/6); Nils Åhlén (1/7—31/12).
- Kir. avd.:* Överläkare: Prof. Karl Dahlgren (1911).
T. f. överläkare: J. Hellström (17—23/4 och 16—31/8); H. Holmdahl (1/7—15/8 och 18/9—31/12).
1:ste andreläkare: H. Holmdahl (1/1—31/12).
2:dre andreläkare: J. Hellström (1/1—31/12).
Amanuens: Carl Sandahl (1/1—31/12).
- Tbc.-avd.:* Avdelningsläkare: J. Arfwedson.
- Öron-, näs- och halsavd.:* Avdelningsläkare: Erik Knutson.
Bitr. avdelningsläkare: Halvor Björkman (1/1—31/3); R. Selldén (1/4—31/12).
- Ögonavd.:* Avdelningsläkare: M. Sundquist.
Amanuens: Gunnar Elam (1/10—31/12).
- Röntgenavd.:* Föreståndare: Fredr. von Bergen.
Bitr. läkare: Kurt Pettersson (1/1—30/11); Henning Odqvist (1/12—31/12).
- Patol. anat. labor.:* Prosektor C. O. Forselius.

Holtermanska sjukhuset.

- Överläkare: G. Södersten (1899).
T. f. överläkare: E. Kaiser (under semester).
Bitr. läkare: E. Kaiser (1/1—31/12).

Barnsjukhuset.

- Med. avd.:* Överläkare: A. Wallgren (1922).
T. f. överläkare: Anders Aronson (29/8—1/9); Nicolai Johannsen (4/10—17/11).
Bitr. läkare: Nicolai Johannsen (1/1—31/12).
- Kir. avd.:* Överläkare: Sven Johansson (1914).
T. f. överläkare: G. Hambert (18—27/4 och 20/7—19/8).
Bitr. läkare: G. Hambert (1/1—31/12).

Barnbördshuset.

- Överläkare: Prof. L. Lindquist (1919).
T. f. överläkare: H. Benckert (under semester).
Bitr. läkare: H. Benckert.
Amanuens: A. Westerborn (1/1—17/2); Karl Bülow (18/2—30/4); Nils Bothén (1/5—31/12).

Majornas sjukhus.

Läkare: R. Hälén (1905).

Sjukvårdsanstalten å Kålltorp.

Överläkare: H. Rosengren (1913).

T. f. överläkare: Märta Lundqvist (under semester).

Underläkare: Märta Lundqvist (1/1—31/12).

Hemmet för lungotssjuka.

Läkare: P. G. Carlström (1904).

Epidemisjukhuset.

Överläkare: Hj. Wennerberg (1898).

T. f. överläkare: Gustaf Magni (9/6—23/7).

Bitr. läkare: Gustaf Magni (1/1—31/12); Karl Bülow (1/1—17/2); Urban Hjärne (18/2—30/4); Elsa Lagergren (1/5—31/12).

Oscar och Maria Ekmans sjukhus.

Läkare: Albert Wallin (1910).

Berättelse angående den ekonomiska förvaltningen vid Göteborgs stads sjukhus under år 1922,

avgiven av

t. f. ekonomidirektören Gösta Svenning.

Sjukhusbyggnaderna och deras omgivning.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

Den i föregående årsberättelse omnämnda utvidgningen av köks- och röntgenavdelningarna har under året påbörjats samtidigt med en ytterligare tillbyggnad till röntgenavdelningen av två rum för ljusbehandling i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 1 juni. Entreprenadsumman för byggnadsarbetet uppgår till 161,900, för gas-, vatten och avloppsledningarna till 31,000 och för värme- och ventilationsanläggningen till 31,100 kronor.

I samband med fastställandet av budgeten för år 1923 beviljade stadsfullmäktige den 21 december ett anslag av 514,000 kronor för uppförande av laboratoriebyggnad med djurstall samt obduktionsbyggnad och bårhus.

Målnings- och golvlackeringsarbeten ha under året dragit en kostnad av 23,180 kronor och mureriarbeten m. m. 14,000 kronor, vilket senare belopp innefattar 2,325 kronor för omändring av bostadslägenhet i portvaktsstugan.

I paviljongerna 2, 4, 5 och 6 har anordnats bäckenspolning för en kostnad av 4,100 kronor.

Ljussignaleringsystem för nattsköterskorna har anordnats i huvudkorridoren.

En del kloak- och spillvattensledningar ha måst omläggas, vilket medfört en utgift av 8,950 kronor.

Holtermanska sjukhuset.

Lokaltelefon har installerats för en kostnad av 2,586 kronor.

Promenadgården vid kvinnliga paviljongen har iordningställt och nytt stängselnät har uppsatts vid planket mot öster.

Diverse målningsarbeten ha dragit en kostnad av 1,643 kronor.

En del rörledningar ha måst repareras för 2,317 kronor.

Barnsjukhuset.

Nya linoleummattor ha inlagts i korridoren till röntgenavdelningen och i en del personalrum. Kostnaden härför samt för reparation av en del mattor uppgick till 1,330 kronor.

Underläkarens å med. avdelningen tvårumslägenhet har utökats med ytterligare ett rum.

För röntgenavdelningen har mörkrum inretts i den intill avdelningen belägna värmekammaren, varjämte instrumenthytten bekläts med 2 mm:s blyplåt.

En annan värmekammare har förvandlats till förbandsförråd.

Fönstren i ekonomibygnaden, förbindelsegången och äldre paviljongen ha målats utvändigt och diverse andra målningsarbeten ha utförts för en sammanlagd kostnad av 4,270 kronor.

Sedan styrelsen för "grosshandlaren Axel H. Ågrens donationsfond" beslutat att för en beräknad kostnad av 6,500 kronor vid konvalescenthemmet å Amundön låta anordna pumpinrättning för inmatning av saltvatten för bad- och vattenklosetter, under förutsättning att hälsovårdsnämnden iklädde sig halva kostnaden, begärde hälsovårdsnämnden hos stadsfullmäktige ett anslag av 3,250 kronor härför. Stadsfullmäktige beviljade den 4 maj det begärda anslaget.

Barnbördshuset.

Arbetet på nybyggnaden för eleverna har under året fortskridit. Entreprenadsummorna för värme- och ventilationsanläggningen samt vatten- och avloppsledningarna uppgå till 16,000 resp. 16,500 kronor. Den elektriska belysningsanläggningen kostar 1,468 kronor.

Golvet i en korridor i avd. C. har omlagts och ny linoleummatta inlagts för en kostnad av cirka 1,500 kronor.

För reparation och målning av yttertaken har åtgått 1,430 kronor och för målning av en större korridor och förbindelsegång cirka 1,500 kronor.

Majornas sjukhus.

Under året ha vattenklosetter insatts, och samtidigt härmed ha en del andra arbeten utförts, såsom inrättande av ett sköljrum med bäckenspolningsapparat och disklåda med ledningar för såväl varmt som kallt vatten, modernisering av badrummet, i vilket uppsatts ett blandningsbatteri för karbad och dusch samt en ny duschapparat och uppsättning å vinden av en s. k. flottörcistern för matning av varmvattenberedaren, som ej tål vattentrycket direkt från servisledningen. På grund av denna nyanläggning måste sjukhuset evakueras under större delen av sommaren. Sammanlagda kostnaden, inkl. engångsavgift för vattenklosettterna till stadskassan, belöper sig till 8,178 kronor.

För underhåll av fastigheten ha diverse byggnadsarbeten för 2,060 och diverse målningsarbeten för 1,020 kronor utförts.

Sjukvårdsanstalten å Källtorp.

Ett nytt växthus har uppförts för en kostnad av cirka 2,000 kronor.

Bland övriga kostnader må nämnas:

Grusning av vägar 1,300 kronor, ny samlingsbrunn för avloppsvattnet 1,000 kronor, linoleummattor i sysslomannens bostadshus m. fl. lokaler 1,880 kronor, lokaltelefon i ljusbehandlingsrummet 300 kronor och diverse reparations- och målningsarbeten 5,730 kronor.

Hemmet för lungotssjuka.

Linoleummatta har inlagts i matsalen för en kostnad av 665 kronor.

Diverse snickeriarbeten för 3,542 kronor och diverse målningsarbeten för 1,215 kronor ha utförts.

Epidemisjukhuset.

Vattenklosett har insatts i tvättinrättningen, och kloakledningen från avd. 5 och 6 har omlagts för en sammanlagd kostnad av c:a 10,000 kronor.

Ett operationsrum i avd. 1 och ett förrådsrum i avd. 10 ha omändrats till sjukrum. Kostnaden härför utgjorde 430 kronor.

Varmvatten har inletts till avd. 10 för 840 kronor.

Portvaksstugan och pav. 8 ha målats utvändigt för en kostnad av 2,000 kronor.

För uppsättning av staket vid Haraldsgatan har åtgått 640 kronor.

Linoleummattor ha inlagts i två sjuksalar för 644 kronor.

Ekmaniska sjukhuset.

Ekonomibyggnadens korridor i andra våningen och förbindelsekorridoren mellan sjukhuset och ekonomibyggnaden ha målats och diverse andra målningarbeten utförts för en kostnad av sammanlagt 2,146 kronor.

Mathållning.

Under året har kostnaden för patienternas och personalens utspisning uppgått till 725,000 kronor, motsvarande 24 % av sjukhusens samtliga utgifter.

Av tabell 9 framgår, vilka varumängder som inköpts till och huru kostnaden fördelar sig på de olika sjukhusen.

De animala födoämnena betingade cirka 67 % av totalkostnaden och de vegetabiliska cirka 33 %.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

Stadsfullmäktige beviljade den 1 juni hälsovårdsnämndens andra avdelning anslag å sammanlagt 149,000 kronor för bl. a. inredning och anskaffande av apparater, möbler och inventarier för röntgenavdelningen samt nya maskiner och inventarier för köket.

Av ordinarie anslag har för röntgenavdelningen inköpts en fläkt för ena terapiapparaten, en skyddsskärm för personalen vid fotograferingar i ramen, röntgenrör m. m. till ett avlopp av 17,069 kronor.

Bland inköpta inventarier märkas 1 snabbsymaskin för 442 kronor, 4 serveringsvagnar för 880 kronor samt glas och porslin för 6,912 kronor.

Omstoppning av sängkläder har betingat en kostnad av 7,010 kronor och slipning av instrument 2,395 kronor.

Holtermanska sjukhuset.

En elektrisk centrifug för laboriet, 5 behållare för gryn och 4 disklådor ha bl. a. inköpts.

Barnsjukhuset.

Bland inköpta inventarier må nämnas ett operationsbord för 1,500 kronor, en räknemaskin för 875 kronor och tre isskåp för 333 kronor.

Tvättmaskinen har reparerats för en kostnad av 790 kronor.

Barnbördshuset.

En steriliseringsapparat med ledningar har inköpts för 1,095 kronor.

Sjukvårdsanstalten å Källtorp.

En räknemaskin för 650 kronor och en velociped för 186 kronor ha bl. a. inköpts.

Hemmet för lungsotssjuka.

Under året har anskaffats en reservbrännare för Höhensonne-apparaten till pris 216 kronor och 30 st. madrasser med överdrag för 1,970 kronor.

Epidemisjukhuset.

Tvättmaskinen har försetts med ny yttertrumma av kopparplåt för en kostnad av 695 kronor.

En kolvåg har inköpts för 573 kronor.

Genom införlivningen av Örgryte med staden har inventariestocken ökat med Örgryte epidemisjukhus' inventarier.

Uppvärmning och belysning.

Kostnaden för uppvärmning och belysning, ånga och bränsle för kök och tvättinrättningar, varmvattenberedning, sterilisering m. m. utgjorde 253,916 kronor, motsvarande 8,4 % av sjukhusens samtliga utgifter. Föregående år uppgick kostnaden till 406,474 kronor.

Tabell 8 visar, hur kostnaden fördelar sig på de olika sjukhusen, dels pr patient och underhållsdag och dels pr uppvärmt kubikutrymme.

Sammanlagda bränsleförbrukningen uppgick till cirka 3,000 ton kol och cirka 26,000 hl. koks.

Den 1 juni beviljade stadsfullmäktige hälsovårdsnämndens andra avdelning ett anslag å 21,900 kronor för komplettering av den elektriska anläggningen inom allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

Vid samma sjukhus ha i betjänings- och isoleringsrum i tredje våningen av pav. 2, 4 och 6 insatts värmeelement. Kostnad 2,565 kronor.

I barnbördshusets huvudbyggnad och flygelbyggnader B och C har värmeledningen omändrats för en kostnad av 7,400 kronor.

Epidemisjukhusets stallbyggnad har försetts med värmeledning, vilket betingat en kostnad av 1,900 kronor.

Sjukvårdsavgifter m. m.

I samband med fastställandet av budgeten för 1922 höjde stadsfullmäktige på förslag av hälsovårdsnämnden avgifterna för vård å stadens upptagningsanstalt vid Göteborgs hospital av sjuk, tillhörande Göteborgs kommun, till 4 kronor, dock att avgiften för mindre bemedlad finge nedsättas till 2 kronor, samt av sjuk från främmande kommun till 7 kronor 50 öre.

Den 24 augusti beslutade stadsfullmäktige

1:o) att den för år 1922 till 2 kronor 50 öre för dygn och patient fastställda avgiften för vård å allmän sal å allmänna och Sahlgrenska sjukhuset, Holtermanska sjukhuset och Majornas sjukhus skulle för de medlemmar av registrerade sjukkassor, vilka eljest vore berättigade till sagda sjukvårdsavgift och för vilka vederbörande sjukkassa utfärdade garantiförbindelse för sjukvårdsavgiftens behöriga erläggande, nedsättas med 50 öre;

2:o) att för de personer, vilka kommit i åtnjutande av i mom. 1:o) omförd nedsättning av avgiften, finge samma avgift i ömmande fall efter 60 dagars vård nedsättas till 1 krona för dygn och patient; och

3:o) att de sålunda beslutade nedsättningarna skulle intill utgången av år 1922 tillämpas omedelbart efter stadsfullmäktiges beslut i ärendet, dock endast för de sjukkasemedlemmar, som efter tidpunkten för nämnda beslut intogos till vård.

Medicinalstyrelsen har godkänt tuberkulosavdelningen å allmänna och Sahlgrenska sjukhuset för erhållande av statsbidrag efter 52 vårdplatser. Statsbidrag har sökts från och med den 1 juli, från vilken dag vårdavgiften för sjuk, tillhörande Göteborgs kommun, nedsatts till 1 krona 50 öre — den såsom villkor för statsbidrags erhållande fastställda maximavgiften för lasarettsavdelning.

Vid epidemisjukhuset ha ytterligare 4 sängplatser godkänts för erhållande av statsbidrag. Dessa platser ha erhållits genom omändring av förrådsrummet i pav. 9 och 10 samt operationsrummet i pav. 1. Antalet godkända platser har härigenom ökat till 252.

Indrivningen av sjukvårdsavgifter och därmed sammanhängande lagsökningsärenden har under året omhänderhaftas av nämndens ombudsman, som lämnat följande

”Redogörelse för ombudsmannens handläggning under år 1922 av ärenden rörande utbekommande av ersättning för vård å stadens sjukhus av personer, ej hemortsberättigade i Göteborg.

Vid 1921 års slut på svar beroende anmaningar till främmande kommun att ersätta sjukhusvårdskostnad	33
Under 1922 avsända dylika anmaningar	321
Som svar å dessa anmaningar inkomna medgivanden att utgiva ersättning ...	83
Återkallade anmaningar (på grund av att patienten själv betalt)	2
Från 1921 balanserade oavgjorda mål	21
Hos Konungens befallningshavande anhängiggjorda mål om ersättning under år 1922:	
a) efter förutgången anmaning	350
b) utan förutgången anmaning	14
c) bevakning i konkurs	2
Summa under året anhängiggjorda mål jämte bevakning i konkurs	366
Mål, som återkallats på grund av betalning, eller emedan Göteborg befunnits vara hemortskommun	6
Mål, varuti genom utslag ansökning under året:	
a) helt eller delvis bifallits	125
b) ogillats	4
Mål, i vilka besvär anförts hos kammarrätten:	
a) av Göteborgs stad	11
b) av annan kommun	6
Summa under året återkallade eller slutligt avdömda mål	124
Från 1922 till 1923 balanserade mål	88
Vid 1922 års slut på svar beroende anmaningar	35
Framställningar till Konungens befallningshavande rörande utländska undersåtar	14

Ovan berörda ärendens fördelning på de olika sjukhusen:

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset	157
Holtermanska sjukhuset	31
Barnsjukhuset	52
Barnbördshuset	95
Majornas sjukhus	5
Sjukvårdsanstalten å Kålltorp	6
Hemmet för lungots sjuka	1
Epidemisjukhuset	13
Ekmaniska sjukhuset	3
Upplysningsanstalten för sinnessjuka	3
Summa ärenden under året	366

Under året hava därjämte för de olika sjukhusen handlagts ett stort antal ärenden rörande uttagning av enskild person av sjukvårdsavgift."

Räkenskaper m. m.

Till bestridande av hälsovårdsnämndens andra avdelnings och sjukhusens utgifter under år 1922 ha stadsfullmäktige beviljat ett anslag av 5,989,084 kronor.

Utgifterna under året uppgingo i verkligheten till 4,497,801 kronor.

Inkomsterna av patientavgifter, statsbidrag m. m. beräknades i budgeten till 1,924,967 kronor men uppgingo till 2,038,076 kronor.

Donationer.

Genom Örgrytes införlivning med staden ha ytterligare fyra donationer å sammanlagt 91,040 kronor ställts under hälsovårdsnämndens förvaltning.

Ordningsstadgar m. m.

För läkaren vid sommarsanatoriet å Sandarne har instruktion fastställts.

Personal.

Sedan medicinalstyrelsen även godkänt förslagen till reglering av barnmorske- och husmoderstjänsterna, har hälsovårdsnämnden erhållit pensionsrätt i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. från och med den 1 januari 1922 för 89 sjuksköterske-, 6 barnmorske- och 7 husmodersbefattningar.

Svenska lasarettsläkareföreningen och svenska sanatorieläkareföreningen ha hos Kungl. Maj:t gjort framställning om anslutning till statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. I infordrat yttrande ha stadsfullmäktige hemställt, att därest de av läkareföreningarna gjorda framställningarna bifölles, möjlighet även måtte beredas läkarna vid Göteborgs stads sjukhus att vinna inträde i anstalten.

Stadsfullmäktige ha beviljat hälsovårdsnämndens andra avdelning ett förslagsanslag för år 1922 av 3,000 kronor att vid behov användas till avlöning av en extra läkare vid allmänna och Sahlgrenska sjukhusets med. avdelning.

Vid samma sjukhus har från och med år 1922 inrättats en amanuensbefattning å ögonavdelningen, varjämte anställts å ordinarie stat ett tekniskt biträde å laboratoriet och två nattsköterskor.

Överläkaren å barnsjukhusets med. avdelning G. Bergendahl har avgått med pension och efterträts av med. doktor A. J. Wallgren.

Ytterligare en eldare och ett tvättbiträde ha anställts vid samma sjukhus.

Vid barnbördshuset har ekonomipersonalen ökats med en maskintvätterska, ett tvättbiträde och en eldare för vintermånaderna.

Sedan Kungl. Maj:t förordnat, att befattningen som lärare i barnavård vid barnmorskeläroanstalten i Göteborg icke må tillsättas förrän med ingången av år 1924, och bemyndigat medicinalstyrelsen att antaga lämplig lärare i barnavård för åren 1922 och 1923, har medicinalstyrelsen antagit överläkaren vid barnsjukhusets med. avdelning A. J. Wallgren att i egenskap av lärare i barnavård biträda vid repetitionskurserna under nämnda år.

På förslag av barnbördshusets förvaltningsråd har hälsovårdsnämnden beslutat, att barnmorskeelev skall gälda kostnaden för utspisningen med 60 kronor, för månad räknat, under sin provtjänstgöring samt med 700 kronor, för år räknat, därest hon efter provtjänstgöringen antages till elev. Beslutet har underställts medicinalstyrelsens prövning och godkänts.

Sjuktransportväsendet.

För sjuktransporter förfogar brandkåren över fem hälsovårdsnämnden tillhöriga, motordrivna ambulansvagnar, av vilka två uteslutande äro avsedda för epidemitransporter.

Epidemitransporterna äro avgiftsfria. För övriga sjuktransporter tillämpas av stadsfullmäktige fastställd taxa.

Av nedanstående tablå framgår sjuktransporternas omfattning under de senaste åren.

	År			
	1919	1920	1921	1922
<i>Antal transporter</i>	3,479	2,764	4,413	3,094
därav för obemedlade	1,215	774	3,245 ¹⁾	1,652 ²⁾
,, ,, betalande	2,264	1,990	1,168	1,442
<i>Erlagda avgifter</i>	14,921: —	10,148: 50	13,770: —	9,389: 50
<i>Utgifter för sjuktransportväsendet</i>	110,668: 34	104,900: 72	74,607: 17	47,906: 80
därav till avlöning åt brandkarlar	17,177: 85	29,840: 10	46,733: 10	30,532: —
inköp av biler	73,486: 94	45,660: —	—	—
till motorsprit, rep. av biler, ringar m. m.	20,003: 55	29,400: 62	27,874: 07	17,374: 80
<i>Antal timmar körda</i>	2,599	2,016	3,260	2,291
,, kilometer ,,	30,153	25,782	37,839	29,502

¹⁾ Inkluderar 1,958 epidemitransporter.

²⁾ „ 800 „

Ovriga anmärkningsvärda förhållanden.

Genom införlivning med staden av Örgryte har Oscar och Maria Ekmans sjukhus, därstädes, lagts under hälsovårdsnämndens förvaltning. Sjukhuset inrymmer 50 sjukplatser, varav 2 i enskilt, 8 i halvenskilt och 40 i allmänt rum.

Anmodade inkomma med yttrande angående ett förslag från medicinalstyrelsen till uppdelning av sinnessjukvården mellan å ena sidan staten och å andra sidan landstingen, eventuellt större kommuner, ha stadsfullmäktige, efter hörande av drätselkammaren, hälsovårdsnämnden och en av stadsfullmäktige tillsatt särskild beredning, i en till Kungl. Maj:t ställd, underdånig skrivelse förklarat sig icke kunna tillstyrka förslaget, särskilt med hänsyn till det fixerade byggnadsersättningsbeloppet pr säng, den efter nuvarande folkmängd begränsade byggnadsersättningen och den otillräckliga driftskostnadsersättningen.

Stadsfullmäktige ha på vissa villkor beviljat "Föreningen barnsanatoriet Rävlanda" ett bidrag för år 1922 av 3 kronor pr underhållsdag för barn från Göteborg, dock högst 36,000 kronor, att utgå å hälsovårdsnämndens stat.

Med föranledande av bestämmelserna i lagen om anställande av distriktsbarnmorska m. m. den 28 mars 1919 har hälsovårdsnämnden beslutat stadens undantagande från indelning i barnmorskedistrikt, vilket beslut jämte förslag till avtal med barnmorskor godkänts av medicinalstyrelsen.

Stadsfullmäktige ha för tiden från och med år 1922 beviljat ett årligt anslag av 2,000 kronor såsom bidrag till barnmorskor, arbetande inom Göteborg, för genomgående av den i barnmorskereglementet föreskrivna repetitionskursen.

På grund av epidemisjukhusets knappa beläggning ha tuberkulossjuka mottagits i en avdelning inom sjukhuset.

Hälsovårdsnämnden har bifallit telegrafstyrelsens förslag om kostnadsfria, telegrafiska läkareråd vid sjukdomsfall ombord på fartyg och uppdragit åt läkarna vid allmänna och Sahlgrenska sjukhuset att utan kostnad för stadskassan lämna i förslaget omnämnda läkareråd.

Till hälsovårdsnämnden har ingivits följande

"Berättelse över kommunalsköterskornas i Göteborg verksamhet år 1922.

De åtta kommunalsköterskorna (under december utgjorde de nio) ha under året gjort 17,915 polikliniska besök och dessutom tjänstgjort 47 nätter och 5 hela dygn.

Patienternas antal var 796, och av dessa ha 222 varit betalande.

<i>Kommunalvårdens</i>			
<i>inkomster:</i>		<i>utgifter:</i>	
Behållning från 1921	225:04	Löner	12,755:44
Hälsovårdsnämnden	29,899:80	Vivre	14,401:53
Betalande patienter	2,992:40	Sjukvårdsmateriel	1,508:06
Diverse	7:90	Inventarier	205:80
		Administration	4,000:—
		Behållning till 1923	254:31
Kronor 33,125:14		Kronor 33,125:14"	

Tab. 1. Antal sjukplatser, intagna, döda samt underhållsdagar.
 ördelade efter olika avdelningar, vid Göteborgs stads sjukhus år 1922.

	Ordnings- numret vid sjuk- huset och samt årl. döda	Antal patienter under året		Antalet underhålls- dagar för samtliga vårdade	Medeltal skeddade per dag	Medel- antal sjuk- dagar under året	Medel- antal döda under året	Medel- antal döda per dag
		intagna	döda					
Allmänna och Säbirenska sjukhuset	533	5,480	328	145,242	298	461	332	26
Medicinska avdelningen	186	1,780	174	52,759	144	170	122	20
Kirurgiska	204	2,340	92	64,756	180	183	118	23
Avdelningen för tuberkulos	55	241	30	16,774	45	51	39	69
» öppensjukomår	16	256	—	4,795	13	21	6	18
» årensjukomår	32	705	17	5,649	15	29	3	5
» konvalescenter	40	590	15	10,612	29	48	4	17
Hoftermanska sjukhuset	144	1,047	2	23,689	65	95	37	28
Avdelningen för ludsjuka	18	398	—	4,694	13	28	6	12
» veneriskt sjuka	126	649	2	18,175	50	73	29	30
Göteborgs barnsjukhus	33	—	—	—	—	244	189	38
Medicinska avdelningen	10	—	—	—	—	113	142	37
Kirurgiska	23	—	—	—	—	131	148	39
Göteborgs barnbörsthus	96	3,254	19	26,548	81	103	63	9
Barn	—	2,553	52	—	—	—	—	—
Majornas sjukhus	26	120	17	8,791	16	27	4	48
Sjukvårdsanstalten å Källtorp	190	306	38	61,783	175	168	150	208
Hemmet för lungsjuka	46	184	31	19,534	42	59	32	185
Göteborgs epidemisjukhus	252	1,147	70	25,783	71	149	43	22
Oscar och Maria Ekman's sjukhus	50	478	24	12,680	35	49	24	27

TABELLER

*) Dessutom 211 underhållsdagar för friska personer, som tillfälligt sjuka.

Övriga hälsöförhållanden.

Genom intorkning med staden av Örgryta har Oscar och Maria Ekman's sjukhus, därutöver lagts under hälsöförhållandens förvaltning. Sjukhuset föranner 50 sjukplatser, varav 2 i enskilt, 8 i halvenskilt och 40 i allmänt rum.

Ännu icke inkomna med uttrände angående ett förslag från medicinalstyrelsen till utpeklning av sjuksjukvården mellan 5 ena sidan södra och 2 andra sidan landstingen, eventuellt större kommuner, ha stadsfullmäktige, efter hörande av drätselkammaren, hälsöförhållanden och en av sjuksjukvårdsförhållanden tillstått särskild beredning, i en till Kungl. Maj: s ställid, underlåtit utredning förklarar sig icke kunna tillstyrka förslaget, särskilt med hänsyn till det förutvarande byggkostnadsförhållandet för säng, därvid för utvärderande folkskoleläroverksamhet byggnadsförhållanden och den oförlämpliga driftkostnadsförhållanden.

Stadsfullmäktige ha på vissa villkor beviljat "Föreningen barnmorskor i Svalunda" ett bidrag för år 1922 av 3 kronor pr underhållsdag för barn från Göteborg, dock högst 36,000 kronor, utgående till hälsöförhållandens stat.

Med förordande av bestämmelserna i lagen om anställande av distriktbarnmorska nr. 28 den 28 mars 1919 har hälsöförhållanden beslutat stadens undantagande från inlemning i barnmorskeregler, vilket beslut jämte förslag till avtal med barnmorskor godkänts av medicinalstyrelsen.

Stadsfullmäktige ha beviljat ett årligt anslag av 2,000 kronor såsom bidrag till barnmorskeregler i staden inom Göteborg, för genomgående av den i barnmorskeregler förskriftens bestämmelserna.

På grund av epidemisk sjukhusets knappa utrustning ha tuberkulosis- och mottagning i en avdelning inom sjukhuset.

Hälsöförhållanden har bifallit telegrafstyrelsens förslag om telegrafiska telegrafiska läkareråd vid sjutidomsfall ombord på fartyg och utpekat åt läkarna vid allmänna och Sahlgrenska sjukhuset ett statligt bidrag för stadsstatens länna i förslaget ommärkta läkareråd.

Till hälsöförhållanden har ingivits följande

Berättelse över kommunalsköterskornas i Göteborg verksamhet år 1922.

De åtta kommunalsköterskorna (under de senaste utgjorde de nio) ha under året gjort 17,915 polikliniska besök och dessutom tjänstgjort 47 dagar och 5 hela dygn.

Patienternas antal var 796, och av dessa ha 542 varit behandlade.

Kommunalsköterskornas

Inkomster	Utgåvor
Behållning från 1921	Lönar
Hälsöförhållanden	Vivre
Betalande patienter	Sjukvårdsmateriel
Diverse	Inventarier
	Administration
	Behållning till 1923
Kronor 33,125:14	Kronor 33,125:14

Tab. 2. Antal sjukplatser, intagna samt underhållsdagar, fördelade efter olika betalningsklasser, vid Göteborgs stads sjukhus år 1922.

	Dagavgift Kr.	Ordinarie antal sjukplatser vid årets slut	Antal intagna patienter under året	Antal underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägst antalet vårdade någon dag under året	Medellängd av sjukhusvistelsen, dagar
Sahlgrenska sjukh.: enskilt rum.....	18:—	10	45	757	6	12	1	16
halvenskilt rum	12:—	44	93	1,493	33	52	18	20
allmänt *	8:50	479	401	9,234	359	404	266	22
	7:50		1,022	19,833				
	2:50		2,472	57,012				
	1:50		29	2,454				
	ingen		1,457	51,750				
Holtermanska sjukh.: enskilt rum.....	16:—	2	—	—	—	—	—	—
halvenskilt rum	12:—	2	1	19	0,4	2	0	13,4
allmänt *	8:—	140	11	142	65	98	37	22,9
	7:50		44	600				
	2:50		162	1,712				
	ingen		829	21,396				
Barnsjukhuset: enskilt rum	15:—	9	34	690	3,3	8	0	16
halvenskilt rum	10:—	14	42	525	2,6	10	0	43,5
allmänt *	6:—	272	13	268	238	281	185	38,9
	6:—		265	7,861				
	2:—		1,078	27,614				
	1:—		—	1,473				
	2:50		99	1,728				
	ingen		794	48,363				
Barnbördshuset: enskilt rum.....	18:—	17	91	1,188	11	17	5	10
allmänt *	12:—	79	308	2,815	70	93	54	8,9
	7:50		532	4,974				
	2:75		1,908	16,297				
	ingen		416	4,274				
Majornas sjukhus: allmänt rum ...	7:50	26	12	266	15,6	27	4	47,5
	2:50		40	1,458				
	2:—		1	18				
	1:25		—	89				
	ingen		67	3,870				
Sjukv.-anst. å Källtorp: halvenskilt rum	6:50	12	33	1,687	4,6	13	0	51
allmänt *	1:—	178	87	18,420	170	176	152	227,5
	ingen		186	43,676				
Hemmet för lungotsssjuka: allm. rum	7:50	46	2	118	43	50	32	185
	1:—		20	1,628				
	—:50		1	621				
	ingen		61	13,164				

	Dagavgift Kr.	Ordinarie antal sjukplatser vid årets slut	Antal intagna patienter under året	Antal underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägst antalet vårdade någon dag under året	Medellängd av sjukhusvistelsen, dagar
Epidemisjukhuset: enskilt rum.....	18:—	14	—	—	0,25	3	0	45
halvenskilt rum.....	11:—	6	2	90	2,6	9	0	26
allmänt *	12:—	232	8	156	68,4	139	43	22
	7:—		28	782				
	7:50		104	2,214				
	2:50		65	588				
	2:—		4	128				
	1:—		16	449				
	—:50		1	31				
	ingen		946	21,556				
Ekmaniska sjukhuset: enskilt rum ...	12:—	2	10	119	2,4	5	0	17,6
halvenskilt rum	9:—	8	39	744	3,1	6	0	22,9
allmänt *	8:—	40	13	294	29,2	43	19	26,4
	5:—		37	851				
	5:—		52	1,155				
	2:—		6	99				
	3:—		217	5,209				
	2:—		129	4,209				
	ingen							

Tab. 3. Inkomster vid Göteborgs

	Sahlgrenska sjukhuset		Holtermanska sjukhuset		Barnsjukhuset		Barnbörds- huset	
	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
1. Patientavgifter (influtna) samt poliklinikavgifter	464,256: 83	38,3	8,404: —	5,4	134,307: 83	27,1	137,389: 84	51,0
2. Anslag av landsting	—	—	33,698: 24	21,5	—	—	—	—
3. » » kommun	687,541: 67	56,8	111,218: 08	70,9	329,304: 10	66,6	124,446: 29	46,2
4. » » staten	6,000: —	0,5	—	—	—	—	—	—
5. Ersättning av staten för främmande undersåtar etc., från annat sjukvårdsområde, pensionsstyrelsen, riks-försäkringsanstalten, livförsäkringsbolag etc.	2,417: 50	0,2	1,998: —	1,3	—	—	—	—
6. Avkastning av donationer använd under året för sjukhusets ändamål	34,693: 23	2,9	—	—	20,666: 43	4,2	—	—
7. Hyror och arrenden, nettoinkomst från lantgård, trädgård, stall, svingård etc.	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Övriga inkomster	15,558: —	1,3	1,390: 75	0,9	10,542: 60	2,1	7,693: 50	2,8
Summa	1,210,467: 23	100,0	156,709: 07	100,0	494,820: 96	100,0	269,529: 63	100,0

stads sjukhus år 1922. Tab. 4.

Majornas sjukhus	Sjukvårdsanstalten å Källtorp		Hemmet för lungotsotssjuka		Epidemi-sjukhuset		Ekmanska sjukhuset		S u m m a		
	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	
5,277: —	8,1	30,770: 30	9,1	2,728: —	2,8	30,161: 84	28,4	29,266: —	28,1	842,561: 64	27,2
58,096: 01	89,0	177,301: 81	52,5	62,255: 75	64,6	283,453: 01	78,8	71,403: 06	68,5	1,905,019: 78	61,6
—	—	123,508: —	36,6	27,208: —	28,2	46,068: —	12,8	—	—	202,784: —	6,6
1,899: 50	2,9	2,673: 02	0,8	4,185: 48	4,4	—	—	—	—	13,173: 50	0,4
—	—	—	—	—	—	—	—	1,461: —	1,4	56,820: 66	1,8
—	—	3,454: 96	1,0	—	—	—	—	—	—	3,454: 96	0,1
—	—	—	—	—	—	—	—	2,065: —	2,0	37,249: 85	1,2
65,272: 51	100,0	337,708: 09	100,0	96,377: 23	100,0	359,682: 85	100,0	104,195: 06	100,0	3,094,762: 63	100,0

Tab. 4. Utgifter vid Göteborgs

	Sahlgrenska sjukhuset		Holtermanska sjukhuset		Barnsjukhuset		Barnbörds- huset	
	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
1. Avlöningar (i stat upptagna), vikariatsersättningar, pensioner och pensionsavgifter	474,007: 75	39,6	60,919: 72	39,4	178,807: 66	37,7	100,062: 41	37,6
2. Extra biträdeshjälp, handräkning	—	—	—	—	3,673: 29	0,8	—	—
3. Läkemedel (för inre och yttre behandling)	40,171: 65	3,4	7,200: 10	4,6	27,406: 12	5,8	6,894: 18	2,6
4. Förbandsartiklar (samtl. för sår använda förbrukningsartiklar), bandage	35,963: 94	3,0	1,555: 62	1,0	5,553: 90	1,2	3,417: 30	1,3
5. Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. d.	7,758: 41	0,6	373: 12	0,2	1,820: 25	0,4	984: 40	0,4
6. Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	38,517: 40	3,2	1,193: 35	0,8	5,453: 63	1,1	2,931: 80	1,1
7. Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial ¹⁾	90,801: 24	7,6	3,245: 01	2,1	30,036: 05	6,3	18,570: 75	7,0
8. Patienters utspisning ²⁾ Personalens kosthåll	263,557: 70	22,0	35,938: 97	23,2	123,105: 96	25,9	56,790: 48	21,3
9. Värme och lyse samt hithörande förbrukningsartiklar ..	73,815: 17	6,2	15,402: 48	10,0	39,593: 78	8,3	25,642: 06	9,6
10. Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar...	41,868: 82	3,5	7,519: 81	4,9	16,314: 09	3,5	12,407: 50	4,6
11. Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	39,812: 02	3,3	855: 54	0,6	—	—	26: 40	0,1
12. Fastigheters (däri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer	41,408: 32	3,5	13,038: 15	8,4	21,091: 18	4,4	15,496: 59	5,8
13. Ny-, till- och ombyggnader, ävensom större reparationer å särskilt anslag	27,550: —	2,3	3,407: 12	2,2	3,018: —	0,6	13,265: 10	5,0
14. Diverse utgifter ³⁾	21,965: —	1,8	4,037: 55	2,6	19,060: 28	4,0	9,841: 57	3,6
Summa	1,197,197: 42	100,0	154,686: 54	100,0	474,934: 19	100,0	266,330: 54	100,0

¹⁾ Enligt Kungl. Medicinalstyrelsens formulär har här avdragits inkomst för försälda, utgallrade persedlar, skrot o. d. åtföljt de sjuka.
²⁾ Enligt Kungl. Medicinalstyrelsens formulär har här avdragits inkomst från köket samt avgifter av friska personer, som åtföljt de sjuka.
³⁾ Skriv- och tryckningskostnader m. m., telefonavgifter, onera, sjuktransport- och begravningskostnader, avskrivna patientavgifter.

stads sjukhus år 1922.

Majornas sjukhus		Sjukvårdsanst. å Källtorp		Hemmet för lungotsssjuka		Epidemisjukhuset		Ekmanska sjukhuset		Summa	
Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
28,478: 10	43,7	117,236: 69	34,9	28,951: 90	30,5	148,587: 48	43,2	41,468: 94	40,0	1,178,520: 65	38,8
327: —	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	4,000: 29	0,1
2,077: 31	3,2	4,844: 39	1,4	4,129: 56	4,3	7,024: 47	2,0	1,675: 81	1,6	101,423: 59	3,3
473: —	0,7	786: 50	0,2	669: 45	0,7	3,068: 83	0,9	1,919: 18	1,9	53,407: 72	1,8
121: 11	0,2	788: 96	0,3	349: 55	0,4	1,389: 15	0,4	747: 80	0,7	14,332: 75	0,5
317: 58	0,5	8,492: 02	2,5	565: 73	0,6	1,156: 58	0,3	1,200: 92	1,2	59,829: 01	2,0
3,591: 66	5,5	17,586: 93	5,2	8,534: 22	9,0	10,892: 35	3,2	3,026: 52	2,9	186,284: 73	6,1
10,005: 02	15,4	111,392: 67	33,1	26,497: 85	27,9	68,603: 19	19,9	28,449: 79	27,5	724,341: 63	23,8
3,936: 94	6,0	30,992: 58	9,2	8,740: 87	9,2	44,953: 14	13,1	10,839: 15	10,5	253,916: 17	8,4
4,001: 10	6,1	11,417: 76	3,4	3,782: 49	4,0	9,913: 75	2,9	3,438: 50	3,3	110,663: 82	3,6
31: 34	0,1	2,636: 47	0,8	956: 89	1,0	644: 55	0,2	—	—	44,963: 21	1,5
2,871: 58	4,4	26,381: 26	7,8	10,986: 93	11,6	21,795: 55	6,3	6,274: 21	6,1	159,343: 77	5,3
8,177: 97	12,5	—	—	—	—	10,857: 60	3,2	493: 20	0,5	667,68: 99	2,2
767: 54	1,2	3,839: 35	1,2	794: 58	0,8	15,170: 29	4,4	3,927: 31	3,8	794,03: 47	2,6
65,177: 25	100,0	336,395: 58	100,0	94,960: 02	100,0	344,056: 93	100,0	103,461: 33	100,0	3,037,199: 80	100,0

Tab. 5. Medelkostnad per underhållsdag år 1922.

	Sahlgrenska sjukhuset	Holgermanska sjukhuset	Barn-sjukhuset	Barnbörds-huset	Majornas sjukhus	Sjukv.-anst. å Källtorp	Hemmet för lungsjukt	Epidemi-sjukhuset	Ekmaniska sjukhuset	Samtl. stadens sjukhus
	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre
1. Avlöningar (i stat upptagna), vikariats-ersättningar, pensioner och pensionsavgifter	326,1	255,2	200,4	338,6	499,5	183,8	186,4	571,6	327,0	} 287,3
2. Extra biträdeshjälp, handräckning	—	—	4,1	—	5,7	—	—	—	—	
3. Läkemedel (för inre och yttre behandl.)	27,6	30,2	30,7	23,3	36,4	7,6	26,6	27,0	13,2	24,6
4. Förbandsartiklar (samtliga för sår använda förbrukningsartiklar), bandage...	24,7	6,5	6,3	11,6	8,3	1,2	4,3	11,8	15,1	13,0
5. Mineralvatten, vin, is, näringsprep. o. d.	5,3	1,6	2,0	3,3	2,1	1,2	2,2	5,3	5,8	3,5
6. Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	26,5	5,0	6,1	9,9	5,6	13,3	3,6	4,5	9,5	14,5
7. Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial ¹⁾	62,5	13,6	33,7	62,8	63,0	27,6	55,0	41,9	23,9	45,3
8. Patienters utspisning ²⁾ } Personalens kosthåll }	181,3	150,4	138,0	192,2	175,5	174,6	170,6	263,9	224,4	175,9
9. Värme och lyse jämte hithörande förbrukningsartiklar	50,8	64,5	44,4	86,8	69,1	48,6	56,3	172,9	85,5	61,7
10. Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsart.	28,8	31,5	18,3	42,0	70,2	17,9	24,4	38,1	27,1	26,9
11. Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	27,4	3,6	—	0,1	0,5	4,1	6,2	2,5	—	10,9
12. Fastigheters (däri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer	28,5	54,6	23,6	52,5	50,4	41,4	70,7	83,8	49,5	38,7
13. Ny-, till- och ombyggnader, ävensom större reparationer å särskilt anslag ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Diverse utgifter ³⁾	15,2	16,8	21,4	33,3	13,5	6,0	5,1	58,4	31,0	19,3
Summa utgifter per underhållsdag	804,7	633,5	529,0	856,5	999,8	527,4	611,5	1281,8	812,0	721,6

¹⁾ Enligt Kungl. Medicinalstyrelsens formulär har vid beräkning av medelkostnaden avdragits inkomst för försälda, utgallrade persedlar, skrot o. d. från köket samt avgifter av friska personer,

som åtföljt de sjuka.

³⁾ Skriv- och tryckningskostnader m. m., telefonavgifter, onera (avgifter), understöd vid utskrivningen, stall, sjuktransport- och begravningskostnader, avskrivna patientavgifter.

Tab. 6. Uppgift angående antalet patienter från främmande kommuner, som vårdats å stadens sjukhus, och underhållsdagarna för dessa patienter.

	År	Enskilt rum		Halvenskilt rum		Allmänt rum		Summa		% av samtliga underhållsdagar	
		Patienter	Underhållsdagar	Patienter	Underhållsdagar	Patienter	Underhållsdagar	Patienter	Underhållsdagar		
Sahlgrenska sjukhuset...	1914	48	623	173	2,876	863	16,318	1,084	19,817	13,02	
	1919	54	729	253	3,778	1,443	25,969	1,750	30,476	19,41	
	1920	81	1,107	247	4,111	1,380	26,475	1,708	31,693	20,18	
	1921	56	788	260	3,680	1,241	20,983	1,557	25,451	16,94	
	1922	45	757	193	2,810	1,022	19,833	1,260	23,400	16,10	
Holtermanska sjukhuset	1914	8	50	9	160	¹⁾ 29	220	46	430	1,83	
	1919	5	28	—	—	¹⁾ 75	412	80	440	1,39	
	1920	1	2	25	326	¹⁾ 91	401	117	729	2,38	
	1921	1	3	7	99	¹⁾ 48	590	56	692	2,63	
	1922	—	—	1	19	¹⁾ 44	600	45	619	2,59	
Barnsjukhuset	1914	*)	*)	—	—	137	2,550	137	2,550	4,40	
	1919	39	512	—	—	275	8,779	314	9,291	12,77	
	1920	41	737	3	140	289	8,497	333	9,374	12,13	
	1921	28	639	10	205	260	11,104	298	11,948	14,09	
	1922	34	690	9	689	265	7,861	308	9,240	10,36	
Barnbördshuset	1914	33	450	—	—	340	4,025	373	4,475	19,48	
	1919	117	1,376	—	—	591	5,777	708	7,153	28,35	
	1920	120	1,296	—	—	718	6,914	838	8,210	27,12	
	1921	88	852	—	—	648	5,951	736	6,803	22,56	
	1922	91	1,188	—	—	532	4,974	623	6,162	20,85	
Majornas sjukhus	1914	—	—	—	—	10	373	10	373	4,58	
	1919	—	—	—	—	10	209	10	209	2,97	
	1920	—	—	—	—	17	938	17	938	12,99	
	1921	—	—	—	—	10	504	10	504	6,94	
	1922	—	—	—	—	12	266	12	266	4,67	
Sjukvårdsanst. å Källtorp	1914	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1919	—	—	12	513	1	325	13	838	1,24	
	1920	—	—	8	334	—	—	8	334	0,50	
	1921	—	—	4	374	—	64	4	438	0,66	
	1922	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hemmet f. lungotsotssjuka	1914	—	—	—	—	7	496	7	496	2,60	
	1919	—	—	—	—	6	210	6	210	2,11	
	1920	—	—	—	—	5	96	5	96	0,74	
	1921	—	—	—	—	1	43	1	43	0,28	
	1922	—	—	—	—	2	118	2	118	0,76	
Epidemisjukhuset	1914	**)	**)	—	—	¹⁾ 199	4,224	199	4,224	9,03	
	1919	1	8	28	458	¹⁾ 366	6,666	395	7,132	10,51	
	1920	6	26	18	347	¹⁾ 299	5,645	323	6,018	9,55	
	1921	2	5	7	177	¹⁾ 164	3,592	173	3,774	6,56	
	1922	—	—	8	156	¹⁾ 104	2,214	112	2,370	9,19	
Ekmanska sjukhuset.....	1922	10	119	13	294	52	1,155	75	1,568	12,37	
	Samtliga sjukhus	1914	89	1,123	182	3,036	1,585	28,206	1,856	32,365	9,79
		1919	216	2,653	293	4,749	2,767	48,347	3,276	55,749	12,70
		1920	249	3,168	301	5,258	2,799	48,966	3,349	57,392	12,89
		1921	175	2,287	288	4,535	2,372	42,831	2,835	49,653	11,34
1922	180	2,754	224	3,968	2,033	37,021	2,437	43,743	10,63		

¹⁾ Siffran anger endast antalet betalande patienter.

*) Antalet patienter i ensk. rum från främmande kommun framgår icke av den förda rullan. Antalet var emellertid rätt obetydligt, då hela antalet i ensk. rum år 1914 utgjorde 31 med 263 dagar. Dagavgiften var lika, 3 kr., för både göteborgsbo och annan.

***) Fördelning av antalet patienter och underhållsdagar kan icke utrönas av vid sjukhuset förda anteckningar, varför hela antalet från främmande kommun är utsatt i kolumnen »allmänt rum».

Tab. 7. Tablå över inbetalda patientavgifter och jämförelse mellan betalande och icke betalande patienter.

	År	Inbetalda patientavgifter	Antal patienter	Antal		Antal	
				betal. patienter	i %	icke bet. patienter	i %
Sahlgrenska sjukhuset	1914	137,440: —	6,700	3,856	57,55	2,844	42,45
	1919	381,675: —	7,376	5,331	72,27	2,045	27,73
	1920	489,339: —	7,273	5,708	78,48	1,565	21,52
	1921	510,718: —	6,864	5,287	77,03	1,577	22,97
	1922	466,674: —	5,712	4,255	74,49	1,457	25,51
Holtermanska sjukhuset ...	1914	3,969: —	1,328	182	13,70	1,146	86,30
	1919	11,090: —	1,898	455	23,97	1,443	76,03
	1920	11,904: —	1,683	499	29,65	1,184	70,35
	1921	12,824: —	1,235	302	24,45	933	75,55
	1922	10,402: —	1,047	218	20,82	829	79,18
Barnsjukhuset	1914	13,365: —	1,511	713	47,19	798	52,81
	1919	66,038: —	1,939	1,145	59,06	794	40,94
	1920	93,226: —	1,875	1,306	69,65	569	30,35
	1921	130,682: —	1,855	1,358	73,21	497	26,79
	1922	134,308: —	2,334	1,540	65,98	794	34,02
Barnbördshuset	1914	35,268: —	1,864	1,524	81,76	340	18,24
	1919	100,520: —	2,689	2,504	93,12	185	6,88
	1920	138,528: —	3,460	3,260	94,22	200	5,78
	1921	147,455: —	3,503	3,188	91,01	315	8,99
	1922	137,390: —	3,255	2,839	87,22	416	12,78
Majornas sjukhus	1914	2,123: —	246	82	33,33	164	66,67
	1919	3,379: —	207	63	30,44	144	69,56
	1920	9,397: —	187	79	42,25	108	57,75
	1921	6,233: —	177	45	25,43	132	74,57
	1922	7,177: —	120	53	44,17	67	55,83
Sjukvårdsanst. å Källtorp .	1914	10,496: —	307	78	25,41	229	74,59
	1919	41,670: —	340	125	36,76	215	63,24
	1920	48,958: —	334	157	47,01	177	52,99
	1921	54,721: —	299	134	44,82	165	55,18
	1922	33,443: —	306	120	39,22	186	60,78
Hemmet för lungotsssjuka .	1914	1,115: —	152	27	17,76	125	82,24
	1919	3,269: —	179	25	13,98	154	86,02
	1920	4,157: —	154	47	30,52	107	69,48
	1921	4,941: —	107	25	23,36	82	76,64
	1922	6,913: —	84	23	27,38	61	72,62
Epidemisjukhuset	1914	15,746: —	1,817	284	15,63	1,533	84,37
	1919	57,302: —	3,029	610	20,14	2,419	79,86
	1920	51,353: —	2,654	461	17,37	2,193	82,63
	1921	66,777: —	2,183	321	14,70	1,862	85,30
	1922	30,162: —	1,174	228	19,42	946	80,58
Ekmaniska sjukhuset	1922	28,196: —	503	374	74,35	129	25,65
Samtliga sjukhus	1914	219,522: —	13,925	6,746	48,45	7,179	51,55
	1919	664,943: —	17,657	10,258	58,10	7,399	41,90
	1920	846,862: —	17,620	11,517	65,36	6,103	34,64
	1921	934,351: —	16,223	10,660	65,71	5,563	34,29
	1922	854,665: —	14,535	9,650	66,39	4,885	33,61

Tab. 8. Tablå över sjukhusens uppvärmningskostnader m. m. år 1922.

	Kubikutrymme, som kräver uppvärmning				Kostnad för uppvärmning m. m.						
	Sjuksalar, dagrum, bostadsrum och badrum		Korridorer, trappor, förrådsrum och kök		Totalkostnad	Sjuksalar, dagrum, bostadsrum och badrum		Korridorer, trappor, förrådsrum och kök		Medelkostnad	
	Kbm.	%	Kbm.	%		Kr.	pr kbm.	% av totalkostnaden	pr kbm.	% av totalkostnaden	pr kbm.
Sahlgrenska sjukhuset.....	40,421	63,30	23,440	36,70	73,815	1: 27	70	0: 95	30	1: 16	50,8
Holtermanska sjukhuset.....	5,781	68,97	2,601	31,03	15,402	1: 99	75	1: 49	25	1: 84	64,5
Barnsjukhuset.....	13,202	57,63	9,708	42,37	39,594	1: 93	64	1: 45	36	1: 73	44,4
Barnbördshuset.....	5,234	44,24	6,597	55,76	25,642	2: 52	51	1: 89	49	2: 17	86,8
Majornas sjukhus.....	704	65,73	367	34,27	3,937	4: 02	72	3: 02	28	3: 68	69,1
Sjukvårdsanstalten å Källtorp ...	9,816	59,28	6,743	40,72	30,993	2: 08	66	1: 56	34	1: 87	48,6
Hemmet för lungotssjuka.....	1,728	63,27	1,003	36,73	8,741	3: 52	70	2: 64	30	3: 20	56,3
Epidemisjukhuset.....	14,165	65,85	7,345	34,15	44,953	2: 28	72	1: 71	28	2: 09	172,9
Ekmanska sjukhuset.....	3,881	57,05	2,922	42,95	10,839	1: 78	64	1: 34	36	1: 59	85,5

Kostnaden för uppvärmning av korridorer etc. är beräknad 25 % lägre än motsvarande kostnad för sjuksalar etc.

Tab. 9. Tablå över sjukhusens kostnader för inköp av proviant år 1922.

	Mjölk, oskummad			Mjölk, skummad			Grädd e		
	Liter	Kr.	Öre pr sjukdag	Liter	Kr.	Öre pr sjukdag	Liter	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	128,775	30,612: 69	21,1	92,275	11,262: 20	7,7	17,517	25,232: 17	17,4
Holterm. „	8,323	1,960: 34	8,2	39,070	4,897: 75	20,5	1,246	1,818: 71	7,6
Barnsjukhuset ...	82,650	19,507: 30	21,9	30,127	3,631: 74	4,1	5,802	8,370: —	9,4
Barnbördshuset .	22,730	5,136: 85	17,4	39,030	4,688: 10	15,9	1,578	2,292: 17	7,8
Majorn. sjukhus	6,794	1,618: 94	28,4	—	—	—	357	535: 83	9,4
Källtorps „	109,400	25,921: 89	40,6	—	—	—	459	904: 80	1,4
Hemmet f. lung- sotssjuka	18,045	4,284: 30	27,6	1,360	169: 28	1,1	25	60: 45	0,4
Epidemisjukh. ...	32,350	7,704: 76	29,6	17,730	2,359: 51	9,1	4,055	5,895: 07	22,7
Ekmanska sjukh.	7,949	1,964: 75	15,5	14,845	1,808: 55	14,3	874	1,630: 48	12,9

	Smör			Margarin			Ost		
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	6,113	20,367: 12	14,0	2,830	3,977: —	2,7	3,427	5,004: 46	3,4
Holterm. „	465	1,632: 25	6,8	777	1,244: 50	5,2	246	374: 37	1,6
Barnsjukhuset ...	2,783	9,408: 07	10,5	1,901	2,527: 94	2,8	1,450	2,141: 54	2,4
Barnbördshuset .	1,235	4,227: 19	14,3	460	632: —	2,1	304	442: 97	1,5
Majorn. sjukhus	93	326: 15	5,7	185	264: 25	4,6	48	69: 39	1,2
Källtorps „	2,659	9,104: 41	14,3	350	541: 50	0,8	1,960	2,813: 29	4,4
Hemmet f. lung- sotssjuka	731	2,515: 33	16,2	270	375: 30	2,4	320	455: 77	2,9
Epidemisjukh. ...	1,969	6,649: 06	25,6	720	997: 50	3,8	924	1,354: 69	5,2
Ekmanska sjukh.	940	3,279: 56	25,9	236	398: 45	3,1	176	265: 75	2,1

	Fisk			Sill			Nötkött		
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag		Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	18,916	13,170: 84	9,1		2,931: 46	2,0	5,906	9,706: 24	6,7
Holterm. „	3,358	2,526: 12	10,6		222: 65	0,9	1,611	2,416: —	10,1
Barnsjukhuset ...	8,403	6,028: 71	6,8		920: 36	1,0	4,242	6,088: 99	6,8
Barnbördshuset .	4,721	3,371: 06	11,4		346: 31	1,2	3,696	5,428: 94	18,4
Majorn. sjukhus	769	583: 01	10,2		41: 82	0,7	578	871: 27	15,3
Källtorps „	6,620	4,682: 95	7,3		992: 41	1,6	6,236	10,483: 34	16,4
Hemmet f. lung- sotssjuka	1,746	1,337: 87	8,6		565: 75	3,6	1,281	1,977: 36	12,7
Epidemisjukh. ...	4,373	3,243: 14	12,5		548: 90	2,1	4,095	5,994: 13	23,1
Ekmanska sjukh.	1,581	1,562: 94	12,3		289: 30	2,3	941	1,983: 06	15,6

	Gödkalvkött			Annat kalvkött			Fårkött		
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	2,552	4,446: 74	3,1	2,615	4,191: 94	2,9	2,842	4,222: 61	2,9
Holterm. „	207	414: 08	1,7	111	155: 93	0,7	146	243: 44	1,0
Barnsjukhuset ...	2,795	4,964: 35	5,6	339	611: 06	0,7	729	1,181: 99	1,3
Barnbördshuset .	426	888: 76	3,0	371	512: 86	1,7	348	602: 84	2,0
Majorn. sjukhus	94	169: 27	3,0	139	269: 98	4,7	30	53: 50	0,9
Källtorps „	1,900	3,321: 85	5,2	434	531: 02	0,8	929	1,669: 72	2,6
Hemmet f. lung- sotssjuka	514	931: 59	6,0	33	92: 32	0,6	163	287: 09	1,8
Epidemisjukh. ...	819	1,484: 02	5,7	260	365: 60	1,4	563	937: 94	3,6
Ekmanska sjukh.	356	728: 73	5,7	335	789: 14	6,2	108	195: 10	1,5

	Fläsk			Rökt skinka			Annan skinka		
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	2,912	5,597: 21	3,9	591	1,623: 67	1,1	1,298	2,692: 41	1,9
Holterm. „	804	1,525: 89	6,4	117	363: 08	1,5	97	216: 16	0,9
Barnsjukhuset ...	1,086	2,244: 67	2,5	229	694: 32	0,8	720	1,438: 78	1,6
Barnbördshuset .	398	789: 34	2,8	112	350: 74	1,2	244	484: 82	1,6
Majorn. sjukhus	59	130: 56	2,3	14	57: 77	1,0	16	35: 31	0,6
Källtorps „	2,023	3,675: 80	5,8	86	240: 12	0,4	947	2,149: 62	3,4
Hemmet f. lung- sotssjuka	592	1,171: 52	7,5	4	14: —	0,1	80	172: 74	1,1
Epidemisjukh. ...	992	1,845: 24	7,1	194	580: 77	2,2	371	782: 90	3,0
Ekmanska sjukh.	726	1,253: 35	9,9	68	206: 80	1,6	71	145: 69	1,1

	Lever			Korv			Kallskuret		
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	534	427: 61	0,3	2,567	4,228: 19	2,9	969	3,312: 93	2,3
Holterm. „	32	48: 41	0,2	313	376: 61	1,6	93	272: 75	1,1
Barnsjukhuset ...	58	102: 44	0,1	1,021	1,902: 32	2,1	627	1,752: 56	2,0
Barnbördshuset .	4	12: 18	—	994	1,384: 89	4,7	387	1,139: 26	3,9
Majorn. sjukhus	3	6: 25	0,1	51	77: 57	1,4	24	70: 53	1,2
Källtorps „	8	17: 35	—	1,365	1,751: 02	2,7	1,043	3,019: 86	4,7
Hemmet f. lung- sotssjuka	—	—	—	93	188: 99	1,2	337	1,057: 73	6,8
Epidemisjukh. ...	151	208: 19	0,8	786	1,507: 70	5,8	215	772: 48	3,0
Ekmanska sjukh.	9	24: 90	0,2	229	522: 98	4,1	97	386: 15	3,0

	Flott etc.			Ägg			Mjöl, vete-		
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Tjog	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	163	146: 15	0,1	8,110	22,029: 45	15,6	3,910	1,690: 35	1,2
Holterm. „	174	207: 03	0,9	518	1,493: 10	6,3	800	322: 40	1,4
Barnsjukhuset ...	—	—	—	3,978	10,781: 92	12,1	2,050	888: 60	1,0
Barnbördshuset .	—	—	—	1,400	3,446: 78	11,7	1,230	527: 10	1,8
Majorn. sjukhus	7	14: 75	0,3	154	449: 20	7,9	300	137: 20	2,4
Källtorps „	—	—	—	1,850	4,832: 50	7,6	2,300	1,013: —	1,6
Hemmet f. lung- sotssjuka	19	37: 08	0,2	540	1,383: 50	8,9	670	289: 80	1,9
Epidemisjukh. ...	125	198: 75	0,8	2,211	6,256: 05	24,1	1,800	759: 30	2,9
Ekmanska sjukh.	—	—	—	942	2,667: 70	21,0	2,090	970: 60	7,7

	Mjöl, råg-			Mjöl, havre-			Mjöl, potatis-		
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	1,680	407: 40	0,3	168	90: 34	0,1	1,000	429: 80	0,3
Holterm. „	600	141: 80	0,6	10	5: 30	—	146	68: 08	0,3
Barnsjukhuset ...	75	21: 75	—	1,149	418: 12	0,5	625	295: 65	0,3
Barnbördshuset .	625	158: 15	0,5	40	20: 38	0,1	400	177: 90	0,6
Majorn. sjukhus	80	21: 30	0,4	200	101: 45	1,8	30	12: 50	0,2
Källtorps „	680	168: 20	0,3	10	5: 09	—	500	222: 90	0,3
Hemmet f. lung- sotssjuka	290	91: 63	0,6	—	—	—	48	21: 09	0,1
Epidemisjukh. ...	328	77: 51	0,3	5,5	7: 33	—	350	127: 35	0,5
Ekmanska sjukh.	955	392: 59	3,1	150	103: 50	0,8	185	82: 99	0,7

	Gryn, havre-			Gryn, andra sorter			Kaffe		
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	6,750	2,533: 80	1,7	3,048	2,081: 45	1,4	3,059	7,808: 75	5,4
Holterm. „	1,400	552: 80	2,3	335	196: 95	0,8	268	603: 90	2,5
Barnsjukhuset ...	965	345: 65	0,4	1,517	913: 04	1,9	1,071	2,566: 68	2,9
Barnbördshuset .	1,200	442: 90	1,5	1,008	624: 53	2,1	510	1,210: 90	4,1
Majorn. sjukhus	201	73: 15	1,3	136	103: 78	1,8	87	230: 60	4,0
Källtorps „	2,050	758: —	1,2	1,225	749: 86	1,2	985	2,241: 25	3,5
Hemmet f. lung- sotssjuka	550	206: 65	1,3	244	185: 08	1,2	340	796: 74	5,1
Epidemisjukh. ...	1,760	656: 79	2,5	547	345: 28	1,3	625	1,487: 50	5,7
Ekmanska sjukh.	570	219: 50	1,7	190	126: 32	1,0	320	996: 03	7,9

	T é			S o c k e r			B r ö d, m j u k t		
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	100	509: 20	0,4	11,495	15,553: 84	10,7	32,385	15,145: 96	10,4
Holterm. „	10	61: 60	0,3	1,236	1,574: 12	6,6	5,648	2,747: 89	11,5
Barnsjukhuset ...	52	316: 85	0,4	7,689	9,654: 42	10,8	13,801	7,227: 46	8,1
Barnbördshuset .	27	151: 50	0,5	3,085	3,934: 68	13,3	6,518	2,945: 96	10,0
Majorn. sjukhus	6	39: 30	0,7	502	650: 04	11,4	1,700	1,518: 23	26,6
Källtorps „	19	114: —	0,2	4,702	6,162: 95	9,7	9,735	5,802: 79	9,1
Hemmet f. lung- sotssjuka	7	35: —	0,2	1,148	1,529: 33	9,8	2,066	1,654: 55	10,7
Epidemisjukh. ...	22	122: 60	0,5	3,992	5,166: 29	19,9	6,174	3,214: 76	12,4
Ekmanska sjukh.	12	67: 38	0,5	1,428	1,892: 93	14,9	—	—	—

	B r ö d, h ä r t			S k o r p o r			K a f f e b r ö d	
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kr.	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	1,832	1,318: 22	0,9	5,775	7,694: 60	5,3	2,671: 02	1,8
Holterm. „	1,259	954: 59	4,0	1,402	1,953: 95	8,2	105: 36	0,4
Barnsjukhuset ...	1,161	743: 08	0,8	2,329	3,026: 01	3,4	5,481: —	6,1
Barnbördshuset .	500	307: 97	1,0	1,689	2,233: 65	7,6	904: 18	3,1
Majorn. sjukhus	8	16: 25	0,3	2	3: 40	0,1	9: 60	0,2
Källtorps „	929	703: 40	1,1	1,955	3,158: 09	5,0	622: 28	1,0
Hemmet f. lung- sotssjuka	408	339: 03	2,2	512	829: 92	5,3	31: 70	0,2
Epidemisjukh. ...	584	377: 67	1,5	481	634: 34	2,4	941: 87	3,6
Ekmanska sjukh.	342	319: 25	2,5	—	—	—	—	—

	P o t a t i s			Ö v r i g a r o t f r u k t e r o c h g r ö n s a k e r			F r u k t, b ä r e t c.	
	Kg.	Kr.	Öre pr sjukdag	Kr.	Öre pr sjukdag	Kr.	Öre pr sjukdag	
Sahlgr. sjukhuset	54,544	4,604: 65	3,2	5,654: 46	3,9	5,251: 90	3,6	
Holterm. „	11,105	931: 16	3,9	905: 12	3,8	813: 84	3,4	
Barnsjukhuset ...	25,179	2,161: 42	2,4	3,457: 35	3,9	4,849: 02	5,4	
Barnbördshuset .	13,687	1,170: 18	4,0	1,736: —	5,9	2,621: 75	8,9	
Majorn. sjukhus	3,390	276: 63	4,9	391: 09	6,9	329: 18	5,8	
Källtorps „	34,887	2,798: 20	4,4	2,321: 05	3,6	3,494: 06	5,5	
Hemmet f. lung- sotssjuka	6,739	556: 91	3,6	475: 40	3,1	538: 81	3,5	
Epidemisjukh. ...	27,305	2,273: 95	8,7	1,041: 18	4,0	2,382: 80	9,2	
Ekmanska sjukh.	6,070	486: 87	3,8	268: 31	2,1	661: 14	5,2	

	D r i c k a			D i v e r s e		S u m m a		
	Liter	Kr.	Öre pr sjukdag	Kr.	Öre pr sjukdag	Kr. ¹⁾	Öre pr sjukdag	Öre pr underhållsdag ²⁾
Sahlgr. sjukhuset	13,684	6,209: 50	4,3	15,601: 85	10,0	270,440: 18	186,1	114,5
Holterm. „	1,413	579: 47	2,4	1,316: 60	5,5	36,244: 10	151,8	118,2
Barnsjukhuset ...	8,166	1,835: 51	2,1	3,520: 34	3,9	132,021: 01	148,0	100,0
Barnbördshuset .	4,987	951: 18	3,2	2,151: 81	7,3	58,448: 78	197,8	123,4
Majorn. sjukhus	427	247: 34	4,3	333: 63	5,9	10,140: 02	177,9	120,0
Källtorps „	922	367: 72	0,6	4,179: 28	6,6	111,535: 57	174,9	130,1
Hemmet f. lung- sotssjuka	5,371	801: 75	5,2	1,036: 49	6,7	26,497: 85	170,6	123,4
Epidemisjukh. ...	5,753	1,713: 18	6,6	1,201: 49	4,6	72,217: 59	277,8	123,5
Ekmanska sjukh.	2,806	479: 59	3,8	1,731: 16	13,7	28,901: 54	227,9	126,8

¹ Inkomst från köket och avgifter av elever och av friska personer, som åtföljt de sjuka, ha ej från- dragits.

²) I divisorn ingå även personalens underhållsdagar.

	A n i m a l i s k a			V e g e t a b i l i s k a		
	Kr.	%	Öre pr sjukdag	Kr.	%	Öre pr sjukdag
Sahlgr. sjukhuset	185,584: 32	69	127,7	84,855: 86	31	58,4
Holterm. „	23,286: 90	64	97,5	12,957: 20	36	54,3
Barnsjukhuset	86,645: 95	66	97,1	45,375: 06	34	50,9
Barnbördshuset .	37,612: 60	64	127,3	20,836: 18	36	70,5
Majorn. sjukhus	5,867: 77	58	102,9	4,272: 25	42	75,0
Källtorps „	79,439: 64	71	124,6	32,095: 93	29	50,3
Hemmet f. lung- sotssjuka	17,768: 96	67	114,4	8,728: 89	33	56,2
Epidemisjukh.	50,487: 40	70	194,2	21,730: 19	30	83,6
Ekmanska sjukh.	21,257: 49	74	167,6	7,644: 05	26	60,3

Tab. 10. Uppgift å antalet befattningshavare vid Göteborgs stads sjukhus år 1922.

	Allm. o. Sahlgrenska sjukhuset	Holtermanska sjukhuset	Barnsjukhuset	Barnbörds- huset	Majornas sjukhus	Sjukvårdsanst. å Källtorp	Hemmet för lungots-sjukan	Epidemi- sjukhuset	Ekmaniska sjukhuset
Överläkare	2	1	2	1	—	1	—	1	—
Läkare och amanuenser	12	1	2	2	1	1	1	2	1
Prosektor	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Biträde åt prosektor	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Föreståndarinnor och översköterskor	1	—	1	1	1	—	1	—	—
Biträdande föreståndarinna	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Husmödrar	1	—	—	1	—	1	—	1	—
Operationssköterskor	5	—	1	1	—	—	—	—	1
Sköterskor	28	4	11	3	3	8	3	8	2
Undersköterskor och sköterskebiträden	36	6	16	—	2	18	2	30	5
Biträden vid ljusbehandling	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Fotografbiträde	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnmorskor	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Sjukgymnaster	2	—	1	—	1	—	—	—	1
Narkotisös	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ammor	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Kommissarier och sysslomän	1	1	¹⁾ 1	¹⁾ 1	1	²⁾ 1	²⁾ 1	1	1
Kontorsskrivare och skrivbiträden	3	—	2	—	—	1	1	2	—
Predikanter	1	1	—	1	1	1	1	—	1
Organister	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Köksföreståndarinnor	1	1	1	1	—	1	—	1	1
Kokerskor	7	—	4	2	1	2	1	2	1
Köksbiträden och servererskor	16	4	11	6	2	13	3	8	2
Tvättföreståndarinnor	1	—	1	1	—	1	—	1	1
Tvättbiträden	12	3	9	7	—	6	2	8	2
Strykerskor	2	—	—	—	—	1	—	2	—
Föreståndarinnor för syavdelning	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Sömmerskor	2	—	2	1	—	1	—	2	1
Baderskor	4	1	—	—	—	2	—	—	—
Städerskor	50	—	15	10	—	—	1	3	—
Maskinister	2	1	1	1	—	1	—	1	1
Eldare	6	1	4	4	—	2	—	3	1
Vaktmästare och gårdskarlar	17	1	3	1	1	3	1	7	2
Trädgårdsmästare	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Portvakter	2	1	1	1	—	1	—	—	—
Telefonister	2	—	—	—	—	1	—	2	1
Korridorvakter och garderobiärer	1	—	—	2	—	—	—	—	—
Snickare	2	—	1	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Gemensam för Barnsjukhuset och Barnbörds-
huset.

²⁾ Sjukvårdsanstalten å Källtorp och Hemmet för lungots-sjukan.

Uppgift från Allmänna och Sahlgrenska sjukhusets MEDICINSKA och KIRURGISKA avdelningar för år 1922 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
	1. <i>Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>								
	Spina bifida	1	—	—	—	—	—	—	—
	Ren cysticus	—	1	—	—	—	—	—	—
	Retentio testis	—	—	—	—	2	—	—	—
	Cysta branchiogen. colli	—	—	—	—	1	—	—	—
	„ urachi	—	—	—	—	1	—	—	—
	2. <i>Ålderdomssjukdomar.</i>								
7	Gangraena senilis	—	—	—	—	4	1	—	—
	3. <i>Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>								
8	Abortus	—	1	—	—	—	8	—	—
	Partus præmaturus	—	2	—	—	—	—	—	—
10	Graviditas extrauterina	—	—	—	—	—	7	—	—
11	Hyperemesis gravidarum	—	1	—	—	—	—	—	—
19	Febris puerperalis	—	1	—	—	—	1	—	1
	4. <i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>								
21	Pyæmia	2	—	—	—	} 30	17	2	—
	Septichæmia	3	—	3	1				
	Abscessus	2	1	—	—				
	Lymphadenitis septica	2	—	—	—				
22	Erysipelas faciei	9	11	—	—	—	—	—	—
	„ extremitatum	6	4	3	4	—	—	—	—
	„ ambulans	—	1	—	—	—	—	—	—
24	Diphtheria	—	3	—	—	—	—	—	—
25	Morbilli	—	1	—	—	—	—	—	—
29	Influenza epidemica	11	12	1	2	—	—	—	—
33	Typhus abdominalis	4	6	1	1	1	—	—	—
34	Paratyphus	3	1	—	—	—	—	—	—
36	Dysenteria	1	—	—	—	—	—	—	—
39	Poliomyelitis ant. ac.	—	1	—	—	—	—	—	—
40	Meningitis cerebrospin. epid.	—	1	—	—	—	—	—	—
41	Tetanus	1	—	—	—	—	—	—	—
42	Tuberculosis ¹⁾	36	56	6	8	—	—	—	—
	„ pulm., laryngis	30	46	—	—	4	8	—	—
	„ meningum	4	7	5	4	—	—	—	—
	„ cerebri	1	—	—	—	—	—	—	—
	Spondylitis tuberc.	3	3	—	1	—	—	—	—
	Tub. ossium, articulat.	—	—	—	—	24	15	—	1
	„ lymphoglandularum	1	3	—	—	12	23	—	—
	„ rgnum	1	2	1	—	4	5	—	—
	„ urogenitalis	—	—	—	—	3	—	—	—

1) Samtliga fall.

	Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.				
		Intagna		Döda		Intagna		Döda		
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
	Tub. cutis	—	1	—	—	} 7	19	1	1	
	„ intestinalis	2	2	—	—					
	„ peritonei	—	1	—	—					
	„ miliaris	4	6	—	2					
44	Syphilis acquisita	4	—	—	—	—	—	—	—	
	Meningitis syphilitica	4	1	—	—	—	—	—	—	
	Syphilis cerebri	4	1	—	—	—	—	—	—	
	„ spinalis	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Aortitis luetica	6	2	—	—	—	—	—	—	
46	Gonorrhœa ¹⁾	4	—	—	—	—	—	—	—	
	Epididymitis gonorrh.	—	—	—	—	2	—	—	—	
	Stricture urethræ gon.	—	—	—	—	11	—	—	—	
	Endometritis, salpingitis gon.	—	—	—	—	7	—	—	—	
	Lymphadenitis gon.	—	—	—	—	3	—	—	—	
	Rheumat. artic. gon.	4	6	—	—	5	—	—	—	
47	Actinomycosis	—	—	—	—	2	1	—	—	
51	Malaria	3	—	—	—	—	—	—	—	
55	Helminthiasis	8	18	—	—	—	—	—	—	
57	Febricula	3	3	—	—	—	—	—	—	
	Beriberi	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Granuloma Sternberg	4	—	1	1	—	—	—	—	
	<i>5. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>									
58	Anæmia	4	7	—	—	2	1	2	1	
59	Anæmia perniciosa progress.	9	9	3	8	—	—	—	—	
60	Leuchæmia	1	1	1	2	—	—	—	—	
62	Chlorosis	—	1	—	—	—	—	—	—	
	Purpura	1	2	—	—	—	—	—	—	
	Morbus Banti	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Abscessus lienis	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Lymphadenitis	—	—	—	—	7	9	—	—	
	<i>6. Annesonsättningsjukdomar.</i>									
67	Arthritis urica	3	—	—	—	—	—	—	—	
68	Diabetes mellitus	27	31	—	6	2	—	1	—	
69	Adipositas universalis	2	1	—	—	—	—	—	—	
	<i>7. Kroniska förgiftningssjukdomar.</i>									
71	Alcoholismus chronicus	7	—	—	—	—	—	—	—	
	Epilepsia potatorum	3	—	—	—	—	—	—	—	
	Delirium tremens	3	—	—	—	—	—	—	—	
	Cat. ventriculi alcoh.	—	1	—	—	—	—	—	—	
	Neuritis alcoholica	1	—	—	—	—	—	—	—	
76	Saturnismus chronicus	1	—	—	—	—	—	—	—	
77	Hydrargyrismus chronicus	1	—	—	—	—	—	—	—	
	<i>8. Nervsystemets sjukdomar.</i>									
79	Hæmorrhagia meningialis	1	1	—	1	—	—	—	—	
	Pachymeningitis hæm. int.	2	3	1	1	—	—	—	—	
80	Meningitis acuta	2	1	—	—	—	—	—	—	
	„ cerebrospinalis	1	—	—	—	—	—	—	—	

¹⁾ Samtliga fall.

Sjukdom		Med. avd.				Kirurg. avd.				
		Intagna		Döda		Intagna		Döda		
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
	Meningismus	2	1	—	—	—	—	—	—	
81	Hyperæmia cerebri	1	—	—	—	—	—	—	—	
82	Hæmorrhagia cerebri	5	4	3	6	}	2	—	2	
	Thrombosis cerebri	34	22	8	4					
	Embolia cerebri	3	5	—	—					
83	Encephalitis	7	5	1	3	—	—	—	—	
	Abscessus cerebri	2	—	2	—	—	—	—	—	
	Anæmia „	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Vitium „	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Hemianopsia	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Hydrocephalus chron.	—	1	—	—	—	—	—	—	
	Hemicrania	—	2	—	—	—	—	—	—	
	Cephalalgia	2	5	—	—	—	—	—	—	
88	Myelitis acuta	—	1	—	—	—	—	—	—	
	„ chronica	—	1	—	—	—	—	—	—	
89	Tabes dorsalis	2	—	—	—	—	—	—	—	
90	Sclerosis disseminata	5	6	1	—	—	—	—	—	
	Paralysis spinalis spast.	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Compressio medullæ spin.	2	—	—	—	—	—	—	—	
	Paraparesis	—	1	—	—	—	—	—	—	
94	Neuritis plexus brachialis	3	1	—	—	—	—	—	—	
	„ n. cruralis	1	—	—	—	—	—	—	—	
	„ degenerativa multipl.	2	2	—	—	—	—	—	—	
	Neuralgia trigemini	—	1	—	—	1	2	—	—	
	„ ischiadica	36	15	—	—	2	—	—	—	
95	Paralysis n. facialis	—	1	—	—	—	—	—	—	
	„ n. peronei	—	1	—	—	—	—	—	—	
96	Torticollis	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Chorea	1	4	—	—	—	—	—	—	
98	Epilepsia	13	11	—	—	—	—	—	—	
99	Hysteria	1	10	—	—	—	2	—	—	
100	Neurasthenia	41	62	—	—	2	11	—	—	
	Maladie de tic	—	1	—	—	—	—	—	—	
	Neurosis traumatica	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Eclampsia	—	2	—	—	—	—	—	—	
	<i>9. Sinnessjukdomar.</i>									
105	Paranoia	1	—	—	—	—	—	—	—	
107	Dementia paralytica	2	—	—	—	—	—	—	—	
	Imbecillitas	—	1	—	—	—	—	—	—	
	Psychosis	2	3	—	—	—	—	—	—	
	Helmintophobi	1	—	—	—	—	—	—	—	
	<i>10. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>									
111	Pericarditis	5	3	—	1	—	—	—	—	
112	Endocarditis acuta	5	9	—	—	—	—	—	—	
	„ ulcerosa	2	—	2	—	—	—	—	—	
	Myocarditis acuta	2	—	—	—	—	1	—	1	
113	Vit. org. cordis	34	57	8	7	2	1	—	—	
	Degeneratio cordis	11	10	—	—	—	—	—	—	
	Cardiosclerosis	3	3	—	—	—	—	—	—	
114	Tachycardia paroxysmal.	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Bradycardia	1	4	—	—	—	—	—	—	
	Angina pectoris	4	2	—	—	—	—	—	—	

Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.				
	Intagna		Döda		Intagna		Döda		
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
115	Arteriosclerosis	7	3	—	—	—	—	—	—
	Hypertonia	16	23	—	—	—	—	—	—
116	Phlebitis	—	4	—	—	1	8	—	—
117	Aneurysma cordis	—	1	—	—	—	—	—	—
	„ aortae	7	—	2	—	—	—	—	—
118	Varix	—	1	—	—	} 98	48	1	—
	Hæmorrhoides	2	4	—	—				
119	Thrombosis cordis	1	1	—	—	—	—	—	—
	„ v. femoralis	4	7	—	—	—	—	—	—
	Embolia art. coronariæ	—	1	—	—	—	—	—	—
	Infarctus myocardiï	3	1	—	1	} 2	1	1	—
	Embolia art. pulmonal.	1	—	—	—				
	„ „ mesenter.	1	—	—	—				
	Lymphangitis	—	1	—	—	—	—	—	—
	<i>11. Andningsorganens sjukdomar.</i>								
122	Ozaena	1	—	—	—	—	—	—	—
	Sinusitis maxillaris	—	2	—	—	—	—	—	—
	„ frontalis	1	1	—	—	—	—	—	—
	„ ethmoidalis	3	3	—	—	—	—	—	—
	Epistaxis	1	—	—	—	—	—	—	—
125	Laryngitis acuta	1	1	—	—	—	—	—	—
128	Bronchitis acuta	11	23	—	—	—	1	—	—
129	„ chronica	5	6	—	—	1	—	—	—
	„ putrida	1	—	—	—	—	—	—	—
130	Bronchiectasiæ	2	—	1	—	—	—	—	—
131	Asthma bronchiale	5	6	—	—	—	—	—	—
132	Hæmoptysis	—	2	—	—	—	—	—	—
	Infarctus pulmonum	3	3	—	—	—	—	—	—
134	Pneumonia acuta	48	17	10	4	3	—	—	—
135	Bronchopneumonia	31	35	1	—	1	2	—	—
135	Pneumonia chronica	2	1	—	—	—	—	—	—
136	Abscessus pulmonum	7	9	1	1	2	—	—	—
137	Gangræna „	2	1	—	1	—	—	—	—
138	Emphysema „	1	2	—	—	—	—	—	—
140	Pleuritis exsudativa	38	38	—	—	—	—	—	—
	„ sicca	6	5	—	—	17	5	5	—
	Empyema	11	3	—	—	—	—	—	—
141	Pneumothorax	—	1	—	—	—	—	—	—
	Fistula thoracis	—	—	—	—	1	1	—	—
	<i>12. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>								
143	Stomatitis	1	1	—	—	1	—	—	—
144	Angina tonsillaris	4	13	—	—	1	3	—	—
146	Tonsillitis hypertrophica	1	—	—	—	—	—	—	—
147	Pharyngitis chronica	1	—	—	—	—	—	—	—
	Sialoadenitis	2	1	—	—	1	—	—	—
152	Oesophagitis	1	—	—	—	—	—	—	—
	Venæ oesophageal. rupt.	1	—	—	—	—	—	—	—
153	Gastritis acuta	—	—	—	—	2	6	—	—
	Enterocolitis acuta	14	11	—	—	} 7	8	—	—
	Proctitis	1	—	—	—				
	Gastritis chronica	2	3	—	—				
154	Gastritis chronica	2	3	—	—	2	4	—	—
155	Ulcus ventriculi	39	35	2	4	} 35	13	6	3
	„ duodeni	33	10	1	—				

	Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.				
		Intagna		Döda		Intagna		Döda		
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
	Hæmatemesis	8	8	—	—	—	—	—	—	
	Perigastritis	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Ventriculus bisaccatus	1	4	—	—	—	—	—	—	
	Cardiospasmus	1	—	—	—	—	—	—	—	
156	Stenosis pylori	2	—	—	—	—	—	—	—	
	Gastroptosis	—	2	—	—	1	—	—	—	
157	Achylia gastrica	23	27	—	—	—	—	—	—	
	Dyspepsia	23	32	—	—	—	—	—	—	
	Hyperaciditas ventriculi	29	17	—	—	1	1	—	—	
	Hyperemesis paroxysmalis	1	1	—	—	—	—	—	—	
	Gastralgia	2	1	—	—	—	—	—	—	
158	Enterocolitis chronica	12	5	—	—	6	7	—	1	
	" ulcerosa	3	2	1	1	—	—	—	—	
159	Appendicitis	2	1	—	—	172	151	4	5	
160	Ileus	3	1	—	—	6	6	2	2	
	Invaginatio ilei	—	1	—	—	—	—	—	—	
161	Hernia	—	1	—	—	134	48	—	1	
	Obstipatio	2	2	—	—	—	—	—	—	
	Colica	2	2	—	—	—	—	—	—	
	Hæmorrhagia intestin.	1	1	—	—	—	—	—	—	
	Dyspraxia angiospastica	1	1	—	—	—	—	—	—	
	Fistula intestin. et ani, Fissura et contractura ani	2	—	—	—	37	20	—	—	
	Prolapsus recti	—	1	—	—	—	—	—	—	
163	Abscessus hepatis	—	1	—	—	—	—	—	—	
164	Atrophia hepatis acuta	—	1	—	1	—	—	—	—	
165	Cirrhosis hepatis	7	1	2	1	1	1	—	1	
166	Cholecystitis	6	5	—	—	15	74	—	2	
	Cholelithiasis	8	15	—	—	—	—	—	—	
	Abscessus subphrenicus	—	—	—	—	1	1	—	—	
168	Icterus catarrhalis	8	7	—	—	—	—	—	—	
	" chronicus	3	4	—	—	—	—	—	—	
	Stenosis ducti choledochi	—	1	—	1	—	—	—	—	
169	Pancreatitis acuta	—	—	—	—	3	—	1	—	
171	Peritonitis	3	—	—	—	3	13	—	1	
	Abscessus fossæ Douglasi	—	—	—	—	3	1	—	—	
	Ascites	2	1	—	—	—	—	—	—	
	13. Njurarnes och urinvägarnes sjukdomar.									
173	Glomerulonephritis acuta	9	23	3	1	—	2	—	—	
174	Nephrosis	8	10	3	1	—	—	—	—	
	Glomerulonephritis chron.	14	12	—	1	—	2	—	—	
	Nephrosclerosis maligna	5	3	2	3	—	2	—	—	
	" simplex	19	18	2	—	—	—	—	—	
175	Pyelitis	1	24	—	—	10	30	—	—	
	Pyelonephritis	2	4	1	2	—	—	—	—	
176	Pyonephrosis, Perinephritis	—	1	—	1	5	—	2	—	
177	Nephrolithiasis	6	3	—	—	27	14	—	—	
	Hæmaturia	2	—	—	—	—	—	—	—	
178	Hydronephrosis	—	—	—	—	—	3	—	1	
179	Ren mobilis	—	—	—	—	—	3	—	—	
	Infarctus renum	—	1	—	—	—	—	—	—	
	Albuminuria	7	—	—	—	—	—	—	—	
	Uræmia	2	2	—	—	—	—	—	—	

Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.				
	Intagna		Döda		Intagna		Döda		
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
180	Paranephritis	2	—	—	—	—	—	—	—
	Deg. amyloidea renum	5	—	—	—	—	—	—	—
	Cystitis acuta	—	8	—	—	6	10	—	—
	„ chronica	—	8	—	—	—	—	—	—
181	Lithiasis vesicae	—	—	—	—	5	1	—	—
183	Stricture urethrae	—	—	—	—	9	—	1	—
	Fistula vesicae, Corpus alienum urethrae	—	—	—	—	2	—	—	—
14. Könsorganens sjukdomar.									
185	Hypertrophia prostatae	4	—	—	—	47	—	1	—
186	Lithiasis, Abscessus prostatae	—	—	—	—	11	—	—	—
187	Orchitis, Epididymitis	—	—	—	—	26	—	—	—
	Hydro-Spermatocoele	—	—	—	—	16	—	—	—
190	Prolapsus uteri	—	1	—	—	—	10	—	—
192	Bartholinitis	—	1	—	—	—	—	—	—
193	Endometritis	—	1	—	—	—	29	—	—
194	Salpingitis	—	2	—	—	—	—	—	—
	Pelveoperitonitis	—	1	—	—	—	—	103	—
	Parametritis	—	3	—	—	—	—	—	—
196	Menorrhagia, Hæmorrhagia corp. lutei	—	1	—	—	—	6	—	—
199	Mastitis	—	1	—	—	—	7	—	—
	Hæmatocolpos	—	—	—	—	—	1	—	—
15. Muskelnas, ledgångarnes samt ben-systemets sjukdomar.									
202	Myitis acuta	17	5	—	—	—	—	—	—
	„ chronica	14	7	—	—	—	5	4	—
	Dermatomyositis	—	1	—	—	—	—	—	—
203	Tendovaginitis	—	—	—	—	4	1	—	—
204	Bursitis, Ganglion	—	1	—	—	5	13	—	—
205	Synovitis, Arthritis	2	4	—	—	6	8	—	—
206	Rheum. artic. acutus	32	43	—	—	—	—	—	—
207	„ „ chronicus	9	15	—	—	—	—	—	—
	Peliosis rheumatica	1	—	—	—	—	—	—	—
	Spondylarthritis	15	3	—	—	—	—	—	—
208	Arthritis deformans	1	—	—	—	4	3	—	—
209	Anchylosis	—	—	—	—	2	—	—	—
210	Pseudarthrosis	—	—	—	—	1	—	—	—
111	Corpus liber. articul.	—	—	—	—	9	2	—	—
212	Hallux valgus, Exostosis	—	1	—	—	5	14	—	—
	Pes planus	2	1	—	—	—	—	—	—
	Coxa valga s. vara	1	2	—	—	2	—	—	—
	Deformatio digit.	—	—	—	—	1	1	—	—
213	Osteomyelitis, Osteitis	—	—	—	—	11	6	—	—
	Oresoberad suturmaterial	—	—	—	—	3	—	—	—
	Coxalgia	1	—	—	—	—	—	—	—
	Dålig amputationsstump.	—	—	—	—	1	—	—	—
16. Hudens sjukdomar.									
217	Erythema	1	—	—	—	—	—	—	—
	„ nodosum	3	13	—	—	—	—	—	—
218	Urticaria	—	2	—	—	—	—	—	—
221	Herpes zoster	2	2	—	—	—	—	—	—
222	Eczema	1	6	—	—	2	2	—	—

	Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
223	Psoriasis	1	1	—	—	—	—	—	—
227	Ulcus anticrouris	1	4	—	—	2	21	—	—
229	Acne rosacea	—	1	—	—	—	—	—	—
231	Furunculosis	—	—	—	—	4	—	—	—
232	Carbunculus	1	—	—	—	9	2	—	—
	Defectus cutis, Atheroma	1	—	—	—	—	—	—	—
	Hideroa, Elephantiasis	—	—	—	—	10	3	—	—
	Cellulitis	—	4	—	—	—	—	—	—
	17. Öronsjukdomar.								
243	Otitis media	1	—	—	—	—	—	—	—
	Cholesteatoma	—	1	—	—	—	—	—	—
	18. Ögonsjukdomar.								
258	Conjunctivitis	—	1	—	—	—	—	—	—
373	Iridocyclitis	1	—	—	—	—	—	—	—
286	Retinitis pigmentosa	—	1	—	—	—	—	—	—
	„ albuminurica	3	3	—	—	—	—	—	—
	19. Svulster.								
301	Fibroma	—	—	—	—	1	4	—	—
302	Lipoma	—	—	—	—	4	5	—	—
306	Angioma	—	—	—	—	2	1	1	—
307	Myoma	—	2	—	—	—	25	—	—
313	Papilloma vesicæ	1	—	—	—	—	—	—	—
	Papilloma	—	—	—	—	3	6	—	—
314	Adenoma hepatis	1	—	—	—	4	40	—	—
	Kystadenoma ovarii	—	2	—	—	—	—	—	—
315	Sarcoma submaxillare	1	—	1	—	} 3	8	—	—
	„ hepatis	—	1	—	—				
	„ ossium	1	2	—	—				
316	Carcinoma ¹)	27	18	7	11	—	—	—	—
	„ ventriculi	17	7	2	1	} 1	30	16	7
	„ uteri	—	1	—	1				
	„ ovarii	—	—	—	1				
	„ mammæ	—	2	—	1	—	30	—	—
	„ maxillæ	—	—	—	—	—	2	—	—
	„ linguae	—	—	—	—	1	—	—	—
	„ oesophagi	—	—	—	—	1	—	—	—
	„ pericardii	—	1	—	—	—	—	—	—
	„ laryngis	1	—	—	—	—	—	—	—
	„ pulmonum	5	3	—	1	—	—	—	—
	„ coli	—	2	—	—	6	9	3	3
	„ recti	—	1	—	—	2	6	1	—
	„ hepatis	1	4	1	—	1	1	—	—
	„ vesicæ fellæ	—	1	—	1	—	2	—	—
	„ ducti hepatis	—	1	—	3	—	—	—	—
	„ pancreatis	1	—	1	1	—	—	—	—
	„ peritonei	1	3	—	—	1	1	—	—
	„ vesicæ urinariæ	—	—	—	—	1	1	—	—

Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
	Intagna		Döda		Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Hypernephroma renis	2	1	2	1	1	1	1	—
„ col. vertebralis	1	—	—	—	—	—	—	—
317 Endothelioma pleuræ	1	—	1	—	—	—	—	—
Polyposis ventriculi	—	—	—	—	2	—	—	—
Tumor cerebri	8	3	2	2	—	—	—	—
„ med. spinalis	3	1	—	—	—	—	—	—
„ col. vertebralis	2	—	—	—	—	—	—	—
„ abdominis	—	1	—	—	—	—	—	—
Struma	—	—	—	—	—	9	—	—
Tumor (ej patologisk)	—	—	—	—	2	7	—	—
20. Andra sjukdomar.								
321 Acromegalia	—	2	—	—	—	—	—	—
322 Hypothyreosis	—	5	—	—	—	—	—	—
323 Hyperthyreosis	—	6	—	—	} 1	20	1	—
Morbus Basedowii	—	3	—	1				
325 Paralysis agitans	2	—	—	—	—	—	—	—
Dystrophia adiposo-genit.	1	—	—	—	—	—	—	—
Simulatio	1	—	—	—	—	—	—	—

Översikt av huvuddödsorsakerna å MEDICINSKA avdelningen.

A. Patienter, döda inom 3 dygn efter inkomsten.

	m.	kv.		m.	kv.
Ren cysticus congenitus	—	1	Pneumonia acuta 13)	3	3
Septicæmia 1)	1	—	Cirrhosis hepatis 14)	1	—
Influenza 2)	1	1	Atrophia hepatis rubra 15)	—	1
Febris typhoides	—	1	Stenosis ducti choledochi 16)	—	1
Tuberculosis renum 3)	1	—	Nephrosis chronica 17)	1	—
Morbus Addisonii 4)	—	1	Glomerulonephritis acuta 18)	—	1
Anæmia perniciosa 5)	1	1	Nephrosclerosis maligna	—	1
Leuchæmia	1	—	Pyelonephritis 19)	1	—
Diabetes mellitus	—	2	Pyonephrosis 20)	1	1
Pachymeningitis hæmorrh. 6)	1	—	Cancer pancreatis 21)	1	—
Thrombosis cerebri 7)	2	1	Hypernephroma 22)	1	—
Hæmorrhagia cerebri 8)	1	1	Cancer ovarii 23)	—	1
Abscessus cerebri 9)	1	—	Tumor cerebri 24)	1	—
Pericarditis acuta 10)	—	1			
Vit. org. cordis 11)	4	5	Summa	25	24
Aneurysma aortæ 12)	1	—			

B. Övriga patienter.

	m.	kv.		m.	kv.
a. Obotliga sjukdomar.					
Meningitis tuberculosa 25)	5	4	Hæmorrhagia meningialis 46) ...	—	1
Spondylitis tuberculosa 26)	—	1	Pachymening. hæmorrh. int. 47)	—	1
Tuberculosis miliaris 27)	—	2	Thrombosis cerebri 48)	6	3
Lymphosarcoma Sternberg	1	1	Hæmorrhagia cerebri 49)	2	5
Leuchæmia 28)	—	2	Encephalitis 50)	1	3
Endocarditis ulcerosa 29)	2	—	Abscessus cerebri 51)	1	—
Nephrosclerosis maligna 30)	2	2	Sclerosis disseminata 52)	1	—
Sarcoma reg. submaxillaris 31) ...	1	—	Vit. org. cordis 53)	4	2
Endothelioma pleuræ	1	—	Aneurysma aortæ 54)	1	—
Cancer pulmonum	—	1	Infarctus myocardi 55)	—	1
„ ventriculi 32)	2	1	Bronchiectasiæ 56)	1	—
„ hepatis 33)	1	—	Pneumonia acuta 57)	7	1
„ ducti hepatis 34)	—	3	Bronchopneumonia 58)	1	—
„ pancreatis 35)	—	1	Abscessus pulmonum 59)	1	1
„ vesicæ felleæ 36)	—	1	Gangræna	—	1
Hypernephroma renis 37)	1	1	Ulcus ventriculi 60)	2	4
Cancer mamma 38)	—	1	„ duodeni	1	—
„ uteri 39)	—	1	Enteritis acuta 61)	1	—
Tumor cerebri 40)	1	2	Colitis chronica 62)	1	—
Summa	17	24	„ ulcerosa 63)	—	1
b. Övriga sjukdomar.					
Septichæmia 41)	2	1	Cirrhosis hepatis 64)	1	—
Influenza 42)	—	1	Nephrosis chronica 65)	2	1
Febris typhoides 43)	1	—	Glomerulonephritis chronica	—	1
Anæmia pernicioza 44)	3	7	Nephrosclerosis 66)	2	—
Diabetes mellitus 45)	—	4	Pyelonephritis 67)	—	2
			Morbus Basedowii 68)	—	1
			Summa	42	42

- 1) 1 fall: Septichæmia + Abscessus salpingo-ovariorum c. thrombophlebitide venæ ovariorum (Abortus?).
- 2) 2 „ Influenza + Bronchopneumonia.
- 3) 1 „ Tuberculosis renum et pulmonum.
- 4) 1 „ „ gland. suprarenalis.
- 5) 1 „ Anæmia pernicioza + Nephrosis chronica + Atrophia mucos.
- 6) 1 „ Pachymeningitis hæmorrhagica interna + Bronchopneumonia.
- 7) 3 „ Thrombosis cerebri + Nephrosclerosis + (1 fall Dilatatatio aortæ (Arteriosclerosis), 1 fall Arteriosclerosis + Vit. org. cordis (Stenosis et insuff. mitralis), 1 fall Aortitis luetica c. dilatatione aortæ + Bronchopneumonia + Cirrhosis hepatis + Cholelithiasis c. cholecystitide).
- 8) 2 „ Hæmorrhagia cerebri + Nephrosclerosis + (1 fall Pneumonia acuta).
- 9) 1 „ Abscessus cerebri + Meningitis purulenta + Bronchiectasiæ.
- 10) 1 „ Pericarditis acuta + Tuberculosis pulmonum.
- 11) 4 „ Vit. org. cordis (Insuff. et sten. mitralis) + (1 fall Bronchopneumonia, 1 fall Endocarditis acuta + Oedema pulmonum, 1 fall Enteritis acuta ulcerosa + Nephrosis acuta + Myocarditis acuta, 1 fall Bronchitis acuta hæmorrhagica).
- 2 „ „ „ „ (Insuff. et sten. tricuspidalis, mitralis et aortæ) + (1 fall Infarctus pulmonum).
- 1 „ „ „ „ (Sten. et insuff. mitralis + Insuff. aortæ + Sten. tricuspidalis) + Infarctus pulmonum.
- 1 „ „ „ „ (Insuff. valv. aortæ et mitralis).
- 1 „ „ „ „ (Insuff. et sten. aortæ) + Infarctus pulmonum.
- 12) 1 „ Aortitis luetica c. aneurysma + Vit. org. cordis (Insuff. et sten. aortæ) + Pneumonia acuta.

- 13) 1 fall Pneumonia acuta + Thymus persistens + Hypoplasia cerebri c. gliosi.
- 14) 1 „ Cirrhosis hepatis c. varic. oesophageal. + Cancer ventriculi c. metastas, lymphoglandularum.
- 15) 1 „ Atrophia hepatis rubra + Bronchopneumonia.
- 16) 1 „ Stenosis ducti choledochi (ärrig sväl) + Colitis chronica.
- 17) 1 „ Nephrosis chronica + Pericarditis acuta + Myocarditis acuta + Infarctus pulmonum.
- 18) 1 „ Glomerulonephritis acuta + Oedema cerebri excessiva + Aortitis luet.
- 19) 1 „ Pyelonephritis + Nephrolithiasis + Infarctus pulm. infectus + Tumor medullæ spinalis.
- 20) 1 „ Pyonephrosis + Pachymeningitis hæmorrhagica int.
- 21) 1 „ Cancer pancreatis + Cholelithiasis.
- 22) 1 „ Hypernephroma suprarenalis sin. + Adenoma suprarenalis dext. + Metast. pulmonum et cordis + Polypus intestini c. invaginatione + Ileus incipiens.
- 23) 1 „ Kystadenoma carcinomatousum ovarii c. metast. peritonei.
- 24) 1 „ Sarcoma lobi temporalis.
- 25) 6 „ Meningitis tuberculosa + Tuberculosis miliaris + (1 fall Tub. pulm. et renis sin., 2 fall Tub., lymphoglandul., 1 fall Tub. pulm. + Myelitis acuta).
- 3 „ Meningitis tuberculosa + Tuberc. pulmonum + (1 fall Tuberculoma cerebri, 1 fall Tuberc. intestinalis).
- 26) 1 „ Spondylitis tuberculosa + Tuberc. renis et caps. suprarenalis.
- 27) 2 „ Tuberc. miliaris acuta + Meningitis tuberculosa + (1 fall Tuberc. pulmonum et intestinalis).
- 28) 1 „ Anaemia pseudoleuchæmica.
- 1 „ Aleuchaemisk lymphadenos.
- 29) 1 „ Endocarditis ulcerosa aortæ + Embolia cerebri c. encephalitide purulenta hæmorrhagica + Meningitis acuta + Pneumonia acuta + Nephrosis acuta.
- 1 „ Endocarditis ulcerosa aortæ + Vit. org. cordis (Insuff. et sten. ostii aortæ) + Gangræna pulmonum + Empyema pleuræ + Nephrosis chronica.
- 30) 1 „ Nephrosclerosis maligna post nephr. apothematos. + Laryngitis ulcerosa c. chondroitide.
- 1 „ „ „ + Infarctus myocardii recens + Thrombosis cordis + Infarct. intestini coli.
- 31) 1 „ Sarcoma regionis submaxillaris + Sarcoma col. vertebralis.
- 32) 2 „ Cancer ventriculi c. metast. lymphoglandul. + (1 fall Metast. hepatis et peritonei).
- 33) 1 „ Cancer hepatis ex adenoma hepatis + Metastas.
- 34) 1 „ Cancer ducti hepatis + Cholelithiasis + Myoma uteri.
- 1 „ „ „ choledochi et cystici et vesicæ felleæ.
- 35) 1 „ Cancer corporis pancreatis c. metast. lienis et ventriculi sec. et col. vertebralis + Ulcus ventriculi.
- 36) 1 „ Cancer vesicæ felleæ + Venectasiæ cardiæ.
- 37) 1 „ Hypernephroma renis c. metast. pulmonum, lymphoglandul. et columnæ vertebralis + Compressio medullæ spinalis.
- 1 „ „ „ dext. c. metast. mediastini, pericardii, pulmon. et hepatis.
- 38) 1 „ Cancer mammæ c. metast. pulmonum.
- 39) 1 „ Cancer corporis uteri c. metast. + Bronchopneumonia + Degen. cordis.
- 40) 2 „ Glioma cerebri.
- 1 „ Sarcoma corporis callosi c. hydrocephal. acut.
- 41) 1 „ Septichæmia + Bronchitis acuta.
- 1 „ „ + Bronchopneumonia + Abscessus pulm. et hepatis.
- 1 „ „ + Pyorrhoea alveolaris + Tonsillitis ulceronecrotica + Nephrosclerosis.
- 42) 1 „ Influenza + Bronchopneumonia + Hyperæmia cerebri.
- 43) 1 „ Febris typhoides + Bronchopneumonia.
- 44) 2 „ Anæmia pernicioosa + Bronchopneumonia.
- 1 „ „ + Cicatric. ulcer. ventriculi c. polyposi pylori + Pyelitis + Nephritis chron.
- 1 „ „ + Cancer ventriculi incipiens.
- 1 „ „ + Pelveoperitonitis chronica.

- 45) 1 fall Cirrhosis pancreatis c. lipomatosi vet. + Pyelonephritis apothemat.
 1 „ Hypoplasia pancreatis + Tuberc. pulm. c. cavernis.
 46) 1 „ Hæmorrhagia menigealis + Bronchopneumonia.
 47) 1 „ Pacchymeningitis hæmorrhagica int. + Nephrosclerosis.
 48) 2 „ Thrombosis cerebri c. hæmorrhagia + (1 fall Myocarditis chron. + Hypertrophia prostatae c. cystopyelitis, 1 fall Arterio-cardio-nephrosclerosis).
 3 „ „ „ + Bronchopneumonia + (1 fall Nephrosis chron., 1 fall Nephrosclerosis).
 1 „ „ „ + Degeneratio cordis.
 1 „ „ „ pontis + Nephrosclerosis + Myocarditis chron. fibrosa.
 49) 3 „ Hæmorrhagia cerebri + Nephrosclerosis + (1 fall Vit. org. cordis (Sten. et insuff. valv. mitralis).
 1 „ „ „ + Nephrosis chronica.
 1 „ „ „ + Abscessus lienis rupt. + Peritonitis purulenta + Ren unus semilunaris.
 1 „ „ „ nucl. central. + Bronchopneumonia.
 1 „ Thrombosis cerebri + Myocarditis chron. calculosa + Embolia art. coronariae + Nephrosis-nephritis chron. + Pyelitis.
 1 „ „ „ + Cardiosclerosis + Ulcus ventriculi carcinomatosum + Cirrhosis hepatis.
 50) 1 „ Encephalitis + Pneumonia acuta.
 2 „ „ + Bronchopneumonia.
 1 „ „ + Nephrolithiasis.
 51) 1 „ Abscessus cerebri + Sinusitis frontalis.
 52) 1 „ Sclerosis cerebrospinalis disseminata + Bronchopneumonia + (Ileus paralyticus).
 53) 1 „ Vit. org. cordis (Insuff. et sten. ostii mitralis) + Embolia cerebri + Bronchopneumonia.
 1 „ „ „ „ (Insuff. et sten. ostii aortae) + Aortitis luetica + Dilatio aortae.
 1 „ „ „ „ (Insuff. valv. aortae et mitralis) + Embolia cerebri reg. thalami + Bronchopneumonia + Nephrosclerosis.
 1 „ „ „ „ (Sten. aortae et mitralis) + Infarctus pulmonum.
 2 „ „ „ „ (Insuff. valv. aortae) + (1 fall Degen. amyloidea organum + Nephrosis chron., 1 fall Infarctus myocardii + Myocarditis chron. fibrosa + Bronchopneumonia + Thrombosis venae saphenae).
 54) 1 „ Aortitis luetica c. dilatatione aortae + Tubercul. pulm. et intestin.
 55) 1 „ Infarctus myocardii c. aneurysma cordis + Thrombosis cordis + Emollitio cerebri + Nephrosis chron. + Infarctus renum.
 56) 1 „ Bronchiectasie + Nephrosis chron. + Degen. amyloidea + Pneumonia chron. + Abscessus pulmonum.
 57) 1 „ Pneumonia acuta + Abscessus pulmonum + Ileus (Volvulus intest. ilei).
 1 „ „ „ c. empyema + Glomerulonephritis acuta.
 1 „ „ „ + Thrombosis venae femoralis + Embolia art. pulmonal.
 58) 1 „ Bronchopneumonia + Pericarditis + Nephrosclerosis.
 59) 1 „ Abscessus pulmonum + Nephrosis subacuta + Necrosis ossis nasi post sinusitid.
 1 „ „ „ + Emphysema pulmonum + Cardiosclerosis + Cholelithiasis.
 60) 1 „ Ulcus ventriculi + Bronchopneumonia.
 1 „ „ „ perforans.
 1 „ „ „ + Ulcus duodeni.
 1 „ „ „ + Nephrosclerosis.
 61) 1 „ Enteritis hæmorrhagica acuta + Peritonitis acuta + Oesophagitis chron. + Bronchopneumonia.
 62) 1 „ Enterocolitis chron. + Anæmia gravis + Tumor inflammatorius gland. submaxillaris.
 63) 1 „ „ ulcerosa + Cancer corp. uteri + Nephrosclerosis.
 64) 1 „ Cirrhosis hepatis + Perforatio intestini + Peritonitis acuta.

- 65) 1 fall Nephrosis chronica + Colitis ulcerativa.
1 " " luetica + Degen. amyloidea + Aortitis luetica + Pericarditis.
66) 1 " Nephrosclerosis + Thrombosis cerebri.
1 " " Nephro-cardiosclerosis + Infarctus myocardii recens.
67) 1 " Pyelonephritis + Ulcus ventriculi fere sanat. + Atrophia renis dext.
68) 1 " " Hypertrophia gland. thyreoidæ + Ulcus ventriculi + Bronchopneumonia.

Pat. döda, innan de hunnit inskrivas.

- 44-årig m.: Infarctus myocardii.
19- " kv.: Bronchopneumonia abscedens (Influenza).
34- " " V. o. c. (Ins. et sten. ost. mitr.) + Endocard. acuta + Oedema pulm.
83- " m: V. o. c. (Sten. ost. mitr.) + Emphysema pulm. + Bronchit chron. + Bronchopneumonia + Cirrhosis hepatis + Nephrosclerosis.
62- " " Glomerulonephr. chron.
62- " " " "
65- " " " " Cancer ventriculi c. hæmorrh. + Metast. lymphogland. + Cirrhosis hepatis + Bronchopneumonia + Cardionephrosclerosis.
48- " kv.: Glomerulonephritis chron. + Cholangitis.
29- " " Vit. org. cord. (Ins. et sten. ost. mitr. + Insuff. aortæ) + Embolia cerebri.
73- " " Pyelonephritis + Cardiosclerosis.
65- " m.: Hæmorrh. cerebelli c. hydrocephal. int. + Nephrosclerosis.
51- " kv.: Rheum art. acut (hyperpyreticus) + Cirrhosis hepatis + Nephrosis acuta.
50- " " Leuchæmia + Pneumonia acuta.
27- " " V. o. c. (Ins. et sten. ostii tricuspidalis et mitralis).
62- " " Hypoplasia pancreatis (diabetes) + Bronchitis acuta.
80- " " Hæmorrh. cerebri ventricularis + Nephrosclerosis.
65- " " Lipomatosis et arteriosclerosis pancreatis (diabetes) + Deg. org.

H. KÖSTER.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets KIRURGISKA avdelning för år 1922 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättr.	död	
1. Hjärnan och huvudskålen.						
Commotio cerebri	1	Lumbalpunktion	1	—	—	1473.
Fractura squama oss. frontal. complic.	1	Debridering	1	—	—	1041.
5. Ansiktet, munhålan och svalget.						
Hypertrophia labii superior ...	1	Excision. Plastik	1	—	—	764.
Periostit. alv. supp.	1	Extraktion av tänder	1	—	—	754.
Phlegmone inframaxillar. ...	1	Incision	1	—	—	1408.
Hæmorrhagia post extract. dent.	1	Tamponad	1	—	—	42.
Neuralgia n. trigemini	3	Alkoholinjektion	3	—	—	1425. 1708. 2197.
Nål i underkäke	1	Extraktion	1	—	—	1272.
Carcinoma maxillæ	1	Överkäksresektion. Radium ...	1	—	—	1229.
„ lingvæ	1	Exstirpation. Utrymning av halskörtlarna å samma sida	1	—	—	1648.
6. Halsen, larynx, trachea och œsophagus.						
Ärrkontraktur.	1	Excision av ärr	1	—	—	877.
Lymphadenit. colli suppur. ...	2	Incision	2	—	—	986. 1245.
Lymphom. colli tbc.	20	Exstirpation	20	—	—	47. 136. 207. 252. 655. 819. 891. 892. 867. 901. 939. 1014. 1187. 1215. 1434. 1508. 1585. 1603. 1720. 1752
„ „ supp.	4	Incision; utskrapning	4	—	—	720. 989. 1605. 1917.
Actinomycos. colli	1	Exstirpation	1	—	—	1463.
Fistula mandibulæ	1	Utskrapning; tandextraktion ..	1	—	—	864.
Tbc. glandulæ submax.	1	Exstirpation av spottkörtel ...	1	—	—	1311.
Sialolithiasis glandulæ submax.	1	Do	1	—	—	1841.
Lipoma colli	1	Exstirpation	1	—	—	1328.
Tumor branchiogen. colli	2	Exstirpation	2	—	—	612. 1616.
Cardiospasm. Dilatatio œso- phagi	1	Gastrostomi. Dilatation forcée av kardia	1	—	—	477.
Carcinoma œsophagi	1	Gastrostomi enl. Kader	1	—	—	880.
7. Sköldkörteln, parathyreoidea och thymus.						
Struma cystica	3	E nukleation	3	—	—	856. 1058. 1865.
Do	1	E nukleationsresektion	1	—	—	560.
Struma colloides	4	Ensidig thyreoidektomi	4	—	—	205. 314. 833. 2000.
Struma Basedowii	9	Ensidig thyreoidektomi	9	—	—	243. 302. 562. 562. 572. 750. 1716. 2004. 2039. 2044.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	offråntr.	död	
Struma Basedowii	6	Ensidig thyreoidektomi. Underbindning av andra sidans art. thyreoid. super.	6	—	—	28. 932. 1075. 1320. 1538. 1582.
D:o	1	Underbindning av bägge art. thyreoid. super.	1	—	—	995.
Hyperthyreosis	2	Ensidig thyreoidektomi	2	—	—	59. 967.
8. Thoraxväggen och thorax.						
Chondrit. tbc. costæ	2	Revbensresektion	2	—	—	174. 1183.
" " " c. abscess.	2	Punktion. Utsugning. Jodoformglycerin	2	—	—	526. 850.
Abscessus pariet. thoracis	3	Incision	3	—	—	306. 2236. 2318.
Empyema pleuræ	20	Revbensresektion. Pleurotomi. Dränage	15	—	5	2239/21. dödsfall 6. 191. dödsfall 5. 277. 281. 289. 406. 474. 514. 544. 617. 779. 927. 937. 956. dödsfall 18. 1005. 1082. 1290. 1308. dödsfall 7. 1588. dödsfall 3. 2173.
D:o	1	Resektion av thoraxvägg enl. Schede.	—	—	1	724. dödsfall 8.
Empyema pleuræ c. fistulæ ...	3	Thorakoplastik	3	—	—	617. 928. 1010.
D:o	1	Debridering av fistel	1	—	—	1290.
Tbc. pulmon.	2	Thorakoplastik	2	—	—	427. 1124.
" " c. abscess. ...	1	Revbensresektion. Pneumotomi. Dränage	—	—	(1)*	1564. (se dödsfall 26).
9. Bröstkörteln.						
Mastit. ac. supp.	4	Incision. Dränage.	4	—	—	36. 145. 515. 1153.
" chron.	3	Exstirpation	3	—	—	74. 817. 1723.
" tbc.	1	D:o	1	—	—	235.
Adenofibroma mammæ.	3	D:o	3	—	—	896. 1571. 2094.
D:o	1	Ablatio mammæ	1	—	—	1850.
Hæmatoma mammæ	1	Exstirpation	1	—	—	1753.
Carcinoma mammæ	19	Radikaloperation enl. Halsted	19	—	—	65. 445. 731. 761. 792. 799. 994. 1000. 1037. 1038. 1081. 1105. 1138. 1182. 1205. 1288. 1486. 1499. 1546. 1547. 1670. 1857. 2240.
" " inoper. ...	1	Provexcision	—	1	—	783.
Sarcoma mammæ	1	Radikaloperation enl. Halsted.	2	—	—	180.
10. Rygggraden och ryggmärgen.						
Spondylitis tbc. c. abscess. ...	6	Punktion. Utsugning. Jodoformglycerin	6	—	—	1827/21. 313. 610. 1641. 2211. 2245.
" " paraplegia	1	Laminektomi	1	—	—	1011.
Fractura columnæ vertebr. ...	1	Laminektomi. Extraktion av lösa benstycken	—	1	—	1713.
Tumor medullæ spinal.	2	Laminektomi. Exstirpation av tumör	1	—	1	1687. dödsfall 54. 2125.

*) Avförd som död å annat ställe.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkingar
			fisk eller förtärad	oförbättr.	dead	
11. Levern och gallvägarna.						
Atrophia hepatis	1	Gastro-cholecystostomi	—	—	1	1898, dödsfall 42.
Cholelithiasis c. cholecystit. ac. et chron.	36	Cholecystektomi. Dränage ...	34	—	2	24. 93, dödsfall 44. 113. 224. 285. 311. 343. 409. 432. 441. 461. 490. 504. 596. 621. 635. 656. 658. 659. 725. 825. 941. 1012. 1060. 1125. 1157. 1393. 1407, dödsfall 46. 1606. 1607. 1709. 1823. 1852. 1890. 1895. 1932.
D:o	3	Cholecystektomi. Choledochotomi. Dränage	3	—	—	1226. 1257. 1858.
Cholecystit. ac. typhos.	1	Cholecystostomi. Dränage ...	1	—	—	1074.
Abscess. hepatis	1	Incision. Dränage	1	—	—	2225.
Empyema vesicæ fellæ	1	Cholecystektomi. Dränage ...	1	—	—	
Lithiasis vesicæ fellæ et duct. choledoch. Carcinoma vesicæ fellæ	1	Cholecystektomi. Leverresektion. Choledochotomi. Dränage	1	—	—	563.
Carcinoma vesicæ fellæ c. lithiasis	1	Cholecystektomi. Dränage ...	1	—	—	1016.
12. Pankreas.						
Pancreatit. ac. c. nekros. strat. lipomatos.	2	Laparotomi. Dränage av pankreas. Cholecystostomi. ...	1	—	1	517. 2294, dödsfall 47.
Cysta pancreatis	1	Exstirpation av cysta	1	—	—	869.
14. Magsäcken och duodenum.						
Gastroptosis	2	Provlaparotomi	2	—	—	665. 933.
Ulcus ventriculi	6	G.-e. r. p.	5	—	1	111, dödsfall 20. 146. 455. 468. 703. 1097.
D:o	1	G.-e. a. a. + E.-a.	1	—	—	1768.
D:o	1	Gastropylororesektion	1	—	—	1184.
Ulcus duodeni	3	G.-e. a. a. + E.-a.	1	—	—	124. 564. 1672, sedermera gastrostomi, dödsfall 27.
D:o	8	G.-e. r. p.	2	—	1	1219. 1244. 1356. 1357. 1435. 1666. 1809. 1931.
D:o oper. (G.-e. enl. Roux)	1	Pylorusresektion	—	—	1	923, dödsfall 23.
Ulcus ventriculi vel duodeni perfor.	11	Gastro- eller duodenorafi	5	—	6	301, sedermera caekalfistel enl. Witzel, dödsfall 21. 511. 584, appendektomi en passant, 715, dödsfall 22. 1108, dödsfall 24. 1210, dödsfall 25. 1373. 1515. 1564, sedermera proktotomi för Douglas-abscess samt revbensresektion och pneumotomi för lungabscess, dödsfall 26. 1705. 2188, dödsfall 28.
Suspicio ulcer. ventriculi perfor.	1	Provlaparotomi	1	—	—	1005.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat utskriv.			Anmärkningar
			fisk eller förbättrad	oförbättr.	död	
Polyposis ventriculi c. ulcer. duodeni sanat.	1	Gastropylororesektion enl. <i>Billroth</i> II	1	—	—	934.
Carcinoma ventriculi	14	D:o	10	—	4	78. 103. 121. 153. 482. 557, dödsfall 56. 631, dödsfall 58. 664. 705. 955. 1492, dödsfall 63. 1548, sedermera G.-e. a. a. + E.-a., sedermera Witzelfistel, dödsfall 64. 1598. 2107.
Carcinoma ventriculi inexistip.	1	G.-e. r. p.	1	—	—	1535.
D:o	1	G.-e. r. a.	1	—	—	566.
D:o	2	G.-e. a. a. + E.-a.	2	—	1	1186, dödsfall 60. 1274.
D:o	1	Gastrostomi enl. <i>Witzel</i>	—	—	1	723, dödsfall 59.
Carcinoma ventriculi perfor.	1	Gastrorafii	—	—	1	1793, dödsfall 66.
D:o	2	Uttorkning. Dränage	—	—	2	185, dödsfall 67. 1242, dödsfall 61
Carcinoma ventriculi inexistip.	9	Provlaparotomi	—	7	2	37. 39. 200. 756. 1195. 1368, dödsfall 62. 1682, dödsfall 65. 2130. 2303.
Corpus alien. in ventric. (lös-gom)	1	Gastrotomi. Extraktion	1	—	—	1747.
15. <i>Jejunum, ileum och colon:</i>						
Enterit. ac. c. peritonit.	2	Laparotomi. Uttorkning	1	—	1	576. 2206, dödsfall 19.
Tbc. intestini et peritonei c. ileo	1	Ileo-transversostomi	1	—	—	1034.
Tbc. ileo-caecalis	1	Resektion av kolon ascendens, caecum och en del av ileum.	1	—	—	1406.
Tbc. coli	1	Resektion av caecum och kolon ascendens	1	—	—	581.
Volvulus flexur sigmoid.	2	Reposition	1	—	1	416. 884, dödsfall 39.
Volvulus + Megalo sigmoidea.	1	Kolo-kolostomi. Resektion av sigmoidea	1	—	—	1868.
Ileus strangulation.	5	Lösning av strangulation	3	—	2	217, dödsfall 38. 839, opererad för appendicit. 1291. 1838. 1978, dödsfall 40.
Ileus obturation.	1	Entero-anastomos	1	—	—	1730.
Diverticulum caeci	1	Exstirpation	1	—	—	34.
Carcinoma caeci	3	Resektion av caecum och början av kolon transversum ...	2	—	1	403. 682, dödsfall 69. 1764.
Carcinoma flexur. sigmoid.	3	Exstirpation av tumören. Anläggande av anus præternaturalis	3	—	—	254. 456. 865.
D:o	2	Transverso-sigmoideostomi. Resektion av tumören.	—	—	2	2555/21, dödsfall 73. 1009, dödsfall 70.
D:o	3	Transverso-sigmoideostomi ...	1	—	2	459, dödsfall 68 b. 829. 1152, sedermera caekalfistel, dödsfall 71.
D:o	3	Anus præternaturalis	1	—	2	223, dödsfall 68 a. 1379, dödsfall 72. 1613.
Fistula p. caecostomiam	3	Excision av fistel	3	—	—	677. 806. 2026.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättr.	död	
16. <i>Appendix vermiformis</i> .						
Appendicit. ac. vel subacut. vel chron. et acut.	78	Appendektomi. Sutur	78	—	(1)*	16. 32. 57. 62. 188. 195. 214. 265. 288. 320. 324. 328. 357. 390. 393. 439. 529. 574. 606. 628. 652. 753. 755. 786. 794. 795. 803. 811. 837. 841. 849. 938. 970. 1004. 1006. 1026. 1070. 1084. 1094. 1112. 1142. 1179. 1200. 1213. 1239. 1240. 1317. 1322. 1409. 1410. 1439. 1449. 1509. 1516. 1526. 1552. 1557. 1597. 1625. 1631. 1735. 1740. 1770. 1776. 1780. 1830. (se dödsfall 35). 1832. 1893. 1998. 1995. 2001. 2022. 2035. 2045. 2052. 2062. 2179. 2293.
Appendicit. ac. gangr.	76	Appendektomi. Sutur	76	—	—	28. 43. 55. 118. 150. 154. 165. 189. 192. 218. 220. 221. 336. 374. 407. 431. 476. 480. 496. 506. 527. 582. 601. 812. 847. 863. 870. 871. 881. 889. 908. 920. 1042. 1055. 1076. 1095. 1114. 1185. 1162. 1192. 1202. 1207. 1211. 1218. 1238. 1277. 1284. 1301. 1360. 1432. 1437. 1522. 1524. 1590. 1611. 1614. 1646. 1686. 1737. 1805. 1839. 1876. 1887. 1907. 1908. 1973. 1990. 2023. 2087. 2088. 2172. 2195. 2204. 2266. 2269. 2279.
Appendicit. ac. gangr. perfor. Appendicit. ac. gangr. perfor. c. abscess.	5 19	Appendektomi. Dränage	5	—	—	335. 466. 497. 929. 2193.
D:o	7	Tömning och dränage	7	—	—	92, dödsfall 30. 95. 140. 375. 453. 650. 791. 922, sedermera tömning av Douglas-abscess. 993. 990. 1201. 1285. 1481. 1500. 1528, dödsfall 33. 1550. 1587. 1623. 2016, dödsfall 36.
Appendicit. ac. gangr. perfor. c. peritonit. lib. diff. purul.	38	Appendektomi. Dränage	34	—	4	24, sedermera tömning av Douglas-abscess. 32. 60, dödsfall 29. 87. 202. 378. 490, dödsfall 31. 493, sedermera tömning av Douglas-abscess. 536. 559. 698, sedermera tömning av Douglas-abscess. 708. 711. 735. 846, dödsfall 32. 860. 921, sedermera tömning av Douglas-abscess. 971, sedermera tömning av Douglas-abscess. 982. 1231. 1459. 1498. 1545. 1549. 1632. 1647. 1702. 1703. 1791. 2008. 2034. 2036. 2069. 2224, dödsfall 37. 2244. 2255. 2256.
Appendicit. chron.	20	Appendektomi. Sutur	20	—	—	51. 66. 283. 331. 349. 438. 449. 639. 674. 941. 1086. 1405. 1418. 1469. 1594. 1601. 1662. 1712. 1778. 1875. 581.
Appendicit. tbc.	1	D:o	1	—	—	
Vid laparotomi för andra åkommor	42	Appendektomi en passant	42	—	—	2421/21. 26. 101. 112. 129. 141. 233. 262. 272. 287. 307. 332. 344. 368. 404. 448. 492. 510. 548. 599. 600. 607. 640. 710. 789. 882. 979. 1085. 1043. 1045. 1318. 1366. 1409. 1479. 1501. 1584. 1677. 1750. 1779. 1844. 1930. 2196.
Vid bräckoperation	1	D:o	1	—	—	913.

*) Avförd som död å annat ställe

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättr.	dead	
17. Bräck.						
Hernia inguinal. (hos män) ...	90	Radikaloperation enl. <i>Bassini</i>	90	—	—	30. 98. 107. 108. 127. 133. 134. 135. 158. 164. 259. 339. 350. 353. 356. 358. 360. 395. 402. 446. 462. 464. 502. 530. 595. 604. 613. 645. 647. 730. 741. 743. 759. 760. 787. 809. 842. 848. 898. 987. 1021. 1040. 1062. 1071. 1098. 1099. 1177. 1221. 1332. 1340. 1370. 1376. 1411. 1446. 1466. 1488. 1511. 1551. 1593. 1615. 1618. 1656. 1663. 1689. 1745. 1781. 1783. 1825. 1882. 1891. 1897. 1901. 1962. 1963. 1996. 2006. 2007. 2009. 2019. 2038. 2098. 2110. 2178. 2208.
Hernia inguinal. (hos män) ...	7	Radikaloperation enl. <i>Schultén</i>	7	—	—	Dubbelsidigt: 359. 357. 583. 1069. 1175. 1862. 7. 1117. 1746. 1892. 2112. 2217.
D:o	1	Radikaloperation enl. <i>Girard</i>	1	—	—	Dubbelsidigt: 1873. Dubbelsidigt: 1168.
Hernia inguinal (hos kvinnor)	10	Radikaloperation	10	—	—	309. 721. 878. 1113. 1363. 1665. 1681. 1767. 1802. 2054.
Hernia inguinal recidiv. (hos män)	4	Radikaloperation enl. <i>Bassini</i> .	4	—	—	149. 171. 997. 1078.
Hernia inguinal. incarc. (hos män)	11	Herniotomi. Radikaloperation enl. <i>Bassini</i>	11	—	—	159. 216. 236. 280. 685. 978. 1066. 1106. 1303. 1336.
D:o	1	Herniotomi. Radikaloperation enl. <i>Schultén</i>	1	—	—	2227.
Hernia inguinal. incarc. (hos kvinnor)	2	Herniotomi. Radikaloperation.	1	—	1	790. 1487. dödsfall 41.
Hernia crural.	10	Radikaloperation enl. <i>Fabricius-von Frey</i>	10	—	—	71. 358. 373. 524. 816. 1052. 1619. 1706. 1774. 1802. Dubbelsidigt: 1196.
Hernia crural. recidiv.	1	D:o	1	—	—	2102.
Hernia crural incarc.	11	Herniotomi. Radikaloperation enl. <i>Fabricius-von Frey</i>	11	—	—	34. 94. 341. 541. 580. 616. 949. 1065. 1383. 1573. 2291.
Hernia crural incarc. c. gangrena intestini	1	Herniotomi. Tunntarmsresektion. E.-a. Radikaloperation enl. <i>Fabricius-von Frey</i>	1	—	—	1464.
D:o	1	Herniotomi. Oment- och sigmoidea resektion. Framsyning av tarm. Anus præternaturalis	1	—	—	2220.
Hernia umbilicalis	9	Radikaloperation	9	—	—	245. 1046. 1061. 1313. 1530. 1542. 1548. 1626. 1762.
Hernia umbilicalis incarc.	1	Herniotomi. Cækostomi enl. <i>Witzel</i>	1	—	—	1291.
Hernia lineæ albæ	5	Radikaloperation	5	—	—	73. 126. 369. 946. 1654.
Hernia ventralis in cicatrice	8	D:o	8	—	—	338. 654. 729. 912. 913. 942. 1159. 1889.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättr.	död	
18. <i>Rectum och anus.</i>						
Fissura et contractura ani ...	6	Dilatation forcée	6	—	—	242. 354. 762. 974. 1842. 2097.
Abscess. ad anum	10	Incision. Dränage	10	—	—	323. 657. 684. 699. 1390. 1450. 1467. 1874. 2010. 2014.
D:o	14	Dilatation forcée. Klyvning in i rectum. Dränage	14	—	—	260. 304. 313. 381. 382. 521. 522. 637. 909. 974. 1364. 1690. 1853. 2235.
Fistula ani	10	Dilatation forcée. Klyvning in i rectum	10	—	—	3. 405. 561. 719. 801. 926. 935. 1103. 1874. 2030.
Tumor. hæmorrhoidal.	66	Dilatation forcée. Exstirpation	66	—	—	2582/21. 8. 11. 15. 82. 126. 156. 162. 176. 179. 193. 246. 264. 276. 392. 423. 454. 463. 550. 585. 623. 629. 642. 648. 653. 660. 666. 670. 695. 702. 718. 769. 782. 797. 885. 899. 914. 940. 944. 1049. 1067. 1091. 1121. 1169. 1194. 1262. 1327. 1330. 1333. 1387. 1354. 1369. 1458. 1512. 1704. 1759. 1787. 1957. 2005. 2066. 2073. 2118. 2126. 2158. 2184. 2190.
Prolapsus recti	1	Exstirpation av rektalslemhinna	1	—	—	2147.
Carcinoma recti	1	Abdomino-perineal exstirpation. Anus iliacus	—	—	1	1845, dödsfall 74.
Carcinoma recti inoperab. ...	1	Anus præternaturalis	1	—	—	1109.
Melanosarcoma recti inextirp.	1	D:o	1	—	—	1502.
19. <i>Bukväggen och peritoneum.</i>						
Omphalitis	1	Omfalektomi	1	—	—	1899.
Cysta urachi c. concrement. ...	1	D:o	1	—	—	1916.
Tumor abdominis inop.	1	Provincision	1	—	—	1023.
Tbc. peritonei	7	Laparotomi. Jodoformglycerin	6	—	1	300. 505. 1044. 1131. 1501, dödsfall 12. 2145. 2226.
Abscess. subphrenic.	1	Revbensresektion; dränage ...	1	—	—	1703.
Abscess. foss. Douglasi p. appendicit. perfor. c. peritonit. purul. lib. vel c. abscess. operat.	5	Dilatation forcée. Proktotomi	5	—	—	2462/21. 698. 921. 971. 1645.
D:o	5	Kolpotomi	5	—	—	24. 493. 895. 922. 1129.
Abscess. foss. Douglasi p. ulcer. duodeni perfor. operat.	1	Dilatation forcée. Proktotomi	—	—	(1)*	1564 (se dödsfall 26.)
Adhaesiones intraperitonealis ..	10	Adherenslösning	9	—	1	21. 126. 129, appendektomi en passant. 380. 749, choledochotomi, dödsfall 48. 1048. 1692. 1956. 2022. 2298.
Hæmorrhagia intraperitoneal. infect.	1	Tömning av hämatom. Dränage	—	—	1	1830, dödsfall 35.
Carcinosis peritonei	1	Provlaparotomi	—	1	—	1018.
20. <i>Njurar och ureterer.</i>						
Hydronefrosis.	1	Marsupialisation	1	—	—	883.
Pyonefrosis	1	Nefrotomi. Dränage	—	—	1	1959, dödsfall 49.
Abscess. perinephrit.	3	Incision. Dränage	2	—	1	1673. 1766. 1849, dödsfall 11.

*) Avförd som död å annat ställe.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättr.	död	
Tbc. renis.	3	Nefrektomi	3	—	—	52. 181. 1583.
„ „ bilat.	1	Provincision över bägge njurarna	—	1	—	237.
Nephrolithiasis.	3	Pyelo-litotomi	3	—	—	386. 387. 1527, sedermera nefrektomi för postoperativ blödning.
Ureterolithiasis	2	Uretero-litotomi	2	—	—	1115. 1668.
Hypernephroma renis inextirp.	1	Provlaparotomi	1	1	—	430.
Abscess. tbc. p. nephrectomiam.	1	Incision. Tömning. Jodoformglycerin	1	—	—	77.
21. Urinblåsa.						
Lithiasis vesic. urinar.	3	Sectio alta. Extraktion	3	—	—	211. 333. 1436.
Papilloma vesic. urinar.	2	Sectio alta. Exstirpation	2	—	—	316. 587.
Ruptura urethræ p. fractur. pelvis.	1	Extraktion av benstycke. Suttur	1	—	—	757.
22. Prostata.						
Abscess. prostata	1	Incision. Dränage	1	—	—	669.
Hypertrophia prostata	6	Transvesikal prostatektomi ...	6	—	—	68. 838. 1224. 1344. 1474. 1674.
D:o	1	Epicystostomi	1	—	—	646.
D:o	1	Suprasymfysär blåspunktion ..	1	—	—	2070.
23. Urinröret och penis.						
Stricture urethræ	4	Uretrotomi	3	—	1	533. 824. 1395. 1417, dödsfall 50.
Corpus alien. urethræ (trästicka)	1	Uretrotomi. Extraktion	1	—	—	168.
Polyp. urethræ	3	Exstirpation	3	—	—	173. 1089. 2123.
Cysta penis.	1	Excision	1	—	—	1335.
Fistula urethræ	1	Excision. Utskrapning	1	—	—	940/21.
24. Testikel, bitestikel, sädessträng, sädesblåsa, skrotum.						
Retentio testis	1	Orchiodomobilisation och fixation	1	—	—	553.
D:o	2	Exstirpation. Bassinisuttur ...	2	—	—	1071. 1144.
Epididymit. chron.	1	Epididymektomi	1	—	—	250.
„ suppur.	3	Incision. Tömning. Dränage ..	3	—	—	1325. 1806. 1827.
„ tbc.	8	Epididymektomi. Resektion å vas	8	—	—	108. 305. 834. 992. 1123. 1659. 1644. 1814.
D:o	10	Ablatio testis	10	—	—	138. 199. 1440. 1513. 1630. 1796. 1805. 1915. 2028. 2313.
Tbc. duct. deferent.	1	Resektion	1	—	—	1385.
Abscessus tbc. p. tbc. test. oper.	2	Incision. Tömning	2	—	—	97. 1385.
Varicocele	18	Exstirpation av vener	17	—	1	30. 61. 109. 229, dödsfall 17. 240. 450. 608. 760. 767. 597. 1144. 1745. 1864. 1891. 1919. 2098. 2121. 2316.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. ufskriv.			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättr.	död	
Hydrocele testis.	10	Operation enl. <i>Winkelmann</i> eller <i>von Bergmann</i>	10	—	—	20. 184. 295. 312. 538. 771. 1310. 1498. 2033. 2174.
D:o	1	Punktion. Uttappning	1	—	—	2042.
Spermatocele	4	Exstirpation	4	—	—	350. 1062. 1559. 1744.
Sarcoma testis	1	Ablatio testis	1	—	—	1199.
<i>25. Kvinnliga genitalorganen.</i>						
Uterus bicornus bicollis.	1	Exstirpation av bihorn.	1	—	—	307.
Hæmatocolpos	1	Excision av hymen	1	—	—	2012.
Cysto- et proctocèle vaginalis	8	Främre kolporafi. Kolpoperi- neoraf. Amputation av cervix	8	—	—	26. 163. 208. 392. 1191. 1236. 1267. 1739.
Retroflexio uteri	1	Ventrofixation av uterus	1	—	—	101.
Ruptura vaginæ traumat.	1	Sutur	1	—	—	1400.
Bartholinitis tbc.	1	Exstirpation	1	—	—	100.
Salpingo-oophoritis ac. vel subac. vel chron.	3	Ensidig salpingektomi	3	—	—	307, appendektomi en passant. 692. 1584, appendektomi en passant.
Salpingo-oophoritis ac. vel subac. vel chron.	10	Ensidig salpingo-ooforektomi	10	—	—	287, appendektomi en passant. 331. 344, appendektomi en passant. 579. 599, appendektomi en passant. 607, appendektomi en passant. 788, sedermera tömning av abscess. 1126. 1193. 1640.
D:o	3	Dubbelsidig salpingektomi ...	3	—	—	233, appendektomi en passant. 882, appendektomi en passant. 979, appendektomi en passant.
D:o	1	Ensidig ooforektomi	1	—	—	1956.
D:o	13	Dubbelsidig salpingektomi. En- sidig ooforektomi	13	—	—	2421/21, appendektomi en passant. 101, appendektomi en passant. 272, appendektomi en passant. 366, appendektomi en passant. 448, appendektomi en passant. 710, appendektomi en passant. 737. 1035, appendektomi en passant. 1361. 1677, appendektomi en passant. 1750. 2196, appendektomi en passant. 2015.
D:o	1	Ensidig salpingo-ooforektomi	1	—	—	1910.
D:o	1	Dubbelsidig ooforektomi	1	—	—	342.
D:o	1	Dubbelsidig salpingektomi. En- sidig ooforektomi + exstir- pation av halva andra ovariet	1	—	—	404, appendektomi en passant.
D:o	2	Dubbelsidig salpingooforekto- mi	2	—	—	808. 1371.
Salpingit. ac. c. peritonit	2	Provlaparotomi. Appendekto- mi en passant	2	—	—	332. 2281.
Salpingo-oophoritis tbc.	3	Dubbelsidig salpingetomi. En- sidig ooforektomi	3	—	—	213. 626. 1608.
D:o	2	Dubbelsidig salpingo-ooforek- tomi	2	—	—	640, appendektomi en passant. 1671.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkingar
			Frisk eller förbättrad	oförbättr.	död	
Endometritis vel metropathia hæmorrhag.	29	Skrapning	29	—	—	151. 266. 297. 460. 492. 571. 716. 746. 785. 1064. 1092. 1133. 1140. 1214. 1328. 1318. 1330. 1365. 1604. 1640. 1667. 1685. 1729. 1867. 1976. 1966. 2072. 2166. 2320.
Graviditas tubaria rupt. c. hæmorrhag.	4	Salpingektomi	4	—	—	911. 1421. 2161. 2162.
D:o	3	Salpingo-ooforektomi	3	—	—	80. 492, appendektomi en passant 1779, appendektomi en passant.
Graviditas in uteri myomat.	2	Provlaparotomi	2	—	—	5. 2185.
Abort	4	Instrumental utrymning	4	—	—	142. 299. 1488. 1985.
Lipoma lab. maj	1	Exstirpation	1	—	—	1189.
Myoma uteri	16	Supravaginal uterusamputa- tion	15	—	1	2569-21. 262, appendektomi en pas- sant. 510, appendektomi en passant. 701. 789. 808. 1050. 1329. 1424. 1437. 1485. 1540, dödsfall 55. 1638. 1750, appendektomi en passant. 1755. 2029.
D:o	2	Excision av stjälkade myom.	2	—	—	2189. 2241.
D:o	3	Skrapning	3	—	—	500. 510. 2061.
Polyp. cervic. uteri	4	Exstirpation. Skrapning	4	—	—	732. 789. 857. 1707.
Carcinoma uteri c. metastas. ..	1	Anus præternaturalis	1	—	—	1555.
Hæmorrhagia corp. lutei	1	Ensidig salpingo-ooforektomi	1	—	—	600, appendektomi en passant.
Kystoma ovarii	26	Exstirpation	26	—	—	26, appendektomi en passant. 44. 112, appendektomi en passant. 141. appendektomi en passant. 208. 265. 345. 417. 548, appendektomi en pas- sant. 789, appendektomi en passant. 844. 1043, appendektomi en pas- sant. 1045, appendektomi en pas- sant. 1057. 1148. 1227. 1409. 1596. 1773. 1784. 1844, appendektomi en passant. 1883. 2048. 2182. 2241. 2311.
Kystoma ovarii torta	3	D:o	3	—	—	1366, appendektomi en passant. 1479, appendektomi en passant. 1939.
Papilloma ovarii	1	Ooforektomi	1	—	—	51.
Carcinoma ovarii	3	Exstirpation	3	—	—	686. 829. 1803.
" inexstirp. ..	1	Provlaparotomi	—	1	—	1749.
Sarcoma ovarii	1	Ensidig salpingo-ooforektomi ..	1	—	—	1930, appendektomi en passant.
26. <i>Pelvis.</i>						
Cysta sacralis infect.	5	Exstirpation	5	—	—	257. 442. 470. 662. 1861.
D:o	3	Incision. Utskrapning	3	—	—	807. 868. 1314.
Fistula sacralis	3	Excision	3	—	—	597. 793. 1399.
27. <i>Extremiteterna.</i>						
Digit. malleus	1	Exartikulation	1	—	—	678.
Contract. Dupuytreni	2	Exstirpation av palmarapone- nos	2	—	—	1904. 2194.
Hallux valgus	13	Exstirpation av bursa. Bort- mejsling av exostos	13	—	—	161. 232. 329. 444. 545. 733. 739. 950. 1270. 1394. 1836. 2047. 2209.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkningar
			fisk eller förbättrad	oförbättr.	död	
Pes varus pesttraumat.	2	Subkapitulär kilexcision. Korrektion	2	—	—	329. 1223.
D:o	1	Kilexcision. Korrektion	1	—	—	1848.
Anchylos. gen. male sanat.	1	Resektion	1	—	—	639/21.
Exostos. tibiae	2	Avmejsling	2	—	—	86. 2051.
,, oss. metartasal.	2	D:o	2	—	—	209. 890.
Osteomyelit. sive. osteit ac. vel chron.	1	Transplantation enl. <i>Braun</i> ...	1	—	—	1220.
D:o	4	Uppmejsling. Utskrapning ...	4	—	—	323. 830. 1710. 1997.
D:o	3	Incision. Dränage	2	—	(1)*	2239/21, (se dödsfall 6). 775. 2237.
D:o	1	Amputation av metatarsalben	1	—	—	322.
D:o oper.	4	Sekvestertomi	4	—	—	323. 831. 966. 1518.
Osteit. digit.	5	Exartikulation	5	—	—	35. 323. 966. 975. 1763.
Osteochondrit. dissecans	2	Artrotomi. Extraktion	2	—	—	72. 1430.
Arthritis chron. gen.	1	Knägips i narkos	1	—	—	1413.
Mus articulare	1	Mobilisation i narkos	1	—	—	1053.
D:o	7	Artrotomi. Extraktion	7	—	—	19. 843. 876. 1007. 1532. 1742. 1900.
Pyarthrosis	4	Punktion. Utspolning	4	—	—	738. 996. 1209. 2024.
Synovit.	6	Punktion	6	—	—	1017. 1143. 1250. 1634. 1811. 2160.
Bursitis ac. purul.	3	Incision	3	—	—	1300. 1305. 1312.
Tendovaginit. ac. supp.	3	D:o	3	—	—	452. 479. 1982.
Hygroma burs. præpatellar.	4	Exstirpation	4	—	—	412. 615. 802. 1565.
Hidroadenit. f. axill.	1	Excision	1	—	—	1499.
Clavi	1	Exstirpation	1	—	—	419.
Unguis incarnat.	1	Evulsio unguis	1	—	—	681.
D:o	3	Radikaloperat. enl. <i>König</i>	3	—	—	1239. 1431. 2143.
Osteit. tbc.	3	Incision. Jodoformglycerin ...	3	—	—	231. 722. 1279.
D:o	1	Sekvestertomi	1	—	—	904.
D:o	1	Amputation	1	—	—	988.
Tbc. carpi	1	Resektion av karpus	1	—	—	555.
Tbc. genu	1	Lårbensamputation	1	—	—	1275.
D:o	1	Knäledsresektion	1	—	—	2076/21.
Coxit. tbc.	2	Incision. Utskrapning	2	—	—	169. 2216.
Synovit. tbc.	6	Punktion. Jodoformglycerin ..	6	—	—	38. 691. 1002. 1454. 1561. 1651.
Lymfom. axillæ tbc.	5	Exstirpation	5	—	—	372. 467. 525. 804. 1508.
Varices	51	Hög underbindning och exstirpation enl. <i>Trendelenburg-Madlung</i>	51	—	—	Ensidigt: 2558/21. 149. 193. 586. 633. 700. 890. 1190. 1203. 1234. 1294. 1414. 1786. 1795. 1799. 1820. 1863. 1979. 2041. Dubbelsidigt: 1. 64. 120. 228. 457. 499. 501. 540. 549. 589. 727. 900. 906. 1073. 1127. 1176. 1203. 1447. 1448. 1569. 1595. 1680. 1699. 1760. 1782. 1802. 1843. 1864. 1884. 1904. 2043. 2109. 270. 520. 1801. 1817. 170. 1253. 772. sedermera reamputation. 1981. dödsfall 16. 263. 486. 1392. 1576. 1947. 2317.
Varices f. popliteæ	2	Excision av venplexus	2	—	—	
Elephantiasis crur. et anticur.	1	Operation enl. <i>Kondeleon</i>	1	—	—	
Aneurysma spurium art. ulnar.	1	Exstirpation av aneurysm ...	1	—	—	
Gangræna senil.	2	Aperiostal lårbensamputation	2	—	—	
,, luet. ped.	1	Underbensamputation	1	—	—	
,, diabet. ped.	1	Aperiostal lårbensamputation ..	—	—	—	
Laceratio extremit. super.	1	Exartikulation av arm	1	—	—	
,, digit.	5	D:o	5	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättr.	död	
Laceratio digit.	1	Plastisk operation	1	—	—	388.
„ crur.	1	Aperiostal lärbensamputation	1	—	—	1128.
„ anticrur.	2	Underbensamputation	1	—	1	1019, dödsfall 85. 1705.
Luxatio patellæ	1	Knäkapselplastik	1	—	—	2210.
Luxatio artic. talocrur.	1	Reposition. Gips	1	—	—	1579.
Distorsio genu	1	Knägips	1	—	—	535.
Laesio traumat. menisc. genu	3	Exstirpation av menisk.	3	—	—	535. 584. 648.
Hæmatoma crur.	4	Incision. Uttömning	4	—	—	2563/21. 1149. 1679. 2053.
Ruptura subcut. tend. extens. poll. long.	2	Tenorafi	2	—	—	627. 734.
Ruptura subcut. tend. m. quadricipit.	1	Sutur av quadricepssenan	1	—	—	2202.
Neuroschisis traumat.	1	Neurorafi	1	—	—	1172.
Corpus alienum extremit.	2	Extraktion	2	—	—	523. 763.
Corpus alienum p. fractur. operat.	8	Extraktion av suturmaterial ...	8	—	—	639/21. 194. 740. 1415. 1553. 1700. 1714. 2177.
Fractura humeri	6	Blodig reposition	6	—	—	210. 337. 925. 1387. 1818. 2031.
D:o	1	Reposition. Gips	1	—	—	925.
Fractura antibrachii	2	D:o	2	—	—	1315. 1751.
D:o	2	Blodig reposition	2	—	—	773. 2031.
Fractura antibrachii complic. c. laceratione	1	Amputation av underarm	1	—	—	1731.
Fractura femoris	5	Spikextension enl. <i>Steinmann</i>	5	—	—	117. 872. 909. 1955. 2168.
D:o	3	Reposition i narkos. Gips	3	—	—	1403. 1519. 1537.
D:o	3	Blodig reposition. Gips	3	—	—	117. 872. 909.
Fractura patellæ	3	D:o	3	—	—	530. 945. 1798.
„ anticrur. male sanat.	1	Osteotomi. Korrektion	1	—	—	110.
„ anticrur.	22	Reposition och ingipsning i narkos	22	—	—	194. 322. 401. 443. 503. 588. 852. 984. 1347. 1490. 1523. 1624. 1902. 1928. 1937. 1967. 2101. 2113. 2129. 2155. 2192. 2278.
D:o	9	Blodig reposition och fixation med bronsaluminiumtråd ...	9	—	—	194. 399. 588. 990. 1266. 1415. 1553. 1829. 1969.
D:o compl.	8	Reposition och ingipsning i narkos	8	—	—	334. 651. 740. 1233. 1490. 1810. 2159. 2228.
D:o D:o	4	Blodig reposition och fixation med bronsaluminiumtråd ...	4	—	—	740. 1276. 1610. 1705, sedermera amputation.
D:o D:o	1	Extraktion av sequestrar	1	—	—	1810.
D:o D:o	2	Underbensamputation	1	—	1	1705. 1810, dödsfall 79.
Fractura metatarsal.	1	Osteosyntes. Gips	1	—	—	627.
D:o	1	Gips	1	—	—	1510.
Combustio man. et antibrach. ambor.	1	Amputation av vänster underarm och höger överarm ...	1	—	—	784.
Chondroma anticrur.	1	Exstirpation	1	—	—	725.
Sarcoma femoris	1	Exartikulation i höftled	1	—	—	1533.
„ reg. gluteal.	1	Exstirpation av tumör; utrymning av inguinalkörtlarna ...	1	—	—	1581.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriv.			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättr.	död	
18. Småoperationer o. s. v.						
Phlegmone, abscess., lymfadenit, lymfangit., panaritium, furunculus etc.	79	Incisioner m. m.	76	—	3	41. 141. 256. 261. 323. 347. 363. 380. 429. 483. 495. 543. 546. 618. 620. 641. 683. 704. 766. 784. 788. 792. 824. 874. 915. 918. 959. 1005. 1020. 1024. 1082. 1119. 1150. 1155. 1167. 1174. 1351. 1384. 1396. 1429. 1441. 1444. 1451. 1455. 1490. 1506. 1514. 1521. <i>dödsfall 2.</i> 1529. 1560. 1627. 1633. 1650. 1693. 1728. 1765. 1815. 1846. 1870. 1871. 1923. 1944. 1946. 1993. 2008. 2010. 2086. 2089. 2137. 2138. 2144. 2150. 2167. 2219. <i>dödsfall 15.</i> 2230. 2234. <i>dödsfall 4.</i> 2246. 2264. 2292.
Atheroma	1	Exstirpation	1	—	—	771.
Nævus	1	Excision	1	—	—	1255.
Lipoma	5	Exstirpation	5	—	—	148. 309. 603. 1566. 2059.
Fibroma	3	D:o	3	—	—	752. 1542. 1878.
Ganglion	2	D:o	2	—	—	115. 2100.
Hæmangioma	1	D:o	1	—	—	116.
Defect cutis	7	Thierschnig	7	—	—	263. 567. 784. 1683. 1731. 1815. 1870.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets KIRURGISKA avdelning för
år 1922 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer
å polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkningsar
II.			
Hordeolum	3	Incision	
Corpus alien. corneæ	5	Exæresis	
V.			
Cysta radic. dent.	8	Exstirpation	
Periostit. alv. supp.	123	Incision ev. tandextraktion ...	
Caries vel atrophia dent.	48	Tandextraktion	
Hæmorrhagia p. extract dent.	3	Sutur	
D:o	3	Tamponad	
Osteit. mandibulæ	7	Utskrapning	
Luxatio	1	Reposition	
Fractura mandibulæ c. sequester	1	Sedeveestrostomi	
Tumor buccæ	2	Exstirpation	
Papilloma gingue	1	Excision	
" labii infer.	1	D:o	
Mykosis linguae	1		
Herpes zoster n. trigemini ...	1	Tandextraktion	
Ärr å läpp	1	Plastisk operation	
Carcinoma labii	2	Provexcision	
" nasii	1	D:o	
VI.			
Abscess. colli	18	Incision	
Lymphomata tbc. colli	14	Exstirpation	
D:o	28	Incision. Utskrapning	
VIII.			
Osteochondrit. tbc.	1	Utskrapning	
D:o	1	Punktion	
IX.			
Mastit. ac. suppur.	18	Incision	
Mastit. chron.	3	Exstirpation	
D:o	1	Provexcision	
Adenofibroma mammæ	6	Exstirpation	
Carcinoma mammæ	2	Provexcision	
Tubercul. mammæ	2	Excision	
XVIII.			
Tumor. hæmorrhoid.	2	Exstirpation	
Abscess. ad. anum	13	Incision	
XIX.			
Ascites	2	Laparocentes	
XXIV.			
Phimosis	4	Plastisk operation	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkingar
Paraphimos	2	Reposition	
Hydrocele testis	1	Punktion	
XXV.			
Hymen carnos.	1	Genomklippning	
Bartholinitis ac.	3	Incision	
XXVI.			
Osteit. sacral. c. sequester	1	Extraktion	
Cysta sacralis infect.	2	Incision. Utskrapning	
D:o	1	Exstirpation	
XXVII.			
Digit. malleus	4	Exartikulation	
Osteit. vel osteoarthritis. digit.	23	Incision. Utskrapning	
D:o	4	Exartikulation ell. amputation	
Tendovaginit. digit.	18	Incision	
D:o	4	Skena	
Hidroadenit.	20	Incision	
Bursit. ac. purul.	5	D:o	
D:o	3	Punktion	
Hygroma bursæ	6	Exstirpation	
Clavus	12	D:o	
Clavus infect.	11	Incision	
Unguis incarnat.	31	Königs operation	
Paronychium	35	Evulsio vel trepanatio unguis	
Laceratio digit.	44	Amputation ell. exartikulation	
D:o	35	Evulsio unguis	
Luxatio humeri	27	Reposition	
" cubiti.	6	D:o	
" digit.	7	D:o	
" subcoracoidea	1	D:o	
" vel complic. digit.	1	Blodig reposition	
Fractura humeri	10	Reposition. Fixation	
" claviculae	1	"	
" cubiti	1	Gips	
" radii	65	" Spjåla	
" "	3	" Dorsalgips	
" ulnae	3	" Spjåla	
" antibrachi	9	"	
" naviculare	2	"	
" oss metacarp.	4	"	
" "	1	Gips	
" digit. complicat.	8	Sutur	
" "	11	Fixation	
Fractura anticurur.	15	" Gips	
Synovit. traumat.	6	Artropunktion	
Tenoschisis	24	Tenoraf	
D:o	3	Spjåla	
Hæmatoma sublinguale	8	Trepanatio unguis	
Hæmatoma subcut.	12	Tömning	
Vulnus incis. n. ulnar	1	Nervsutur	
Dupnyet. contract.	1	Excision	
Stramande årr	1	D:o	
Ganglion	18	Exstirpation	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärknningar
XXVIII.			
Abscess, lymphadenit., lymphangit., panaritium, furunculus, carbunculus, vulnera etc.	790	Incision m. m.	
Vulnera	654	Sutur	
Corpora alien.	113	Extraktion	
Sutursuppurat.	5	Utskrapning	
Atheroma cutis	64	Exstirpat.	
D:o	23	Incision. Utskrapning	
Cysta dermoid. cutis	4	Exstirpat.	
Verruca cutis	16	D:o	
Fibroma „	8	D:o	
Lipoma „	10	D:o	
Angioma „	4	D:o	
Papilloma „	4	D:o	
Granuloma „	4	D:o	
Ranula	2	D:o	
Myxo-chondro-endotelion	1	D:o	
Tumör å hand	2	D:o	
Tumör anticruro trombot. venae.	1	D:o	
Sarcoma cutis	2	Provexcision	
Dermatitis	1	Borttagning av crustor	

Under år 1922 hava å intagna patienter utförts 1,626 operationer; av dessa ha 13 utskrivits oförbättrade och 65 döda. Dödsfallen återfinnas i redogörelsen för dödsorsakerna, avdelning A. Anmärkningsvärd är i jämförelse med föregående år den höga mortalitetsprocenten i perforerat mag-duodenalsår.

Å patienter, vilka dött utan att ha blivit inskrivna, hava utförts 6 operativa ingrepp; dessa återfinnas i redogörelsen över dödsorsakerna, avdelning B.

Å polikliniska patienter ha utförts 2,550 registrerade ingrepp.

Antalet besök å kirurgiska polikliniken har under året uppgått till 27,296. På icke poliklinisk tid hava inkommit och behandlats 1,864 personer. Antalet patienter å polikliniken har varit 4,268. Beräknas antalet besök per patient, fås siffran 63.

Av de å polikliniken behandlade hava 1,020 varit olycksfall i arbete enl. 1916 års olycksfallsförsäkringslag.

Vad angår antalet å kirurgiska avdelningen vårdade sjuke, döde, utförda operationer å intagna och icke intagna patienter samt polikliniska patienter återfinnas sammanställningar av dessa siffror för år 1899 i årsberättelsen för år 1898, för tiden 1899—1914 i årsberättelsen för sistnämnda år. Här meddelas siffrorna för 1914—1922.

Uppgift från Allm. & Sahlgrenska Sjukhusets KIRURGISKA avdelning för år 1922
angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn dels till
skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	43	8	51	—	1	50
Kontusion (<i>Contusion</i>)	30	8	38	1	—	37
Inträngd främmande kropp	4	1	5	—	—	5
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>)	24	6	30	—	—	30
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	15	7	22	—	—	22
Utgjutning i led (<i>Synovitis traumatica, Hæmarthrosis</i>)	5	3	8	—	—	8
Öppnande av någon av de större lederna (<i>Vulnus perforans</i>)	1	—	1	—	1	—
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>) ¹	96	54	150	2	11	137
„ komplicerat (<i>Fractura complicata</i>)	17	3	20	4	8	8
Avskärning av muskel, sena, nerv	6	1	7	—	1	6
Krossning, avhuggning, avslitning (<i>Amputatio traumatica, Laceratio</i>)	hand	1	1	—	—	1
	Arm	1	1	—	1	—
	Tår eller fot	2	—	2	—	2
	Ben	2	—	2	—	2
Förbränning (<i>Combustio</i>)	Fingrar, hand	—	1	1	—	1
	Ansikte	1	2	3	1	2
	Andra kroppsdelar	6	1	7	1	2
Skada å lever, mjälte, njure, urinblåsa	5	1	6	1	1	4
„ å struphuvudet eller luftstrupen	1	—	1	—	—	1
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	12	2	14	—	—	14
Brott å hjärnskälens botten (<i>Fractura baseos cranii</i>)	6	—	6	—	—	6
Direkt skada å hjärna eller ryggmärg	2	1	3	—	1	2
Skottskada	1	—	1	—	—	1
Tendovaginitis	1	—	1	—	1	—
Læsiö menisci genu traumatica	4	—	4	—	—	4
Neurosis traumatica	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp I	287	99	386	10	32	344
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i yrkesarbete.						
Vid hushållsgöromål	—	9	9	—	2	7
„ hanterande av yxa	2	—	2	—	—	2
Vid arbetsmaskiner inom industri						
jord-, sten- och glasindustri	1	—	1	—	—	1
trävaruindustri: cirkelsåg	1	—	1	—	—	1
metall och ma- / elektriska motorer o. ledningar	3	—	3	—	2	1
skinindustri / andra maskinella anordningar	3	—	3	—	—	3
varv och skeppsbyggeri: hissar, lyftkranar etc.	3	—	3	—	1	2
textil- och beklädnadsindustri	—	1	1	—	1	—
närings- och njutningsämnesindustri	1	—	1	—	—	1
Transport	14	10	24	—	6	18

¹ Brott å hjärnskälens botten upptagas ej här.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
Transport	14	10	24	—	6	18
kemisk-teknisk- och belyningsindustri	1	—	1	—	1	—
andra industrier	2	—	2	—	1	1
Genom beröring med hett vatten, ånga	—	1	1	1	—	—
„ „ „ smält el. het metall, glas m.m.	3	—	3	1	—	2
Genom fall från stege, { vid jordbruksarbete	5	—	5	—	—	5
avsnitt, ställning; ge- { „ byggnadsarbete	24	—	24	—	1	23
nom halkning, nedstör- { inom trävaruindustri	1	—	1	—	—	1
tande föremål, ras { „ andra industrier	14	1	15	1	—	14
Genom inträngande föremål, såsom träflisor, spikar, glasskärvor	4	—	4	—	—	4
På- eller överkörning, under arbete (jfr under B): motorfordon	3	—	3	—	1	2
Vid körning { av motorfordon	2	—	2	—	1	1
„ „ „ „ annat fordon	17	—	17	—	—	17
Vid lossning och lastning av gods o. d.	57	—	57	—	5	52
„ militärtjänst, tjänst vid poliskår, brandkår	5	—	5	—	2	3
„ sjöfart	14	1	15	1	1	13
Restaurantarbete	1	3	4	—	—	4
Renhållning	1	—	1	—	—	1
Järnväg, telefon, telegraf	9	—	9	—	—	9
Fiskeri	1	—	1	—	—	1
Flygtjänst	—	1	1	—	—	1
<i>B. Olycksfall utom yrkesarbete.</i>						
Under resa på järnväg	1	—	1	—	—	1
med spårvagn	4	3	7	—	2	5
„ motorfordon	4	1	5	—	1	4
„ annat fordon	1	2	3	—	—	3
Genom på- eller överkörning av spårvagn	7	—	7	1	1	5
„ motorfordon	16	9	25	3	3	19
„ annat fordon	3	4	7	—	—	7
Vid sport och gymnastik: gymnastik	2	—	2	—	—	2
segling	1	—	1	—	—	1
fotboll	3	—	3	—	—	3
åkning med motorfordon, velociped	3	2	5	—	—	5
ridning	1	—	1	—	—	1
fri idrott	5	1	6	—	1	5
badning	1	—	1	—	—	1
boxning	1	—	1	—	—	1
lek	2	—	2	—	—	2
dans	1	1	2	—	—	2
Vid slagsmål och överfall	4	3	7	—	—	7
Under rusets inflytande	16	—	16	—	—	16
I följd av sjukdom (epilepsi, svimning m. m.)	1	—	1	—	—	1
Fall, halkning	30	48	78	2	4	72
Nedstörtande föremål, ras	—	1	1	—	—	1
Inträng. skarpa förem., hanterande av skarpa förem.	2	2	4	—	—	4
Övriga (specificeras): Skoskav	1	—	1	—	—	1
Sting, bett eller slag av djur	2	—	2	—	—	2
<i>C. Självmordsförsök.</i>						
Med skärande vapen	1	—	1	—	—	1
„ skjutvapen	1	—	1	—	1	—
Summa för grupp II	292	94	386	10	32	344

Redogörelse för dödsorsakerna för patienter vårdade å Allm. och Sahlgrenska sjukhusets KIRURGISKA avdelning under år 1922.

Från år 1921 kvarlägo vid årsskiftet 134 patienter. År 1922 inskrevos 2,332 patienter; summan under år 1922 vårdade patienter är alltså 2,466. Av dessa avledos under det gångna året 91; mortalitetsprocenten blir således 3,6. Å 19 av de avlidna hade intet operativt ingrepp företagits; de äro i redogörelsen angivna med asterisk (*) efter löpande numret. 10 personer avledos kort efter inkomsten och blevo därför ej inskrivna (se avdelning B).

A. Inskrivna patienter.

III. Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.

1.* 22-årig kvinna (440/22) genomgått partus i lönn; hjälpt sig själv; inkom i starkt septiskt tillstånd. Mors inom 4 dagar.

Sektion: *Septichaemia puerperalis*.

Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.

2. 57-års man (1521/22) inkom från annat sjukhus i septiskt allmäntillstånd med multipla abscesser. Operation (*Sandahl*): *Incisioner; tömning av abscesser*. Mors 1½ mån. efter inkomsten.

Sektion: *Septicopyaemia + Abscessus perinei et anticrur sin et femoris dx. + Infarct. septic. ren.*

3. 40-årig man (1588/22) inkom med pyaemi, multipla subkutana abscesser och dubbelsidiga pleuraempyem. Operation (*Dahlgren*): *Revbensresektion, pleurotomi och dränage* av höger pleura. Fortskridande försämring; mors 2 veckor efter operationen.

Sektion: *Septicopyaemia*.

4. 45-års man (2234/22) inkom med erysipelas å höger arm, varefter ett phlegmone hastigt utvecklade sig. Operation (*Sandahl*): *Incisioner*. Mors subita.

Sektion: *Sepsis e. phlegmone*.

5. 20-årig värnpliktig (191/22), inkom med pleuraempyem efter influensa. Operation: (*Dahlgren*): *Revbensresektion, pleurotomi, rör*. Mors efter 1 vecka.

Sektion: *Empyema pleurae sin. ex influenza epidemic. + Abscess. pulmon.*

6. 36-årig man (2239/21) intogs och opererades för septisk osteomyelit i höger lårben. (*Holmdahl*): *Uppmejsling av högra femur såväl medialt som lateralt*. De septiska symptomen veko och lokalt var den inflammatoriska processen på retur, då pat. fick influensa efter 3½ månads sjukhusvistelse. Efter 6 dagar

vänstersidigt empyem, som tömdes (*Holmdahl*) genom *revbensresektion*, *pleurotomi* och *dränage*. Mors samma dag.

Sektion: Osteomyelit. femor. dx oper. + Influenza (Bronchopneumoniae abscedent. + Empyema pleurae) + Glomerulonephrit. subac.

7. 38-årig man (1308/22) intogs för vänstersidigt pleuraempyem på tbc-bas. Operation (*Holmdahl*): *Revbensresektion, pleurotomi, rör*. Till en början förbättring, men så småningom uppträdde bronchopneumonier å andra sidan. Mors under temperaturstegring.

Sektion: Empyema pleur. sin. + Bronchopneumoniae + Tbc. pulm. + Nephros. subchron.

8. 23-årig man (724/22). Vårdad för lung-tbc. 1918 och 1921. Opererades i okt. 1921 (*Hellström*) för ett högersidigt streptococcempyem. På grund av kvarstående total empyemhåla gjordes (*Hellström*): *Ressektion av thoraxväggen enl. Schede* (3:dje och 10:de revbenen). Tillståndet försämrades och mors inträdde 1 månad efter sista operationen.

Sektion: Empyema pleurae tbc. + Tbc. pulm. + Degen. amyloid. organor.

9. 32-årig kvinna (1535/21) intogs 28/7 21 för coxitis tbc. dx med abscess. Operation (*Söderlund*): *Tömning av abscess*. Mors i bronchopneumoni och meningism.

Sektion: Coxitis tbc. dx + Bronchopneumonia (Influenza) + Hydrocephalus internus.

10.* 19-årig kvinna (1935/22) med tuberkulös spondylit och sänkningsabscess. Mors 2 dagar efter inkomsten i tecken på tbc-meningit.

Sektion: Spondylit. tbc. + Abscess. Congest. + Tbc. mening.

11. 52-årig man (1406/09); vårdad 1909 å sjukhus för urogenitaltbc., intogs å medicinska avdelningen för uraemi. Överflyttades till kirurgiska avdelningen. Operation (*Holmdahl*): *Incision och tömning av perinefritisk abscess och pyonefros*. Urinsekretionen kom igång; dock mors på fjärde dagen.

Sektion: Tbc. urogenital. + Pyonefros. oper. + Bronchopneumoniae.

12. 23-årig kvinna (1501/22) inkom från sanatorium för peritonitbesvär. Operation (*Sandahl*): *Appendektomi, ingjutning av jodoformglycerin i bukhålan*, då miliära och submiliära tbc-knottror förefunnos å peritoneum. Mors fyra veckor efter operationen under starkt remitterande feber.

Sektion: Peritonit. tbc. + Tbc. intestin. + Tbc. pulm.

13. 32-årig kvinna (1844/21) intagen 1921 för tuberkulösa salpingit och peritonit. Operation (*Söderlund*): *Laparotomi + ingjutning av jodoformglycerin*. Mors i tilltagande kakexi.

Sektion: Tuberculosis peritonei c. salpingit. tbc. bilat. + Tbc. mucos. uteri + Tbc. intestini.

14. 62-årig man (2361/21); legat inne sedan förra året för aktinomykos i höger lunga med abscessbildning genom thoraxväggen. Medelst *upprepade in-*

cisioner (Holmdahl) tömdes större och mindre abscesser i thoraxväggen på aktinomykotiskt var. Mors efter sex månaders sjukhusvistelse.

Sektion: Actinomycosis pulm. et later. thorac.

VI. Ämnesomsättningssjukdomar.

15.* 58-årig kvinna (294/22) inkom med diabetesbrand i vänster fot. Coma diabeticum ett par timmar efter inkomsten och mors inom dygnet.

Sektion: Gangraena diabet. pedis.

16. 68-årig man (1918/22) med gangraena diabet. pedis. Operation (*Hellström*): *Aperistal lärbensamputation*. Mors subita efter 2 dygn.

Sektion: Gangraena diabet. ped. oper. + Myocardit. ac. + Empyema pulmon. + Glomerulonephrit. chron.

X. Cirkulationsorganens sjukdomar.

17. 62-årig man (229/22). Operation (*Hellström*): *Exstirpation av varicocele*. Mors på 11:e dagen i pulmonalisemboli.

Sektion: Varicocele + Embolia art. pulmon.

XI. Andningsorganens sjukdomar.

18. 54-årig man (956/22) för varbildning i lungsäck. Operation (*Sandahl*): *Revbensresektion, pleurotomi, dränage*. Mors samma dags afton med tecken på hjärtsvaghhet.

Sektion: Abscessus pulm. post. bronchopneumoniae perf. ad. cav. pleurae + Empyema pleurae.

XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.

19. 39-årig fru (2206/22) intogs för enteritperitonit. Operation (*Holmdahl*): *Laparotomi, uttorkning av bukhålan*. Mors under temperaturstegring till 40,8 °.

Sektion: Enterit. + Peritonit.

20. 50-årig kvinna (111/21) intogs och opererades för pylorusstenos. Operation (*Holmdahl*): *G.-e. r. p.* för stenoserande sår vid pylorus. Dagen efter operationen tillstötte influensa, som förde till mors på 5:te dagen.

Sektion: Ulcus callos. ventriculi c. stenosis pylori oper. + Influenta. Buken utan anmärkning.

21. 58-årig man (301/22) intogs för brustet magsår 9 timmar efter perforationen. Operation (*Sandahl*): *Gastrorafii, uttorkning, primärsutur*. Tre dagar efter op. stark meteorism och kräkningar. Operation (*Sandahl*): *Witzel-fistel å caecum*. Mors 5 dagar efter inkomsten.

Incision: Ulcera quatuor. quorum unum perforans et oper. + Ulcus duodeni + Bronchopneumoniae.

22. 65-årig kvinna (715/22) med kakektiskt utseende som opererades (*Hellström*) för ett perf. ulcus å ventrikeln med abscess under levern; *gastrorafii*.

Tillståndet förbättrades först, men sedan försämring och mors 7 veckor efter operationen under bilden av inre blödning.

Sektion: Ulcus ventr. perfor. oper. + Anaemia gravis.

"Ventrikeln fylld av blod. I lilla curvaturen påträffas 2 cm. från cardia ett 2-öresstort sår, i botten visande en grov artär, tvärskuren och riktad rätt inåt ventrikeln."

23. 47-årig man (923/22); opererad för blödande duodenalsår 1916 enl. Roux; efter operationen ny blödning; upprepade magsårskurer utan resultat. Därför förnyad operation (*Dahlgren*): *Resektion av pylorus-delen samt övre delen av duodenum*. Pat., som före operationen var anämisk och allmänt nere, hämtade sig ej efter operation. Mors på 4:de dagen.

Sektion: Ulcus duodeni et ventriculi oper. + Anaemiae sec. + Pneumonia ac.

24. 64-årig kvinna (1108/22) inkom med brustet magsår 13 timmar efter insjuknandet. Operation omedelbart (*Sandahl*): *Laparotomi, gastrorafi, sutur*. Mors efter ett dygn i hjärtinsufficiens.

Sektion: Ulcus ventr. perf. oper. + Peritonitis diffus.

25. 31-årig man (1210/22) intogs för brustet magsår. Operation (*Holmdahl*): *Gastrorafi*. Mors på tredje dagen.

Sektion: Ulcus duodeni perf. oper. + Pleurit. serofibrin. bilat. + Stenos. valv. aortae + Scleros. basal. valv. semilunar. aortae.

26. 20-årig man (1564/22) inkom med diffus peritonit efter 20 timmar gammalt perforerat ulcus duodeni. Operation (*Hellström*): *Duodenorafi, primärsutur*. Patienten hämtade sig, men fick en bäckenabscess, som tömdes (*Hellström*). 11 dagar senare genom *proktotomi*. Ett septico-pyaemiskt tillstånd inträdde med tecken på multipla lungabscesser och pleurit å höger sida, varifrån 1 lit. *exudat utsögs* (*Hellström*). Tillståndet alltjämt septicopyaemiskt med hög remitterande feber. Småningom avgränsade sig en större, tämligen väl begränsad lungabscess å vänster sida, som opererades (*Hellström*): *Revbensresektion, pneumotomi, dränage*. Fortskridande försämring; mors subita under haemoptys.

Sektion: Ulcus duodeni perfor. operat. + Tbc. pulm. c. cavern. et pyothorax. + Tbc. peritonei et lienis et hepatis.

27. 39-årig man (1672/22); vårdad å med. avd. för ulcus duodeni med blödning, vilken ej kunde fås att upphöra. Operation (*Hellström*): *G. e. r. p.* Efter operationen kräkningar. *Relaparotomi* (*Hellström*). En *Gastrostomi* anlades varvid en kateter fördes från ventrikeln ned genom g. e.-öppning in i den avförande slingan. Någon förbättring inträdde dock ej, pat. fortsatte att kräkas, trots att tarmen funkionerade; bronchopneumoni tillstötte och mors inträdde 1 mån. efter första operationen.

Sektion: Ulcus ventriculi oper. + Bronchopneumoniae. Ingen orsak till kräkningarna påvisades.

28. 64-årig man (2188/22) intogs för brustet magsår. Operation (*Holmdahl*): *Gastrorafi*. Mors på femte dagen under temperaturstegring.

Sektion: *Ulcus ventr. perfor. oper. + Abscess. subfren.*

"I högra subfreniet och nedanför detta en abscess innehållande 300 ccm. var. — i lilla kurvaturen tvåöresstort sår — såret perforerat och perforationen sammandragen genom välslutande suturer."

29. 32-årig man (60/22); sjuk i svåra appendicitsymptom sedan tre dagar; inkom med diffus peritonit, påverkat allmäntillstånd och cyanos. Genast vid inkomsten gjordes (Holmdahl): *Appendektomi; dränage av bokhålan*. Ständig försämring med evforism och mors på 3:dje dygnet.

Sektion: *Appendicit. ac. gangr. perfor. c. peritonit. liber. oper.*

30. 21-årig man (92/22) intogs för blindtarmsinflammation. Operation (Sandahl): *Växelsnitt i högra fossa iliaca*, där appendix ej anträffades. *Laparotomi i medellinien*, då appendix påträffades i vänstra fossa iliaca i en abscess. *Appendektomi, dränage*. Tarmfunktion god efter operationen. Mors 1 vecka efter inkomsten i infektionssymtom.

Sektion: *Appendicit. ac. gangr. perf. c. abscess (Situs direct. incomplet.) + Peritonitis ac.*

31. 63-årig kvinna (490/22). Opererades för gangränös appendicit; *appendektomi, suturer (Holmdahl)*. Då pat. steg upp på 7:de dagen efter operation, föll hon ihop och dog inom några minuter.

Sektion: *Appendicit ac. gangr. c. peritonit. oper. + Embolia arteriae pulmon.*

"I pulmonalis påträffas en dm.-lång tromb löst liggande och utfyllande större delen av huvudstammen samt hela vänstra huvudgrenen.

32. 25-årig man (846/22) inkom efter tre dygns sjukdom i appendicitperitonit. Omedelbart operation (Holmdahl): *Appendektomi; dränage*. Mors på fjärde dygnet.

Sektion: *Appendicit. ac. gangr. perfor. c. peritonit. lib.*

33. 55-årig kvinna (1528/22) opererades (Hellström) för gangraenös appendicit med stor retrocaecalabscess; *appendektomi, dränage*. Temperaturen, som vid inkomsten var 39.6, höll sig lika hög, patienten kräktes från första dagen blodhaltigt innehåll och dog på 5:e dagen under symptom av sepsis.

Sektion: *Appendicit. ac. gangr. c. abscess. operat.* Ingen fri peritonit. Abscesshålan sträckte sig upp mot levern.

34.* 82-årig kvinna (1724/22) inkom moribund, med appendicitabscess, v. o. c. och bronchopneumonier. Legat sjuk hemma i fjorton dagar. Mors på två dygn.

Sektion: *Appendicit. ac. c. abscess. + Myocardit. + Bronchopneumon.*

35. 33-årig man (1830/22) inkom för akut blindtarmsinflammation. Operation (Holmdahl): *Appendektomi*. Läkningförlopp normalt. Då patienten varit uppe en dag, plötsligt våldsamma smärtor i buken. Följande dag utfyllnad i nedre delen av buken samt peritonitretning. Relaparotomi (Holmdahl): *Tömning av infekterat haematom i lilla bäckenet*. Mors två dagar senare.

Sektion: *Appendicit. ac. + Haemorrhag. intraperit. infect. (Ruptura mesenterii) + Bronchopneumoniae.*

36. 39-årig kvinna (2016/22); inkom med buksmärtor och resistens till höger om uterus. Operation (Sandahl): *Appendektomi, dränage*. Mors 1 vecka efter operationen i tecken på paralytisk ileus.

Sektion: Appendicitis ac. gangr. perf. c. abscess. + Ileus torsionis.

37. 66-årig fru (2224/22) opererades för diffus appendicitperitonit (Holmdahl): *Appendektomi, dränage*. Mors på sjätte dygnet under tecken på hjärtsvaghhet.

Sektion: Appendicit. ac. gangr. perf. c. peritonit. + Degen. cordis + Nephroscleros.

38. 33-årig kvinna (217/22) inkom med ileus sedan 4 dagar. Operation (Hellström): *Lösning av strangulerande adhaerens, översynning av snörfåra å tunntarm*. Ingen förbättring, upprepade blodiga kräkningar. Mors 1½ dygn efter operationen.

Sektion: Ileus ex adhaesion. p. peritonit. pelvis minoris + Degeneratio myocardii. "Suturerna sluta väl, intet mekaniskt tarmhinder."

39. 27-årig man (884/22) inkom med tecken på akut tarmhinder. Operation (Dahlgren): *Reposition av torquerad flexura sigmoidea med inre inklämning av största delen av tunntarmarna*. Mors samma dags afton.

Sektion: Ileus (volvulus) + Degen. myocardii.

40. 49-årig kvinna (1978/22) inkom med ileussymptom; pat. led dessutom av v. o. c. Operation (Sandahl): *Lösning av i bäckenet inklämd, perforerad tunntarms-slynga, tarpunktion*. Mors endast några timmar efter operationen i hjärtsvaghhet.

Sektion: Hernia intern. incarc. perfor. (bråck i gammalt operationshål efter dränage per vaginam); opererad för appendicitperitonit för 25 år sedan. + Degen. cordis + Tromb. cordis.

41. 72-årig kvinna (1487/22) intogs för inklämt inguinalbråck. Operation (Florén): *Herniotomi, radikaloperation*. Efter operationen svåra diarrhéer och kräkningar. Mors på 5:te dygnet.

Sektion: Hernia inguin. incarc. sin. oper. + Enterit. ac. c. peritonit.

42. 59-årig kvinna (1998/22) inkom med höggradiig icterus; uppfattades bero på cancer i gallvägarna. För att om möjligt häva gallstasen gjordes (Hellström) *Castro-cholecystostomi*. Mors 2 dagar senare.

Sektion: Atrophia hepatis rubra.

43. 64-årig kvinna (2561/21); fleråriga gallstensbesvär; sedan fem dagar anfall med frysningar och icterus. Operation (Dahlgren): *Subserös cholecystektomi + retroperitoneal choledochostomi + dränage*. Efter operation tilltagande hjärtsvaghhet, som förde till mors på 4:de dagen.

Sektion: Cholecystit. c. lithiase et iter. operat. + Cholangit. + Degeneratio myocardii + Bronchit. chron.

44. 40-årig kvinna (93/22) intogs för gallsten. Operation (*Dahlgren*): *Cholecystektomi + choledochdränage*. Mors dagen efter operationen med tecken på hjärtsvaghhet.

Sektion: Cholelithiasis + Cholangit. + Peritonitis ac. purul.

45. 76-årig man (1696/22) inkom moribund; dog några timmar efter inkomsten.

Sektion: Myocardit. + Cholelithiasis + Cholangit.

46. 50-årig kvinna (1407/22); mångåriga gallstensbesvär. Operation (*Holmdahl*): *Subserös cholecystektomi*. Läkningförlopp normalt. Mors i lungemboli på sjunde dagen utan föregående symtom.

Sektion: Cholecystit. c. lithiasis. + Embolia art. pulm. "I högra kammaren hänger genom pulmonalis ned ändarna av ett trombpaket, vilket fortsätter sig ut kärlstammen och därifrån i både huvudgrenarna samt även i ett par grenar in i lungorna. Operationsfältet utan anmärkning."

47. 51-årig man (2294/22). Opererades efter tre dagars sjukdom för akut pankreatit (*Holmdahl*): *Dränage av pankreas; cholecystostomi*. Överallt i bukålan utbredda fettvävsnekroser. Mors inom ett dygn.

Sektion: Pancreatit. ac.

48. 58-årig kvinna (749/22) intogs för smärtor efter cholecystektomi (1921). Operation (*Dahlgren*): *Lösning av adherenser + Choledochotomi*. Mors subita.

Sektion: Peritonit. adhaesion postop. + Cholangit. ac. + Peritonit. ac.

XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.

49. a. 37-årig man (1959/22); 1913 högersidig nefrektomi för njurtuberkulos. Inkom för anuri och resistens i vänstra hypochondriet. Operation (*Holmdahl*): *Nefrotomi och dränage av vänster njure*. Mors en vecka efter inkomsten.

Sektion: Pyonephrosis sin. + Nephrolithiasis.

49. b.* 68-årig kvinna (883/22) med hydronefrosbesvär inkom med tecken på uraemi och dog efter några dagar.

Sektion: Hypoplasia (cong.) ureterum (orific. superior.) c. hydronephros.

50. 76-årig man (1417/22) inkom för urinstämma. Opererad 1909 för urinrörsstriktur. Sedan dess fistel i perineum. Nu stort urinflegmone här; temperatur 40.7 °. Operation (*Holmdahl*): *Sectio alta. Blåsfistel med Pezzers kateter*. Mors efter 1 dygn.

Sektion: Cystopyelonefrit. apostematosa.

XIV. Könsorganens sjukdomar.

51. 59-årig man (2219/22) inkom i uselt allmäntillstånd med stort urinflegmone. Operation (*Hellström*): *Incisioner*. Mors 6 dagar senare. Pat. hade tappat sig själv i hemmet.

Sektion: *Ruptura urethrae c. phlegmone + Hypertrophia prostatae + Bronchopneumoniae.*

52. 68-årig man (2302/22) intogs för urineringsbesvär. Mors subita.

Sektion: *Hypertrophia prostatae + Embolia arter. pulmon.*

53.* 69-årig man (2539/21) intogs för prostatahypertrofi med urinretention och cystit. Mors i uraemi.

Sektion: *Hypertrophia prostatae c. retent. urinae et cystit. + Nephritis apostematosa.*

XIX. Svulster.

54. 25-årig man (1687/22) överskickades från med. avd. under diagnosen tumor medullae spinal. Operation (*Holmdahl*): *Laminektomi* (Th. IV—XI). Tumören påträffades ej. Patienten dog två dagar efter operationen under stark puls- och temperaturstegring.

Sektion: *Tumor medullae spinal. leptomeningeal.*

”Sedan duran öppnats påträffades strax nedanför operationsområdet en avgränsad tumör.”

55. 47-årig kvinna (1540/22). Opererades för myon (*Hellström*): *Amputatio uteri supravaginal.* Från op. dagen insättande tecken på hjärtinsufficiens som ledde till mors efter 5 dagar.

Sektion: *Myoma uteri oper. + Infarct. myocard. recens + Cardioscleros.*

56. 47-årig man (557/22) överflyttades från med. avd. under kliniskt och röntgenologiskt ställd diagnos: cancer ventriculi. Operation (*Dahlgren*): *Ventrikelresektion enl. Billroth. I.* för en vid pylorus sittande fingerblomstor, hård tumör. Patol. anat. undersökningen visade ett leimyom. Patienten blev psykotisk på tredje dagen efter operationen och dog en vecka senare.

Sektion: *Tumor ventr. oper. + Bronchopneumoniae.*

57. 52-årig kvinna (2508/21) inskickad för ryggmärgstumör med parapareses. Operation (*Dahlgren*): *Laminektomi; exstirpation av tumör.* Mors i sepsis från dekubitalsår.

Sektion: *Tumor medullae spinal. (spolcellssarkom) (oper + Decubitus + Sepsis.*

58. 70-årig kvinna (631/22) inkom för ventrikelkancer. Operation (*Dahlgren*): *Ventrikelresektion enl. Billroth II.* Mors på tredje dygnet i hjärtsvaghet.

Sektion: *Carcinoma ventr. oper. + Degen. myocard.*

59. 68-årig man (723/22) med Kancer cardia, höggradig kakexi och nästan absolut sväljningshinder. Operation (*Hellström*): *Gastrostomi enl. Witzel.* Mors efter knappt 1 vecka.

Sektion: *Carcinoma ventric. + Nephroscleros. + Peritonit. purul. circumscript.*

60. 53-årig man (1186/22) inkom för kräkningar. Röntgen visade stenoserande phyloruskancer. Operation: (Holmdahl): *G.—c. a. a. + E. a.* Ventrikeltumören inexistirpabel på grund av metastaser. Mors i lunginflammation. Sektion: *Carcinoma ventr. oper. + Bronchopneumoniae pulm. amb.*

61. 58-årig kvinna (1242/22) inkom i dåligt allmäntillstånd med diffus peritonit, vilken ansågs sannolikt härröra från ventrikelperforation. Operation (Hellström): *Laparotomi + uttorkning av var + dränage.* Hela curv. minor intogs av en cancer som direkt gick över på levern; perforationsstället kunde ej påträffas. Mors följande dag.

Sektion: *Carcinoma ventriculi c. metastat. gland. region. et hepatis + Peritonit. purul.*

62. 60-årig man (1368/22) inkom för cancer ventriculi. Operation (Holmdahl): *Provlaparotomi*; knytnävstor, sadelformig tumör i kurvatura minor med metastat. Mors.

Sektion: *Carcinoma ventr. c. metastat. lymphogland.*

63. 52-årig man (1492/22) med cancer ventriculi. Operation (Hellström): *Resektion enl. Krönlein.* Mors efter 1½ dygn under tecken på hjärtinsufficiens. Sektion: *Carcinoma ventric. oper. + Degenerat. 'Alla suturer sluta väl.'*

64. 69-årig man (1548/22) med carcinoma ventriculi. Operation (Hellström): *Tvärresektion enl. Krönlein.* Efter operationen ständiga kräkningar; 5:e dagen *relaparotomi* (Hellström). I buken fanns inga tecken på peritonit. Ventrikeln var atonisk, den avförande jejunumslyngan föreföll tillsnörd vid passagen genom det fettrika mesocolon. *G.—c. a. a. + E.—a.* anlades. Tillståndet därefter fortfarande detsamma med ständiga kräkningar. 4 dagar efter sista op. gjordes en *ny laparotomi med anläggning av Witzelfistel å jejunum* (Hellström). I buksåret förelåg en coli-infektion; någon mekanisk orsak till ventrikelns bristande tömningsförmåga fanns ej. Mors följande dag.

Sektion: *Carcinoma ventriculi oper. + Insuff. suturae c. phlegmone periduodenal. + Peritonit, fibrinose.*

65. 66-årig man (1682/22) inkom för tumör i övre delen av buken. Operation (Holmdahl): *Laparotomia explorativa*; inexistirpabel kolonkancer med levermetastaser. Mors på femte dagen efter operationen.

Sektion: *Carcinoma coli transvers. metastat.*

66. 61-årig kvinna (1793/22) intogs å med. avd. för cancer ventriculi; tillstötte perforationsperitonit. Operation (Holmdahl): *Gastrorafii, omentplastik.* Barnhandstor tumör å ventrikelns framsida med en ärtstor perforation. Mors under temperaturstegring.

Sektion: *Carcinoma ventr. perfor. operat. + Parotit. ac. + Bronchopneumoniae.*

67. 41-årig man (185/22) inkom med diffus peritonit. Operation (Sandahl): *Appendektomi.* Appendix utan anmärkning. Då pat. dagarna före insjuknandet haft diarrhe ansågs enteritperitonit föreligga. Operation (Dahlgren): *Fistel*

på *colon transversum* på grund av meteorism och kräkningar. Mors 3 dagar efter inkomsten.

Sektion: *Carcinoma ventr. perf. c. peritonit. ac. purul. diff.*

68 a. 59-årig kvinna (223/22) inkom för ileus. Operation (*Dahlgren*): *Caekostomi enl. Witzel*. Tarmfunktionen kom ej riktigt i gång. Mors på 5:te dygnet.

Sektion: *Carcinoma coli stenosis. c. ileo.*

68 b. 66-årig kvinna (459/22) intogs för kroniska ileusbesvär. Operation (*Dahlgren*): *Transverso-sigmoideostomi: inextirpabel cancer å colon descendens*. Mors under temperaturstegring.

Sektion: *Carcinoma coli. c. metastat. + Bronchit. purul.*

69. 59-årig kvinna (682/22) överflyttades från med. avd. för cancer i caekum. Operation (*Dahlgren*): *Ileotransversostomi. Resektion av caekum och kolon ascendens*. Mors följande dag i hjärtsvagheter.

Sektion: *Carcinoma caeci oper. + Degen. myocard.*

70. 54-årig man (1009/22) med cancer coli. Operation (*Dahlgren*): *Resektion + transverso-sigmoideostomi*. Efter operationen ileus, varför *Witzelfistel lades å coecum (Hellström)*. Mors följande dag.

Sektion: *Carcinoma coli + Ileus strangulationis.*

71. 73-årig kvinna (1152/22) inkom för ileus. Operation (*Holmdahl*): *Transverso-sigmoideostomi* på grund av strikturerande tumör i flexura coli lienalis. Man beslöt sig för att extirpera tumören i en andra seance. Patienten dog emellertid plötsligt i lungemboli.

Sektion: *Carcinoma coli c. ileo oper. + Embolia art. pulm.*

"I arteria pulmonalis huvudstam ligger en gäspennjock sammanböjd trombmassa just vid bifurkationsstället. Operationsfältet utan anmärkning."

72. 61-årig man (1379/22) inkom för avföringsbesvär. Operation (*Holmdahl*): *Anus preternaturalis. Inextirpabel cancer i kolon pelvinum*. Mors under temperaturstegring tolv dagar senare.

Sektion: *Carcinoma colipelvin. + Abscess. pulm. + Cystopyelonefrit. apostem.*

73. 58-årig kvinna (2555/21) intogs för ileus. Omedelbart operation (*Söderlund*): *Transverso-sigmoideostomi* för cancer å flexura lienalis. En månad senare *resecerades tumören (Dahlgren)*; på grund av en utbredd adhäsiv peritonit efter föregående operation försvårades invaginationen av stumparna. En vecka efter resektionen tömdes en abscess å resektionsstället. Mors i septiska symtom.

Sektion: *Carcinoma coli oper. + Peritonit. saccat. faeculenta (sudurinsufficiens).*

74. 45-årig man (1845/22) intogs för cancer recti. Operation (*Holmdahl*): *Anläggande av anus iliacus. Abdomino-perineal extirpation av rectum*. Mors under temperaturstegring till 40.2°, samt tydlig hjärtsvagheter.

Sektion: *Carcinoma recti oper.* + *Degen. myocard.*

”Serosan glatt. Rectum resecerad. Sigmoidea utdragen i anus praeternaturalis i vänstra flanken. Alla suturer sluta väl. Serosan ingenstädes varbelagd.”

75. * 60-årig man (622/1922) inkom för haematuri, sannolikt på grund av tumor i urinvägarna. Snart inträdde ett septiskt tillstånd och Mors.

Sektion: *Hypernephroma renis sin. infect c. metastas.* + *Sepsis.*

76. * 64-årig kvinna (293/21) intogs för struma maligna med andningsbesvär. Stor inoperabel, knölig struma med kompression av trachea nedanför övre bröstaperturen. Mors subita.

Sektion: *Struma carcinosa.*

XX. Andra sjukdomar.

77. * 49-årig man (1848/22) inkom med högggradiga Basedow-symptom som uteslöt operation. Mors efter 2 veckor.

Sektion: *Morb. Basedowii* + *Thymus persistens* + *Bronchopneumoniae.*

XXI. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar.

a. Olycksfall i yrkesarbete.

78. * 47-årig man (1724/21); genom olycksfall under lastningsarbete fraktur å ländkotpelaren med paraplegi. Mors efter 8 månader.

Sektion: *Fractura verteb.* + *Cicatrix p. myelit. transv. traumat. caudae equinae* + *Pyelonephrit.* + *Decubitus grav.*

79. 59-årig man (1810/22) intogs för komplicerat underbensbrott; fallit ner från en stege under arbete. Patienten led dessutom av svår diabetes. Operation (*Holmdahl*): *Blodig resposition. fönstrad gips.* Då brand inträdde å brottstället amputerades underbenet (*Holmdahl*). Mors en vecka efter operationen.

Sektion: *Fractura complic. anticur. oper.* + *Diabetes mellit.*

80. * 42-årig kvinna (2254/22) intogs för svåra brännskador å huvud och armar; olyckan skedde vid acetylgasexplosion ombord å en båt. Mors under temperaturstegring upp till 40.4 °.

Sektion: *Combustiones* + *V. o. c. (mitral. et aortae)* + *Aortit. et hepatit. luet.* + *Bronchit. ac.*

b. Olycksfall utom yrkesarbete.

81.* 81-årig kvinna (2545/21) inkom med brott å vänstra lårbenshalsen. Under sjukhusvistelsen tillstötte ikterus beroende på tumor i gallvägarna. Mors.

Sektion: *Fractura colli femor. sin.* + *Carcinoma duct. + hepat.* + *Cholelithiasis* + *Bronchopneumoniae.*

82.* 85-årig kvinna (2564/21) intogs för lårbensbrott. Mors med tecken på bronchopneumoni och hjärtsvaghhet.

Sektion: *Fractura femoris sin.* + *Bronchopneumoniae* + *Myocarditis chron.* + *Infarct. pulm.* (Ingen fettemboli.)

83.* 78-årig kvinna (661/22) inkom med brott å lårbenshals. Mors 3 veckor efter inkomsten i bronchopneumoni.

Sektion: *Fractura colli femor. sin. + Bronchopneumoniae.*

84.* 28-årig man (866/22) inkom med utbredda brännskador å bägge händerna och i ansiktet, ådragna vid eldsvåda. Mors på 4:de dagen.

Sektion: *Combustiones.*

85. 37-årig man (1019/22) påkörd av spårvagn; höger fot krossad. Operation (*Dahlgren*): *Låg underbensamputation enl. Bier.* Allmäntillståndet starkt påverkat, dyspnoë och cyanos. Oredig på andra dygnet. Temperatur 41 °. Mors på tredje dygnet.

Sektion: *Laceratio ped. oper. + Bronchopneumoniae + Emboliae lip. pulm.*

86.* 63-årig man (1353/22) halkade omkull under promenad; skadade sin vänstra höft, inkom i starkt påverkat tillstånd. 3.3 % socker i urinen. Mors på femte dagen under temperaturstegring.

Sektion: *Fractura acetabuli sin. oss. pelv. + Diabetes mellit. + Bronchopneumon.*

87.* 78-årig man (1898/22) påkörd av motorcykel. Dog tre veckor efter inkomsten i lunginflammation.

Sektion: *Contusio cerebri + Pneumon. ac.*

88.* 72-årig kvinna (1954/22) påkörd av bil; inkom i dåligt tillstånd; mors efter 12 dagar.

Sektion: *Laceratio cerebri + Bronchopneumoniae.*

89.* 71-årig man (2065/22) påkörd av en bil. Inkom omtöcknad med nästan hela huvudsvålen söndertrasad samt med utbredda mjukdelsskador å extremiteterna. Mors efter 3 veckor.

Sektion: *Contusiones et lacerationes + Bronchopneumoniae.*

B. Döda kort efter inkomsten och därför ej inskrivna.

I. Opererade.

90. 23-årig kvinna. *Diagnos: Pancreatit. ac.* Operation (*Holmdahl*): *Klyvning och dränage av pankreas; cholecystostomi.*

Sektion: *Kliniska fyndet.*

91. 18-årig kvinna. *Diagnos: Tbc. intestini c. perforatione.* Operation (*Holmdahl*): *Enterorafi, dränage.* Sektion ej utförd.

92. 22-årig man. *Diagnos: Amputatio traumat. anticrur. sin. + Fractura commin. anticrur dx + Ruptura ren. sin. et lien. + Haematothorax traumat. sin.* Operation (*Holmdahl*): *Reamputation av vänster underben.* Sektion: *Kliniska fyndet + Fractura vertebr. dumbal III.*

93. 49-årig man. *Diagnos: Carcinoma ventr. perfor. peritonit. diff.* Operation (*Florén*): *Gastrorafí.* *Sektion: Kliniska fyndet.*

94. 22-årig man. *Diagnos: Appendicit. ac. gangr. perfor. c. peritonit et ileo.* Operation (*Holmdahl*): *Appendektomi; Witzelfistel å caecium.* *Sektion: Kliniska fyndet + Degen. myocard.*

95. 38-årig man. *Diagnos: Fractura baseos cranii c. haematoma extradural.* Operation (*Sandahl*): *Osteoplastisk trepanation.* *Sektion ej utförd.*

II. Ej opererade.

96. 83-årig man. *Diagnos: Hernia crur. incarcerated. sin. + Hernia ing. bilater.* *Sektion: Kliniska fyndet + Nephroscleros.*

97. 56-årig man. *Diagnos: Contusiones et lacerationes multipl.* *Sektion: Fractura anticrur. et pelvis et costar. + Lipemboliae cerebri et myocardii et pulm. + Laceratio vesic. urinar. + Dislocatio renis + Cirrhosis hepatis.*

98. 30-årig man. *Diagnos: Inre förblödning (Moribund).* *Sektion: Ruptura hepatis c. haemorrhagia intrabdominal. + Fractura costar.*

99. 60-årig kvinna. *Diagnos: ? (Moribund).* *Sektion: Ulcus duodeni perfor. + Paralysis cordis.*

H. HOLMDAHL.

Arsberättelse från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets TUBERKULOS- AVDELNING för år 1922.

De utskrivna patienternas sjukdomar ävensom avlidna.

S j u k d o m	Utskr.		Avl.		S j u k d o m	Utskr.		Avl.	
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.
Tuberculosis (samtliga pat.) ...	108	111	13	13	Laryngitis acuta	—	1	—	—
„ pulmonum	108	111	13	13	Bronchitis chronica	—	1	—	—
„ laryngis	6	6	—	—	Asthma bronchiale	—	3	—	—
„ cerebri. Meningit.	—	—	—	—	Hämorrhagia pulmon.	49	41	—	—
„ tuberc.	—	1	—	1	Bronchopneumonia acuta ...	1	1	—	—
„ ossium et articu-	—	—	—	—	Gangräna pulmonum	1	—	—	—
„ larum	4	1	—	—	Emfysema pulmonum	1	—	—	—
„ lymphoglandu-	—	—	—	—	Pleuritis	14	9	—	—
„ larum	2	4	—	—	Empyema pleuræ	4	—	—	—
„ urogenitalis	1	1	—	—	Gastritis chronica	3	6	—	—
„ cutis	—	1	—	—	Enterocolitis chronica	—	2	—	—
„ intest. et. periton.	8	10	—	—	Obstipatio habitualis	—	1	—	—
Amyloidosis	2	—	—	—	Cirrhosis hepatis	—	1	—	—
Typhus abdominalis	—	1	—	—	Abscessus ad anum	—	1	—	—
Paratyphus	—	1	—	—	Peritonitis acuta	1	—	—	—
Anæmia	—	1	—	—	Enteroptosis	—	1	—	—
Diabetes mellitus	2	1	—	—	Nephrosis	6	1	—	—
Neurasthenia	2	4	—	—	Glomerulo-nephritis	1	1	—	—
Pericarditis	—	1	—	—	Nephrosclerosis	1	1	—	—
Endocarditis acuta	1	—	1	—	Cysto-pyelo-nephritis	—	3	—	—
Myodegeneratio cordis	1	—	—	—	Endometritis	—	1	—	—
Arteriosclerosis	1	—	—	—	Polyarthrites rheum. chr.	1	—	—	—
Vitium org. cordis	1	2	1	1	Ischias	1	—	—	—
Angina pectoris	1	—	—	—	Scabies	1	—	—	—
Asthma cardiale	1	—	—	—	Tumor mediastini	1	—	—	—
Thrombosis	—	1	—	—	Morbus nullus	—	1	—	—

Utförda operationer.

S j u k d o m	Antal fall	Operationer	Antal operationer av samma slag	Anm.
Tuberculosis pulmonum	26	Pneumothorax artificialis ...	221	} Senare operation
Empyema pleuræ	1	Thoracocentes med spolning ...	2	
Pleuritis exsudativa	4	„ och tappning ...	5	

Göteborg den 31 mars 1923.

JOHN E. ARFWEDSON.

Årsberättelse för år 1922 från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för ÖRON-, NÄS- och HALS-sjukdomar.

Under året vårdades å avdelningen 675 inskrivna patienter. Å dessa ha utförts 1,056 operationer. Därvid hava conchotomier och tonsillektomier, vilka oftast utförts dubbelsidigt i samma séance, upptagits som ett nummer för varje patient. Ett flertal mindre ingrepp såsom lumbalpunktioner, incisioner av halsbölder och furunklar, paracenteser och käkpunktioner ha ej antecknats.

17 personerna hava avlidit.

Antalet registrerade polikliniska besök å avdelningen uppgick till 11,591. Av dessa äro 2,004 första besök och 9,587 återbesök.

Å ej intagna personer ha utförts 544 registrerade operativa ingrepp.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för ÖRON-, NÄS- och HALS-sjukdomar för år 1922 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
IV.				
Septichæmia	3	1	2	1
Abscess. reg. colli	—	1	—	—
„ reg. nasal.	—	1	—	—
Erysipelas	1	—	—	—
Scarlatina	1	—	—	—
Influenza epidemica	—	3	—	—
Encephalitis lethargica	1	—	—	—
Thyphus abdominalis	—	1	—	—
Parathyfus	1	—	—	—
Tuberculosis — summa fall	10	8	—	—
„ pulmonum	4	4	—	—
„ laryngis	3	1	—	—
„ cerebri	1	—	1	—
„ ossium et articularum	1	—	—	—
„ cavi nasi	—	3	—	—
„ baseos linguæ	1	—	—	—
Syphilis cerebri	—	2	—	—
„ laryngis	—	1	—	—
„ secundaria	1	1	—	—
VI.				
Diabetes mellitus	2	1	1	1
X.				
Vitium organicum cordis	1	7	—	—
Arteriosclerosis	—	1	—	—
Trombos. venæ subclaviæ	—	1	—	—
XI.				
Atresia choanal.	—	1	—	—
Furunculus vestibuli nasi	1	2	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
Hæmorrhagia post. op. nasi	2	1	—	—
Epistaxis	6	5	—	—
Deviato, luxatio, crista. spin. sept. nasi	105	66	—	—
Abscess. sept. nasi	1	—	—	—
Fractur. oss. nasal. c. epistax.	1	—	—	—
Synechias nasi mediæ	—	1	—	—
Fistel efter op. för cancer maxillæ	—	1	—	—
Rhinit. acuta	4	1	—	—
„ chron. hyperplastica	49	26	—	—
„ atroph. simplex.	—	1	—	—
Sinuit. maxill. acuta	12	24	—	—
„ „ chron.	28	31	—	—
„ „ frontal. acuta	5	7	—	—
„ „ „ c. compl. orbit.	—	1	—	—
„ „ „ chron.	8	7	—	—
„ „ „ c. osteit	2	—	—	—
„ „ „ acuta operat.	1	—	—	—
„ „ „ chron. „	1	—	—	—
Fistel efter op. för sin. max. chron.	2	—	—	—
Ethmoidit. acuta	2	5	—	—
„ „ c. compl. orbit.	2	1	—	—
„ „ „ operata	1	—	—	—
„ „ „ chron.	49	53	—	—
Sinuit sphenoid. ac.	8	1	—	—
„ „ „ chron.	26	36	—	—
Pausinuit. acuta	3	4	—	—
„ „ „ chron.	9	9	—	—
„ „ „ ab. c. compl. orbit.	1	—	—	—
„ „ „ chron. c. compl. orbit.	1	—	—	—
Laryngit. acuta	1	2	—	—
„ „ „ chron.	2	—	—	—
Perichondrit. cartil. arythenoid c. phlegmon. colli	—	1	—	—
„ „ „ thyreoid.	—	1	—	—
„ „ „ epiglottidis	2	—	—	—
Papillom. laryngis	3	—	—	—
Fractura cartil. laryngis	1	—	—	—
Suspicio stenosis. bronch.	1	—	—	—
Suspicio corp. alien. bronch.	1	—	—	—
Décanylement difficile	1	—	—	—
Asthma bronchiale	1	1	—	—
Pneumonia crouposa acuta	—	3	—	2
Bronchopneumonia acuta	3	1	—	—
Abscess. pulmonum	—	1	—	—
Pleurit. exsudativa	1	—	—	—
Empyema pleuræ	—	1	—	—
Bronchitis acuta	3	1	—	—
XII.				
Caries dentium	3	1	—	—
Cystis radic. dent.	2	6	—	—
Granuloma radic. dent.	6	4	—	—
Tonsillitis acuta	4	1	—	—
„ „ „ chron.	56	79	—	—
Hypertrophia tonsillæ	7	4	—	—
Keratosi „	2	—	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
Fistula reg. mastoid. post. op.	4	—	—	—
Ärr efter op. för acut otit	1	—	—	—
Neurolabyrinthit. luetica	1	—	—	—
Morbus Menièri	—	1	—	—
XVIII.				
Conjunctivitis ac.	1	1	—	—
Contusio bulbi	1	—	—	—
Pares n. abduc.	—	1	—	—
Phlegmon. palpebr.	1	—	—	—
Dacryostenosis chron.	10	17	—	—
" " c. dacryocystit. phlegmonosa	3	—	—	—
" " " fistula sacci lacrym.	1	3	—	—
" " operat	1	1	—	—
XIX.				
Cancer — summa fall	6	1	—	—
" hypopharyngis	1	—	—	—
" laryngis	3	1	—	—
" oesophagi	1	—	—	—
" maxillæ	1	—	—	—
Tumor colli	1	—	—	—
Cystis dermoides	—	1	—	—
" colli congenit.	—	2	—	—
Lymfadenit. colli	3	—	—	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för ÖRON-, NÄS- och HALS-sjukdomar för år 1922 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkingar
			frisk eller förbättr.	oförbättr.	död	
<i>Öronsjukdomar med komplikation.</i>						
Otit. extern. circumscript. ...	1	Incisio	1	—	—	
" med. acut. c. mastoidit.	46	Uppmäjsling	46	—	—	
" " operat.	1	Totaluppmäjsling	1	—	—	
D:o	2	Revision + plastik + sekundärsuturer	2	—	—	
Otit. med. acut. recid.	2	Konservativ totaluppmäjsling	2	—	—	
D:o	1	" " "	1	—	—	
D:o	3	Insicior.	3	—	—	
D:o	1	Uppmäjsling + excision av ärrret	—	—	1	(359) coma diab.
Sår efter op. för acut mastoidit.	8	Sekundärsuturer.	8	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättr.	oförbättr.	död	
Otit. med. acut. c. pachymeningit. ext. sive epiphlebit. sin. sigm.	6	Uppmäjsling + friläggning av sinus och dura.	6	—	—	
D:o	1	Uppmäjsling + friläggning av sinus och dura + underbindning av ven. jugul.	1	—	—	
Otit. med. acut. c. epiphlebit. sin. sigmoid.	1	Uppmäjsling + friläggning av sinus och dura + punktion av sinus	1	—	—	
Otit. med. acut. c. trombophlebit. sin. sigm. suppur.	2	Uppmäjsling, friläggning, klyvning och tamp. av sinus ...	2	—	—	
D:o	1	Uppmäjsling, friläggning, klyvning och tamp. av sinus + underbindning av ven. jugul.	1	—	—	
Otit. med. acut. c. trombophlebit. sin. sigm. et bulb. ven. jugul.	2	Friläggning, klyvning o. tamp. av sinus + underbindning av ven. jugul. + hjärnpunktion	—	—	2	(70. 71.) sepsis
Otit. med. acut. c. meningit. serosa	1	Uppmäjsling + friläggning av sinus och dura.	1	—	—	
Otit. med. acut. c. meningit. ac. purulenta	3	D:o	—	—	3	(216. 345. 588)
Otit. med. acut. c. labyrinthit. acut. purulenta + meningit. ac. purulenta	3	Totaluppmäjsling + labyrinthresektion enl. Ruttin	—	—	3	(86. 90. 517)
Otit. med. chron. purulenta c. osteit.	10	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik	10	—	—	
D:o	15	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik	14	—	1	(336) coma diab.
D:o	1	Konservativ totaluppmäjsling med hörselgångsplastik	1	—	—	
D:o	13	Konservativ totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik	13	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatomatosa	1	Konservativ totaluppmäjsling med hörselgångsplastik	1	—	—	
D:o	7	Konservativ totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik	7	—	—	
D:o	7	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik	7	—	—	
D:o	8	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik	8	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatomatosa c. polyp.	1	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen		Anmärkningar
			frisk eller förbättr.	oförbättr. död	
Otit. med. chron. cholesteatomatosa c. polyp.	4	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik	4	—	—
Otit. med. chron. cholesteatomatosa c. meningit. acut. purulenta	1	D:o	—	—	1 (392)
Otti. med. chron. cholesteatomatosa c. labyrinthit. serosa + pachymeningit. extern + fistula duræ	1	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik + friläggning av sinus och dura	1	—	—
Otit. med. chron. cholesteatom. + tromboflebit. sin. sigm. et. bulb. ven. jugul. + pachymeningit ext.	1	Totaluppmäjsling med plastik + friläggning av dura och sinus + klyvning och tamp. av sinus + bulbusop. enl. Voss.	1	—	—
Otit. med. chron. cholesteatom. c. labyrinthit. ac. purulenta.	1	Totaluppmäjsling + labyrinthresektion enl. Ruttin	1	—	—
D:o	1	Totaluppmäjsling + labyrinthresektion enl. Hinsberg	1	—	—
Otit. med. chron. cholesteatom. c. tromboflebit. sin. sigm. et bulb. ven. jugul. + labyrinthit. ac. purulenta + meningit. ac. purulenta	1	Totaluppmäjsling + friläggning, klyvning och tamp. av sinus + Bulbusoperation enl. Grunert + labyrinthresektion enl. Ruttin + underbindning av ven. jugul.	—	—	1 (45)
Otit. med. chron. c. pachymeningit. ext. sive epiphlebit. sin. sigm.	1	Totaluppmäjsling + friläggning av sinus och dura	1	—	—
Otit. med. chron. c. fistula labyrinth.	1	Konservativ totaluppmäjsling med hörselgångsplastik	1	—	—
D:o	2	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik	2	—	—
D:o	1	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik	1	—	—
Otit. med. chron. c. labyrinthit. serosa	1	D:o	1	—	—
Otit. med. chronoperat.	14	Revision	14	—	—
Otit. med. chron. op. c. suspic. abscess. cerebri	3	Hjärnpunktion	3	—	—

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn		Anmärkingar
			frisk eller förbättr.	oförbättr. död	
<i>Sjukdomar i munhålan, svalget samt matstrupen.</i>					
Granuloma radic. dent.	14	Extractio dent. + excochleatio	14	—	—
Cystis radic. dent.	3	Extirpatio	3	—	—
D:o	2	” + plastik mot näsan	2	—	—
Osteoperiostit. alveolar.	1	Extract. dent. + bortmäjling av osteitiskt ben	1	—	—
Osteoperiostit. alveolar c. phlegmon. retromaxill. et parotideo. masseterica.	1	Extract. dent. + incision från kind och buccalveck	1	—	—
Maxillo — oral fistel efter radiumbehandlad käkkancer	1	Plastik + sekundärsuturer	1	—	—
Hypertrophia tonsill.	12	Tonsillectomi enl. Sluder	1	—	—
Tonsillit. ac. c. septichæmi. ...	1	”	—	—	1 (513)
Tonsillit ac. c. septichæmi. + trombophlebit. ven. jugul. suppurat.	1	” + underbindning av ven. jugul.	—	—	1 (404)
Tonsillit. chron.	116	Tonsillectomi	116	—	—
Keratosi tonsill.	1	D:o	1	—	—
Tumor ”	1	Excisio probat.	—	1	—
Vegetat. adenoid.	53	Abrasio	53	—	—
Corpus alien. hypopharyngis c. abscess. retropharyng.	1	Endoscopia directa + extractio + incisio	1	—	—
Cancer hypopharyngis.	1	Schwebelaryngoscopi + excisio probat.	—	1	—
Corpus alien oesophag.	5	Oesophagoscopi + extractio	5	—	—
För diagnos	3	Oesophagoscopi	3	—	—
D:o	1	” excisio probat.	—	1	—
<i>Sjukdomar i larynx, trachea och broncher.</i>					
Laryngit. chron.	1	Excisio probat.	1	—	—
Oedema glottidis.	1	Tracheotomia super.	1	—	—
Perichondrit. epiglottid.	1	Incisio	1	—	—
D:o	1	Schwebelaryngoscopi + incisio	1	—	—
Perichondrit. cart. arythenoid. c. phlegmon. colli.	1	Laryngofissur + incision av phlegmone på halsen	1	—	—
Perichondrit. cart. thyreoidea	1	Tracheolaryngostomi	1	—	—
Papillomata laryngis.	2	Schwebelaryngoscopi + excisio	2	—	—
Tumor plicæ voc.	1	D:o	1	—	—
Stenosis laryng.	1	Tracheoscopia inferior	—	1	—
Cancer laryngis c. stenosis.	1	Cricostomia + excisio probat. + inläggning av kanyl.	—	1	—
D:o	1	Tracheotomia + inläggning av kanyl.	—	1	—
Cancer laryngis	2	Excisio probat.	—	2	—
D:o	1	Schwebelaryngoscopi + excisio probat.	—	1	—

} Samma pat.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkingar
			fisk eller förbättr.	oförbättr.	död	
<i>Andra sjukdomar.</i>						
Dacryostenos, chron.	28	Dacryocysto-rhinostomia endosol. enl. West	28	-	-	
” ” c. dacryocystit. ac. phlegmon. ...	3	D:o	3	-	-	
Dacryostenos, chron. c. fistul. sacci lacrymal.	2	D:o	2	-	-	
Dacryostenos, chron. operat. recidiv.	1	D:o	1	-	-	
Lymfadenit suppurat. colli. sive phlegmon. colli.	4	Incisio	4	-	-	
Cystis dermoid.	1	Extirpatio	1	-	-	
Tumor colli.	1	D:o	1	-	-	

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för ÖRON-, NÄS- och HALS-sjukdomar för år 1922 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
<i>Sjukdomar i öronen.</i>		
Abscess, in cicatrice reg. mastoid.	1	Incisio
Atheroma infect. retroauricul.	2	Exstirpatio
Corp. alien. meat. acust. ext.	3	Extractio
Furunculus auriculæ	1	Incisio
Othämatoma	1	D:o
Otit. ext. circumscript.	28	D:o
” ” med. ac. perf.	59	Paracentes
” ” chron. c. polyp.	9	Evulsio polyp.
Sår efter op. för akut otit.	9	Sekundärsuturer
” ” efter op. för kronisk otit.	2	D:o
<i>Sjukdomar i näsan och dess bihålor.</i>		
Abscess, sept. nasi	1	Incisio
Corpus alien. cavi. nasi	1	Extractio
Deviatio sept. nasi	2	Resect. subm. sept. nasi
Ethmoidit. chron. hyperplast.	3	Ethmoidectomy
Furunculus vestibuli nasi	5	Incisio
Rhinit. chron. hyperplast.	2	Conchotomia
Sinuit. maxill. sive suspicio sinuit.	284	Punctio sin. max.
Sinuit. maxill. ac.	1	Trep. endonasal + conchotomia media
” ” chron.	1	Radikal op. enl. Caldwell-Luc
Tuberculosis cavi. nasi	2	Excisio probat

Sjukdom	Antal fall	Operation
<i>Sjukdomar i munhålan, svalget samt matstrupen.</i>		
Corpus alien. oesophagi	9	Oesophagoscopi + extractio
D:o	1	Schwebelaryngoscopi + extractio
För diagnos	2	Oesophagoscopi
Corpus alien. pharyngis	3	Extractio
" " hypopharyngis	2	D:o
Cystis radic. dent.	2	Extirpatio
Granuloma radic. dent.	2	Excochleatio
Hypertrophia tonsillæ	18	Tonsillect. enl. Sluder
Peritonsillit. ac. supp.	36	Incisio
Pharyngit. hyperplast.	1	Galvanocaustik
Tonsillit. chron.	3	Tonsillectomia
Tumor. nasopharyngis	1	Excisio probat.
Tumor tonsillæ	2	Tonsillectomia
Ulcus tonsill.	1	Excisio probat.
Veg. adenoid.	31	Abrasio
<i>Sjukdomar i larynx, trachea och broncher.</i>		
Lues laryngis c. stenosis	1	Bronchosopia inferior
Stenosis tracheæ c. compression.	1	Tracheosopia
Tuberculosis laryngis	1	Excisio probat.
<i>Andra sjukdomar.</i>		
Dacryostenosis chron.	3	Dacryocysto-rhinostoma endonasal. enl. West
" " c. fistula sacci lacrym.	2	D:o
Dacryostenosis chron. operata	4	Revision av op. enl. West
Corpus alien. dig. man	1	Extractio

R. SELLDEN.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets ÖGON-avdelning för år 1922
angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
I.				
<i>Bildningsfel och medfödda sjukdomar.</i>				
Cataracta	4	—	—	—
IX.				
<i>Ögonsjukdomar.</i>				
Lymblepharou	—	1	—	—
Ectropium	1	—	—	—
Eutropium	1	—	—	—
Blepharit	—	1	—	—
Hordeulum	1	—	—	—
Tuberculosis palpebræ	1	—	—	—
Trichiatis	1	—	—	—
Conjunctivitis catarrhalis ac.	1	—	—	—
„ blenorrhœica	1	2	—	—
„ trachomatosa	3	—	—	—
Keratitis phlyetænulosa	5	4	—	—
„ parenchymatosa	3	6	—	—
„ deudritica	2	2	—	—
Ulcus corneæ	6	4	—	—
„ serpens	14	5	—	—
Scleritis, Sclerokeratitis	—	3	—	—
Iritis, cyclitis	9	7	—	—
Glaucoma	4	15	—	—
Cataracta	24	37	—	—
Retino-chorioiditis	—	1	—	—
Papillitis	—	1	—	—
Neuritis retrobulbaris	1	3	—	—
Panophthalmitis	1	1	—	—
Embolia art. centr. retinæ	1	—	—	—
Ablatio retinæ	1	2	—	—
Strabismus convergens	5	7	—	—
„ divergens	2	2	—	—
Dacryocystitis	2	4	—	—
XVIII.				
<i>Szulster.</i>				
Tumor hypophyscos	—	1	—	—
Sarcoma conjunctivæ	1	—	—	—
Tumor glandulæ lacrymalis	1	—	—	—
XIX.				
<i>Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar.</i>				
Contusio bulbi	3	—	—	—
Ruptura „	2	1	—	—
Vulcus corneæ	3	—	—	—
„ perforans bulbi	13	2	—	—
Combustio corneæ	2	1	—	—
Corpus alienum in oculo	25	—	—	—
Irido elitis traumatica	9	—	—	—
Cataracta	10	—	—	—
„ electrica	1	—	—	—
Vulnus perf. palpebræ	1	—	—	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets ÖGON-avdelning för år 1922
angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna
patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven		
			frisk eller förbättr.	oförbättr.	död
Vulnus perf. palp.	1	Sutur	1	—	—
Trichiasis	1	Operation	1	—	—
Symblepharon	1	D:o	1	—	—
Ectropium	1	D:o	1	—	—
Entropium	1	D:o	1	—	—
Tumor gland. laer.	1	D:o	1	—	—
Dacryosyst. phlegm.	2	Petits op.	2	—	—
„ catarrhal.	2	Exstirpation av tårsäck	2	—	—
Conjunct. trachomatosa	3	Prässning	3	—	—
Sarcoma conjunctivæ	1	Galvanokaustik	1	—	—
Ulcus corneæ	3	D:o	3	—	—
„ „ serpens	21	D:o	21	—	—
Keratitis foveolaris	3	D:o	3	—	—
D:o	1	Kanutoplastik	1	—	—
Vulnus perforans corneæ	2	Galvanoplastik	2	—	—
„ „ „ et scleræ	2	Sutur	2	—	—
Staphyloma corneæ et scleræ	2	Enukleation	2	—	—
D:o	1	Evisceratio bulbi	1	—	—
Panophthalmitis	2	D:o	2	—	—
Oclusio, seclusio	2	Iridectomi	2	—	—
Glaucoma	2	D:o	2	—	—
D:o	9	Trepanatio scleræ (Elliot)	9	—	—
D:o	2	Punktion	2	—	—
Cataracta	44	Starrextraktion	44	—	—
D:o	16	Diseissio	16	—	—
D:o	9	Evakuatio	9	—	—
Prolapsus uveæ	9	Avklippning	9	—	—
Corpus alienum in oculo	16	Magnetextraktion	16	—	—
D:o	6	Enukleation	6	—	—
Irido-cyclitis traumatica	9	D:o	9	—	—
Atrophia bulbi	1	D:o	1	—	—
Ruptura „	2	D:o	1	—	—
D:o	1	Sutur	1	—	—
Ablatio retinae	1	Sclerectomi (Holth)	1	—	—
Embolia art. centr. ret.	1	Punktion	1	—	—
Strabismus convergens	12	Operation	12	—	—
„ divergens	4	D:o	4	—	—

Arsberättelse från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets patolog.- och bakteriologiska laboratorium 1922.

A. Obduktioner.

För Sahlgrenska sjukhuset ha under året utförts 340 obduktioner, vilka efter ålder och kön fördela sig sålunda:

Ålder	M ä n		K v i n n o r		S u m m a	
	Antal	% av män	Antal	% av kv.	Antal	%
1—10	1	1	2	1	3	1
11—20	7	4	8	5	15	4,5
21—30	28	16	22	12	50	15
31—40	26	16	35	20	61	18
41—50	32	19	27	16	59	17,5
51—60	25	16	32	18	57	17
61—70	33	20	33	18	66	19
71—80	11	7	13	8	24	7
81—90	1	1	4	2	5	1
Summa	164	100	176	100	340	100

Viktigare obduktionsfynd.

Akuta infektionssjukdomar.

Erysipelas 2 fall.

Tyfus 3 fall, i 1 fall av framträdande pneumonisk typ.

Meningit epid. 1 fall.

Influenza epid. 11 fall etc.

Septichæmi 12 fall.

Kroniska infektionssjukdomar.

Tuberkulos: Lungtuberkulos har framträtt som gravare sjukdom i 46 fall, 23 män och 23 kvinnor. Av dessa ha 17 varit komplicerade med tarmtbc., 2 med larynx-tbc., 8 med miliär tbc., 12 med tbc. meningit., 1 med hjärntbc., 2 med njurtbc., 1 med genitaltbc., 3 med serosatbc. — Utan samtidig lungtbc. har tuberkulos framträtt som gravare sjukdom i följande fall: tbc. renum 2 fall, ossium 3 fall, meningarum 2 fall, gland. lymfatic 5 fall, gland. suprarenal. 2 fall.

Actinomyces pulmon. 1 fall.

Lues 9 fall; av dessa visa 9 aortit, 1 aneurysma, 1 leverlues.

Granuloma Sternberg 1 fall.

Omsättningssjukdomar.

Diabetes mellitus 8 fall, 6 över, 2 under 50 år.

Morbus Basedowii 2 fall, varav 1 med persisterande thymus,

Blodsjukdomar.

Anæmia perniciosa: 13 fall ha kommit till sektion under denna diagnos. Av dessa visa 1 cancer ventriculi, 1 ulcus ventriculi, 2 njursjukdom, 6 atrophia muosæ ventriculi et intestini.

Leuchæmia 4 fall.

Nervsystemets sjukdomar.

Hydrocephalus internus 1 fall.

Hæmorrhagia cerebri 9 fall, 3 män och 6 kvinnor.

Emollitio cerebri 19 fall, 11 män och 8 kvinnor, av dessa 1 fall under 30 år, vid endocardit.

Abscessus cerebri 4 fall, 1 vid otit, 1 vid bronchiectasier, 2 vid sinusitis frontalis.

Encephalitis hæmorrhagica 1 fall, vid endocardit.

Encephalitis lethargica 4 fall.

Lipembolia cerebri 1 fall, vid fractura ossium.

Meningitis non tbc. 9 fall, varav 6 vid otit, 1 vid sinusit, 1 vid hjärnabscess, 1 vid encephalit hæmorrhag.

Pachymeningit hæmorrh. interna 5 fall.

Contusio aut laceratio cerebri 4 fall.

Myelitis traumatica 1 fall.

Sclerosis disseminata 1 fall.

Cirkulationsorganens sjukdomar.

Myocardit. chron. fibr. gravis 5 fall, alla över 50 år.

Infarktus myocardi 8 fall.

Thrombosis cordis 2 fall.

Pericarditis acuta 5 fall; *synechia pericardi* 4 fall.

Vitium organium cordis 29 fall, 15 män och 14 kvinnor; av dessa i mitralis 10 st., i mitralis och aorta 11, i aorta 5 och i mitralis, aorta och tricuspidalis 3 fall.

Endocarditis acuta 16 fall, 8 män och 8 kvinnor.

Embolia art. pulmonalis 5 fall.

Urinorganens sjukdomar.

Acut nefros, gravare 3 fall; *kronisk* 24 fall, vatav 7 med amyloid.

Glomerulit 10 fall.

Nefrosclerosis levis 27 fall, gravis 7 fall.

Hydronefros 1 fall; *pyonefros* 17 fall; *nefrolithiasis* 4 fall.

Ren cysticus congen 1 fall; *ren unus* 1 fall. *Ruptura renis* 1 fall.

Hypertrophia prostatae 5 fall.

Respirationsorganens sjukdomar.

Pneumonia acuta lobaris 18 fall, 12 män och 6 kvinuor. *Bronchopneumonia* (non influenza) 23 fall, 15 män, 8 kvinnor. Av båda tillsammans 4 fall i omedelbar anslutning till operation.

Abscessus pulmon. 8 fall; *gangræna* 2 fall; *infarktus* 6 fall.

Bronchiectasiæ graves 2 fall. *Lipembolia pulmonis* 2 fall.
Empyema pleuræ 8 fall.

Digestionsorganens sjukdomar.

Vulnus intestini 5 fall.
Ulcus ventriculi 18 fall, varav 6 perforerade; *duodeni* 6 fall, varav 1 perforerat.
Enteritis gravis 2 fall, *uræmica* 1 fall, *forma dysenterica* 2 fall, *chronica gravis* 2 fall.
Appendicitis acuta 10 fall. *Invaginatio aut strangulatio intest.* 5 fall.
Infarktus intest. 1 fall. *Hernia* 5 fall.
Peritonit acut 37 fall.
Panchreatit. acut 1 fall. *Cholelithiasis* 9 fall. *Cholangit. purul.* 5 fall. *Cirrhosis hepat.* 10 fall. *Atrophia hepat. rubra* 2 fall.
Ruptura hepat. 1 fall.

Svulster.

Cancer 48 fall, varav 21 män och 27 kvinnor. I 1 fall samtidig cancer *ventriculi* och adenoma hypophyseos. Fallen fördela sig sålunda: *Cancer gland. thyreoidea* 1 fall, kvinna; *ventriculi* 18 fall (13 + 5); *Coli* 6 fall (2 + 4); *recti* 2 fall (2 + 0); *panchreatis* 2 fall (1 + 1); *d. hepatici* 4 fall (0 + 4); *vesicæ felleæ* 1 fall (0 + 1); *hepatis* 1 fall (1 + 0); *d. panchreatis* 1 fall (1 + 0); *vesicæ urin* 1 fall (0 + 1); *mammæ* 1 fall (0 + 1); *ovariorum* 2 fall (0 + 2); *uteri* 7 fall (0 + 7); *pulmonis* 1 fall (0 + 1).

Sarcoma 9 fall, 4 män, 5 kvinnor. Av dessa 3 från hjärna, 3 från ben, övriga från hud och bindväv.

Hypernefroma 4 fall, 3 män, 1 kvinna; *adenoma gl. suprarenalis* 1 fall, samtidigt visande *adenoma mucosæ ventriculi*.

Glioma cerebri 2 fall; *psammoma duræ* 1 fall; *fibrosarcoma duræ* 1 fall.

Adenoma hypophyseos 1 fall. *Angrofibroma vertebræ* 1 fall. *Endotelioma pleuræ* 1 fall.

B. Histologiska undersökningar.

I. För Sahlgrenska sjukhuset

ha utförts 1,476 histologiska undersökningar. Viktigare fynd:

Hyperplast och atrofi.

Mucosæ uteri 42 fall; *prostatæ* 12 fall; *gland. thyreoideæ* 36 fall.

Summa 92 fall

Akut inflammation och ulceration.

Läpp 4 fall, *bucca* 2 fall, *ventrikel* 8 fall, *appendix* 162 fall, *rectum* 8 fall. Gallblåsa 37 fall. *Lymfkörtel* 16 fall. *Tuba* 3 fall, *ovarium* 1 fall. Ben, brosk, leder och bursor 7 fall. Hud och granulationer 28 fall.

Summa 276 fall.

Kronisk inflammation.

Maxill 4 fall, ventrikel 6 fall, appendix 137 fall, gallblåsa 49 fall. Lymfkörtel 19 fall. Tonsill 3 fall, larynx 2 fall. Testis och epididymis 5 fall, mamma 23 fall, uterus 1 fall, tuba 39 fall. Njure 1 fall. Ben, brosk, led och bursa 6 fall. Hud och granulationer 19 fall.

Summa 313 fall.

Tuberculos.

Läpp 1 fall, appendix 1, tunntarm 1, colon 1, peritoneum 4 fall. Lymfkörtlar 46 fall. Näsa 3, larynx 2 fall. Epididymis 6 fall. Vulva 1 fall, tuba 7 fall. Mamma 1 fall. Njure 3 fall. Ben och leder 6 fall. Mellanöra 1 fall, conjunctiva 1 fall. Hud och granulationer 16 fall.

Summa 97 fall.

Granuloma Sternberg.

3 fall.

Summa 3 fall.

Actinomycos.

Granulationer 1 fall.

Summa 1 fall.

Lues.

Hud och granulationer 4 fall.

Summa 4 fall.

Cancer.

Läpp 5 fall, tunga 3, maxill 4 fall. Ventrikel 17 fall, oesophagus 1, appendix (juv.) 1, colon 7, rectum 5 fall, gallblåsa 1 fall, peritoneum 2. Lymfkörtlar 42 fall. Näsa 4, pharynx 1, larynx 3 fall. Prostata 2 fall, mamma 35, mucosa uterus 16, uterus 22, ovarium 5, vagina 2 fall. Blåsa 1 fall. Hud och granulationer 42 fall.

Summa 221 fall.

Sarkom.

Gingiva 3 fall, rectum 1. Lymfvävnad 5 fall. Mammæ 1 fall, ovarium 1, uterus 1, testis 1 fall. Öga 2 fall, ryggmärg 1 fall, hud och granulationer 12 fall.

Summa 28 fall.

Andra svulster.

Fibrom 8 fall, lipom 6, angiom 15 fall. Adenofibroma mammae 21 fall, adenoma 2 fall. Kystadenoma sive Kystoma ovarii 17 fall. Papilloma ves. urinar. 3 fall, ovarii 6 fall, ventriculi 2 fall, urethræ 1, corda vocalis 1 fall. Myoma uteri 15 fall. Endotelioma spottkörtel 3, orbitæ 1, pleuræ 1 fall. Hypernefroma renis 2 fall. Teratoma ovarii 1 fall, dermoidysta 2. Dermacysta 3 fall, gälcyta 3 fall.

Summa 113 fall.

Graviditetsförändringar.

Uterus 8 fall, tuba 9 fall, mola 1 fall.

Summa 18 fall.

II. För andra sjukvårdsinrättningar.

Hyperplast och atrofi.

Uterusslemhinna 260 fall. Thyreoidea 20 fall. Prostata 16 fall. Ventrikel-slemhinna 1 fall.

Summa 306 fall.

Akut inflammation och ulceration.

Käke 1, ventrikel 7, tunntarm 1, appendix 48, gallblåsa 1 fall. Näsa 1, larynx 1, lunga 3 fall. Mamma 2 fall. Lymfvävnad 2 fall. Hud etc. 6 fall. Ben 2 fall. Ryggmärg 1 fall.

Summa 76 fall.

Kronisk inflammation.

Tunga 2 fall, käke 8, tarm 6, appendix 76, gallblåsa 2, lever 1, tonsill 1 fall. Näsa 4, larynx 5, lunga 3 fall. Penis 1, epididymis 3, mamma 10, uterus 7, tuba 35, ovarium 12 fall. Njure 13 fall. Prostata 3 fall. Lymfkörtel 14 fall, hud etc. 15, ben 15, ryggmärg 1 fall.

Summa 237 fall.

Tuberculos.

Läpp 1, käke 1, appendix 1, peritoneum 4 fall. Näsa 5, larynx 3, lunga 3 fall. Njure 3 fall. Epididymis 5 fall, mamma 1, uterus 3, tuba 7, ovarium 1 fall. Lymfvävnad 8, mjälte 3 fall. Hud etc. 15 fall, ben 8. Hjärna 1, ryggmärg 1 fall.

Summa 74 fall.

Lues.

Lever 2 fall, testis 3, ben 1, hud 2 fall.

Summa 8 fall.

Actinomycos.

Gland. submaxillar. 2 fall.

Summa 2 fall.

Cancer.

Läpp 1, tunga 2, munbotten 2, käke 3, pharynx 2, ventrikel 8, tarm 8, appendix (juvenil) 1 fall, peritoneum 5, gallblåsa 1 fall. Näsa 2, larynx 1, lunga 2, pleura 1 fall. Thyreoidea 1 fall. Penis 1, prostata 6, mamma 32, vulva 3, vagina 1, ovarium 10, uterus 15 fall. Urinblåsa 1 fall. Hud 12, lymfkörtel 22 fall.

Summa 143 fall.

Sarkom.

Käke 5, pharynx 1, tarm 4, peritoneum 2 fall, tonsill 1 fall. Testis 2, mamma 1, vulva 1, vagina 6, uterus 8, ovarium 5 fall. Hud 20, ben 9, lymfvävnad 8 fall.

Summa 70 fall.

Andra svulster.

Fibrom 11 fall. *Chondrom* 3. *Myoma*: uteri 59, ovarii 1, vulvæ 1 fall. *Lipom* 5, *Angiom*: hud 16, tunga 1, näsa 1, läpp 2, gom 2, larynx 2, vulva 2, ovarium 1, scrotum 2 fall. *Endoteliom*: Näsa 2, spottkörtel 4, pleura 1, meninger 1 fall. *Adenom*: mamma 4, tarm 3, talgkörtel 1, thyreoidea 2. *Adenofibrom*: mammæ 28 fall. *Kystom och kystadenom*: ovarium 30, vulva 1 fall. *Retentionscysta*: urachus 1, gälgång 2, hudinklusion 4 fall. *Papillom*: hud 7, blåsa 2, bucca 2 fall. *Nævus* 2 fall. *Atherom* 3 fall. *Deciduom* 2 fall. — *Glom* 4 fall.

Summa 215 fall.

Graviditetsförändringar.

Skrap 35, tuba 11 fall. Mola 2 fall.

Summa 47 fall.

Diverse.

28 fall.

Summa summarum 1,206 fall.

C. Bakteriologiska, serologiska och cytologiska undersökningar.

I. För Sahlgrenska sjukhuset.

Tbc.	136
Difteri	81
Tufus	76
Div. bakteriologiska undersökn.	1,674
Cytologiska undersökningar ...	96
Vidals reaktion	232
Wassermans reaktion	1,720
Vaccinframställningar	198
Summa	4,213

II. För andra sjukvårdsinrättningar.

Tbc.	632
Difteri	6,190
Tyfus	462
Div. bakteriologiska undersökn.	1,230
Cytologiska undersökningar ...	121
Vidals reaktion	524
Wassermans reaktion	9,432
Vaccinframställningar	82
Summa	17,973

Tillsammans hava alltså å laboratoriet utförts:

Obduktioner	340 st.
Histologiska undersökningar	2,782 „
Bakteriologiska etc. undersökningar	22,186 „

Göteborg den 20 maj 1923.

C. O. FORSELIUS,
prosektor.

Arssrapport från Röntgenavdelningen år 1922.

I. Röntgenundersökningar.

	1920	1921	1922
Antal undersökta patienter	4,757	4,250	4,295
» diariieförda radiogram	14,864	14,094	13,852

Röntgenundersökningarnas fördelning framgår av nedanstående tabell.

Kroppsdelen	Negativt fynd	Fraktur och luxation	Inflammatorisk förändring och les	Tuberkulos	Tumör	Konkrement eller främmande kropp	Deformiteter
Skelett och ledgångar	610	580	362	120	46	58	93
Respirationsorgan	128	—	213	650	11	—	—
Näsans bihålor	37	—	60	—	6	1	2
Cirkulationsorgan	28	—	26	—	—	—	28
Digestionsorgan	322	—	409	4	78	4	65
Gallblåsa	—	—	28	—	3	4	—
Urinorgan	164	—	7	2	8	63	10
Tänder	—	—	160	—	—	—	—
Summa	1,289	580	1,265	776	152	130	198

Patienterna fördela sig på följande sätt:

Från medicinska avdelningen	761
» kirurgiska	1,002
» tuberkulos-	134
» ögon-	13
» öron-	49
» röntgen-	83
» stadens och sjukhusets polikliniker	745
» » sjukhus	173
Andra patienter	1,325
Summa	4,295

C. Uppgift på radiologiskt behandlade sjukdomsfall 1922.

Diagnos	Antal	Diagnos	Antal
<i>Tuberkulos.</i>			
Tbc. cutis, lupus	10	Sycosis non parasitaria, folliculit. et dermatomycosis	17
„ ossium et articul.	4	Favus	1
„ palpebræ	1	<i>Benigna tumörer.</i>	
„ bursar. et vagin. tend.	2	Verrulæ	47
„ peritonei	4	Clavus	6
„ lymphogland.	126	Nævus	4
„ epidid. et testis	1	Keloid	1
Lymfogranulomatosis (Sternberg) ...	1	Angioma	6
Actinomycosis	5	Papilloma	3
Keratitis	1	Hämangioma	28
Spina	3	Angio-cavernoma	4
Cositis	1	<i>Maligna tumörer.</i>	
<i>Blodsjukdomar.</i>			
Anæmia	12	Carcinoma palpebræ	4
Leucæmia myeloides	8	„ labii	15
<i>Sjukdomar i endokrina organ.</i>			
Morbus Basedowii	11	„ linguæ	8
Hyperthyroidismus	3	„ maxillæ	3
Dysthyroidismus	13	„ mandibulæ	6
Struma maligna	6	„ cutis	48
<i>Sjukdomar i nervsystemet.</i>			
Sclerosis disseminata	12	„ faciei	13
Syringomyelia	2	„ laryngis	4
Neuritis	3	„ epipharyngis	4
Tumor cerebri	8	„ pharyngis	2
„ hypofys.	5	„ tonsillaris	1
Epilepsia	2	„ vertebræ	4
<i>Sjukdomar i andra organ.</i>			
Astma bronchiale	4	„ coli	3
Arthrit. chron.	1	„ recti	5
<i>Gynekologiska sjukdomar (utom maligna tumörer).</i>			
Myoma uteri	13	„ penis	4
Dyssnenorrhæa	47	„ vesicæ	3
Metro-et menorrhagia		„ pelvis	1
<i>Hud- och hårsjukdomar.</i>			
Trichophytia	5	„ vulvæ	2
Eczema chron.	78	„ mammæ	42
Psoriasis	6	„ abdominis	3
Aene, furunculosis	18	„ colli uteri	40
Pruritus	18	„ Corporis uteri	29
Hyperhidrosis	7	„ ovarii	6
Neurodermatitis	3	„ organ. alior.	7
Hidroadenitis	13	Sarcoma cutis	1
Onychomycosis	1	„ lymphogland. colli	5
Impetigo	1	„ tonsillaris	1
		„ maxillæ	2
		„ linguæ	1
		„ renis	1
		„ pelvis	1
		„ thoracis	6
		„ mandibulæ	3
		„ vertebræ	2
		„ organ. alior.	4
		Tumor (utan patolog.-anat. diag.) ...	15
		Pseudarthrosis	3
		Epithelioma	1
		Hemiatrophia faciei	3

HENNING ODQVIST.

Uppgift från KIRURGISKA avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1922
angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom	Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.
<i>I. Bildningsfel; sjukdomar hos nyfödda</i>				
Debilitas congen.	—	1	—	—
Torticollis congen.	—	4	—	—
Phistul. colli congen.	1	—	—	—
Pseudohermafroditismus	1	—	—	—
Cheiloschisis	2	1	—	—
Cheilognatopalatoschisis	5	2	—	—
Palatoschisis	4	1	—	—
Phistul. p. palatoschis.	1	—	—	—
„ congen. auriculæ	1	—	—	—
Spina bifida	2	1	—	1
Hydrocephalus intern. cong.	1	2	—	1
Hernia umbilical.	9	10	—	—
„ inguinal.	63	13	—	—
„ crural.	1	—	—	—
„ epigastr.	—	2	—	—
Morbus Hirschsprung	—	2	—	—
Hypospadiæ penis	1	—	—	—
Epispadiæ „	1	—	—	—
Phimosi s	19	—	—	—
Retentio testis	16	—	—	—
Descensus ovarii inguinal.	—	1	—	—
Diverticul. Meckeli	1	—	—	—
Atresia ani	2	1	—	—
Luxatio cox. congen.	3	9	—	—
Pes equino-var. congen.	9	5	—	—
„ equino-valg. „	1	—	—	—
„ varus excavat.	1	—	—	—
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
21 Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	71	47	—	2
22 Erysipelas	7	8	—	—
23 Scarlatina	4	—	—	—
24 Diphtheria	1	1	—	—
25 Morbilli	2	5	—	—
27 Parotitis epidemica	1	—	—	—
28 Pertussis	5	1	—	—
29 Influenza epidemica	1	—	1	—
31 Varicellæ	2	1	—	—
33 Typhus abdominalis	—	2	—	—
34 Paratyphus	—	1	—	—
39 Poliomyelitis anterior acuta et Polioencephalitis acuta	—	1	—	—
41 Tetanus	—	1	—	—
42 Tuberculosis pulmonum. Tuberculosis laryngis	2	3	—	—
„ cerebri. Meningitis tuberc.	1	—	1	—
„ ossium et articularum	51	51	1	1
„ lymphoglandularum	16	27	—	—
„ urogenitalis	1	—	—	—
„ cutis	4	3	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
42	Tuberculosis organorum aliorum	—	3	—	—
44	Syphilis hereditaria	1	2	—	—
	Vaccina generalisata	1	—	—	—
	V. <i>Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>				
58	Anæmia	1	—	1	—
60	Morbus Bantii	1	—	—	—
64	Hæmophilia	2	—	—	—
66	Purpura hæmorrhagica	—	1	—	—
	VIII. <i>Nervsystemets sjukdomar.</i>				
80	Meningitis cerebri. Meningitis cerebro-spinalis	—	1	—	1
85	Paraplegia	1	1	—	—
95	Paralysis pedis	7	10	—	—
	Paralys. extremitat. sup.	3	—	—	—
	„ extremitat. inf.	7	3	—	—
	Chorea	1	—	—	—
100	Neurasthenia	2	—	—	—
101	Morbus Little	1	1	—	—
	X. <i>Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
111	Pericarditis	1	—	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	—	1	—	—
118	Hæmorrhoides	1	—	—	—
	XI. <i>Andningsorganens sjukdomar.</i>				
121 } 124 }	Epistaxis	1	—	—	—
	Pseudocroup	2	—	—	—
128	Bronchitis acuta	2	—	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	4	—	2	—
134	Bronchopneumonia acuta	2	5	1	—
135	Pneumonia chronica	1	—	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	9	11	3	1
	XII. <i>Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>				
143	Stomatitis.	1	1	1	—
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	4	4	—	—
145	Peritonsillitis acuta	1	—	—	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	7	5	—	—
	Hæmorrhagia post tonsillotomiam	1	—	—	—
	Hæmorrhagia p. extract. dentis	1	—	—	—
149	Abscess. retropharyng.	—	3	—	—
150	Stenosis oesophagi	1	1	—	—
	Ranula	1	—	—	—
153	Gastritis acuta	2	—	—	—
153	Enterocolitis acuta.	2	1	—	—
	Pædatrophia	1	—	—	—
157	Dyspepsia	2	—	—	—
159	Appendicitis	29	38	1	2
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	4	2	1	2

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
161	Hernia incarcerat	3	1	—	—
161	„ in cicatrice	—	1	—	—
162	Obstipatio	1	7	—	—
166	Cholecystitis. Cholangitis	—	1	—	—
162	Phistul ani	1	1	—	—
169	Prolaps recti	3	2	—	—
162	Polyp. recti	2	2	—	—
171	Peritonitis acuta	1	4	—	2
171	Peritonitis chronica	1	1	—	—
162	Hæmorrhagia intestini	—	1	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta.....	1	1	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	—	3	—	—
184	Hæmaturia	1	—	—	—
180	Cystitis	1	—	—	—
181	Lithiasis vesicæ	1	—	—	—
182	Carunculæ uretrales	1	—	—	—
184	Enuresis nocturn.	—	1	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
<i>A. Manliga könsorganen.</i>					
	Ulcus penis	1	—	—	—
189	Hydrocele	20	—	—	—
189	Balanitis	2	—	—	—
<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>					
192	Vulvitis. Vaginitis	—	1	—	—
	Torquatio adnexæ cum gangræn.	—	1	—	—
<i>XV. Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	1	1	—	—
203	Tendovaginitis	2	1	—	—
204	Bursitis. Hygroma	1	1	—	—
205	Synovitis. Arthritis	4	5	—	—
206	Polyarthrites rheumatica acuta	2	—	—	—
207	„ „ chronica	2	—	—	—
208	Morb. Perthes	5	3	—	—
	„ Schlatter.	1	—	—	—
210	Synostosis.	—	1	—	—
212	Scolios.	—	1	—	—
212	Genu valg. p. tbc.	1	—	—	—
	Pes planus	4	2	—	—
	Deformitas rachit.	8	9	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	18	19	—	2
214	Rachitis	—	1	—	—
	Deformitas (ej rachitis, ej tbc.)	7	4	—	—
216	Exostosis	1	1	—	—
	Defect. cranii	1	—	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	Defect. femor	1	—	—	—
	„ tibiae	—	1	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum	1	2	—	—
222	Eczema	3	3	—	—
228	Impetigo	5	3	—	—
232	Carbunculus	2	1	—	—
240	Elephantiasis	—	1	—	—
240	Paronychia	1	—	—	—
240	Favus. Unguis incarnat.	—	1	—	—
236	Scabies	1	3	—	—
240	Cicatrix	—	1	—	—
240	Ulcus in cicatrice	—	1	—	—
<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>					
241	Morbi meatus auditorii externi	—	1	—	—
243	Otitis media catarrhalis	—	1	—	—
243	„ media purulenta	18	14	—	—
243	Mastoiditis	8	7	—	—
245	Otit. med. acut. c. trombophlebit. sin. sigmoid	—	1	—	—
243	Otit. med. acut. c. epiphlebit. sin. sigmoid.	—	1	—	—
<i>XVIII. Ögonsjukdomar.</i>					
258	Conjunctivitis phlyctænulosa	—	4	—	—
263	Keratitis phlyctænulosa	—	1	—	—
<i>XIX. Szulster.</i>					
306	Angioma	7	2	—	—
309	Glioma	1	—	—	—
314	Adenoma.	1	—	—	—
315	Sarcoma.	1	—	1	—
320	Cysta	1	2	—	—
320	Epulis	1	—	—	—
320	Tumor malign. hepatis	—	1	—	—
320	„ mesenterii	1	—	1	—
	Granuloma	1	—	—	—
<i>XX. Andra sjukdomar.</i>					
323	Morbus Basedowi.	—	1	—	—

Uppgift från KIRURGISKA avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1922
angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å
intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättr.	oförbättr.	död	
I.						
Hydrocephal. cougen.	1	Balkstick	—	—	1	819.
„ suspect.	1	Provtrepanation + punktion ...	—	1	—	
Fractur. complic. cranii	1	Bentransplant. med lambå	1	—	—	
„ „ c. im- pressione	1	Trepanation + upplyftning av ben	1	—	—	
II.						
Adenom. palpebræ sup.	1	Exstirpation	1	—	—	
III.						
Otit. med. acut. c. mastoidit. ...	3	Antrotomi + drainage	3	—	—	
D:o	12	„ + Suttur	12	—	—	
Otit. med. acut. c. mastoidit. et septicopyæmia	1	„ + bulbusop. + un- derbindning av v. jugularis	1	—	—	
Otit. med. acut. c. thrombophle- bit. sin. sigmoid.	1	Antrotomi + friläggning av sinus + drainage	1	—	—	
Otit. med. acut. c. parés. n. facial.	1	Antrotomi + drainage	1	—	—	
Otit. med. acut. c. mastoidit. et parés. n. facial.	1	D:o	1	—	—	
Otit. med. chron.	2	Radikalop.	2	—	—	
Mastoidit. operat.	1	Revision + drainage	1	—	—	
D:o	3	Sekundärsuttur	3	—	—	
Phistul. congen. auricul.	1	Excisio	1	—	—	
IV.						
Deformitas nasi cong.	1	Plastik	1	—	—	
„ post cheilognato- schis	1	D:o	1	—	—	
V.						
Labium leporinum	5	Plastik enl. Drachter	5	—	—	
D:o	1	„ „ Mirault	1	—	—	
Cheilognatoschisis	1	„ „ Reich-Mirault ...	1	—	—	
Cheilognatopalatoschis.	2	Reposition av mellankäken + läppplastik	2	—	—	
Palatoschisis	6	Plastik enl. Langenbech	6	—	—	
Phistul. p. palatoschis. op.	1	„	1	—	—	
Deform. lab. sup. post lab. lepor. op.	1	D:o	1	—	—	
Veg. adenoides	24	Abrasio	24	—	—	
Hypertrophia tonsillar.	24	Tonsillotomia bilat.	24	—	—	
Ranula	1	Exstirpatio	1	—	—	
Cysta mandibul.	1	D:o	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkingar
			frisk eller förbättr.	oförbättr.	död	
Hæmangiom frontis	1	Exstirpatio	1	—	—	
Ulcus tbc. faciei	1	Galvanokaustik	1	—	—	
Periostit. supp. alveolar.	5	Extractio dentis	5	—	—	
D:o	2	Incis.	2	—	—	
Periostit. supp. alveolar. et mandibul.	1	Punktion	1	—	—	
D:o	1	Sekvestrotomi + sutur	1	—	—	
Osteoperiostit. chron. mandibul.	1	" + drainage ...	1	—	—	
Granulom. radic. dent.	1	Extract. dent.	1	—	—	
Angina phlegmonos.	3	Incis.	3	—	—	
Parotit. supp. sept.	1	Incis. + drainage	1	—	—	
VI.						
Torticollis congen.	3	Myotomi enl. Lange + subcutan nedre tenotomi + korr.	3	—	—	
Lymphom. tbc. colli	8	Exstirpation + sutur	8	—	—	
D:o	1	Utskrapning + sutur	1	—	—	
Lymphadenit. supp. sept. colli	1	Incis. + drainage	1	—	—	
D:o	1	Punktion	1	—	—	
Abscess. retropharyng.	2	Incis.	2	—	—	
Cicatrix colli post lymphadenit. tbc.	1	Exstirpatio	1	—	—	
Pseudocroup	1	Tracheotomia	1	—	—	
VII.						
Struma Basedow.	1	Ligatur. art. thyreoideæ bilat.	1	—	—	
VIII.						
Empyema pleuræ	13	Resectio costæ + thoracotomia + drainage	9	—	4*	*250, 891, 1018, 1156.
" " chron. ...	1	Resect. cost. + revision. + drain.	1	—	—	
Tbc. costæ	1	Resect. costæ	1	—	—	
Osteoperiostit. supp. sept. acut. costæ	1	Resectio costæ + sutur	1	—	—	
Osteoperiostit. supp. sept. chron. costæ	1	D:o	1	—	—	
Osteoperiostit. supp. costæ post empyem. pleur. ap.	1	D:o	1	—	—	
IX.						
Fibroadenom. mammæ	1	Exstirp.	1	—	—	
X.						
Spondylit. sept. acut. lumbal. ...	1	Laminectomia + costotransverssectomia + drainage	—	—	1	218.
Spondylit. dors. tbc.	6	Fri bentransplant. enl. Albee	6	—	—	
" dorsolumbal. tbc. ...	1	D:o	1	—	—	
" lumbal. tbc.	2	D:o	2	—	—	
Gliom. medull. spinal.	1	Laminectomia + exstirp.	—	—	1	1134.
Spina bifida	1	Radikaloperation	1	—	—	
XI.						
Tumor. malign. hepat.	1	Laparatomia explorativ.	—	1	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättr.	oförbättr.	död	
Hernia inguin. mob.	46	Radikalop. enl. Schultén	46	—	—	
Hernia inguin. incarcerat.	3	Herniotomia. Radikalop. enl. Czerny	3	—	—	
D:o	1	Herniatomia. Radikalop. enl. Czerny + appendectomia prophylact.	1	—	—	
D:o	2	Herniotomia. Radikalop. enl. Schultén	2	—	—	
Hernia inguinal. incomplet. ...	4	Kanalsutur	4	—	—	
" " mob congen. c. retent. testis.	6	Radikalop. enl. Åkerblom-Schultén	6	—	—	
Hernia umbilical. mob.	20	Radikalop. enl. Spitzky	20	—	—	
" crural. mob.	1	Radikalop.	1	—	—	
" in cicatrice post laparatomiam.	1	D:o	1	—	—	
XVIII.						
Atresia ani	3	Plastisk operation	3	—	—	
Prolaps. recti	5	Fri fascietransplantation	5	—	—	
Polyp. recti	3	Exstirpatio	3	—	—	
Tumor. hæmorrhoidal.	1	D:o	1	—	—	
Abscess. ad. anum	3	Klyvning in i rectum	3	—	—	
Phistula ani	2	Op. för	2	—	—	
XIX.						
Peritonit. tbc.	1	Laparocentes	1	—	—	
Peritonit supp. diffus. ex. enterit.	3	Lap. + spolning + drainage	1	—	2*	*M 478, 630.
D:o	3	" + " + appendectomi + drainage	2	—	1*	*924.
Peritonit. chron. adhesiv.	1	Laparotomi + lysis	1	—	—	
Hæmorrhagia umbilic.	1	Omstickning + termokaustik	—	—	1	376.
Hæmatom. retroperiton. traumat.	2	Laparotomia explor.	1	—	1*	*945.
XXI.						
Lithiasis vesic. urinarie	1	Sectio alta. Extractio	1	—	—	
XXIII.						
Epispadia penis	1	Plastisk operation	—	1	—	
Hypospasia penis	1	Cystotomia suprapub. (I. séance)	1	—	—	
D:o	1	Plastisk operation	1	—	—	
Phimosi	18	Circumcisio	18	—	—	
Abscess. paraurethral.	1	Incis. + drainage	1	—	—	
Carunculæ urethrales	1	Exstirpation	1	—	—	
XXIV.						
Hydrocele testis	1	Punktion	1	—	—	
D:o	7	Op. enl. Winkelmann	7	—	—	
Hydrocele funiculi	5	Radikalop.	5	—	—	
" test. et funiculi ...	1	Op. enl. Winkelmann	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättr.	oförbättr.	död	
Retentio testis	16	Op. enl. Akerblom-Schultén ...	16	—	—	
Pseudohermaphroditism.	1	Laparotomia explor.	1	—	—	
XXV.						
Torquatio adnex. c. gangræn.	1	Salping-oophorectomia + ap- pendectomia prophylact.	1	—	—	
Descensus inguinal. ovarii.	1	Reposition + kanalsutur	1	—	—	
Ruptur. traumat. vulvæ et perinei	2	Sutur	2	—	—	
XXVII.						
Luxatio coxæ congen.	10	Oblodig reposition	10	—	—	
D:o	1	Extension	1	—	—	
Luxatio coxæ congen. c. con- tractur.	1	Osteotomia infratrochanter. + korr.	1	—	—	
Genu valg. post tbc. gen.	1	Osteotomia supracondyl. fem. + korr.	1	—	—	
Pes equino-varus cong.	4	Manuel korrektion (I séance)	4	—	—	
D:o	16	Öppen senförlängning + ned- dragning av calcaneus + korr.	16	—	—	
D:o	1	Subcutan aponeurotomi + öp- pen senförlängning + ned- dragning av calcaneus + korr.	1	—	—	
D:o	1	Subcutan aponeurotomi + öp- pen senförlängning + korr.	1	—	—	
Pes varus congen.	1	Osteotomia tibiæ et fibul. + korr.	1	—	—	
„ equinus congen.	2	Öppen senförlängning + korr.	2	—	—	
„ equino-valg. congen.	2	Subcutan tenotomi + korr.	2	—	—	
„ plano-valgus	1	Öppen senförlängning + korr.	1	—	—	
„ varus excavat.	1	Subcutan aponeurotomi + „	1	—	—	
„ adduct.	1	D:o	1	—	—	
Synostos. radioulnar. congen. ..	1	Bortmejsling av benbrygga + + fri fettransplant. + korr.	1	—	—	
Pes equino-var. paralyt.	1	Aktiv tenodes + korr.	1	—	—	
„ equinus excavat. paralyt.	1	Öppen senförlängning + op. enl. Steindler + korr.	1	—	—	
D:o	1	Op. enl. Steindler + korr.	1	—	—	
D:o	1	Subcutan aponeurotomi + korr.	1	—	—	
Pes equinus excavat. paralyt. ..	1	Öppen senförlängning + op. enl. Steindler + korr.	1	—	—	
„ equinus paralyt.	2	Öppen senförlängning + korr.	2	—	—	
„ paralyt.	2	Arthrodesis pedis	2	—	—	
D:o	1	Arthrodesis. ped. + passiv te- nodes	1	—	—	
D:o	1	Öppen senförlängning + ar- throdes ped. + passiv teno- des	1	—	—	
D:o	1	Aktiv tenodes	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkingar
			frisk eller förbättr.	oförbättr.	död	
Defect cutis	6	Hudtranspl. enl. Thiersch ...	6	—	—	
” tibiae	1	Fri bentransplantation	1	—	—	
Deformitas Sprengel.	1	Osteotomi + op. enl. König ...	1	—	—	
Contractur. extremitat. sup. (Erb.-Duchennes parés)	1	Tenotomia m. subscapul. + korr.	1	—	—	
Contractur. ischæmic. anti- brach.	1	Lysis + senförlängning	1	—	—	
Contractur. coxæ (coxit. tbc.)	5	Korrektion i narkos	5	—	—	
” ” e coxit tbc.	2	Osteotomia subtrochant. fem. + korr.	2	—	—	
Contractur coxæ (morb. Per- thes)	2	Korrektion i narkos	2	—	—	
Contractur coxæ (lymphadenit. foss. iliac.)	1	D:o	1	—	—	
Contractur. gen. post tbc. art. gen.	1	Osteotomia supracondyl. fe- mor. + korr.	1	—	—	
Contractur. gen. post arthrit. sept.	1	Knäledsresektion + elfenben- stift + fettlambå	1	—	—	
Paralys. m. deltoidei	1	Arthrodes. art. humeroscapul.	1	—	—	
Deformitas rachit. anticurur ...	21	Osteoclasia manuel. + korr.	21	—	—	
D:o	4	Osteotomia tibiae + osteocla- sia manuel. fibul. + korr.	4	—	—	
D:o	1	Öppen förlängning av achil- lessenan + osteotomia tibiae + osteoclasia man. fib. + korr.	1	—	—	
D:o	1	Manuel korr. + gips	1	—	—	
Deformitas pedis post abscis. tendinis	1	Sensutur + gips	1	—	—	
Osteomyelit. sept. acut. femor.	2	Uppmejsling + drain.	2	—	—	
” ” ” fibul. .	1	Resectio fibul. + sutur	1	—	—	
” ” ” calca- nei	1	Exstirp. calcanei + sutur	1	—	—	
D:o	1	Sekvestrotomi + sutur	1	—	—	
Osteomyelit. sept. acut. pedis ...	1	Resectio	1	—	—	
” ” ” chron. hu- meri	1	Uppmejsling + sutur	1	—	—	
D:o	2	Sekvestrotomi + Sutur	2	—	—	
Osteomyelit. sept. chron. radii	1	Uppmejsling + härdelimina- tion + sutur	1	—	—	
” ” ” ” tibiae	2	Uppmejsling + sutur	2	—	—	
” ” ” ” cal- canei	1	Sekvestrotomi + sutur	1	—	—	
Osteomyelit sept. chron. oss. metatarsi	1	Resectio oss. metatarsi + su- tur	1	—	—	
Osteoperiostit. chron. humeri ..	1	Incis. + utskrapning + sutur	1	—	—	
Periostit. calcanei suspect.	1	Explorativ friläggning av cal- caneus	1	—	—	
Osteit. fibros. humeri	1	Fri bentransplantation	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkingar
			Fisk eller förbättr.	oförbättr.	ded	
Arthrit. sept. dig. man.	1	Resectio art. interphalangeal.	1	—	—	
„ „ art. humeroscapular.	1	Punktion	1	—	—	
Synovit. genus	1	D:o	1	—	—	
Tendovaginit. supp. sept. dig. man.	1	Incis. +	1	—	—	
Bursit. chron. semimembranos.	1	Exstirpatio bursae	1	—	—	
Abscess. antibrach.	1	Incis. + provuppmejsling av ulna + sutur	—	—	1	904.
„ manus	1	Incis. + provuppmejsling av os metacarpale + sutur	—	—	1	904, Septichæmia.
Unguis incarnat.	1	Op. enl. König	1	—	—	
Coxit. tbc.	1	Härdelimination + sutur	1	—	—	
Tbc. art. genus.	1	Punktion	1	—	—	
D:o	1	Arthrektomi	1	—	—	
D:o	1	„ + härdelimination	1	—	—	
D:o	1	Resectio art. gen.	1	—	—	
D:o	1	Amputatio cruris	1	—	—	
Tbc. humeri	2	Härdelimination + sutur	2	—	—	
„ ulnæ	1	D:o	1	—	—	
„ femor.	1	D:o	1	—	—	
„ tibiæ	1	D:o	1	—	—	
„ calcanei	1	Uppmejsling + utskrapning + sutur	1	—	—	
„ Tbc. oss. cuboid.	1	Sekvestromi + sutur	1	—	—	
„ pedis	1	Incis. + utskrapning	1	—	—	
Ulcus tbc. pedis	1	Excision	1	—	—	
Tendovaginit. tbc. pedis	1	Op. för	1	—	—	
Fractur. clavicul.	2	Osteosyntes	2	—	—	
„ humeri	1	D:o	1	—	—	
„ „ supracondyl.	7	Blodig reposition	7	—	—	
Fractur. humeri	2	Manuel reposition i narkos ...	2	—	—	
„ supracondyl.	3	D:o	3	—	—	
Fractur. epicondyl. humeri ...	1	Osteosyntes	1	—	—	
Fractur. condyl. lateral. humeri	1	D:o	1	—	—	
Fractura antibrach.	5	Osteosyntes oss. radii	5	—	—	
D:o	3	Blodig reposition	3	—	—	
Fractura radii	2	D:o	2	—	—	
„ olecrani	1	Osteosyntes	1	—	—	
„ oss. metacarpal.	1	D:o	1	—	—	
„ femor.	9	Spiksträck	9	—	—	
„ complic. anticur. ...	1	Osteosyntes. tibiæ	1	—	—	
„ dig. pedis	1	Blodig reposition	1	—	—	
Abscisio tendin. pollicis + arthrotomia traumat.	1	Sen- och kapselsutur	1	—	—	
Laceratio manus	1	Toilette + sutur	1	—	—	
D:o	1	„ + hudplastik + sutur	1	—	—	
Corpus alien. articul. gen. ...	1	Arthrotomia + extract. + sutur	1	—	—	
Neurom. pedis	1	Exstirp.	1	—	—	
Elephantiasis anticur.	1	Op. för	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkingar
			frisk eller förbättr.	oförbättr	död	
XXVIII.						
Abscess. Phlegmone	17	Incisio	17	—	—	
Lymphadenit. sept.	4	D:o	4	—	—	
Lymphom. tbc. inguinal.	1	Exstirp. + sutur	1	—	—	
Hæmangioma	8	Exstirpatio	8	—	—	
Lymphangioma	1	D:o	1	—	—	
Cysta dermoid.	1	D:o	1	—	—	
Corp. alien	1	Incis.	—	1	—	

**Uppgift från KIRURGISKA avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1922
angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å
polikliniskt behandlade patienter.**

Sjukdom	Antal fall	Operation
Caries dent.	27	Tandextraktion
Periostit. alveolar.	7	Incision.
D:o	2	Extraktion av tand.
Cysta derm. faciei	2	Exstirpation.
Otit. med.	1	Paracentes.
„ externa	1	Incision.
Anchyloglossus	9	Klipp.
Frenulum. linguæ	29	D:o
Veget. adenoides	310	Abrasio.
Hypertrophia tonsillar.	189	Tonsillotomia.
Lymphadenit. tbc. colli	16	Punktion.
„ sept. axill.	3	D:o
„ „ colli	9	Incision.
Contractur. ani	8	Dilatation forcée.
Phimosis	4	Dilatation.
Paraphimosis	3	Reposition.
Hydrocele testis.	6	Punktion.
Laceratio digit.	6	Amputation.
Amputatio traumat. dig.	6	Sutur.
Abscisio tendinis	2	Sensutur.
Vulnus incis. et contus.	142	Sutur.
„ infect.	14	Incision.
Fractura antibrach.	11	Reposition + gips.
„ anticur.	2	D:o
„ radii	9	D:o
„ humeri	1	D:o
„ complicat.	5	D:o
D:o	1	Sutur.
Luxatio cubiti	7	Reposition + fixationsförband.
„ pollicis	1	D:o
„ patellæ	1	D:o
„ antibrach.	1	D:o
„ dig. man.	1	Reposition + skena.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Ganglion	2	Exstirpation.
Hæmangioma	4	D:o
D:o	5	Galvanokaustik.
Verruca	16	Exstirpation.
D:o	1	Galvanokaustik.
Atheroma	5	Exstirpation.
Granulom. umbilic.	27	D:o
Corpus alien.	48	Extraktion.
Panaritium	28	Incision.
Furunculus	7	D:o
Carbunculus	2	D:o
Abscessus	40	D:o
Phlegmone	9	D:o
Granulom. reg. colli	1	Exstirpation.
Cysta	3	D:o
Ruptura tend. m. ext. dig.	1	Sensutur.
Balanit.	1	Dilatation.
Angioma capitis	1	Galvanokaustik.
Unguis incarnat.	2	Op. för.
Bursit.	1	Punktion.
Hæmatoma capitis	1	D:o
Pes equin. var. cong.	2	Tenotomi + korr. + gips.
„ plano-valgus cong.	2	Korrektion + gips.
Torticollis	1	Subcutan tenotomi.
Gonit.	1	Punktion.
Tendovaginit. supp.	6	Incision.
Hydrops. gen.	1	Punktion.
Nævus pigment. faciei	1	Exstirpation.
Osteit.	1	Incision + utskrapning.
Abscessus colli	6	Punktion.
Peritonisillit.	1	Incision.
Fibroadenom. mammae	1	Exstirpation.

Kirurgiska polikliniken har under år 1922 besökts av omkring 2,900 patienter.
 Å Kirurgiska avdelningen ha under år 1922 anlagts 404 gipsförband och tagits 22 gips-avgjutningar.

Uppgift från Göteborgs Barnsjukhus KIRURGISKA avdelning för år 1922
angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn dels till skadans
natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvar- stående men	över- gående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	19	12	31	—	—	31
Kontusion (<i>Contusio</i>)	22	6	28	—	—	28
Inträngd främmande kropp	2	5	7	—	2	5
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>)	12	5	17	—	—	17
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	2	—	2	—	—	2
Utgjutning i led (<i>Synovitis traumatica, Hæmar- throsis</i>)	1	—	1	—	—	1
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	51	26	77	1	—	76
„ komplicerat (<i>Fractura complicata</i>)	8	1	9	—	2	7
„ Fingrar, hand	1	—	1	—	—	1
„ Ansikte	3	3	6	2	—	4
„ Andra kroppsdelar ..	11	7	18	1	—	17
Förbränning (<i>Combustio</i>)	13	1	14	—	—	14
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	3	1	4	—	1	3
Brott å hjärnskälens botten (<i>Fractura basos cranii</i>) ..	1	—	1	—	—	1
Hæmorrhagia retroperitoneal traumat.	3	—	3	1	—	2
Förgiftning med andra syror eller alkalier	—	1	1	—	—	1
Andra förgiftningar	—	1	1	—	—	2
Summa för grupp I	152	68	220	5	5	210
II. Skadans tillkomstsätt.						
<i>B. Olycksfall utom yrkesarbete.</i>						
Genom på- eller överkörning av spårvagn	3	—	3	—	—	3
„ motorfordon	13	8	21	1	—	20
„ annat fordon	8	4	12	—	—	12
Vid sport och gymnastik: gymnastik	2	—	2	—	—	2
åkning med motorfordon,						
velociped	12	3	15	—	—	15
skridskoåkning o. d.	4	2	6	—	—	6
skidåkning	7	—	7	—	—	7
lek	45	20	65	1	2	62
Vid slagsmål och överfall	1	—	1	—	—	1
Fall, halkning	38	20	58	—	1	57
Nedstörtande föremål, ras	1	2	3	—	—	3
Inträngande skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål	3	1	4	—	2	2
Förlossningsskada	—	1	1	—	—	1
Hushållsgöromål	15	7	22	3	—	19
Summa för grupp II	152	68	220	5	5	210

GUNNAR HAMBERT.

Uppgift från MEDICINSKA avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1922
angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>					
	Palatochisis	1	1	—	—
2	Debilitas cong.	10	9	1	1
	Spina bifida	1	—	—	—
	Atresia duodeni	1	—	1	—
5	Hernia	3	2	—	—
	Cataracta congenita	2	—	—	—
	Megacolon congenitum (M. Hirschsprung)	—	1	—	—
	Kryptorchismus	3	—	—	—
	Amputatio extremit. sup. intrauterina	1	1	—	—
	Mikrophtalmus cum amblyopia	—	1	—	—
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	7	7	2	2
22	Erysipelas	1	1	1	—
23	Scarlatina	—	5	—	—
24	Diphtheria	3	—	—	—
25	Morbilli	8	2	—	—
28	Pertussis	29	38	1	3
29	Influenza epidemica	4	3	—	—
31	Varicellæ	14	19	—	—
33	Typhus abdominalis	—	2	—	—
36	Dysenteria	3	2	—	—
39	Poliomyelitis anterior acuta	2	2	—	—
42	Tuberculosis	102	108	16	23
	" pulmonum. Tuberculosis laryngis	23	29	3	5
	" cerebri. Meningitis tuberc.	8	10	8	9
	" ossium et articularum	—	1	—	—
	" lymphoglandularum	89	76	—	—
	" renum	—	1	—	—
	" intestini et peritonei	4	5	1	1
	" cutis	—	1	—	—
	" miliaris universalis	4	4	4	8
	" organorum aliorum	4	4	—	—
44	Syphilis hereditaria	8	6	1	1
55	Tænia	2	3	—	—
	Ascaris	—	1	—	—
	Vaccina inoculata	—	1	—	—
<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	49	36	—	—
60	Leuchæmia	1	1	—	1
66	Purpura hæmorrhagica	1	2	—	—
64	Morb. Barlowi	1	—	—	—
65	Hyperplasia lienis	2	—	—	—
66	Lymphadenitis acuta	14	8	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>VI. Ännesomsättningssjukdomar.</i>					
68	Diabetes mellitus	6	1	1	—
69	Adipositas universalis	—	1	—	—
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>					
80	Meningitis cerebro-spinalis purulenta	5	5	3	2
80	” serosa	—	1	—	—
82	Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emollitio cerebri	1	4	—	2
83	Encephalitis.	6	3	2	1
83	Sequelæ post encephalit.	2	1	—	—
85	Paraplegia spast. infant. (Little)	2	3	—	—
101	Vertigo	1	—	—	—
95	Paresis extremit sup. sin post fract.	1	—	—	—
95	” ” sup. et inf. dx.	—	1	—	—
95	” ” inf. e poliomyelit.	—	1	—	—
90	Sclerosis cerebri diffusa	1	1	1	1
101	Vitium cerebri	—	2	—	—
93	Atrophia musculorum progressiva spinalis	2	—	—	—
94	Poly-Neuritis	—	1	—	—
95	Paresis nervi facialis	2	3	—	—
95	” nervi trochlearis	—	1	—	—
96	Convulsiones	7	6	1	—
96	Spasmophilia	15	5	1	—
	Chorea	4	16	—	—
98	Epilepsia	6	4	—	—
99	Hysteria	1	1	—	—
100	Neuropathia	38	26	—	—
101	Microcephalia	—	2	—	—
101	Hydrocephalus	2	—	—	—
101	Meningismus	—	1	—	—
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>					
103	Psychosis	1	—	—	—
109	Idiotia	2	3	—	—
110	Imbecillitas	10	9	—	—
110	Mongolismus	4	—	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
111	Pericarditis	5	6	—	—
112	Endocarditis acuta	7	13	3	2
112	Myocarditis acuta	7	2	2	—
113	Vitium organicum cordis	8	10	—	1
113	Myocarditis chronica.	2	—	1	—
113	Vitium organ. cordis congenitum	3	3	—	1
114	Neurosis cordis	1	—	—	—
120	Congenital kärlanomali	1	—	—	—
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121	Rhinitis	11	10	—	—
122	Sinusitis	—	1	—	—
125	Laryngitis acuta	5	—	—	—
128	Bronchitis acuta	58	32	3	—
129	Bronchitis chr.	9	2	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
130	Bronchiectasia	1	4	—	—
131	Asthma bronchiale	4	3	—	—
132	Hæmorrhagia pulmonum	—	1	—	—
133	Oedema pulmonum	1	—	—	—
134	Pneumonia acuta	70	59	19	12
135	„ chronica	—	3	—	—
136	Abscessus pulmonum	—	2	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	34	15	—	—
141	Pneumotorax	—	1	—	—
<i>XII. Matmältningsorganens sjukdomar.</i>					
143	Stomatitis	—	4	—	—
144	Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	37	34	—	—
149	Stomatomycosis	1	1	—	—
146	Hyperthrophia tonsillarum.	12	11	—	—
162	Inanition	—	1	—	—
162	Övergödning	1	1	—	—
162	Periodiska acethonkräkningar	—	1	—	—
162	Kabituella kräkningar	—	2	—	—
162	Pylorospasmus	4	1	—	—
162	Ruminatio	1	—	—	—
153	Gastritis acuta	3	4	—	—
153	Enterocolitis acuta.	20	14	—	—
162	Dyspepsia	23	23	—	—
162	Cholera infantum	5	7	3	4
162	Pædatrofia	3	8	1	—
162	Hypotrofia	2	1	—	—
158	Entero-colitis chronica	4	1	—	—
159	Appendicitis	3	1	—	—
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	2	2	—	—
161	Hernia	1	—	—	—
162	Fissurs ani	1	1	—	—
163	Hepatitis acuta.	—	4	—	—
162	Hæmorrhagia intestini	—	1	—	—
162	Obstipatio	2	—	—	—
171	Peritonitis acuta	1	2	—	1
171	Peritonitis chronica	1	—	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	12	14	2	1
174	„ „ „ „ chronica. Morbus Brighti	1	8	—	1
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	10	29	—	6
180	Cystitis	1	3	—	—
184	Albuminuria	1	2	—	—
184	„ orthostat.	2	3	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
A. Manliga könsorganen.					
189	Balanitis	1	—	—	—
B. Kvinnliga könsorganen.					
192	Vulvitis.	1	1	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>				
205	Synovitis. Arthritis	3	2	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	10	9	—	—
207	” ” chronica	7	3	—	—
212	Pes varo-equinus	1	—	—	—
213	Osteomyelitis.	1	3	—	—
214	Rachitis	77	53	—	—
216	Coxa vara	—	1	—	—
216	Tornskalle	1	—	—	—
	<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>				
217	Erythema nodosum	8	10	—	—
218	Urticaria	1	1	—	—
219	Prurigo	—	1	—	—
222	Eczema	53	51	—	—
223	Psoriasis	2	—	—	—
240	Erythrodermia desquamativa	—	1	—	—
228	Impetigo	6	5	—	—
229	Acne	—	1	—	—
240	Erythema solare	—	1	—	—
231	Furunculosis, Furunculus	2	4	—	—
240	Exanthema	—	2	—	—
240	Ichtyosis	—	1	—	—
234	Trichophytia	1	—	—	—
240	Nævus pigmentosus	—	1	—	—
236	Scabies	9	4	—	—
240	Molluscum contagiosum	—	1	—	—
240	Dermatomylosis	1	1	—	—
	<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>				
243	Otitis media catarrhalis et purulenta	27	32	—	—
243	Mastoiditis	2	1	—	—
	<i>XVIII. Ögonsjukdomar.</i>				
258	Conjunctivitis catarrhalis	—	4	—	—
	Kerato-Conjunctivitis phlyctænulosa	2	14	—	—
263	Keratitit fascicularis	—	1	—	—
266	” parenchymatosa	1	1	—	—
267	Macula corneæ	—	1	—	—
290	Atrophia nervi optici	—	1	—	—
293 } 294 }	Strabismus	1	1	—	—
	<i>XIX. Svulster.</i>				
315	Sarcoma cerebri	—	1	—	1
315	” caudæ equinæ	1	—	—	—
	<i>XX. Andra sjukdomar.</i>				
322	Myxoedema. Hypothyreosis	3	—	—	—
326	Diabetes insipidus	2	—	—	—
326	Pluriglandulär endokrin rubbning	2	—	—	—

Medicinska polikliniken har under år 1922 besökts av 2,120 patienter.

H. BELFRAGE.

EPIDEMISJUKHUSET

Å Göteborgs epidemisjukhus (överläkare Hj. Wennerberg) ha under året vårdats 1,206 patienter, av vilka under året intagits 1,147.

Sjukdomarna ha fördelats enligt följande tabell:

	Kvarligg. från		Intagna under		Summa vårdade		Avförda år 1922				Kvarligg. till	
	1921		1922		1922		friska		döda		1923	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Nervfeber	9	8	69	80	78	88	65	80	12	7	1	1
Skarlakansfeber	13	13	114	112	127	125	114	116	—	—	13	9
Difteri	6	6	84	99	90	105	78	96	3	5	9	4
Strypsjuka (utan difteri).....	—	—	25	16	25	16	24	16	1	—	—	—
Angina	—	—	79	99	79	99	79	97	—	—	—	2
Epid. hjärnhinneinflammation..	1	1	2	—	3	1	2	1	1	—	—	—
Lungtuberkulos	—	—	18	54	18	54	10	32	3	9	5	13
Akut barnförslamning	—	—	4	2	4	2	3	1	1	1	—	—
Annan sjukdom	1	1	120	170	121	171	105	154	14	13	2	4
Summa	30	29	515	632	545	661	480	593	35	35	30	33

Frånräknas de till 1923 kvarliggande äro mortalitetssiffrorna:
 för samtliga sjukdomar..... 1,143 vårdade, 70 döda = 6,12 %
 ,, nervfeber..... 164 ,, 19 ,, = 11,58 %
 ,, skarlakansfeber .. 238 ,, — ,, = 0,00 %
 ,, difteri .. 182 ,, 8 ,, = 4,40 %
 ,, croup (utan difteri)..... 41 ,, 1 ,, = 2,43 %
 ,, angina .. 176 ,, — ,, = 0,00 %
 ,, hjärnhinneinflammation .. 4 ,, 1 ,, = 25,00 %
 ,, lungtuberkulos .. 54 ,, 12 ,, = 22,22 %
 ,, barnförslamning .. 6 ,, 2 ,, = 33,33 %
 ,, annan sjukdom .. 286 ,, 27 ,, = 9,44 %

Av difteripatienterna hava 14 haft croupsymptom, av dessa ha 2 eller 14,28 % avlidit. För de rena svalgdifterierna är mortaliteten alltså 3,57 %. Samtliga patienter med croupsymptom utgjorde 55 med 3 dödsfall = 5,45 %.

Å 37 av dessa har ej något operativt ingrepp utförts, å övriga 18 har operativt ingrepp gjorts varav i 8 fall endast intubation, i 8 fall enbart tracheotomi samt i 2 fall både intubation och tracheotomi. Av de enbart intuberade avled 2 eller 25 %, av de enbart tracheotomiserade 3 eller 37,5 %, och av dem å vilka båda operationerna företagits 1 eller 50 %.

Totalmortaliteten utgjorde 33,33 % för de opererade.

Uppgift från Göteborgs epidemisjukhus för år 1922 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	2	—	—	—
22	Erysipelas	—	1	—	—
23	Scarlatina	114	112	—	—
24	Diphtheria	84	99	3	5
25	Morbilli	5	6	—	—
27	Parotitis epidemica	1	—	—	—
28	Pertussis	3	12	—	—
29	Influenza epidemica	49	73	2	6
31	Varicellæ	4	4	—	—
33	Typhus abdominalis	52	51	11	7
34	Paratyphus	17	29	1	—
36	Para Dysenteria	4	3	—	—
39	Polioomyelitis anterior acuta et Polioencephalitis acuta	4	2	1	1
40	Meningitis cerebrospinalis epidemica	2	—	1	—
42	Tuberculosis pulmonum. Tuberculosis laryngis	18	54	3	9
	" cerebri. Meningitis tuberc.	—	2	—	—
	" miliaris	1	2	1	2
46	Gonorrhœa:				
	Cystitis	1	1	—	—
	Lymphadenitis	1	—	—	—
51	Malaria	2	—	—	—
	<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>				
80	Meningitis purulenta. Meningitis cerebro-spinalis	1	2	1	2
82	Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emollitio cerebri	—	2	—	—
83	Encephalitis epidemica. Abscessus cerebri et cerebelli	3	2	1	—
84	Hemiplegia	—	1	—	—
96	Chorea	—	1	—	—
	<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
111	Pericarditis	—	1	—	—
112	Endocarditis acuta	—	1	—	1
	Myocarditis acuta	1	—	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	—	2	—	—
	Cardiosclerosis	—	1	—	1
	<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>				
127	Laryngitis acuta	25	16	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	2	4	1	3
131	Asthma bronchiale	—	1	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	7	7	5	—
	Bronchopneumonia acuta	12	14	1	—
140	Pleuritis	3	3	—	—
	<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>				
143	Stomatitis. Noma	2	2	—	—
144	Angina tonsillaris	79	99	—	—
153	Gastritis acuta	1	—	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
153	Enterocolitis acuta	1	4	—	—
159	Appendicitis	—	1	—	—
168	Icterus. Icterus catarrhalis	1	—	—	—
	<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>				
173	Nephritis degenerativa et inflammatorica acuta	5	4	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	1	1	—	—
	<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>				
	<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>				
199	Mastitis	—	1	—	—
	<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>				
206	Polyarthritus rheumatica acuta	—	1	—	—
	<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>				
217	Erythema multiforme et nodosum	—	2	—	—
218	Urticaria	1	1	—	—
222	Eczema	1	1	—	—
236	Scabies	1	—	—	—
	<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>				
243	Otitis media purulenta	4	10	—	—
	<i>XXI. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar.</i>				
	Combustio	1	—	—	—

HJ. WENNERBERG.

BARNBÖRDSHUSET

Arsberättelse för 1922 från Göteborgs Barnbördshus.

1. Under året intagna och avförda.

Grupp	I n t a g n a										A v f ö r d a		
	Under 20 år	20-30 år	30-40 år	Över 40 år	Ogifta	Gifta	Änkor och från- skilda	Förstfö- derskor	Omfö- derskor	Summa intagna	Summa avförda	Därav	
												döda	till sjuk- hus
A	154	1583	903	189	167	2201	11	1108	1721	2829	2829	14	28
B { a	8	90	47	14	—	—	—	—	—	159	159	1	1
B { b	(pat. intagna å Gynek. avdelningen)									266	261	4	17

Kvarligg. d. $\frac{1}{4}$, A: 47;

B: { a 0
b 5

» d. $\frac{31}{12}$, A: 47; därav oförl. B: { a 0
b 10

Anm. Antalet intagna i grupp A skall med frånräknande av kvarliggande oförlösta vara lika med summan av barn och missfall med vederbörlig reduktion för flerbörder. — Grupp B upptager kvinnor med hotande missfall, påbörjat men avstannat förlossningsarbete, blödningar, gynekologiska fall m. m., som inkommit på barnbördshuset, men ej blivit förlösta därstädes.

2. Fosterlägen.

Nack- bjudning	Hjäss- bjudning	Pann- bjudning	Ansikts- bjudning	Sätes- och fotbjudning	Tvär- och snedläge	Obestämt läge	Summa fosterlägen
2414	71	4	3	101	6	24	2617

Bland obest. lägen: Kejsarsnitt: 6

Förlöst före ink.: 14

3. Dödsorsaker bland på anstalten avlidna kvinnor.

Journal-nummer	Dödsorsak
Förlossn.-avd.	
78	Eclampsia gravidarum.
268	Influenta epidem. c. Bronchopneumon. + Abort (mens VII).
369	Graviditas extrauterina (fullgången).
794	Salpingoophoritis purulenta exacerbata.
935	Sepsis puerperalis.
942	Nephropathia gravidarum + Hæmorrhagia p. p.
1264	Vitium organ. cordis incomp. Oedema pulmon.
1547	Sepsis puerperalis(?).
1882	Eclampsia gravidarum + Trombosis cerebri.
2298	Endocarditis septica c. abort. (mens V).
2500	Abscess. ovarii rupta c. peritonit. ac. purulent. (p. abort).
2521	Septicæmia p. abort. (mens V).
2637	Eclampsia parturientium + Vitium. org. cord. (mitral. et aort.).
2741	Nephritis chronica c. hepatit. parenchym. diff. ac. (graviditetstoxikos).

4. Till sjukhus eller annan vårdanstalt avförda kvinnor och barn.

Journal-nummer	Sjukhus	Sjukdom
80	Epidemisjukhuset	Typhus abdominalis.
394	Gibraltars tbc-avdelning	Tbc. pulm. ambor.
767	Holtermanska sjukhuset	Gonorrhoea.
957	Epidemisjukhuset	Paratyphus.
1038	Holtermanska sjukhuset	Lues.
1072	Sahlgrenska	Bronchopneumonia.
1210	"	Vitium org. cord. incomp.
1240	"	" " " "
1451	Welanderhemmet	Lues.
1887	Barnsjukhuset	Debilitas congenita.
2040	Holtermanska sjukhuset	Gonorrhoea.
2148	Barnsjukhuset	Debilitas congenita.
2153	Sahlgrenska sjukhuset	Psychosis.
2200	Holtermanska	Lues.
2261	"	"
2277	Sahlgrenska	Myocarditis + Pyelitis
2280	"	Tbc. pulm.
2316	"	Abscess, pulmon. p. oper. (Sectio Cæsar).
2318	"	Nephritis chronica
2327	Barnsjukhuset	Debilitas congenita
2365	"	" "
2422	Sahlgrenska sjukhuset	Blennorrhoea gc.
2460	"	Nephritis chron.
2649	Gibraltars tbc-avdeln.	Tbc. pulm.
2680	Holtermanska sjukhuset	Scabies.
2685	Sahlgrenska sjukhuset	Vitium org. cord.
2753	Barnsjukhuset	Ileus.

5. Sjukdomar och oregelbundenheter hos intagna barnaföderskor.

	Antal fall	Journalnummer
Albuminuria	412	
Nephropathia gravidarum	65	
Eclampsismus	21	208, 397, 822, 980, 1096, 1163, 1224, 1384, 1508, 1585, 1805, 1807, 2139, 2222, 2255, 2278, 2484, 2491, 2496, 2587, 2618.
Eclampsia { gravidarum	5	38, 78, 1502, 1882, 2514.
{ parturientium	7	1087, 1226, 1881, 2086, 2277, 2515, 2637.
{ puerperarum	3	403, 782, 2281.
Nephritis	13	
Neuroretinitis albuminurica	—	(Se Nephritis)
Pyelitis, pyelonephritis	38	
Cystitis	19	
Hydramnion	6	
Mola hydatidosa	3	381, 728, 2170.
Placenta prævia totalis	2	574, 2141.
” ” partialis	6	309, 319, 1097, 1318, 2316, 2633.
Ablatio placentæ præmatura	13	434, 921, 1710, 1771, 1807, 1819, 1860, 1863, 2030, 2085, 2264, 2318, 2785.
Pelvis justo minor	13	371, 478, 485, 559, 652, 714, 775, 813, 1276, 1633, 2472, 2787 + 1134 (relat. bäckenförträngning).
Myoma uteri	6	
Salp. ooph. p. p.	5	
Tumor ovarii (Cysta)	1	
Prolapsus funiculi	9	
” extremitatum	1	
Ruptura vaginæ	3	
” cervicis	1	
” perinei completa	7	
Hypotonia uteri et musc. abdom.	79	
Retentio placentæ totalis	19	
” ” partialis	18	
Retentio velamentorum tot.	11	
Hämorrhagia (gravis) sub et post partum, > 600 cm.	212	
Abortus mensium 1—3	155	
” ” 4—7	88	
Partus præmaturus	142	
Graviditas extrauterina (fullg.)	1	369.
Hæmatoma vaginæ et vulvæ	2	
Febris resorptionis in partu (abortu)	6	
Febris resorptionis in puerp.	27	
Parametritis. Pelveoperitonitis	1	
Sepsis puerperalis	3	f. 5. (se gyn.).
Trombophlebitis v. saphenæ	25	
” ” iliac. et cruralis	26	
Lymfangitis mammae	42	
Mastitis	8	
Angina tonsillaris	2	
Hæmiplegia	1	
Thrombos. cerebri	1	
Hymen biforus	1	
Lochiometra	11	
Fistula ani	1	

	Antal fall	Journalnummer
Endocardit. sept. (in gravid)	1	
Embolia pulm.	3	
Kyphoscolios. rhach.	1	
Tuberculosis pulmonum	21	
Syphilis	20	
Gonorrhœa	5	(se gyn.).
Diabetes mellit.	1	
Anæmia	3	
Epilepsia	2	
Psycosis	2	
Morbus Basedowii	1	710.
Andra nervsjukdomar	3	
Vitium organicum cordis	15	
Varices	70	
Pneumonia acuta (Influens.)	10	
Otitis media pur.	1	
Andra andningsorganens sjukd.	10	
Appendicitis	—	(se gyn.)
Cholelithiasis	2	
Andra matsmältningsorganens sjukdomar	1	
Musklernas, ledgångarnas och bensystemets sjukdomar	3	
Hudens sjukdomar (Scabies)	2	
Erysipelas	1	
Sublimatexcem	5	
Foglossning	4	608, 1090, 2048, 2587.
Polyp. urethræ	1	
Prolapsus uteri	2	
Hotande uterusruptur	3	51, 714, 1134.
Typhus abdominalis	2	
Panaritium	2	
Periostitis alveol.	2	
Dacryocystit phleg.	1	
Dermoid. sacral. inf.	1	

6. Digivning.

Antal mödrar (under året intagna), vilkas barn fått endast moderns mjölk	2469
D:o vilkas barn fått moderns mjölk + konstgjord föda	5
D:o oförmögna till digivning på grund av sjukdom	13
vårtornas beskaffenhet	3
dålig mjölkavsöndring	2
Summa mödrar	2492

7. Förlossningsoperationer.

Operation	Antal fall	Journalnummer	Anledning
Kejsarsnitt, abdominalt.....	6	{ 775. 309, 547, 2361, 2633. 1096.	Pelvis justo minor. Plac. prævia. Eclampsism + Suspicio rupt uteri in cicatr. p. Sect. Cæsar.
Kejsarsnitt, vaginalt.....	2	{ 1887. 2445.	Eclampsism. + Ablat. plac. præm. Hotande fosterasfyxi.
Operation för utomkvedshavandeskap	1	369.	Fullg. X-grav. (se i övr. gyn.).
Hysterotomia vag. (mens V).....	1	1395.	Hæmorrhagia in gravid.
Yttre vändn. på säte.....	1	1948.	Tvårläge. {Sek. värksvagheth 3.
Nedtagning av en fot.....	4		{Snedläge 1.
Nedtagning av fötter + Extract.....	4		Sek. värksvagheth.
Inre vändning på fot.....	2	319, 1097.	Placenta prævia partial.
D:o med utdragning.....	5	1905.	{Tvårläge 4. Primär värksvagheth + Hydramnion.
Utdragning på säte, manuel.....	2		{Primär värksvagheth 1.
„ „ „ instrumental.....	1		{Prolaps. funic. 1.
„ „ fot.....	3		{Värksvagheth. Fosterasfyxi 2.
			{Vitium org. cord. 1.
		{ 1 (2711).	Tbc pulm.
		1 (2491).	Eclampsism.
		2 (1163, 2496).	„ + värksvagheth
		5 (38, 1226, 1882, 2514, 2515).	Eclampsia.
Utdragning med tång.....	151	{ 63. 53.	Fosterasfyxi. Sek. värksvagheth.
		2	„ „ + Feber.
		21.	Primär „ „
		1.	„ „ + Feber.
		2 (535, 2335).	Prolapsus funiculi umbil.
		51.	Hot. Uterusrupt. (dött foster)
		714.	„ „ + Pelv. just.
			minor + Pannbj. (lev. fost.).
		1134.	Hot. Uterusrupt. + Relat.
			bäckenförtr. (lev. foster).
Borring och utdragn. med kranioklast.	9	{ 559.	Pelv. just. minor + Feber.
			(dött foster).
		1086, 1276, 1640, 1547.	Primär värksvagh. (dött fost.).
		2277.	Dött foster.
			„ „ + Eclampsi.
Huvudets avtagande och fostrets utdragning.....	2	2352, 2787.	Försummat tvårläge.
Utpressning av efterbörden ur livmoderhålan under de 3 sista hav.-mån.	7		Ret. placent. c. hæmorrh.
Inre lossande och uttagande av efterbörden.....	19		„ „ „ „
Uttagande av kvarhållen moderkaksbit	17		„ „ „ „

Operation	Antal fall	Journalnummer	Anledning
Abortoperation	181		
Skrapning för Mola hydatidosa.....	3	381, 728, 2170. (177. 38, 1882. 2514. 144, 1887. 2449.) 2682.)	Mola hydatidosa. Ablatio plac. præmat. Eclampsia gravid. Nephritis chron. Hæmorrhagia in gravid.
Framkallande av förtidig börd	16	451. 1210. 710. 2306. 208, 1224. 1585, 2618.	Tbc. pulm. Vitium org. cord. " " " + Morb. Basedowii. " " Nephropathia grav. + dött foster. Eclampsism.
Framkallande av missfall.....	20	(1683. 1733. 1835. 2231, 2460, 2559. 1395, 1950, 2363. 2524. 96, 307, 394, 568, 581, 665, 1487, 2280. 376, 1499.	Vit. org. cord. Hydramnion. Nephropathia grav. + Missed abortion. Nephritis chron. Hæmorrhagia in gravid. Tbc. pulm. " "
+ steril-op.			
Reposition av framfallen navelsträng	2		
Utvidgn. av moderhalsen med ballong	1		
Episiotomi i samband med annan oper.	59		Primär värksvagh.
" + Expressio	16		{Prolapsus funiculi 2. Sék. värksvagh. 4. Fosterasfyxi 10.
Extirpation	1		Polyp. cervic. uteri.
Suturering.....	9		{Ruptura vaginæ 2. " total. perin. 7.
Incisio	9		{Hæmatoma vaginæ 1. Mastitis phlegmonosa 8.

8. På anstalten födda barn.

<i>Summa levande födda</i>	2553	<i>Summa dödfödda</i>	64
Levande födda, fullgångna.....	2430	Dödfödda, fullgångna.....	45
Av dem mankön.....	1229	Av dem mankön.....	29
" " kvinnkön.....	1201	" " kvinnkön.....	16
Levande födda, ofullgångna.....	123	Dödfödda, ofullgångna.....	19
Av dem mankön.....	55	Av dem mankön.....	10
" " kvinnkön.....	68	" " kvinnkön.....	9

Summa enkelbörder 2557; Summa tvillingbörder 27; Summa trillingbörder 2.

9. På anstalten avlidna barn.

	Efter naturlig förlösning	Efter utdragning på säte eller fot	Efter tångförlösning	Summa	Anmärkningar
Under 1:sta levnadsdygnet	21	—	4	25	Därav 2 monstra.
" 2:dra "	7	2	3	12	" 1 Vit. org.
" 3:dje "	4	—	4	8	cor.
Övriga.....	5	—	2	7	" 1 Melaena.
Summa	37	2	13	52	

10. Dödfödda samt dödsorsaker bland på anstalten avlidna barn.

	Antal fall	Journalnummer
<i>Dödfödda.</i>		
Döda före födelsen.....	31	
" under " av kvävning.....	28	
" " " " annan orsak.....	5	
Summa dödfödda	64	
<i>Dödsorsaker bland på anstalten avlidna barn.</i>		
Missfoster och bildningsfel.....	2	1876, 2158.
Ofullgångenhet.....	30	
Melaena neonatorum.....	2	270, 1389.
Hæmorrhagia cerebri.....	11	
Medfödd syphilis.....	1	
Pneumonia.....	3	
Vitium congenitum cordis.....	2	799, 1356.
Hæmorrh. ren. bil.....	1	2533.
Summa avlidna barn	52	

11. Levande utskrivna barns sjukdomar under vistelsen på anstalten.

	Antal fall		Antal fall
Kephalhämatorna	2	Bronchitis acuta	4
Melaena neonatorum	3	Hæmorrhagia cerebri	1
Bleknorrhea gonorrhœica	2	Tumor frontis	1
„ non gonorrhœica	17	Hæmorrhagisk diates	1
Paresis nervi facialis	1	Abscessus	2
„ brachii (Erb.)	1	Dacryocystitis	1
Fractura claviculæ	1		

12. Missbildningar.

	Antal fall	Journalnummer
Monstrum	2	1876, 2158.
Acrania	1	926.
Cheilognathopalatoschisis	1	
Spina bifida	2	
Labium leporinum	2	
Pes varus, valgus	3	
Polydactylia	2	
Hypospadiæ glandis	2	
Syndactylia	1	
Amputatio dig. III man.	1	

13. Sjukdomar hos på anstalten vårdade, men där icke förlösta kvinnor.

	Antal fall
Graviditas	90
Abortus imminens	27
Albuminuria	9
Nephropathia gravidarum	9
Pyelitis	10
Gravidit. + Vit. org. cord. + Tbc. pulm.	1
Infl. epid.	3
Psychosis	1
Gravid. + Tbc. ren.	1
Polyarth. rheum. ac.	1
Ileus + Graviditas	1
Hyperemesis	3
Ca. ventric. c. metastas. periton.	1
Cholelithiasis	2

15. Sjuk- och obduktionsberättelser till dödsfallen.

I. A Förlossningsavdelningen (grupp A).

1. N:o 78. A. L. S. M. 25 år, gift II-p. Sjuknade 9/1 med upprepade konvulsionsanfall, inga värkar. Inkom samma dag, rikligt med äggvita i urinen, blodtryck 130. I. u.: Cervix utplånad, m. m. öppen för ett finger, venesection (500), hinnsprängning. Partus 5½ timmar efter inkomsten, dött foster. Pat. hade haft c:a 20 anfall före förlossningen och hade 137 efter. Mors 11/1.

Diagnos: Eclampsia gravidarum (mens VII).

P. A. D. Nephritis (sub) chronica parenchymatosa + Degeneratio lev. et haemorrhagiae minimae hepat. + Oedema cerebri + Bronchopneumonia part. et confluent. pulm. amb. (Eclampsia gravid.)

2. N:o 268 G. M. S. 24 år, gift I-p. Inkom 30/1, spontan abort (mens VII) samma afton. Mors 31/1.

Diagnos: Influenta epidemica c. bronchopneumonia bil. + Graviditas (mens VII).

3. N:o 369. H. Ch. K. 40 år, gift V-p. Inkom 8/1 med smärtor i buken. Sista regleringen 6/4. Status: Buken starkt utspänd, ymnigt barnvatten. Fosterläget obestämbar. Inre undersökning: Försök att spränga hinnorna, vilket misslyckades. Rtg. 10/2: Fullgånget foster i vänstra delen av buken, i längdriktning bjudande sätet.

Först härefter uppgav pat., som var nästan stendöv, att hon under havandeskapet haft upprepade svindelanfall och buksmärter.

Op. 11/2 (Prof. Lst) på indikation: X-graviditet. Efter öppnande av buken framträdde genast fostersäcken, som innehöll ett fullgånget dött foster + abnormt mycket fostervatten. Tarmar och oment skjutna uppåt. Fostersäcken gick lätt att lossa, men vid försök att lossa placentan uppstod en ostillbar blödning varför op. måste avslutas efter tamponad. Pat. avled efter 8 timmar under tecken på förblödning.

P. A. D. Graviditas tubar. abdominal. + Anaemia excessiva.

Fallet kommer utförligare att publiceras.

4. N:o 794. A. E. P. 45 år, gift XII-p. Inkom 2/4 med svaga värkar; under urinering hinnebristning och navelsträngs prolaps. Vid i. u. omedelbart efteråt inga pulsationer, cervix öppen för två finger, delvis bibehållen.

Spontan förlossning 4/4. Total hinnretention. Under och efter partus frossbrytningar och feber med remitterande hög feber.

10/4. Stort vänstersidigt infiltrat i bäckenet. Fortskridande försämring. Mors. d. 18/4.

Diagnos: Sepsis puerperalis.

P. A. D.: Saloingo-oophoritis purulenta exacerbata sin. + Thrombophlebitis v. ovaric, et haemorrhoid. sup. et meseraic. + Abscessus intraabdominalis.

5. N:o 942. A. O. J. 29 år, ogift I-p. Inkom 22/4 med värkar.

Status: Sned i högra höften och skuldran. Alb. 1 %. Bäckengångstäng 23/4 på indikation hotande fosterasfyxi (temp. 39.3). Omedelbart efter fostrets framskaffande en ganska kraftig ihållande blödning, trots hypophysininjektion, varför gjordes manuell placentarlösning, varefter blödningen helt upphörde. Sammanlagda blödningar 12—1500 cm.

Trots hjärtstimulans och subcutan NaCl-injektion avtynade pat. under symptom på förblödning. Mors 12 timmar efter förlossning.

Sektion vägrades.

Diagnos: Haemorrhagia p. p. + Nephropathia gravidarum.

6. N:o 935. V. E. B. 25 år, gift II-p. Inkom 22/4. Sista menses 16/8.

Spontan förlossning 5 timmar efter inkomsten. Omedelbart efter partus varit mycket orolig och stigit upp ur sängen. 25/4 frysning och temp. 40.6. Låg med upprepade frossbrytningar och remitterande feber utan andra lokala symptom än någon ömhet och utfyllnad vid högra uterusranden. Mors 29/5.

P. A. D. Endometritis (septica) fere sanata c. septicæmia sec.

7. N:o 1264. A. A. H. L. 33 år, gift II-p. Behandlats för hjärtfel sedan flera år. Sista menses 18/11. Värkarna började 4/6. Inkom hit 5/6, starkt inkompenenserad, cyanotisk, med lungödem, hade inga värkar. Sätessbjudning. Stimulerades kraftigt. Värkarna började åter. Efter hinnsprängning och ett par timmars värkar gjordes utdragning på säte, manuellt. (Bothén). Stimuleringen fortsattes ehuru utan resultat. Mors 6/6, 12 timmar efter förlossning. Barnet vägde 1990 gr., dog efter ett dygn.

Diagnos: Vitium organ. cordis incompen. c. Oedem. pulmon.

8. N:o 1547. H. V. R. 30 år, gift I-p. Inkom 11/7. Sista reglering 26/9, värkar började 11/7 kl. 3 fm.; till en början svaga, senare på dagen starkare. Stort foster, pannbjudning. Vattnet gick samma dag kl. 11 fm. Trots starka värkar fortgick förlossningsarbetet långsamt. 12/7 kl. 10 fm. gavs morfin, för att pat. skulle få vila. Efter två timmar ånyo kraftiga värkar. Kl. 5 em. blevo fosterljuden oregelbundna. På grund härav gjordes (Benckert) vid utplånad modernun och huvudet strax ovan sittbenstaggarna tångförsök, som misslyckades, och omedelbart efteråt, när fosterljuden upphörde, perforation + kranioklasi + extraktion. Manuell placentarlösning. De närmaste dagarna efter partus gott allmäntillstånd, men temp. upp till 38.3 på kvällarna. Så småningom symptom av trombos i bäckenkärlen, (ödem i benen). 27/7 frysning, temp. 38.8 och symptom av lungemboli. — Under den följande tiden upprepade anfall av lungembolier och 13/8 mors. — Ingen sektion.

Diagnos: Thromboohlebitis pelvis (septica?) + Embolia pulmonum.

9. N:o 1882. K. E. T. O. 29 år, änka, II-p. Sista menses 15/1. Inkom hit 16/8. Hade veckan förut haft eclampsism-symtom. I hemmet haft tre eclamp-tiska anfall inkomstdagen. Vid hitkomsten vid fullt medvetande, blodtryck 160. Venesectio + Stroganoff. Inget anfall efter hitkomsten. Blodtrycket steg följande dagar till 200, varför hinnstick gjordes 24/8. Forceps (utgångs) anlades 25/8 (Bothén). Normalt puerperium. Sjunkande blodtryck, efter 5/9 mellan 130—140. Kläder 17/9. Thrombus i benen 20/9. Thrombosis cerebri 3/10. Mors 7/10. P. A. D. Thrombus, sin sagittal. et ven. cerebri c. encephalomalac. et haemeohhag. minim. sec. + Bronchopneumoniae dx. + Bronchopneumoniae dx. + Tubercul. ren. dx.

10. N:o 2298. G. L. M. F. 21 år, og. III-par. Inremitterad från Sahl-grenska sjukhuset, där hon vårdats för Endocarditis septica.

Status vid inkomsten 14/10: Usel, omtöcknad. Gravid i VI månaden. Vatt-net gått för 2 timmar sedan. Låg 4 dagar med frysningar och starkt remmitte-rande feber samt svaga värkar. Förlöst spontant 18/10. Mors 19/10.

Sektion: Septicæmia.

11. *N:o 2,500. R. M.* 33 år, VI-par. Amenorrhoe i 3 mån. Aborterat i hemmet 15/11. Inremitterad hit för blödning, samma kväll

Status vid inkomsten: Afebril, blek, ringa blödning. I uterus stora placenta rester, som löstes manuellt. Härvid riklig blödning, varför skrapning med trubbig slev gjordes (Bothén). Fullständig normal temp. t. o. m. 27/11. Första 4 dagarna efter skrapningen urin-mängd 150 cm. och kräkningar. 28/11 frysning och temp. 39,8, samt smärtor och défense över nedre 1/3 av buken. 29/11 Bim: Bakåt och till höger om uterus en starkt ömmande resistens. 0 fluktuationer. Då peritonitsymptomen ökade gjordes lap. (Lindquist) 1/12 med drainage av varhåla i bäckenet. Tillståndet försämrades. Mors 4/12. P. A. D. Abscess ovarii rupta c. peritonit. ac. purulent. (Abort [provoc?]).

12. *N:o 2,521. E. V. G.* 41 år, IX-par. Sista menses slutet 14/6. Ringa blödning och värkar 11/11, fortsatte till 16/11, då ägget avgick. Blödningarna fortsatte och temp. steg till över 39, med upprepade frysningar. Vid inkomsten hit 19/11 starka frysningar, 39,3 och tämligen riklig blödning. Exaeresis man. et instr. (Bothén). Följande dagar omkring 40,5 och fortskridande försämring. Mors 23/11. Septicæmia p. abort. (mens V).

13. *N:o 2637. O. C. J.* 40 år, gift VII-p. Sista menses slutet av mars. Sista tiden av grossessen haft eclampsism-symptom. 5/12 kl. 1 fm. fått eclamp-tiskt anfall, som följts av ytterligare fyra. Förlöstes från dött foster i hemmet utan sakkunnig hjälp kl. 5.30 fm. Inkom hit 5/12 kl. 6.40 fm. Temp. 38,6. Puls 120. Medvetlös. Cor: Förstorat, starkt stoliskt blåsljud. Arythmia per-petua. Fick Mo +. Och kraftig hjärtstimulans. Inget anfall efter hitkomsten. 6/12 medvetandet klarare, puls sämre. 7/12 Mors.

Diagnos: Eclampsia parturient. + Vitium organ. cord.

P. A. D.: Nephrit-nephros (chon, et) acuta + Vitium org. cord. (mitral et aortae).

14. *N:o 2741. H. M. E.* 31 år, gift II-p. Fullgången. Svullnad i benen hela grossessen. Sista mån. flimmer för ögonen. Sjuknat 17/12 med andnöd, kräkningar och svåra smärtor i epigastriet. Inkom 18/12 kl. 12,45 fm. Temp. 36,5, blodtryck 220, alb. ++, stark oro och dyspnoe, tydlig förstoring av hjärta och lever med ömhet i epigastriet samt ödem till navelplanet. Vene-sectio (500), stimulans. Subjektivt förbättrad. Värkar började 18/12 kl. 3 fm. Fosterljud hade ej med säkerhet kunnat höras. Bäckenutgångstång på kvällen samma dag. Följande dagar blodtryck omkring 150. Alb. ++. Urin-mängd 100—300 cm. Stimulans. 23 akut hjärtsvaghet, mors.

Diagnos: Graviditetstoxikos.

P. A. D.: Nephrit. chron. parenchym. c. exacerb. acut. + Atrophia hepat. ac. + Hypertrofia et myodegeneratio cordis + Oedema et hypostasis pulm. amb. + Hyperplasia lienis ac.

II. Å Förlossningsavdelningen (grupp B:a).

15. *N:o LXII. H. J. K.* 34-årig I—p. Inkom 6/5. Död 1/6.

Cancer ventriculi c. metastas. hepatis et peritonei + Graviditas (mens VI—VII).

III. Å Gynekologiska avdelningen (grupp B:b).

16. *N:o 34. M. J.* 48 år, gift V—p. Veckan före inkomsten värk i buken och feber. Inkom 10/2.

Status: A. T. gott. Bimanuellt: portio palpabel högt upp bakom symfyssen. Bakre fornix starkt frambuktad av en halvfast tumör, som fullständigt utfyller

bäckenet, och når upp till 2 tvärfinger nedanför naveln. Tumören är föga förskjutbar och kan ej skiljas från uterus. Följande dag på em. plötsligt svårare smärtor och en känsla av svimning. Status då: Puls ej kännbar, cyanotsk, kall.

Diffus peritonitretning. Op. efter en timma (Benckert): Laparotomi; rikligt med var i buken. Trots kraftig stimulans mors på bordet.

Diagnos: Pyosalpinx c. peritonit. diffusa.

17. N:o 67. A. T. 31 år, gift IV-p. Behandlats för Tbc pulm. sedan 1913 avläkare, som konstaterat försämring under föregående grossesser, varför pat., som var gravid i andra mån., remitterats hit för abort. provoc. + steril-op. Op. 29/3 (Benckert) Abort. provoc. + Salp. ectomia bil. 3/4 frysning, temp. 40.1. Bronchopneumonia bil. 9/4 A. T. betydligt försämrat, höggradig cyanos och dyspnoe. Mors 15/4.

P. A. D. Endocarditis chron. fibr. (stenosis ost. venos. sin.) etacuta ulceroza c. dilatata, et myodegenerat. cordis + Infarct. multiplic. pulmon. + Hyperplasia lien. subacut. + Nephrit. ac. + Bronchopneumoma subacut. bil. + Hyperplasia mecanica hepatis.

18. N:o 111. A. V. G. 41 år, goft VII-p. Förlöst i hemmet utan hjälp 24. Två dagar efteråt frysning och feber (över 39). Inkom 29/5, temp. 39.7, puls 120, starkt påverkad. Buk diffust uppdriven, ömmande mest över nedre 1/2. 31/5 erysipelöst utslag å ascrum, som spred sig ned över bägge benen. I övrigt inga lokal-symptom. Försämrades efter hand.

Mors 7/6. Diagnos: Sepsis puerperalis.

P. A. D. Endometritis septica c. peritonitide fibrin. circumscrip. et septicaemia secund.

19. N:o 133. H. I. P. 35 år, gift VI-p. Förlöst utom anstalten 21/6. Normal partus. 23/6 frysning och 39.8, följande dagar hög feber. Inkom hit 27/6. Temp. 40.5. Puls 110. Inga lokal-symtom. 29/6 stinkande diarrhoer och temp. över 40. Mors 3/7.

Diagnos: Sepsis puerperalis.

P. A. D. " "

16. Intagna, döda, underhållsdagar och platsantal inom olika betalningsklasser.

	Dag-avgift		Ordinarie antal sjukplatser vid årets slut	Antal patienter under året		Antal underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal, vårdade pr dag	Högsta	Lägsta	Medeltal ang av sjukhusvistelsen, dagar
	kr.	öre		intagna	döda			antalet någon dag under året vårdade		
Enskilt rum	18	—	17	91	—	1188	80,95	103	63	9,08
" "	12	—		308	4	2815				
Allmänt rum	7	50	79	532	2	4974				
" "	2	75		1908	6	16297				
" "	Ingen			416	7	4274				
<i>Hela barnbördshuset</i>			96	3255	19	29548	80,95	103	63	9,08

Sammanställning av 8 fall av Placenta prævia.

N:o	Journal N:o	Ålder	para	Fullg. ber. efter sista. regl.	Förlossnings-arbete	Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anmärkingar
1	309	40	VI-p.	Ja	Nej	Klassiskt kejsarsnitt.	Utskr. fr. efter tre veckor, febril första veckan.	Utskr. lev. Vikt vid föd. 2800 gr., vid utskr. 2550 gr.	Upprepade blödningar under graviditeten. Häftig blödn. (500 cm ³) 6½ tim. efter ink. Os uteri öppen för ett finger, allmänna tillståndet starkt påvärvat, puls hastig. <i>Plac. prævia part.</i>
2	319	25	II-p.	Nej	Ja	Vändning på fot + spont. partus + expr. plac.	Utskr. frisk elfte dygnet. Puerp. afebrilt.	Utskr. lev. Vikt vid föd. 2900 gr., vid utskr. 2600 gr.	<i>Plac. prævia part.</i>
3	1097	25	III-p.	Ja	Ja	Vändning på fot + spont. partus + Exaeres. man. plac.	Utskr. fr. efter tre veckor, febril åtta dagar (högst 39,6).	† under förl. Vikt vid föd. 2800 gr.	Komplikation: två eklamp-tiska anfall efter vändn. Urin 0 alb. Manuell lösn. på gr av adhaerent plac. <i>Plac. prævia part.</i>
4	1318	37	III-p.	Ja	Ja	Hinnsprängning + spont. partus + Exaeres. plac.	Utskr. fr. efter två och en halv mån. Thrombo phlebit ven. femoral. + emboli. pulm.	† före förlossn. (macererat). Vikt 3250 gr.	<i>Plac. prævia part.</i>
5	2316	38	III-p.	Ja	Ja	Klassiskt kejsarsnitt. (Häftig blödn. här 1½ lit.) Os uteri fingervid.	Utskr. med lung-abscess tjugo-sjette dygnet till Sahlgr. sjukh. ¹⁾	Utskr. lev. Vikt vid föd. 3760 gr., vid utskr. ?	<i>Plac. prævia part.</i> ¹⁾ Pat. avled tre veckor efter utskr. (på Sahlgr. sjukhuset). Abscederande bronchopneumonier. Hade ätit frukost omedelbart före den häftiga blödn. som påford. op. Kräkn. under narkosen.
6	2633	26	II-p.	Ja	Nej	Klassiskt kejsarsnitt. (Häftig blödn. 1200 cm ³ efter ink.) Cervix bibehållen, fingervid.	Utskr. fr. efter 2½ mån. Thromb. phlebit. v. femor. bil. + Embolia pulmon.	Utskr. lev. Vikt vid föd. 3280 gr., vid utskr. 5500 gr.	Svimningar under slutet av graviditeten utan yttre blödn. <i>Plac. prævia part.</i>
7	574	36	VII-p.	Nej	Nej	Klassiskt kejsarsnitt (efter vändningsförsök), cervix öppen för nära två finger. Blödn. 800 cm ³ .	Utskr. fr. fjortonde dygnet. Febril fjärde dagen efter op. (högst 38,7).	Utskr. lev. Vikt vid föd. 2520 gr., vid utskr. 2700 gr.	<i>Plac. prævia totalis.</i>
8	2141	18	II-p.	Nej (7½ m.)	Ja	Hinnsprängning + nedtagning av fot.	Utskr. fr. åttonde dygnet.	† före inkomsten. Vikt 1970 gr.	<i>Plac. prævia totalis.</i> Upprepade blödn. före ink. Os uteri utplånad, fylld av den prol. plac.

Sammanställningen omfattar 6 fall av praevia partialis och 2 fall av praevia totalis.

- 3 voro II-parae resp. 18, 25 och 26 år.
- 3 voro III-parae resp. 25, 37 och 38 år.
- 1 var VI-parae 40 år.
- 1 var VII-parae 36 år.

Fem av fallen voro fullgångna och tre ofullgångna.

I ett fall (1,318) skedde partus spontant efter hinnsprängning, i två fall (319, 1,097) efter vändning på fot och i ett fall (2,141) efter nedtagning av fot; i ej mindre än fyra fall (309, 574, 2,316, 2,633) har klassiskt kejsarsnitt utförts. I alla dessa hava pat. hotats av synnerligen ymniga blödningar under det att mjukdelarna ej varit tillräckligt förberedda för utförande av vändning på fot.

I ett fall (574) hade först gjorts yttre vändning på säte, men det visade sig sedan ej möjligt att genom den för knappt två finger vida och oeftergivliga cervix nedhämta en fot och då pat. redan blött 800 cm. beslöts skrida till sectio Caesar. I tre fall har placentaroperation verkställts: en expressio och två manuella lösningar.

Alla mödrarna hava lämnat anstalten levande, — en (1,316) förlöst genom kejsarsnitt, avled 3 veckor efter utskrivningen på Sahlgrenska sjukhuset av abscederande pneumonier, med visshet uppkomna ex. inhalatione av under narokos uppräkt ventrikelinnehåll.

Av övriga tre kejsarsnitt voro två febrila under fyra resp. sju dagar utan påvisbar orsak. Ett fick bentromber + sekundär lungemboli.

I ännu två fall förlöpte puerperiet febrilt med resp. 21 dag. och 2 $\frac{1}{2}$ mån. sjukhusvistelse, i sistnämnda fall bentromb och lungemboli. 5 barn utskrevos levande. Ett (vikt 2,800 gr.) dog under förlossningen, 2 foster (därav ett macerat) döda under inkomsten.

Mortalitet: för mödrarna 16,6 %, för fostren 37,5 %.

Sammanställning av 45 fall av Placenta prævia å Göteborgs Barnbördshus under åren 1918—1922.

	Placenta prævia total	Placenta prævia partial	Resultat för mödrarna		Resultat för fostren			Anmärkningar
			Lev. utskr.	Död utskr.	Levande födda		Dödfödda	
					Lev. utskr.	Död utskr.		
Spontan partus.		1918 — 1919 3 1920 — 1921 — 1922 —	— 3 — — —	— — — — —	— 2 — — —	— 1 ¹⁾ — — —	— — — — —	1) Vit. cong. cordis. (Vikt 2000 gr.) 2) Föreliggande pulslös navelstr. 3) Ej viabelt (850 gr.) 4) Foster macererat (3250 gr.) 5) Exæresis placentæ. Thrombophlebitis + Embolia pulmon.
Spontan partus efter hinnsprängning.		1918 2 1919 1 1920 1 1921 — 1922 1 ⁵⁾	2 1 1 — 1	— — — — —	1 — 1 — —	— 1 ⁸⁾ — — —	1 ²⁾ — — — 1 ⁴⁾	6) † 4½ tim. efter partus (2120 gr.) 7) † före inkomsten (1970 gr.) 8) Exæresis placentæ + Uterustamponad. 9) Exæresis part. placentæ på 17:de dygnet. 10) Bronchit. capillar. (sektion).
Nedtagning av fot + spontan partus	1	1921 1 1922 —	1 1	— —	— —	1 ⁶⁾ —	— — ⁷⁾	11) En med komplikation av Prolapsus funiculi; 2 övriga ofullg. 12) Ett foster under 2000 gr. Vid ett annat Prolapsus funiculi. Det tredje asfyktiskt, kunde ej upplivas (2100 gr.) 13) Avled efter 5 tim. (2190 gr.) 14) Vikt 2800 gr.
Vändning på fot + spontan partus.	1 ⁸⁾ 1 ⁹⁾	1918 5 1919 1 1920 2 1921 5 1922 2 ¹⁵⁾	6 1 2 6 2	— — — — —	2 1 2 2 1	1 ¹⁰⁾ — — 1 ¹³⁾ —	3 ¹¹⁾ — — 3 ¹²⁾ 1 ¹⁴⁾	15) I ett fall med dött foster. Eclamps + Exæresis placentæ. 16) Tångindikation: värksvaghet. 17) I ett fall Exæresis placentæ + Uterustamponad. 18) Extraction på grund av temperaturstegring över ett dygn efter vändning. Cervixrupt. Thrombos + Emboli. † 19 dag. efter partus.
Hinnsprängning. Senare Forceps.		1920 1 ¹⁶⁾	1	—	1	—	—	19) Båda döda före inkomsten. 20) Vikt 2740 gr. 21) > 3980 gr. 22) > 2000 gr. † 6 t. efter partus. 23) Exæresis placentæ. 24) Vikt 1220 gr. † före partus. 25) > 1030 gr. † 6 t. efter partus. 26) Tbc. pulmon. 27) † en t. efter partus. Vikt 1300 gr. 28) Ett fall med bentromb + lungemboli. 29) Alla fall med ymnig blödnig och oförberedda mjukdelar. I ett fall av dessa lungabscess, död 3 veckor efter utskrivningen å Sahlgrenska sjukhuset, — räknas som död i mortalitetssiffran.
Vändning + Extraction.	1	1918 4 ¹⁸⁾ 1919 1 1920 — 1921 — 1922 —	3 1 1 1 —	1 ¹⁷⁾ — — — —	2 — — — —	— — — 1 ²²⁾ —	2 ¹⁹⁾ 1 ²⁰⁾ 1 ²¹⁾ — —	30) Avled med modern under narkosen (æther) före utförande av vändning (luftemboli).
Extraction på fot		1918 1 ²³⁾ 1919 — 1920 1 1921 — 1922 —	1 — 1 — —	— — — — —	— — — — —	— — 1 ²⁵⁾ — —	1 ²⁴⁾ — — — —	
Vagin. kejsarsnitt. Vändn. + Extract.		1920 1 ²⁶⁾	1	—	—	1 ²⁷⁾	—	
Abdominalt kejsarsnitt.	1 ²⁹⁾ 1	1919 — 1920 1 ²⁹⁾ 1921 — 1922 3 ²⁸⁾	1 1 — 4 ²⁹⁾	— — — —	1 1 — 4	— — — —	— — — —	
Oförlöst före ingrepp.	1	1920 —	—	1	—	—	1 ³⁰⁾ (ofullg.)	Mortalitet för Mödrarna: 6,67 % D:o d:o (reduc. se not 29): 4,4 % Mortalitet för Fostren: 53,33 % D:o d:o (reducerad): 32,25 %
Summa		7 38	43 2	21	8 16			
		45 fall	45		24			

Översikt över mortaliteten vid fall av graviditetstoxikos å Göteborgs
Barnbördshus åren 1918—1922.

E c l a m p s i s m u s						
År	1918	1919	1920	1921	1922	1918—1922
Antal fall	13	11	12	12	21	69
Mortalitet för mödrar	—	9,09 %	—	—	—	1,45 %
Mortalitet för foster resp. barn.....	38,46 %	14,28 %	25 %	22 %	19 %	23,18 %
	5 † av 13	2 † av 14	3 † av 12	2 † av 9 ¹⁾	4 † av 21	16 † av 69
1) 3 mödrar utgingo oförlösta.						
E c l a m p s i a g r a v i d a r u m						
År	1918	1919	1920	1921	1922	1918—1922
Antal fall	10	3	9	10	5	37
Mortalitet för mödrar	20 %	—	11,1 %	10 %	40 %	16,21 %
Mortalitet för foster resp. barn.....	36,3 %	66,7 %	66,7 %	60 %	60 %	57,89 %
	4 † av 11	2 † av 3	6 † av 9	6 † av 10	3 † av 5	21 † av 38
E c l a m p s i a p a r t u r i e n t						
År	1918	1919	1920	1921	1922	1918—1922
Antal fall	10	5	2	4	7	28
Mortalitet för mödrar	10 %	—	—	—	14,28 %	7,14 %
Mortalitet för foster resp. barn.....	27,2 %	40 %	—	25 %	28,57 %	27,58 %
	3 † av 11	2 † av 5	—	1 † av 4	2 † av 7	8 † av 29

Eclampsia puerperar						
År	1918	1919	1920	1921	1922	1918—1922
Antal fall	7	7	5	3	3	25
Mortalitet för mödrar	—	—	—	—	—	—
Mortalitet för foster resp. barn.....	12,5 %	—	—	—	—	3,7 %
	1 † av 8	7	5	3	3	1 † av 27

Graviditetstoxikoser						
År	1918	1919	1920	1921	1922	1918—1922
Antal fall	40	26	28	29 ¹⁾ (30)	36 ²⁾ (37)	159 (161)
Mortalitet för mödrar	7,5 %	3,8 %	3,57 %	3,4 % (6,4)	8,33 % (10,8)	6,28 % (6,82)
Mortalitet för foster resp. barn.....	30,2 %	20,7 %	31,03 %	34,6 % (37)	25 % (27)	28,22 % (29,09)

Mortalitet för mödrar döda i Eclamsi under åren 1918—1922 = 8,88 %.

» » fostren, vars mödrar dogo i Eclamsi under åren 1918—1922 = 37,97 %

¹⁾ Tillkommer ett förut i dessa tabeller ej upptaget fall av akut leveratrofi hos 21-års kvinna som i föreg. års rapport upptagits under diagnosen graviditetstoxikos. Såväl moder som barn avledo.

²⁾ Tillkommer ett fall akut leverdegeneration (2741). Moder och foster avledo.

Sammanställning av 21 fall av Eclampsismus.

Sammanställning av 21 fall av Eclampsismus.

N:o	Journ. N:o	Ålder	para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Tillstånd senare	Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anmärkn.
1	208	36	I-p.	Nej	Allm. ödem. Huvudvärk. Blodtryck 210. Alb. 1,2 %.	4 d. senare: Blodtryck 210. Alb. 2 %.	+ Mo + Venesection 2 ggr med 3 d. intervall med tillfälliga subj. förbättringar. Därpå hinnst. efter 4 dagar spont. partus.	Utskr. 11 dygn. Afebril. Alb. 0,05.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 1600 gr., vikt v. utskr. 1650 gr.	
2	397	34	V-p.	Ja	Huvudvärk. Ögonflimmer. Blodtryck 185. Alb. 0,05 %.	—	+ Mo. Venesection 500. Vid öppnade. Mjukdelar: Forceps.	Utskr. 8 dygn. Afebril. Alb. 0.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3550 gr., vikt v. utskr. 3400 gr.	
3	822	36	II-p.	Nej	Svullnad i ögonlocken. Blodtryck 220. Alb. 0,8 %.	Efter 4 d. svår huvudvärk och flimmer för ögonen. Alb. 0,4 %.	Venesection som upprepades 2 ggr. 2 veckor efter ink. Värkar och spont. partus.	Utskr. efter 7 veckor. Thrombos i benen. Alb. 0.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 2100 gr., vikt v. utskr. 3000 gr.	
4	980	26	I-p.	Ja	Svullnad i ben. Kräkningar. Blodtryck 165. Alb. sp. Värkar. Vattnet gått.	—	Spontan partus.	Utskr. 8 dygn. Afebril. Alb. 0.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 4000 gr., vikt v. utskr. 3850 gr.	
5	1096	26	II-p.	Ja	Svullnad i ben. Kräkningar. Alb. 0,3 %.	Alb. 0,6. Blodtr. 155. Värkar efter 10 d. Symtom på hotande uter. rupt.	Abdominalt kejsarsnitt.	Utskr. efter 5 veckor. Puerp. komlic. av Pyelit + hjärtsvaghet Blodtryck 125 Alb. 0.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 4290 gr., vikt v. utskr. 3670 gr. (efter 3 veckor).	Förlöst med abdominalt kejsarsnitt 15 mån. förut för Ecl. + Bäckenträngning. Albuminuri under hela sista graviditeten.

6	1163	26	I-p.	Ja	Ringa svullnad i ben. Huvudvärk. Kräkn. Smärta i epig. Blodtr. 175. Alb. 0,1 %.	—	+ Mo. Forceps för. sek värksvaghet + temp. stegring.	Utskr. efter 27 dag. Puerper. febrilt 11 dag. Ulcus puerper. Alb. 0.	† under förlösningen. Vikt v. fød. 3100 gr.	
7	1224	40	II-p.	Nej	Svullnad i benen. Huvudvärk. Diarrhoe. Blodtr. 160. Alb. 0,2 %.	Efter 6 dag: Blodtr. 165. Alb. 1,2 %.	Hinnstick. Värkar ett dygn senare. Spont. partus.	Utskr. 18 dygn. Afebr. puerp. Alb. 0. Blodtr. 135 - 140.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 1900 gr., vikt v. utskr. 1960 gr.	
8	1384	33	I-p.	Nej	Svullnad i ben. o. ögonlock. Ögonflimmer. Blodtr. 180 - 185. Alb. 1 %.	8 d. senare: Blodtr 190. Alb. 0,5 %.	Venesection 2 ggr. Spont. partus.	Utskr. 14 dygn. Afebr. puerp. Blodtr. 110. Alb. 0.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 2200 gr., vikt v. utskr. 2200 gr.	1) Sista venesection dagen eft. partus, då blodtrycket steg till 205 samtidigt som hon fick huvudvärk, smärtor i epig. o. kväljningar.
9	1508	25	I-p.	Ja	Svullnad i ben. Huvudvärk. Kräkn. Ögonflimmer. Urin: porterrfärg. Blodtryck 160 Alb. 1,5 %.	—	+ Mo + Venesection. Forceps, vid utplånad m. m. o. djupt stående huvud.	Utskr. 24 dygn. Puerp febrilt. Ulcus puerp. Blodtr. 135. Alb. 0.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3850 gr., vikt v. utskr. 3750 gr.	
10	1585	32	I-p.	Ja	Svullnad i ben. Ögonflimmer. Blodtryck 160. Alb. 0,3 %.	3 d. eft. ink.: Alb. 0,5 % 10 d. eft. ink.: Alb. 0,4 %.	Venesection efter 3 d. Hinnstick (12 d) Forceps vid utplånad m. m.	Utskr. 10 dygn. Puerp afebr. Blodtr. 130. Alb. 0,05.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3300 gr., vikt v. utskr. 3460 gr.	Forceps för värksvaghet. Exares. placent. för Retentio placent.
11	1805	20	I-p.	Ja	Svullnad i ben, ansikte och händer. Huvudvärk. Blodtr. 135. Alb. 0,25 %.	3 d senare: Blodtr. 170. Alb. 0,3.	Venesection. Forceps vid dricksglasvid m. m för hot. fosterasfyxi.	Utskr. 9 dygn. Puerp. afebr. Blodtr. 105. Alb. sp.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3100 gr., vikt v. utskr. 2890 gr.	

N:o	Journ. N:o	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Tillstånd senare	Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anmärkn.
12	1807	43	VI-p.	Ja	Svullnad i benen. Blodtryck 185. Alb. 0,15 % Liv-modern spänd. Fosterläge svårt att bestämma. Värkar.	Tydl. symtom på ablatio placent. Fosterljud ej hörbara.	Venesect. Vag. kejsarsnitt + (Perforation o. Kranioklasi).	Utskr. 18 dygn. Puerperiet lindrigt febrilt. Blodtr. 120. Alb. 0.	† under förlösningen.	Exaeresis av delvis adherent placenta.
13	2139	31	II-p.	Nej	Allm. ödem. Tryck i maggropen. Blodtr. 160. 0,9 alb.	Urinmängd. ökade, alb halt sjönk. Blodtryck varierade 115—180.	Venosectio. 1 mån. efter ink. spontan partus.	Utskr. 24 dygn. Puerp. febrilt. Mastit. supp. Blodtr. 115. Alb. 0,02 %.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3200 gr., vikt v. utskr. 3300 gr.	
14	2222	42	III-p.	Ja	Svullnad i ben. Huvudvärk. Kräkning. Blodtr. 175. Alb. 0,1 %.	Förbättrades närmaste 14 dagarne sedan stig. Blodtryck (195). 0 alb.	Venesectio. Dagen efter hinnstick spont partus.	Utskr. 10 dygn. Puerp. afebr. Blodtr. 125. Alb. 0.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 2380 gr., vikt v. utskr. 2120 gr.	1920 part arte præmför Eclampsism.
15	2225	39	I-p.	Ja	Allm. svullnad. Huvudvärk. Kräkning. Blodtr. 185. Alb. Neurit. optic. Värkar.	—	Venesectio. Spont. partus.	Utskr. 8 dygn. Puerp. afebr. Alb. 0. Blodtr. 130	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3620 gr., vikt v. utskr. 3350 gr.	
16	2278	35	I-p.	Ja	Svullnad i ben. och ansikte. Blodtr. 160. Alb. 0,8 %.	Efter 4 dag. Blodtr. 165. Alb. 0,5.	Forceps vid utplånad modermun o. djupst. fosterhuvud på grund av hot. fosterasfyxi.	Utskr. 12 dygn. Puerp. lindr. febrilt 3 dag. Blodtr. 115. Alb. 0.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3240 gr., vikt v. utskr. 3400 gr.	

17	2484	42	XII-p.	Nej	Allm. svullnad. ascites. Hydrotorax. Blodtr. 160. Alb. 1,2 %.	Efter 4 dag. Blodtr. 180. Alb. 0,6. Huvudvärk. Restkväve 22,4 mgm.	Spont. partus.	Utskr. 16 dygn. Puerp. afebr. Blodtr. 150. Alb. 0,1.	Utskr. dött. Vikt v. fød. 1170 gr. Debilitas congenit.	
18	2491	32	I-p.	Ja	Huvudvärk. Ögonflimmer. Blodtr. 245. Alb. sp. korn. och hyalina cylindrar. Värkar.	—	Venesectio. Forceps vid utpl. modermun och djupställt huvud.	Utskr. 16 dygn. Puerp. febrilt 12 dagar. Blodtr. 120. Alb. spår.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3380 gr., vikt v. utskr. 3060 gr.	
19	2496	28	I-p.	Ja	Allm. Svullnad Huvudvärk. Blodtr. 170. Alb. 0,2 %.	Efter 3 dagar Blodtr. 135. Alb. 1 %.	+ Mo. Forceps efter främre och bakre cervixklipp. ¹⁾ (värksvaghet).	Utskr. 19 dygn. Puerp. febrilt första veckan Cystitis. Blodtr. 110. Alb. 0.	Utskr. dött (levde knappt en timma). Section: Hæmorrhagia. Cerebri.	¹⁾ Fostervatten stinkande, missfärgat.
20	2587	41	III-p.	Ja	Svullnad i ben. Huvudvärk. Kräkningar. Blodtr. 140. Alb. 0,05. Värkar.	Blodtr. 170.	Venesectio. Spont. partus.	Utskr. levande. Puerp febrilt 6 dagar. Blodtr. 120. Alb. 0.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3820 gr., vikt v. utskr. 3830 gr.	Foglossning
21	2618	34	I-p.	Nej	Allm. svullnad. Blodtr. 170. Alb. 0,1 %.	Blodtryck 185—190. Alb. 0,5. Restkväve 19,6 mgm.	Venesectio. Senare hinnstick och spont. partus.	Utskr. levande. Puerp. afebr. Blodtr. 135. Alb. 0,3 %.	Utskr. lev. Vikt v fød 2750 gr, vikt v. utskr. 3121 gr.	

Sammanställning av 5 fall av Eclampsia gravidarum.

N:o	Journ N:o	Ålder	para	Fullg.	Urinens beskaffenhet Blodtr. m m.	Anfall före förlossn.	Behandling	Anfall efter förlossn.	Utgång för modern	Utgång för fostret
1	38	30	II-p.	Nej	Urin 1 % alb. Allm. ödem. Huvudvärk. Kräkningar.	4	Venesectio + Stroganoff + Hinnstick., sedan värkar efter 1 ¹ / ₄ timma. Efter 4 anf. och utplån. modern. Forceps.	0	Utskr. 10 dygn. Puerp. afebr. Spår av alb.	Utskr. lev. Vikt vid fød. 2750 gr. Vikt vid utskr. 2740 gr.
2	78	25	II-p.	Nej	Urin U % alb. Blodtr. 130	18	Venesectio + Stroganoff + Hinnstick. Spont. Partus.	137	† två dagar efter partus. ¹⁾	† under förl. Vikt vid fød. 1150 gr.
3	1502	31	I-p.	Nej	Urin 1,2 % alb. Porterbrun. Korn. cylindr. Blodtr. 170. Allm. ödem. Huvudvärk. Smärt. i maggr.	7	Venesectio + Stroganoff. Värkar 15 t. efter ink. intet anfall efter inledd beh. Spont. partus.	0	Utskr 11 dygn. Puerp. afebrilt Blodtr. 145. Alb. 0,05 %.	† under förl. Vikt vid fød. 1620 gr.
4	1882	29	II-p. (1 Ab.)	Nej	Urin 1,2 % alb Blodtr. 180. Svulln. i benen. Huvudvärk. Kräkningar.	3	Venesectio + Stroganoff + Hinnstick. Värkar 4 t. senare + Forceps vid utplånad modern.	0	²⁾ Utskr. † 6 v. efter part. Blodtr. 3 ¹ / ₂ v. eft. part. sjunkit till 130. Alb. 0,06 %. Fått kläder. Sjukn. i bentr + hjärntromb.	Utskr. lev. Vikt vid fød. 1900 gr. Vikt vid utskr. 1980 gr.
5	2514	44	I-p.	Nej	Urin 0,8 % alb. Blodtr. 185. Allm. ödem. Huvudvärk. Restkv. 36,4 mgm.	3	Venesectio + Stroganoff. 2 d. efter ink. vid stigande blodtr. (210), urinmängd 500 cm, alb. 0,5 %, hinnstick. Sedan åter venesect. Värkar. Forceps vid utpl. modern.	0	Utskr. 13 dygn. Blodtr 140. Alb. 0,05 %. Puerp. afebr.	Utskr. † 2 dag. efter partus. Vikt vid fød. 1350 gr.

¹⁾ Section: P. A. D. Neph. (sub.) Chron. Parenkymat. + Degeneratio et Hæmorrhagia hepatis + Oedema cerebr. (Eclampsia).

²⁾ Efter inledandet av Stroganoff intet anfall. En v. senare vid stig. blodtr. (200) och alb. 1,4 %, Hinnstick. Section: P. A. D. Thromb. sin. sagitt. et ven. Cerebri c. encephalomalacia + bronchopneumon. + tuberculos rese. dx.

Sammanställning av 7 fall av Eclampsia parturient.

N:o	Journ. N:o	Ålder	para	Fullg.	Tillstånd före förlossningen	Anfall före förlossn.	Behandling	Anfall efter förlossn.	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
1	1087	39	I-p.	Nej	Allm. vattensv. Huvudvärk. Kräkning. och smärtor i maggropen. Alb. 1,2 %/o. Blodtr. 220 + Retinit-albumin.	1	Venesectio + + mo. Spont. partus.	0	Utskr. 11 dygn. Blodtr. 170. Alb. 0,08 %/o. Puerp. afebr.	Utskr. levande. Vikt vid fød. 1500 gr. Vikt vid utskr. 1460 gr.	Ablatio placentaë (1/2 flat-hand).
2	1226	28	I-p.	Ja	Svullnad i ben. Kräkningar. Alb. 0,6 %/o. Blodtr. 160.	1	Venesectio + + mo + Forceps v. utpl. m. m.	0	Utskr. 18 dygn. Febrilt 3 d. Alb. 0. Blodtr. 90-100.	Utskr. levande. Vikt vid fød. 2550 gr. Vikt vid utskr. 3025 gr.	
3	1881	17	I-p.	Ja	Allm. Vatten-svullnad. Huvudvärk. Blodtr. 140. Alb. 1 %/o.	4	Venesectio + Stroganoff + Spont partus.	0	Utskr. 11 dygn. Puerp. afebr. Alb 0. Blodtr. 120.	Utskr. levande. Vikt vid fød. 2630 gr. Vikt vid utskr. 2600 gr.	

Sammansällning av 5 fall av Eclampsia gravidarum.

N:o	Journ. N:o	Ålder	para	Fullg.	Tillstånd före förlossningen	Anfall före förlossn.	Behandling	Anfall efter förlossn.	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
4	2086	26	III-p	Ja	Huvudvärk. Kräkning. Mörkbrun urin. Alb. 0,2 %. Blodtr. 130.	3	Stroganoff. Hinnsprängn. Spont. partus.	0	Utskr. 9 dygn. Puerp. afebr. Alb. 0. Blodtr. 120.	Utskr. levande. Vikt vid fød. 4060 gr. Vikt vid utskr. 4000 gr.	
5	2277	22	I-p.	Ja	Allm vatten- svullnad. Huvudvärk. Vit cordis. Blodtr. 125 Alb. 0,1 %.	1	Digitalis + Perforat. + Kranioklasi v. utpl. m. m.	0	Utskr. 16 dygn. till Sahlgr. sjukhuset för sitt hjärtfel. Puerp subfebr. Alb. 0.	† före förlossn.	
6	2515	21	I-p.	Ja	Svulln. i fötter- na, flimmar för ögonen. Huvudvärk. Kräkning. Blodtr. 155. Alb. 0,06.	1	+ Mo. Forceps v. nära utpl. modernun.	0	Utskr. 11 dygn. Puerp. nästan afebrilt Blodtr. 100. Alb. 0.	Utskr levande. Vikt vid fød. 2490 gr. Vikt vid utskr. 2150 gr.	
7	2637	40	VII-p	Ja	Allm. ödem. Huvudvärk Blodtr. 140. Alb. 0,9.	5?	Förlöst före hitkomsten. + Mo.	0	Utskr. † 3 da- gen.')	† under för- lossningen. Vikt 3065 gr.	1) Section: (P. A. D.) Nephrit- nephros (chron. et acut) + Vit org. cordis.

Sammanställning av 3 fall av Eclampsia post partum.

N:o	Journ. N:o	Ålder	para	Fullg	Tillstånd före förlossningen.	Förlossning	Anfall	Utgång för modern	Utgång för fostret
1	403	26	I-p.	Nej	Blodtryck 155. alb. 0,8 %.	Spontan partus	1	Utskr. 10 dygn. Puerp. afebr. Alb. 0 %.	Utskr. levande. Vikt vid fød. 1720 gr. Vikt vid utskr. 1650 gr.
2	782	38	VII-p.	Ja	Svullnad i benen Huvudvärk. (För- löst i hemmet).	Spontan partus	1 före in- komsten. Blodtr. 145. Alb. 0,8 %.	Utskr. 12 dygn. Puerp. afebr. Alb. 0,1 %.	Utskr. levande. Vikt vid fød. 2610 gr. Vikt. vid utskr. 2500 gr.
3	2281	22	I-p.	Ja	Blodtryck 155. Alb. spår.	Spontan partus	1	Utskr. 9 dygn. Puerp. afebr. Blodtryck 130. Alb. spår.	Utskr. levande. Vikt. vid fød 3640 gr. Vikt vid utskr. 3600 gr.

Enligt bifogade sammanställningar hava under året vårdats å Göteborgs barnbördshus 36 fall av Graviditetstoxikos (Nephropatier ej inberäknade).

- 1) 21 fall av Eclampsismus.
- 2) 5 » » Eclampsia gravid.
- 3) 7 » » » parturient.
- 4) 3 » » » puerp.

Eclampsismus.

Inom grupp I, där åldern varierar mellan 20—43 år voro: 12 I-p., 4 II-p., 5 plurip. (därav 1 XII-p.).

Av I-p. voro 9 fullgångna, 3 ofullgångna.

» II-p.	» 1	» 3	»
» plurip.	» 4	» 1	»

11 av fallen inkommo med värkar. 2 av dessa fall förlöstes spontant utan ingrepp, 3 spontant efter endast vensection.

3 förlöstes efter vensection och spontant öppnade mjukdelar med forceps (N:o 397, 1508, 2491).

1 förlöstes efter vensection med vaginalt kejsarsnitt (1807) på ind. ablat. placent.

2 » utan » med forceps (i ett fall värksvaghhet, i ett hotande fosterasfyxi) (2496, 2278).

I fallen utan börjat förlossningsarbete vid inkomsten förlöpte N:o 822, 1,384 och 2,139 spontant efter vensection: i det första påkom förlossning 2 veck. efter inkomsten, i det andra 1 vecka efter ink. och i det tredje en mån. efter.

I fall 208, 1,224, 2,618, 2,222 spontan förlossning efter hinnstick (i 3 av fallen vensection).

I fall 1,096 gjordes abdominalt kejsarsnitt vid misstanke på hotande uterusruptur. I fall 1,585 vensection, hinnstick och forceps (värksvaghhet), i fall 1,805 vensection och forceps (hotande fosterasfyxi). Alla mödrar utskrevos levande, 7 med kvarstående albumin (spår till 0,1) i urinen. I 11 fall puerperiet afebrilt, i 5 fall lindrigt febrilt, i 2 fall ulcus puerperales, i 2 fall urinvägsinfektion, i ett suppurerande mastit.

Av fostren (21 till antalet) voro 19 levande vid födelsen (2 dogo under förlossningen), 17 utskrevos levande. Av de 2 efter födelsen döda barnen var det ena ej viabelt, det andra avled av Haemorrhagia cerebri (2496) efter forceps.

Mortaliet: för mödrarna: 0, för fostren 19 %.

Eclampsia gravidarum.

I grupp 2) varierar åldern mellan 25—44 år.

2 I-para.	ofullgångna,
3 II-para	»

Alla behandlades med vensection och Stroganoff, i 4 fall sprängdes hinnorna, varpå värkar inställde sig och förlossningen avslutades spontant i fall 78 och i 3 fall (38, 1882, 2514) vid utplånad modermun med forceps. I ett fall (1502) slutade anfällen efter inledd behandling. Värkar inställde sig spontant och

förlossningen avslutades av naturen. Utom i fall 78, som utmärkte sig genom ett ovanligt stort antal anfall: särskilt efter förlossningens slut, upphörde anfällen med partus.

2 mödrar avledo, den ena två dagar efter partus, den andra 6 veckor efteråt. Dödsfallet torde dock stå i samband med hennes eclampsi. Av fostren dogo 2, (vikt resp. 1150 och 1620 gr.) under förlossningen, ett tredje (vikt 1350 gr.) 2 dagar efter partus.

Mortalitet: för mödrarna 40 %, för fostren 60 %.

Eclampsia parturientium.

Grupp omfattar 7 fall med åldern varierande mellan 17—39 år.

5 voro I-para (därav 4 fullgångna).

2 fullgångna pluriparae (därav en VII-parae, förlöst före ink.)

Efter vensection + Stroganoff spontan förlossning i fallen 1087, 1881, efter endast vensection och hinnsprängning förlossning i fall 2086.

I fallen 2515 och 1226 förlöstes vid utplånad m. m. med forcps, och i fall 2277 (dött foster) med perforation och kranioklasi.

Ett fall 2637, som ej undergått någon behandling, inkom, efter en del anfall i hemmet, förlöst.

I alla fallen upphörde anfällen med partus.

Alla å anstalten före förlossningen vårdade mödrar utskrevos levande, endast den i hemmet förlösta avled — 3 dagar efter partus.

5 av fostren utskrevos levande, 2 döda resp. före och efter förlossningen.

Mortalitet: för mödrarna 14.28 %, för fostren 28.57 %.

Eclampsia puerperarum.

I grupp 44 hava förekommit 3 fall från 22—38 år.

2 I-para, den ena fullgången, den andra ofullgången.

1 VII-parae fullgången.

Alla förlöstes spontant, hade vardera endast ett anfall, utskrevos levande liksom fostren.

Mortalitet: för mödrarna 0, för fostren 0.

För samtliga 36 fall av graviditets-toxikos blir mortalitets-% för mödrarna 8.33 %, för fostren 25 %.

Till graviditets-toxikoserna bör även inräknas ett i tabellen ej inrubricerat fall av Akut leverdegeneration vadan mortalitets-% för samtliga mödrar och foster höjes till 10.8 % resp. 27 %.

För samtliga Eklampsifall (90) under åren 1918—1922 är mortalitets% för mödrarna 8.88, för fostren (antal 94) 32.97 %.

För Eklampsifallen under 1922 blir mortalitets-% för mödrarna 20 %, för fostren 53 %.

Under det behandlingen av särskilt Eclampsia gravid. under 1918 och 1919 var uteslutande aktiv, inleddes under 1920 och 1921 en än aktiv än expekt. behandling, och under 1922 har i de få fall, som förekommit, behandlingen varit uteslutande expektativ. (Venesection + Stroganoff + event. ingrepp vid öppnade mjukdelar.)

Av *Eclampsia gravid.* hava under åren 1918—1922 förekommit 37 fall, därav kirurg. behandlade 22; mortalitet för mödrar 13,6 %,
» fostren 47,8 % (reduc. 25 %),
expekt. » 15; » » » mödrar 20 %,
» fostren 66,7 % (reduc. 33,3 %).

Av *Eclampsia parturient.* hava under samma år förekommit 28 fall, därav kirurg behandl. 1 mortalitet för mödrar 0 %, för fostr. 1,00 %,
expekt. » 27 » » » 7,4 %, för fostren 28,57 % (reduc. mortalit. 25,9 %).

Av *Eclampsia puerperar.* representerat med 25 fall, hava alla mödrar utskr. levande, mortalitet 0 %.

Av 27 foster, ett (ofullg. gemellus vikt 1860 gr.) dött, mortalitet 3.7 %, reduc. 0 %.

Av *Eclampsism.* under samma tidrymd 69 fall, 1 moder (n:o 842/1919) med gemelli död i Nephrit. subacut. Hämorrhagiæ subseros. et interparenchymat. hepat. etc. Mortalitet 1.45 %.

Av 69 foster 16 döda, mortalitet 23.18 %.

Sammanställning av 13 fall av bäckenförträngning.

Fall	Journ. N:o	Ålder	Fullg. ber. efter sista regl.	para	Föregående förlossningar	Bäckenförträngningens art och grad	Förlossn. duration	Förlossningens förlopp	Utgång för modern	Utgång för barnet. Dess vikt och huvudets storlek	Anm.
1	371	23	Ja	I-p.	—	Allm. förträngt bäcken. Sp. il. 22,5 cm Cr. il. 26,5 » C. B. 17 »	36 t.	Forceps. (hotande fosterasfyxi).	Utskr. 8 dygn. Puerperiet afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3600 gr. Vikt v. utskr. 3300 gr. Huvudomk. 36,5 cm. D. B. 9,5 cm.	
2	478	22	Nej	II-p.	I spont part. Lev. barn.	Allm. förträngt bäcken. Sp. il. 21,75 cm. Cr. il. 23,75 » C. B. 17,5 » C-d 10 »	4 d.	Spontant.	Utskr. 8 dygn. Puerperiet afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 2750 gr. Vikt v. utskr. 2700 gr. Huvudomk. 32 cm. D. B. 9,5 cm.	Primär värksvagh.
3	485	30	Nej	II-p.	I Forceps. Lev. barn.	Platt förträngt bäcken. Sp. il. 26,5 cm. Cr. il. 30 » C. B. 19 » C-d 10 »	11 t.	Hög tång sedan eft 5 t kraft. krystv. och stigande kontr. ring huv. upphörde att skridda.	Utskr. 10 dygn. Puerp. afebr. utom en dag (Lymfangit nammæ).	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3680 gr. Vikt. v. utskr. 3650 gr. Huvudomk. 35 cm. D. B. 8,5 cm.	
4	559	26	Ja	I-p.	—	Allm. förträngt bäcken. Sp. il. 25 cm. Cr. il. 27 » C. B. 17,5 » C-d 11 »	3½ dag	Efter tångf. och sedan fostret dött perforat. + Kranioklasi.	Utskr. 23 dygn. Puerp. febrilt 9 första dag. (Pyelit).	† under förlossningen.	Långvarigt förl-arbete, temp. stegr. (39,3) Hög tång.

Fall	Journ. N:o	Ålder	Fullb. ber. efter sista regl.	para	Föregående förlossningar	Bäckenförträngningens art och grad	Förlossn. duration	Förlossningens förlopp	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
5	652	23	Ja	I-p.	—	Allm. förträngt bäcken. Sp. il. 23,5 cm. Cr. il. 25 » C. B. 17,5 »	11 t.	Spontant.	Utskr. 8 dygn. Puerperiet afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2670 gr. Vikt v. utskr. 2410 gr. Huvudomk. 32,5 cm. D. B. 8,5 cm.	
6	714	41	Ja	VIII-p.	7 föreg. spont. förlossningar med levande barn.	Platt förträngt bäcken. Sp. il. 28 cm. Cr. il. 29 » C. B. 18,5 » C-d 9,5 »	33 t.	Pannbjudn. Hotande uter. rupt. Tångf. Perf. av lev. fost. + Kranioklasi.	Utskr. 10 dygn Puerperiet afebrilt.	† under förlossningen.	Pat. som förut hade 7 lev. barn vägrade att underkasta sig kejsarsnitt och då hennes tillst. indicier. förl. avslutn. skreds, efter tångf. till perf. av det lev. fostret.
7	775	29	Ja	IV-p.	I p. abort. II p. besvärlig tångförlossn. Lev. barn. III p. abort.	Allm. förträngt bäcken. Sp. il. 27 cm. Cr. il. 29 » C. B. 18 » C-d 11 »	20 t.	Kejsarsnitt (Lågt snitt)	Utskr. 16 dygn. Lindrigt febril (Högst 38,3) 10 dagar.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3700 gr. Vikt v. utskr. 3710 gr. Huvudomk. 38 cm. D. B. 10 cm.	Huvudets ben mycket hårda. Op. före vattnets avgång.
8	813	36	Ja	IV-p.	I p. Eclampsi Lev. barn. II p. dödfött foster. III p. Hæmorrhagia p. p.	Förtr. bäcken C-d 11 cm.	20 t.	Fotbjudn. + Prolaps funic. Extraktion.	Utskr. 11 dygn. Puerperiet afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3800 gr. Vikt v. utskr. 3500 gr. Huvudomk. 37 cm. D. B. 11 cm.	Större inpression å ena hjässbenet.

9	1134	45	Ja	V-p.	4 spontana förl. med lev. barn.	Relativ bäckenförträngning. Sp. il. 24,5 cm. Cr. il. 26,25 » C. B. 21 » C-d 12 »	3 t.	Långv. förl.-arb. Hot uterus-rupt. Efter förs. med h. tång perf. av asf. fost. + Kranioklasi.	Utskr. 7 dygn. Puerperiet afebrilt.	† under förlossn. Vikt sine cerebro 4100 gr.	
10	1276	40	Ja	I-p.	—	Relativ bäckenförtr. Bäckenmått ej antecknade.	3 d.	Cervixklipp + Perforat. (dött fost) + Kranioklasi. Hot. uter. ruptur.	Utskr. 12 dygn Puerp. lindrig feber (38,2) 2 dagar.	† under förlossn. Vikt sine cerebro 3640 gr.	Rachitis som barn. Myoma uteri.
11	1633	32	Ja	VI-p.	I p. tång, lev. barn. II p. abort. III p. » IV p. tång, dött foster. V part. präm. (dött foster).	Platt förträngt bäcken. Sp. il. 28 cm. Cr. il. 29 » C. B. 19 » C-d. 10 » Symfys inbuktande.	29 t.	Spontant.	Utskr. 8 dygn. Puerperiet afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3600 gr. Vikt v. utskr. 3400 gr. Huvudomk. 36 cm. D. B. 9,2 cm.	
12	2472	30	Ja	II-p.	I-p. abort.	Allm. förträngt bäcken. Sp. il. 23,5 cm. Cr. il. 27,5 » C. B. 19 »	68 t.	Forceps Exares. Placent.	Utskr. 11 dygn. Febril 3 dag. (högst 38,8).	† under förlossningen. Vikt 3350.	Hæmorrhagia p. p.
13	2787	34	Ja	VIII-p.	5 lev. barn. spont. part 2 instr. förl. (döda foster)	Platt förträngt bäcken. Sp. il. 25 cm. Cr. il. 27 » C. B. 18 » C-d 10 »	Över 4 d.	Försumm. tvärläge (dött fost.) Decapitatio.	Utskr. 7 dygn. Puerperiet afebrilt.	† under förlossningen.	Inkom från landet med försummat tvärläge.

Sammanställningen omfattar 13 fall av missförhållande mellan fosterhuvudet och bäckenet.

- 1) 6 fall av allmänt förträngt bäcken.
- 2) 4 » » platt » »
- 3) 2 » » relativ bäckenförträngning.
- 4) 1 » där av brist på uppgift i journalen bäckenets art ej kunnat bedömas men där det sannolikt är fråga om ett lindrigt plattförträngt bäcken.

Inom grupp I voro 3 I-p. och 2 II-p. samt I IV-p.

Av I-p. voro alla fullgångna, en (652) förlöstes efter 11 timmars förlossningsarbete spontant från levande litet foster; i ett fall (371) anlades, på indikationen hotande fosterasfyxi, tång med lyckligt resultat, i det tredje fallet (559) gjordes efter $3\frac{1}{2}$ dygns förlossningsarbete sedan tång misslyckats och fostret dött perforation + extrakt. med kranioklast.

I ett av dessa fall var puerperiet stort av lymfangit mammae, i ett annat av pyelit.

Av II-p. inom grupp I var den ena (478) ofullgången och fick efter 4 dygns svagt förlossningsarbete spontant ett litet, levande barn, den andra (2472) som förut endast aborterat och således var jämnställd med en I-p. hade en 68 timmars långvarig förlossning, varunder fostret dog, och förlöstes med forceps. I sistnämnda fall var puerperiet febrilt 3 dagar.

På IV-p. som aborterat 2 gånger och 1 gång genomgått en mycket besvärlig förlossning som dock lyckligt avslutades med forceps, gjordes efter 20 timmar från värkarnes insättande och innan hinnorna brustit, kejsarsnitt (lågt corpus-snitt) med gott resultat för såväl moder som barn.

Inom grupp II voro: 1 II-p. ofullgången,
1 VI-p. fullgången,
2 VIII-p. fullgångna.

Den förstnämnda (485) förlöstes, då efter 5 timmars kraftiga krystvärkar nedre uterinsegmentet hotade att övertänjas, med hög tång från levande kraftigt barn.

VI-p. (1633) förlöstes efter 29 timmar spontant.

Av de två VIII-p. hade den ena (714) förut genomgått alla sina partus spontant och fött levande barn. Denna gång bjöd sig fostret med pannan.

Efter 33 timmars förlossningsarbete uppstod en hotande uterusruptur.

Kejsarsnitt vägrade patienten att underkasta sig. Efter misslyckat tångförsök måste det ännu levande fostret offras. Puerperiet normalt.

Den andra (2787) kom in efter fyra dygns förlossningsarbete från landet med försummat tvärläge och förlöstes genom dekapitation.

Puerperiet även här afebrilt.

Inom grupp III var 1 I-p. den andra V-p.

Båda utmärkte sig genom långvarigt (3 d.) förlossningsarbete och genom hotande uterusruptur. I ena fallet (1276) dog fostret före perforationen, i det

andra (1134) försöktes, då fostret ännu levde, att förlösa med hög forceps, och då detta misslyckades perforerades det asfyktiska fostret. Puerperiet i båda fallen utan nämnvärd anmärkning.

I *grupp IV* med bäckenförträngning av obestämd art bjöd sig fostret med en fot. Efter 15 timmar gjordes extraktion, varvid det uppstod rätt stora svårigheter att få huvudet genom övre bäckenöppningen.

Levande foster. Alla mödrar utskrevos friska. Puerperierna (det längsta 23 dagar) relativt ostörda. Medeltalet vård dagar 10.

Av fostren utskrevos 7 levande och 6 döda (4 under förlösningsen spontant döda) 2 efter perforation (det ena asfyktiskt).

Mortalitet: för mödrarne 0, för fostren 46 %.

8	Abortus	8
10	Graviditas extrauterina	10
13	Placentalis	13
14	Solamplacenta uteri	14
16	Kruppa puerperii	16
19	Septicæmia et pyæmiæ puerperæ	19
20	Graviditas i utero dextra	20
102	Mala partus	102
	VI. Infektions sjukdomar och andra sjukdomar	
	Scarlatina	
	Typhus abdominalis	
32	Erysipel	32
39	Infuenza epidemica	39
33	Typhus abdominalis	33
42	Tuberculæ	42
	Polmonum Tuberculæ puerperæ	
	Utericæ	
44	Syphilis secunda	44
46	Gonorrhæ	46
	Structura uterina gonorrhæa	
	Endometritis puerperæ	
	VII. Nervösa sjukdomar	
	Epilepsia	98
	Hysteria	99
	X. Cerebrala sjukdomar	
	Endocæphala chronicæ Vitium organicum cordis	112
	Phlebitis	116
	Thrombosis Embolia	119
	XI. Andliga sjukdomar	
	Tachicæ acuta Brachicæ acuta	129
	Pneumonia cruposa acuta	134
	Brachipneumonia acuta	134
	XII. Muskel- och nervösa sjukdomar	
	Tetanicæ acuta Angina tonsillaræ Pharyngitis acuta	144
	Appendicitis	159
	Hæmorrhæ	161
	Osteitis	165
	Petechiæ chronica	171
	XIII. Njuror och urinösa sjukdomar	
	Pyelitis Cystopyelonephritis	175
	Nephritis	177

Uppgift från B. B:s Gynekologiska avdelning för år 1922 angående
intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	S j u k d o m	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>III. Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>					
8	Abortus	—	10	—	—
10	Graviditas extrauterina	—	12	—	—
13	Placentarpolyp	—	5	—	—
14	Subinvolutio uteri	—	1	—	—
16	Ruptura perinei	—	2	—	—
19	Septichæmia et pyoseptichæmia puerperalis	—	4	—	2
	Graviditet i uterus divert	—	1	—	—
	Mola hydatidosa	—	1	—	—
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
22	Erysipelas	—	2	—	—
39	Influenza epidemica	—	2	—	—
33	Typhus abdominalis	—	1	—	—
42	Tuberculosis	—	7	—	—
	„ pulmonum. Tuberculosis laryngis	—	2	—	—
	„ urogenitalis	—	5	—	—
44	Syphilis acquisita	—	4	—	—
46	Gonorrhæ	—	14	—	—
	Stricturea urethræ gonorrhœica	—	1	—	—
	Endomet., Salping., Peritonit.	—	13	—	—
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>					
98	Epilepsia	—	1	—	—
99	Hysteria	—	2	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	—	2	—	1
116	Phlebitis	—	10	—	—
119	Thrombosis. Embolia	—	7	—	—
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
129	Tracheitis acuta. Bronchitis chr.	—	1	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	—	1	—	—
134	Bronchopneumonia acuta	—	1	—	—
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta.	—	3	—	—
159	Appendicitis	—	9	—	—
161	Hernia	—	2	—	—
162	Obstipatio	—	1	—	—
171	Peritonitis chronica	—	4	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	—	4	—	—
177	Nephrolithiasis	—	1	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
180	Cystitis	—	1	—	—
184	Polypus urethrae	—	1	—	—
	Divertienhum urethrae	—	1	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
B. Kvinnliga könsorganen.					
190	Prolapsus vaginae et uteri	—	12	—	—
193	Endometritis	—	11	—	—
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis	—	55	—	1
195	Parametritis	—	1	—	—
196	Amenorrhœa. Dysmenorrhœa. Menorrhagia, metrorrhagia	—	38	—	—
199	Mastitis	—	6	—	—
200	Hymen imperforatus	—	1	—	—
	Rupt. hymen. c. hæmorrh.	—	2	—	—
201	Polypus uteri	—	6	—	—
	Sterilitas	—	1	—	—
	Bartholinit	—	1	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
232	Carbunculus	—	1	—	—
<i>XIX. Sculster.</i>					
307	Myoma	—	29	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma	—	9	—	—
316	Carcinoma	—	13	—	—
	„ genitalium	—	12	—	—
	„ vesicæ urin.	—	1	—	—
318	Blastoma teratoides	—	1	—	—

Uppgift från B. B:s Gynekologiska avdelning för år 1922 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskr.		Anmärkn.
			frisk eller förbättrad	död	
<i>9. Sjukdom. i bröstkörteln.</i>					
Mastit. supp.	4	Incisio	4	—	—
„ subacuta	1	Amputatio mammae	1	—	—
<i>16. Append. vermif.</i>					
Append. chron. v. sec.	7	Appendectomi	7	—	—
„ ac.	1	„	1	—	—
Empyema append.	1	„	1	—	—
Frisk appendix	12	„ i samband med annan op.	12	—	—
<i>17. Bräck.</i>					
Hernia crur. incarc.	1	Rad. op.	1	—	—
„ ventr. post op.	1	„ „	1	—	—
<i>18. Rectum o. Anus.</i>					
Fissura et contract. ani	1	Dilat. forcée	1	—	—
Hämorrhoider	2	Exstirpatio	2	—	—
<i>19. Bukväggen o. peritoneum.</i>					
Peritonit. s. pelv. perit. chr. ...	3	Lap. + lysis	3	—	—
„ „ „ ...	1	„ + „ + amput. uteri supra vag.	—	—	—
„ tbc.	1	„ + „ explor	—	—	—
„ pur. diff. c. salpingit.	2	„ + drainage	1	—	1
Abscess. pelvis	2	Kolpotomia post.	2	—	—
<i>23. Urinröret, blåsan.</i>					
Polyp. urethræ	1	Excisio	1	—	—
Divertic. „	1	Exstirpatio	1	—	—
Strictura urethræ	1	Dilatatio	1	—	—
Cancer vesic. urin.	1	Sectio alta + exstirp.	1	—	—
<i>25. Kvinnl. könsorganen.</i>					
Bartholinit	1	Incisio	1	—	—
Ruptura perinei invet.	1	Kolpoperineoraphia	1	—	—
Prolapus uteri et vag.	2	„	2	—	—
„ „ „	2	Kolporaphia ant. + kolpoperin.	2	—	—
„ „ „	4	„ + kolpoperin. + amp. cerv.	4	—	—
„ „ „	2	Kolporaphia ant. + kolpoperin. + interp. uteri (enl. Wertheim)	2	—	—
„ „ + myoma	1	Kolporaphia ant. + kolpoperineraphia + enucl. + interp. uteri	1	—	—

S:a 11 prolapsop.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskr.			Anmärkn.
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Cervixpolyp	4	Exstirpatio	4	—	—	
Endometrit	11	Abrasio	11	—	—	
Metrorrhagia, menorrh.	22	"	22	—	—	
Dysmenorrhé	6	"	6	—	—	
Placentarpolyp	6	Exaeresis instr.	6	—	—	
Abort	8	"	8	—	—	
" provoc. + steril op. ...	1	Tbc. pulm.	1	—	1	
Myoma polyp uteri	2	Torquering	2	—	—	} S:a 24 op. för myom.
" subseros uteri	3	Lap. + enucleatio	3	—	—	
" uteri	14	Amputatio ut. supravag.	14	—	—	
" "	4	Abrasio	4	—	—	
" " + pyosalpinx ...	1	Total uterusexstirp.	1	—	—	
Menorrhagia	1	Amput. ut. supravag.	1	—	—	
Metrit. fibros.	1	" " "	—	—	—	
Ca cervic. uteri	2	Provexcision	2	—	—	
" " "	2	Totalexstirp. (enl. Wertheim)	2	—	—	
Ca corp. uteri	1	Abrasio	—	1	—	
Graviditet i uterius div.	1	Resectio uteri	1	—	—	} S:a 11 op. för x-gravid.
Graviditas tubar.	9	Salpingectomia	9	—	—	
" "	1	" + Salp. ooph. orect.	1	—	—	
" abdom. (fullg)	1	Lap. + extr. av foster + drain.	—	—	1	
Salpingo-ooph. chron.	9	Salpingectomi	8	1	—	} S:a 32 op. för Salpingit.
" "	7	Salpingo-oophlectomia	7	—	—	
" "	12	" + Salp. ect.	12	—	—	
Retroflex. uteri fix.	1	Salpingect. + vertrofix. ut. ...	1	—	—	
Salpingit. tbc.	2	"	2	—	—	
Oophorit	1	Oophorectomia	1	—	—	
Suspect Salpingit.	1	Lap. explor.	1	—	—	
Graviditas + pelveoperit. ad- hær.	2	" + lysis	2	—	—	
Kystoma ovarii	9	Ovariectomia	9	—	—	
Cysta dermoides	1	"	1	—	—	
" foll. ov. c. pelv. perit. ...	1	Exstirp. av cysta + lysis	1	—	—	
Ca ovarii	1	Ovariectomia	1	—	—	
" " c. ascit.	1	Laparocentes	1	—	—	
Fibroma ovarii	1	Ovariectomia	1	—	—	
Tumor pelvis (Ca)	1	Provexcision fr. bakre forn. ...	—	1	—	
Suspekt chorionepiteliom	1	Total uterusexstirp.	1	—	—	
28. Småoperationer.						
Abscess. gluteal	2	Incisio	2	—	—	

1870

No.	Name	Age	Sex	Color	Religion	Profession	Marital Status	Place of Birth	Parents	Education	Other
1	John Smith	35	M	W	Ep	Farmer	M	Pa	John	Common	
2	Mary Smith	32	F	W	Ep	Homemaker	M	Pa	Mary	Common	
3	James Smith	10	M	W	Ep	School	S	Pa	James	Common	
4	Elizabeth Smith	8	F	W	Ep	School	S	Pa	Elizabeth	Common	
5	William Smith	5	M	W	Ep	School	S	Pa	William	Common	
6	John Doe	40	M	W	Ep	Farmer	M	Pa	John	Common	
7	Mary Doe	38	F	W	Ep	Homemaker	M	Pa	Mary	Common	
8	James Doe	15	M	W	Ep	School	S	Pa	James	Common	
9	Elizabeth Doe	12	F	W	Ep	School	S	Pa	Elizabeth	Common	
10	William Doe	9	M	W	Ep	School	S	Pa	William	Common	

1870

MAJORNAS SJUKHUS

Uppgift från Majornas sjukhus för år 1922 angående intagna sjukdomsfall
ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	<i>II. Alderdomssjukdomar.</i>				
5	Marasmus senilis	—	2	—	—
	<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone.	3	—	—	—
28	Pertussis	—	1	—	—
29	Influenza epidemica	7	2	—	—
42	Tuberculosis	3	1	1	—
	pulmonum. Tuberculosis laryngis	3	1	1	—
55	Tænia (Cysticercus). Bothriocephalus	1	—	—	—
	<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>				
59	Anæmia perniciosa progressiva	1	—	1	—
60	Leuchæmia	1	—	1	—
	<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>				
68	Diabetes mellitus	1	1	—	—
69	Adipositas universalis	—	1	—	—
	<i>VII. Kroniska förgiftningssjukdomar.</i>				
71	Alcoholismus chronicus	3	—	—	—
	<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>				
82	Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emollitio serebri	—	5	—	3
94	Neuritis. Neuralgia cruris	3	1	—	—
96	Chorea	1	—	—	—
99	Hysteria	1	2	—	—
100	Neurasthenia	3	5	—	—
	<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>				
102	Insania manicodepressiva	—	1	—	—
108	Dementia senilis	1	—	—	—
109	Idiotia	—	1	—	—
	<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	3	3	—	1
	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	3	1	—	—
115	Arteriosclerosis. Atheromatosis. Atherosclerosis. En- darteriitis	1	1	—	—
119	Thrombosis. Embolia	1	5	—	—
	<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>				
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	2	3	—	—
129	chronica. Bronchitis chr.	2	2	—	—
131	Asthma bronchiale	2	—	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
134	Pneumonia crouposa acuta	3	2	—	1
	Bronchopneumona acuta	6	4	—	—
138	Emphysema alveolare pulmonum	1	—	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	3	—	—	—
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	—	1	—	—
153	Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	2	—	—	—
154	Gastritis chronica	—	1	—	—
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	1	—	—	—
158	Entero-colitis chronica	1	2	—	1
167	Cholelithiasis	—	1	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	2	1	—	—
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica.				
	Morbus Brighti	4	2	2	1
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	1	1	—	—
180	Cystitis	3	4	—	—
184	Alb. ortostathica	2	1	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
A. Manliga könsorganen.					
185	Hypertrophia prostatæ	2	—	1	—
<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
202	Mytitis. Rheumatismus musculorum	7	1	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	4	—	—	—
208	Arthritis deformans	2	—	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
222	Eczema	1	3	—	—
227	Ulcus varicosum cruris	—	3	—	—
233	Gangræna	—	1	—	—
<i>XIX. Svulster.</i>					
315	Sarcoma	1	—	1	—
316	Carcinoma ventriculi	—	1	—	—
	„ recti	—	—	—	1

Uppgift från Majornas sjukhus för år 1922 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättr.	oförbättr.	död	
VIII.						
Pleurit. exs.	2	Provpunktion	1	—	1	Av meningit. tubercul ? (vikar.) Till annat sjukhus.
Empyema pleuræ	1	D:o	—	1	—	
XXVII.						
Abscess. reg. glut	1	Incision	1	—	—	
„ anticur.	3	D:o	3	—	—	

Uppgift från Majornas sjukhus för år 1922 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
XXVIII.		
Mindre viktiga operationer	216	Incisioner, exstirpationer etc.

R. HÅLÉN

Uppgift från Holtermanska sjukhuset för år 1922 angående intagna sjukdomsfall
ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		män	kv.	män	kv.
	<i>I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>				
2	Debilitas cong. Atelectasis pulm.	—	2	—	2
	<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
22	Erysipelas	2	—	—	—
23	Scarlatina	—	1	—	—
44	Syphilis hereditaria	1	12	—	—
	” acquisita	135	54	—	—
	Därav primaria	26	1	—	—
45	Ulcus molle	36	1	—	—
	Bubo	14	—	—	—
46	Gonorrhoea	300	83	—	—
	Urethritis gonorrhoeica acuta.	280	78	—	—
	” ” chronica	13	—	—	—
	Cystitis	2	—	—	—
	Epidymitis	75	—	—	—
	Prostatitis	31	—	—	—
	Strictura urethrae gonorrhoeica	4	—	—	—
	Kolpitis, Vulvitis, Bartholin. gonorrhoeica	—	14	—	—
	Endomet., Salping., Peritonit. ”	—	6	—	—
	Conjunctivitis gonorrhoeica	1	5	—	—
	Rheumatismus ”	14	—	—	—
	<i>VII. Kroniska förgiftningssjukdomar.</i>				
77	Hydrargyrismus chronicus	6	1	—	—
	<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>				
94	Neuritis. Neuralgia	1	—	—	—
	<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
116	Phlebitis	1	—	—	—
	<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>				
143	Stomatitis. Noma	—	2	—	—
168	Icterus. Icterus catarrhalis	4	—	—	—
	<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>				
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	2	—	—	—
174	” ” ” ” chronica. Morbus Brighti	1	—	—	—
180	Cystitis	5	—	—	—
182	Urethritis	15	—	—	—
	<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>				
	<i>A. Manliga könsorganen.</i>				
185	Hypertrophia prostatae	1	—	—	—
186	Prostatitis. Abscessus prostatae	1	—	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		män	kv.	män	kv.
187	Orchitis. Epididymitis	6	—	—	—
188	Phimosis. Paraphimosis	11	—	—	—
189	Balamit	6	—	—	—
	Condylomata acuminata	5	—	—	—
	B. Kvinnliga könsorganen.				
192	Vulvitis. Vaginitis	—	10	—	—
199	Mastitis	—	1	—	—
	Condylomata acuminata	—	3	—	—
	XVI. Hudens sjukdomar.				
217	Erythema multiforme et nodosum	1	—	—	—
218	Urticaria	2	1	—	—
220	Pemphigus	—	1	—	—
221	Dematit	15	2	—	—
222	Eczema	60	44	—	—
223	Psoriasis	24	3	—	—
225	Lupuse erythematosus	1	—	—	—
227	Ulcus varicosum cruris	2	8	—	—
228	Impetigo	6	4	—	—
229	Acne	6	—	—	—
230	Folliculitis	1	1	—	—
231	Furunculosis. Furunculus	2	—	—	—
232	Prurigo Pruritus	5	3	—	—
233	Sycosis vulgaris	4	—	—	—
234	Trichophytia	6	1	—	—
235	Pityriasis rosea	2	—	—	—
236	Scabies	149	75	—	—
	Mycosis fungoides	—	1	—	—
		1	—	—	—
	XIX. Svulster.				
243	Lipoma	1	—	—	—

G. SÖDERSTEN.

Introduction	1
Chapter I. The History of the	10
Chapter II. The History of the	20
Chapter III. The History of the	30
Chapter IV. The History of the	40
Chapter V. The History of the	50
Chapter VI. The History of the	60
Chapter VII. The History of the	70
Chapter VIII. The History of the	80
Chapter IX. The History of the	90
Chapter X. The History of the	100
Chapter XI. The History of the	110
Chapter XII. The History of the	120
Chapter XIII. The History of the	130
Chapter XIV. The History of the	140
Chapter XV. The History of the	150
Chapter XVI. The History of the	160
Chapter XVII. The History of the	170
Chapter XVIII. The History of the	180
Chapter XIX. The History of the	190
Chapter XX. The History of the	200
Chapter XXI. The History of the	210
Chapter XXII. The History of the	220
Chapter XXIII. The History of the	230
Chapter XXIV. The History of the	240
Chapter XXV. The History of the	250
Chapter XXVI. The History of the	260
Chapter XXVII. The History of the	270
Chapter XXVIII. The History of the	280
Chapter XXIX. The History of the	290
Chapter XXX. The History of the	300

HEMMET FÖR LUNGSOTSSJUKA

Årsberättelse från Hemmet för lungotssjuka i Göteborg för år 1922.

I. Omsättning, underhållsdagar m. m.

Antal patienter								Underhålls- dagar för samt- liga vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Hög- sta antalet någon dag under året vårdade	Låg- sta	Medellängd av sjukhusvistel- sen, dagar	Kurtid i dagar för de under året utskrivna (frånsett avlidna)		
Samtliga under året intagna		Härav första gången vårdade		Utskrivna (frånsett avlidna)		Avlidna							läng- sta	kor- taste	med- längd
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.								
30	54	24	42	24	36	10	21	15,531	43	50	32	185	269	2	92

IV. De utskrivna patienternas sjukdomar ävensom avlidna.

Sjukdom	Under året			
	utskrivna		avlidna	
	m.	kv.	m.	kv.
Tuberculosis (samtlige patienter)	24	36	10	21
„ pulmonum	24	36	10	21
„ laryngis	4	6	4	6
„ intest.	6	7	6	7
„ + graviditas	—	1	—	—
„ + epidid.	1	—	—	—
Bronchit chron.	—	1	—	—
Cancer ventriculi	—	1	—	1
Pneum. acut	—	1	—	1
Hyfoscolis	—	1	—	—
Bronchialkörtel tbc.	—	2	—	—
Nephrit. chron.	5	7	3	7
Appendicit acut	1	—	—	—

V. Samtliga under året intagna patienter.

	m.	kv.	s:a
a) Ålder.			
5—10 år	—	1	1
10—15 „	2	2	4
15—20 „	2	12	14
20—30 „	13	13	26
30—40 „	9	16	25
40—50 „	2	6	8
50—60 „	2	3	5
60—70 „	—	1	1
b) Sjukdomsstadium (enl. Turban).			
Stadium I	4	5	9
„ II	—	—	—
„ III	26	49	75

VI. Resultatet av behandlingen för de under året utskrivna fallen med säker diagnosticerad lung- och larynxtuberkulos.

	A.	AB.	B.	C.	D.	E.	I allt
a) Resultat.							
Män.....	—	4	13	7	—	10	34
Kvinnor	—	5	20	11	—	21	57
Summa	—	9	33	18	—	31	91
I % av samtliga	—	10	36	20	—	34	—
	m.	kv.		s:a		I % av samtliga	
Positivt (A, AB, B.).....	17	25		42		46	
Negativt (C, D, E.).....	17	32		49		54	
b) Arbetsförmågan vid utskrivningen.							
1) god eller ej väsentligt nedsatt	12	12		24		40	
2) väsentligt nedsatt eller fullständigt upphörd.....	15	21		36		60	

VII. Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operationer	Antal operationer av samma slag
Tbc. Pulm.	5	Pneumothorax artific	5

P. GUSTAF CARLSTRÖM.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Table with multiple columns and rows, containing handwritten entries. The text is very faint and difficult to read.

VII. Ueber die Operationen

Table with multiple columns and rows, containing handwritten entries. The text is very faint and difficult to read.

Main body of handwritten text, likely the body of a paper or book, containing several paragraphs.

SJUKVÅRDS-
ANSTALTEN
Å KÅLLTORP

Årsberättelse för år 1922 från Sjukvårdsanstalten å Kålltorp.

	Män	Kv.	S:ma
<i>Samtliga under året vårdade:</i>	235	253	488
härav kvarliggande från 1921	88	94	182
<i>Intagna:</i>	147	159	306
härav 1:a gången vårdade	99	95	194
en eller flera gånger förut vårdade	48	64	112
<i>Utskrivna: (excl. avlidna)</i>	128	149	277
avlidna.....	19	19	38
<i>Kvarliggande till 1923</i>	88	85	173

Beträffande de under året **intagna patienternas** ålder:

	Män	Kv.	S:ma
<i>Ålder:</i>			
Under 12 år	12	12	24
Mellan 12—15 år	5	9	14
" 16—20 "	26	31	57
" 21—25 "	31	34	65
" 26—30 "	35	28	63
" 31—35 "	13	24	37
" 36—40 "	16	6	22
" 41—45 "	4	4	8
" 46—50 "	3	7	10
Över 50 år	2	4	6
Summa	147	159	306

Kurtidens längd vid sjukhuset utgjorde i medeltal:

för manlig patient.....	219 dagar
" kvinnlig "	209 "
" samtliga "	213 "

Resultatet av behandlingen för de under året utskrivna:

	I Stadiet				II Stadiet				III Stadiet				Tillsammans			
	m.	kv.	sa	%	m.	kv.	sa	%	m.	kv.	sa	%	m.	kv.	sa	%
Friska = utan väsentligt sjukdomssymptom (A. AB.)	11	8	19	19.8	—	—	—	—	—	—	—	—	11	8	19	6.3
Förbättrade (B.)	34	42	76	79.2	47	54	101	93.5	21	16	37	38.5	102	112	214	71.3
Oförbättrade (C.)	1	—	1	1.0	1	3	4	3.7	6	7	13	13.5	8	10	18	6.0
Försämrade (D.)	—	—	—	—	—	3	3	2.8	2	6	8	8.3	2	9	11	3.7
Avlidna (E.)	—	—	—	—	—	—	—	—	19	18	37	39.7	19	18	37	12.7
Summa	46	50	96	—	48	60	108	—	48	47	95	—	142	157	299	—

Arbetsförmågan vid utskrivningen.

	I stadiet				II stadiet				III stadiet				Tillsammans			
	m.	kv.	sa	%	m.	kv.	sa	%	m.	kv.	sa	%	m.	kv.	sa	%
God = ej väsentligt nedsatt	42	46	88	91.6	22	28	50	46.8	1	—	1	1.7	65	74	139	53.0
Måttlig = i väsentlig grad nedsatt	3	3	6	6.3	24	23	47	43.5	13	8	21	36.1	40	34	74	28.2
Ringa = i mycket hög grad nedsatt	1	1	2	2.1	1	5	6	5.5	8	10	18	31.1	10	16	26	9.9
Ingen	—	—	—	—	1	4	5	4.7	7	11	18	31.1	8	15	23	8.9
Summa	46	50	96	—	48	60	108	—	29	29	58	—	123	139	262	—

I ovanstående tabeller äro ej medräknade:

5 m. 4 kv. som varit vid sjukhuset kortare tid än 30 dagar.

5 „ „ ej haft med säkerhet diagnosticerad tbc.

1 „ „ återtagits efter utskrivning till annat sjukhus.

	Män	Kv.	S:ma	%
<i>Tuberkelbaciller:</i>				
ha kunnat påvisas hos	63	78	141	44.9
„ ej kunnat påvisas hos	51	56	107	33.9
0 exp.	33	34	67	21.2
Summa	147	168	315	—

	Män	Kv.	S:ma
<i>De utskrivnas kroppsvikt:</i>			
ökad	112	122	234
minskad	16	32	48
förblev oförändrad	4	2	6
ej vägda	15	12	27
Summa	147	168	315

Bland **anmärkningsvärda komplicerande** sjukdomar hos de under året utskrivna kunna nämnas:

Sjukdom	m.	kv.	Sjukdom	m.	kv.
Tbc. laryngis	7	13	Bronchopneumonia	3	2
„ cerebri, meningit.	1	—	Pleuritis exsudativa	4	—
„ ossium et articularum	2	2	„ „ sicca	3	4
„ lymphoglandularum	2	6	Angina tonsillaris	6	12
„ renum	2	—	Dyspepsia	1	—
„ intestin. et. periton.	10	14	Gastritis chron.	1	2
„ cutis	1	—	Ulcus ventriculi	—	1
Morbilli	1	4	Appendicitis ac.	1	2
Varicellæ	2	2	Hernia ing.	1	1
Influenza epidemica	26	26	Obstipatio	—	1
Syphilis acquisita	4	—	Fistula ani	1	1
Gonorrhœa	1	—	Hæmorrhagia intestin.	1	—
Diabetes mellitus	1	—	Nephritis chron.	8	4
Alcoholismus chr.	1	—	Rheum. art. subacut	2	1
Ischias	—	1	„ „ chron.	—	1
Epilepsia	—	1	Lumbago	1	—
Neurasthenia	—	2	Erythema nodosum	—	1
Insania	1	—	Herpes zoster	1	2
Vitium organ. cordis	1	2	Trichophytia	—	1
Angina pectoris	1	—	Pityriasis	—	1
Hæmorrhoides	—	1	Otitis media	13	5
Trombophlebitis	—	1	Conjunctivitis phlyct.	1	—
Laryngitis ac.	1	1	Blepharitis	4	—
Bronchitis chron.	1	1	Cancer pulmonum	—	1
Asthma bronchiale	—	1	Tumor ovarii	—	1
Hæmoptysis	11	10	Struma	—	1
Pneumonia ac.	1	—	Phlegmone manus	1	—

H. ROSENGREN.

1	1922 års årsberättelse för Sjukhusstyrelsen	1
2	Sjukhusstyrelsen	2
3	Styrelsen	3
4	Styrelsens sammansättning	4
5	Styrelsens verksamhet	5
6	Styrelsens beslut	6
7	Styrelsens förslag	7
8	Styrelsens utlåtanden	8
9	Styrelsens utlåtanden	9
10	Styrelsens utlåtanden	10
11	Styrelsens utlåtanden	11
12	Styrelsens utlåtanden	12
13	Styrelsens utlåtanden	13
14	Styrelsens utlåtanden	14
15	Styrelsens utlåtanden	15
16	Styrelsens utlåtanden	16
17	Styrelsens utlåtanden	17
18	Styrelsens utlåtanden	18
19	Styrelsens utlåtanden	19
20	Styrelsens utlåtanden	20
21	Styrelsens utlåtanden	21
22	Styrelsens utlåtanden	22
23	Styrelsens utlåtanden	23
24	Styrelsens utlåtanden	24
25	Styrelsens utlåtanden	25
26	Styrelsens utlåtanden	26
27	Styrelsens utlåtanden	27
28	Styrelsens utlåtanden	28
29	Styrelsens utlåtanden	29
30	Styrelsens utlåtanden	30
31	Styrelsens utlåtanden	31
32	Styrelsens utlåtanden	32
33	Styrelsens utlåtanden	33
34	Styrelsens utlåtanden	34
35	Styrelsens utlåtanden	35
36	Styrelsens utlåtanden	36
37	Styrelsens utlåtanden	37
38	Styrelsens utlåtanden	38
39	Styrelsens utlåtanden	39
40	Styrelsens utlåtanden	40
41	Styrelsens utlåtanden	41
42	Styrelsens utlåtanden	42
43	Styrelsens utlåtanden	43
44	Styrelsens utlåtanden	44
45	Styrelsens utlåtanden	45
46	Styrelsens utlåtanden	46
47	Styrelsens utlåtanden	47
48	Styrelsens utlåtanden	48
49	Styrelsens utlåtanden	49
50	Styrelsens utlåtanden	50
51	Styrelsens utlåtanden	51
52	Styrelsens utlåtanden	52
53	Styrelsens utlåtanden	53
54	Styrelsens utlåtanden	54
55	Styrelsens utlåtanden	55
56	Styrelsens utlåtanden	56
57	Styrelsens utlåtanden	57
58	Styrelsens utlåtanden	58
59	Styrelsens utlåtanden	59
60	Styrelsens utlåtanden	60
61	Styrelsens utlåtanden	61
62	Styrelsens utlåtanden	62
63	Styrelsens utlåtanden	63
64	Styrelsens utlåtanden	64
65	Styrelsens utlåtanden	65
66	Styrelsens utlåtanden	66
67	Styrelsens utlåtanden	67
68	Styrelsens utlåtanden	68
69	Styrelsens utlåtanden	69
70	Styrelsens utlåtanden	70
71	Styrelsens utlåtanden	71
72	Styrelsens utlåtanden	72
73	Styrelsens utlåtanden	73
74	Styrelsens utlåtanden	74
75	Styrelsens utlåtanden	75
76	Styrelsens utlåtanden	76
77	Styrelsens utlåtanden	77
78	Styrelsens utlåtanden	78
79	Styrelsens utlåtanden	79
80	Styrelsens utlåtanden	80
81	Styrelsens utlåtanden	81
82	Styrelsens utlåtanden	82
83	Styrelsens utlåtanden	83
84	Styrelsens utlåtanden	84
85	Styrelsens utlåtanden	85
86	Styrelsens utlåtanden	86
87	Styrelsens utlåtanden	87
88	Styrelsens utlåtanden	88
89	Styrelsens utlåtanden	89
90	Styrelsens utlåtanden	90
91	Styrelsens utlåtanden	91
92	Styrelsens utlåtanden	92
93	Styrelsens utlåtanden	93
94	Styrelsens utlåtanden	94
95	Styrelsens utlåtanden	95
96	Styrelsens utlåtanden	96
97	Styrelsens utlåtanden	97
98	Styrelsens utlåtanden	98
99	Styrelsens utlåtanden	99
100	Styrelsens utlåtanden	100

EKMANSKA SJUKHUSET

Uppgift från Oscar och Maria Ekmans sjukhus för år 1922 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>					
1	Fistula colli cong.	1	—	—	—
	Ectopia testis	1	—	—	—
	Anus vestibularis vaginæ	—	1	—	—
5	Hernia	1	—	—	—
	Phimosis	1	—	—	—
<i>II. Ålderdomssjukdomar.</i>					
7	Gangræna senilis	1	1	—	—
<i>III. Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>					
8	Abortus	—	2	—	—
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone ...	11	8	1	1
22	Erysipelas	2	3	—	—
29	Influenza epidemica	13	3	1	—
42	Tuberculosis	20	13	1	—
	„ pulmonum. Tuberculosis laryngis	5	5	—	—
	„ cerebri. Meningitis tuberc.	1	—	1	—
	„ ossium et articularum	4	2	—	—
	„ lymphoglandularum	6	2	—	—
	„ renum	—	1	—	—
	„ urogenitalis	2	—	—	—
	„ organorum aliorum	2	3	—	—
44	Syphilis hereditaria	—	1	—	—
45	Ulcus molle	1	—	—	—
46	Gonorrhœa: Strictura urethræ gonorrhœica	1	—	—	—
57b	Oxyuris	1	—	—	—
<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	—	2	—	—
59	Anæmia acuta	1	2	—	—
61	Pseudoleuchæmia	1	—	—	—
62	Chlorosis	—	1	—	—
<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>					
67	Diathesis urica. Arthritis urica	—	1	—	—
68	Diabetes mellitus	1	—	—	—
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>					
82	Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emollitio cerebri.	1	—	—	—
84	Hemiplegia	1	—	—	—
85	Paraplegia	—	2	—	—
90	Sclerosis cerebro-spinalis disseminata	—	1	—	—
94	Neuralgia nerv. trigemini	1	—	—	—
	Ischias	5	3	—	—
	Polyneuritis ac.	1	—	—	—
99	Hysteria	—	3	—	—
100	Neurasthenia	4	9	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>					
102	Insania manico-depressiva	—	1	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
111	Pericarditis	—	1	—	—
112	Endocarditis acuta	4	3	1	1
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	3	5	1	—
	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	3	4	—	—
115	Arteriosclerosis. Atheromatosis. Atherosclerosis. Endarteriitis	4	—	—	—
116	Phlebitis	2	3	—	—
117	Aneurysma	1	—	1	—
118	Varix	4	3	—	—
119	Thrombosis. Embolia	1	1	—	—
120	Synechia pericardii	1	—	—	—
	Tumores hæmorrhoidales	4	1	—	—
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121	Abscessus sept. nar.	1	—	—	—
	Epistaxis	1	1	—	—
	Spina et deviatio septi	1	—	—	—
	Empyema antri Highm.	1	1	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	—	4	—	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chr.	2	—	—	—
132	Hæmorrhagia pulmonum	1	—	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	5	—	—	—
	Bronchopneumonia acuta	1	6	—	—
136	Abscessus pulmonum	1	—	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	2	5	—	—
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	2	—	1	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	1	—	—	—
149	Sialolithiasis	1	—	—	—
153	Gastritis acuta	1	—	—	—
	Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	—	1	—	—
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	7	5	1	—
157	Neurosis ventriculi	1	2	—	—
158	Entero-colitis chronica	2	1	—	—
159	Appendicitis	32	23	—	1
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	2	1	—	—
161	Hernia	18	9	—	—
162	Fissura ani	5	1	—	—
	Contractura ani	5	—	—	—
	Abscessus ad anum	3	1	—	—
	Obstipatio	—	1	—	—
166	Cholecystitis. Cholangitis	—	3	—	—
167	Cholelithiasis	1	8	—	1
168	Icterus. Icterus catarrhalis	1	2	—	—
169	Pancreatitis acuta	2	—	—	—
171	Peritonitis acuta	4	6	—	—
	„ chronica	2	1	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	—	1	—	1

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brighti	3	1	1	1
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	5	3	2	—
177	Nephrolithiasis	2	—	—	—
180	Cystitis	4	7	—	—
184	Albuminuria statica	1	—	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
<i>A. Manliga könsorganen.</i>					
185	Hypertrophia prostatica	11	—	1	—
187	Orchitis. Epididymitis	4	—	—	—
188	Phimosis. Paraphimosis	1	—	—	—
189	Hydrocele	3	—	—	—
	Varicocele	3	—	—	—
<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>					
193	Endometritis	—	4	—	—
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis	—	3	—	—
199	Mastitis	—	2	—	—
201	Metrorrhagia	—	2	—	—
<i>XV. Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	1	—	—	—
203	Tendovaginitis	1	2	—	—
204	Bursitis. Hygroma	1	—	—	—
205	Synovitis. Arthritis	3	1	—	—
206	Polyarthritus rheumatica acuta	2	6	—	—
207	Polyarthritus rheumatica chronica	—	1	—	—
208	Arthritis deformans	—	1	—	—
211	Corpus liberum in articulo	3	1	—	—
212	Hallux valgus	2	—	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	3	2	—	—
216	Digitus malleus	3	—	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
222	Eczema	2	4	—	—
223	Psoriasis	1	2	—	—
227	Ulcus varicosum cruris	—	2	—	—
228	Impetigo	1	—	—	—
231	Furunculosis, Furunculus	7	1	—	—
232	Carbunculus	2	—	—	—
236	Scabies	1	1	—	—
240	Unguis incarnatus	2	1	—	—
	Onychogryphosis	—	1	—	—
	Paronychia	1	—	—	—
	Cicatrices	1	—	—	—
<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>					
243	Otitis media purulenta	5	1	—	—
	Mastoiditis	5	1	—	—
<i>XVIII. Ögonsjukdomar.</i>					
258	Conjunctivitis phlyctænulosa	—	1	—	—
261	Dacryocystitis catarrhalis	1	—	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
XIX. <i>Szulster.</i>					
302	Lipoma	1	1	—	—
307	Myoma	—	2	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma	—	1	—	—
315	Sarcoma	1	—	—	—
316	Carcinoma	6	5	2	1
	„ ducc. choled. comm.	—	1	—	1
	„ ventriculi	5	—	2	—
	„ œsophagi	—	1	—	—
	„ genitalium	1	—	—	—
	„ mammae	—	2	—	1
	„ cæci	—	1	—	1
317	Endothelioma	2	—	1	—
319	Polypus recti	1	—	—	—
	Struma	—	2	—	—
XX. <i>Andra sjukdomar.</i>					
323	Morbus Basedowi. Hyperthyreosis	—	5	—	—
326	Scrophulosis	—	2	—	—

Uppgift från Oscar och Maria Ekmans sjukhus för år 1922 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkingar
I.			
Abscessus capilliti	1	Incision	
Vulnus „	10	Suturer	
Fibroma „	1	Exstirpation	
II.			
Corpus alien. corn. s. conjunctivæ	6	Exæresis	
Dachryocystitis supp.	1	Incision	
Stenosis duct. lachrymal.	1	Bowmans operation	
III.			
Thrombus ceruminosus	4	Utspolning	
Otitis med. ac.	2	Paracentes	
IV.			
Sinusitis maxillaris	4	Punktion + Spolning	
Fractura oss. nasalia	2	Reposition	
Polyposis nasi	3	Evulsio	
V.			
Vinculum linguæ	6	Avklippning	
Furunculus s. Abscessus faciei	5	Incision + Utskrapning	
Periostitis alveolar. supp. maxill.	5	D:o	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkingar
Angina phlegmonosa	6	Incision	
Vulnus faciei	11	Suturer	
Corpus alien. pharyngis	1	Uttagning	
Vegetationes adenoidæ	18	Exæresis	
Hypertrophia tonsillar.	21	Tonsillotomi	
Papiloma faciei	1	Exstirpation	
Atheroma	3	D:o	
Angioma faciei	1	Exstirpation	
Caries dent.	78	Tandextraktion	
VI.			
Lymphadenitis supp. colli	5	Incision	
Lymphomata tbc. colli	4	D:o + Utskrapning	
XXVII.			
Bursitis supp. præolecrani ...	2	D:o	
Tendovaginitis supp. man.	1	D:o	
Panaritium s. Phlegmone s. Abscessus, s. Vuln. infect. ...	32	D:o	
Paronychia	1	D:o	
Lymphadenitis supp.	2	D:o	
Hidradenitis supp. axill.	5	Incision eller Excision	
Amputatio traumat. dig.	5	Fullbordande av amputation ...	
Fractura	25	Reposition + Fbd	Därav: claviculae 1, humeri 2, antibrachii 15, os metacarp 2, phalangis 3, tibiae 2.
Luxatio	5	D:o D:o	Därav: humeri 4, prothellae 1.
Synovitis genus traumatica ...	3	Punktion	
Abscicio tendinis	1	Sensutur	
Corpus alien.	11	Exæresis	
Vulnus	44	Suturer	
„ spiss. plant. pedis	3	Paquelin + Tetanusantitoxin ..	
XXVIII.			
Carbunculus	2	Incision	
Furunculus	12	D:o	
Atheroma	6	Exstirpation	
Fibroma	2	D:o	
Verruca	1	Exstirpation m. Paquelin	

Dessutom hava å ej intagna patienter utförts ett antal gipsningar och röntgenfotograferingar, vilka ej här särskilt specificerats.

Polikliniken har under året besökts av 970 patienter, vilka gjort sammanlagt 4,180 återbesök. Summa 5,150 besök.

Uppgift från Oscar och Maria Ekmans sjukhus för år 1922 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	8	1	9	—	—	9
Kontusion (<i>Contusio</i>)	5	2	7	—	—	7
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>)	11	4	15	—	5	10
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	4	—	4	—	1	3
Utgjutning i led (<i>Synovitis traumatica, Hæmarthrosis</i>)	—	1	1	—	—	1
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	13	8	21	—	4	17
„ komplicerat (<i>Fractura complicata</i>)	1	1	2	—	1	1
Avskärning av muskel, sena, nerv	—	1	1	—	—	1
Krossning, avhuggning, avslitning } 1—2 fingrar ..	1	—	1	—	1	—
Förfrysning (<i>Congelatio</i>) { Fingrar, hand	1	—	1	—	—	1
„ { Tår, fot	1	—	1	—	—	1
„ { Andra kroppsdelar ...	2	1	3	—	—	3
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	—	1	1	—	—	1
Av misstag druckit terpentin	1	—	1	—	—	1
Större subkutan hæmatom	2	1	3	—	—	3
Subkutan muskelbristning	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp I	51	21	72	—	12	60
II. Skadans tillkomstsätt.						
<i>A. Olycksfall i yrkesarbete.</i>						
Vid hushållsgöromål	1	9	10	—	4	6
„ hanterande av grep	2	—	2	—	—	2
Vid arbetsmaskiner inom industri:						
trävaruindustri: maskinella anordningar	1	—	1	—	—	1
närings- och nyttningsämnesindustri	1	1	2	—	1	1
Genom slag, stöt eller bett av djur	1	—	1	—	—	1
„ beröring av hett vatten, ånga	1	—	1	—	—	1
Vid hanterande av dynamit och andra explosiva ämnen: acetylengasverk	1	—	1	—	—	1
Genom fall från stege, { vid jordbruksarbete	1	—	1	—	—	1
„ { avsans, ställning; ge- „ byggnadsarbete	2	—	2	—	—	2
„ { inom halkning, nedstör- inom trävaruindustri ...	2	—	2	—	1	1
„ { tande föremål, ras „ andra industrier ...	6	—	6	—	1	5
Genom inträngande föremål, såsom träflisor, spikar, glasskärvor	2	—	2	—	1	1
Vid körning av fordon	3	—	3	—	—	3
„ sjöfart	3	—	3	—	1	2
Vid skötsel av torkugn	1	—	1	—	—	1
<i>B. Olycksfall utom yrkesarbete.</i>						
Under resa: med fartyg, motorbåt	—	1	1	—	—	1
Genom på- eller överkörning av motorfordon	4	—	4	—	—	4
Transport	32	11	43	—	9	34

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
Transport	32	11	43	—	9	34
Vid sport och gymnastik: åkning med motorfordon,						
velociped	1	1	2	—	—	2
skridskoåkning o. d.	1	1	2	—	—	2
lek	6	1	7	—	1	6
Vid slagsmål och överfall	1	—	1	—	—	1
Under rusets inflytande	1	—	1	—	—	1
I följd av sjukdom (epilepsi, svimning m. m.) ...	1	1	2	—	1	1
Fall, halkning	4	6	10	—	1	9
Inträngande skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål	2	—	2	—	—	2
Av misstag druckit terpentin	1	—	1	—	—	1
<i>C. Självmordsförsök.</i>						
Med skärande vapen	1	—	1	—	1	1
Summa för grupp II	51	21	72	—	12	60

ALBERT WALLIN.

Stadens polikliniker för medellösa.

	Antal	
	patienter	besök
<i>Allmänna polikliniken</i> ¹⁾	2,529	15,704
Invärtes sjukdomar	396	—
Yttre skador och åkommor	1,533	—
Tandextraktioner	600	—
<i>Tandpolikliniken</i> ²⁾	—	1,032
<i>Poliklinik för ögonsjukdomar</i> ²⁾	477	1,986
<i>Gynekologiska polikliniken</i> ²⁾	133	513
<i>Polikliniken för öron-, näs- och halssjukdomar</i> ²⁾	1,028	4,502
<i>Sjukgymnastik</i> ²⁾	—	4,566
<i>Polikliniken för hud- och könssjukdomar</i> ²⁾	2,486	32,489
<i>Allm. och Sahlgrenska sjukhusets polikliniker:</i>		
Med. avd.	1,125	—
Kir. avd.	4,268	27,296
Öronavd.	2,004	11,591
Ögonavd.	1,461	—
<i>Holtermanska sjukhusets poliklinik:</i>		
Utvärtes	—	7,167
<i>Barnsjukhusets poliklinik:</i>		
Med. avd.	2,119	—
Kir. avd.	2,924	—
<i>Majornas sjukhus' poliklinik:</i>		
Utvärtes	607	5,314
<i>Ekmaniska sjukhusets poliklinik</i>	970	5,150

¹⁾ Lokal i Församlingshyddan i Masthugget.

²⁾ Lokal i Sahlgrenska sjukhusets äldre byggnad.

6000172007

Göteborgs universitetsbibliotek

